

DR. YUSUF AL-QARADAWI

**PERMIS ȘI INTERZIS
ÎN ISLAM**

EDIȚIA A III-A

**EDITURA ISLAMUL AZI
BUCUREȘTI
2024**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

AL-QARADAWI, YUSUF

Permis și interzis în Islam / prof. dr. Yusuf Al-Qaradawi

Timișoara: Editura Islam, 1998

332 p.; 24 cm.

ISBN 97 3-98634-1-8

1. Islam

297

DIN PREFAȚA LA EDIȚIA I

Direcția Generală pentru Cultură Islamică din cadrul Universității Al-Azhar ne-a adus la cunoștință dorința Senatului Universității Al-Azhar ca eu să iau parte la realizarea unui proiect științific costând din alcătuirea de cărți și broșuri simple, care să fie traduse în limba engleză, cu scopul de a face cunoscute Islamul și învățăturile sale în Europa și în America, pentru a-i ajuta pe musulmanii de acolo să le înțeleagă și pentru a le propovădui nemusulmanilor.

Direcția Generală pentru Cultură Islamică m-a împuternicit să scriu despre ceea ce este îngăduit (*halal*) și ceea ce este interzis (*haram*) și mi-a recomandat în scrisoarea pe care mi-a adresat-o să folosesc un stil simplu, să fie convingător și să fac o comparație cu celelalte religii și culturi.

M-am străduit să țin seamă de cerințele Direcției Generale pentru Cultură Islamică, pe cât a fost cu putință, și am recurs la demonstrație, la argumente și la comparație, folosind cele mai noi metode și informații științifice. Islamul - slavă lui Allah! – este într-atât de limpede și de luminos încât a oferit dovada cea mai evidentă a faptului că el este religia universală și veșnică a omenirii, „religia lui Allah și cine să aibă o religie mai bună decât a lui Allah?!”

Toate comunitățile au avut lucruri permise și lucruri interzise, din cele mai vechi timpuri; chiar dacă au avut opinii diferite în ceea ce privește măsura lucrurilor oprite, felul acestora și metoda interzicerii lor, multe dintre ele au fost în legătură cu credințele primitive, cu superstițiile și cu legendele.

Au urmat marile religii monoteiste care au instituit o serie de rânduieli în privința lucrurilor permise și a celor interzise, ridicându-l pe om de la nivelul superstițiilor, al miturilor și al vieții tribale la nivelul la care demnitatea sa era respectată. Unele lucruri permise sau interzise de ele se potriveau cu condițiile epocii și mediului și au evoluat dată cu evoluția omului și cu schimbarea condițiilor. Islamul, de pildă, a oprit de la unele lucruri cu care Allah i-a pedepsit pe fiii neamului lui Israel din pricina nelegiuirii lor. Aceste interdicții nu au avut caracterul unor orânduiri destinate să dureze veșnic. De aceea, Coranul pomenește cuvintele lui Iisus Hristos adresate fiilor lui Israel: „***Eu întăresc ceea ce a fost revelat în Tora mai înainte de mine și vă voi***

îngădui o parte din cele ce v-au fost oprite.” (‘Ali-’Imran: 50)

Când a venit Islamul, omenirea era de-acum maturizată, aptă pentru a recepta ultimul mesaj pe care Allah i l-a trimis. El a încheiat orânduirea treburilor omenirii cu legea Islamului care este completă și veșnică. Allah Preaslăvitul a grăit, după ce a menționat în Surah al-Ma’ida mâncărurile pe care le-a interzis oamenilor: **„În ziua aceasta am desăvârșit religia voastră și am întregit harul Meu asupra voastră și am acceptat Islamul drept religie pentru voi!”** (Al-Ma’ida: 3)

Concepția Islamului despre ceea ce este permis și ceea ce este interzis este o concepție simplă și clară. Ea este o parte din marele secret pe care cerurile, pământul și munții au refuzat să-l poarte și de care le-a fost teamă, să-l încredințeze omului: secretul poruncilor divine și al posibilității răspunderii moștenirii pe pământ pe baza căreia omul este răsplătit sau pedepsit. Pentru ea Allah a dăruit rațiunea și voința și i-a trimis pe profeți și a revelat scripturile. El nu trebuie să se întrebe: Pentru ce există lucruri oprite? De ce nu am fost eu lăsat liber și nestânjenit? Aceasta este încheierea încercării celor cărora li s-a poruncit, prin care s-a caracterizat acest soi de făpturi ale lui Allah, care nu sunt nici un suflet pur ca cel al îngerilor, nici un instinct curat ca cel al animalelor necuvântătoare, ci un lucru situat la mijloc: care se poate înălța devenind asemenea îngerilor sau chiar mai bun decât ei, dar care poate și cădea pentru a deveni asemenea animalelor necuvântătoare sau poate chiar și mai rățacit!

Pe de altă parte, lucrurile permise (*halal*) și lucrurile interzise (*haram*) se încadrează în orânduiala generală a Islamului, iar această orânduială se bazează pe înfăptuirea binelui pentru oameni, pe îndepărtarea de la oameni a ceea ce este stânjenitor și greu, pe dorința de a face viața omului cât mai ușoară; ea se bazează pe prevenirea stricăciunii și pe aducerea binelui pentru om, în întregul său; pentru trupul, sufletul și rațiunea sa; pentru comunitatea umană în ansamblul său: pentru bogați și săraci, pentru cârmuitori și cârmuiți, pentru bărbați și femei; pentru specia umană în general: cu diversele sale rase, cu toate ținuturile și țările ei, cu toate epocile și generațiile ei.

Această religie a venit ca o îndurare divină pentru toți robii lui Allah, în ultima fază a evoluției omenirii. Acest lucru i l-a declarat Allah Trimisului Său atunci când a grăit către el: **„Și nu te-am trimis pe tine decât ca o îndu-**

rare pentru (toate) lumile.” Iar Trimisul Său a zis, la rândul lui: „**Ci eu sunt numai o îndurare dăruită**”¹.

Una din consecințele acestei îndurări este aceea că Allah a eliberat această ultimă comunitate religioasă de toate obligațiile apăsătoare și de poverile libertinajului pe care le-au introdus în viață păgânii și oamenii Cărții², oprind de la lucrurile bune și îngăduind lucrurile rele, căci Allah Preaînaltul a grăit astfel: „**Iar îndurarea Mea cuprinde toate lucrurile. Și Eu voi prescrie pentru aceia care au frică și achită Dania și aceia care cred în semnele Noastre, Pentru aceia care îl urmează pe Trimis, Profetul neînvățat, despre care află scris la ei în Tora și în Evanghelie: El le poruncește ceea ce este bine și-i oprește de la ceea ce este urât și-i ușurează pe ei de povara lor și de lanțurile care au fost asupra lor.**” (Al-A’raf: 156-157)

Orânduiala Islamului în ceea ce privește lucrurile îngăduite (*halal*) și lucrurile oprite (*haram*) este cel mai bine exprimată în aceste două versete cu care am deschis cartea de față: „**Spune: «Cine a oprit podoaba îngăduită de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi și bunătățile cele trebuincioase pentru viețuire?» Spune: «Domnul meu a oprit ticăloșiile - atât cele văzute, cât și cel nevăzute - precum și păcatul, nedreptățirea (altora) sau să-l faceți lui Allah părtași - de vreme ce El nu a trimis o astfel de poruncă - sau să spuneți despre Allah ceea ce voi nu știți»**”. (Al-A’raf: 32-33)

Socotesc că importanța problemei celor permise și celor interzise face ca această carte – în ciuda numărului ei mic de pagini – să umple un gol în biblioteca modernă a credincioșilor musulmani, să rezolve numeroase probleme care apar în viața privată, de familie și publică a credinciosului musulman, răspunzând la numeroasele sale întrebări: Ce îmi este îngăduit? Ce îmi este oprit? Care este motivul interzicerii acestui lucru și permiterii acestui lucru?

Prin această carte nu am urmărit să menționăm ceea ce este permis (*halal*) și ceea ce este interzis (*haram*) decât în legătură cu ceea ce este săvârșit de membrele omului și ceea ce ține de comportarea sa exterioară. Nu am urmărit în această carte să ne referim la faptele inimilor și sufletelor, la sentimente și dorințe îngăduite sau interzise de Islam, așa cum sunt invidia, dușmănia, aroganța, înșelăciunea, fățărnicia, zgârcenia, lăcomia etc., cu toa-

1 Relatat de Al-Hakim, care l-a preluat de la Abu Hurayra; socotit de Al-Zahabi a fi autentic (N.A.)

2 Iudeii și creștinii (N.A.)

te că aceste nenorociri sufletești se numără printre aspectele cele mai combătute de Islam, iar Profetul a atras atenția asupra răului lor și le-a calificat pe unele dintre ele ca fiind „maladia națiunilor” sau ca fiind „cele care rad”, nu în sensul că ar rade părul, ci că rad religia.

Inima este organul esențial al corpului, cel care păzește membrele lui și dacă acest păstor este sănătos, întreaga turmă este sănătoasă, dar dacă el este stricat, se strică și ea.

Balanța acceptării este pentru Allah inima și intenția, nu înfățișarea și limba. **„Allah nu privește la chipurile voastre, ci privește la inimile voastre.”** **„Faptele se judecă după intenții și fiecare om are parte numai de ceea ce a intenționat”.**

Aceasta este poziția faptelor inimii și aspectelor sufletești în Islam, însă noi nu le-am menționat aici, fiindcă ele intră mai degrabă în capitolul „Morala” decât în capitolul „Cele permise și cele interzise”. De aceea, s-au ocupat de ele învățații musulmani din domeniile moralei și sufismului și le-au numit pe cele oprite dintre ele „boli ale inimilor”, au stabilit diagnosticul lor și au prescris tratament pentru ele, în lumina Cărții Sfinte și a Sunnei Profetului. Imamul Al-Ghazali le-a consacrat un sfert din enciclopedia sa islamică intitulată „Cunoașterea Științelor Religiei” „*Ihya' `ulum ad-din*” și le-a numit „Cele care duc la pieire”, fiindcă ele sunt pricina pieirii în această lume prin pierdere și ruină și în Lumea de Apoi prin intrarea în Iad - și ce rău sălaş este el!

În încheiere, doresc să mulțumesc senatului Universității Al-Azhar și Direcției Generale pentru Cultură Islamică pentru încrederea pe care mi-au acordat-o, alegându-mă să scriu despre această chestiune puțin discutată. Sper ca prin ceea ce am scris să fi răspuns acestei încrederi și să fi realizat țelul dorit.

Îl rog pe Allah Preaînaltul să găsească această carte folositoare și să ne călăuzească pe drumul cel bun - cu vorba și cu fapta – să ne ferească de greșeală – cu gândul și cu cuvântul - și să ne îndrume pe noi pe calea cea dreaptă.

Dr. Yusuf al-Qaradawi

Safar 1380h / August 1960

DEFINIȚII

Halal (lucrul permis) este lucrul îngăduit, care nu a fost oprit și a cărui săvârșire a fost permisă de către Legiuitor.

Haram (lucrul interzis) este lucrul a cărui săvârșire a fost oprită de către Legiuitor în mod categoric; cel care încalcă această interdicție se expune la pedeapsa lui Allah în Viața de Apoi și chiar la sancțiuni juridice în această lume.

Makruh (lucru respingător sau nerecomandabil) este lucrul oprit de Legiuitor, dar fără strictețe. Acest lucru se situează pe o treaptă sub ceea ce este interzis (*haram*), iar cel care îl săvârșește nu are parte de pedeapsa de care are parte cel care săvârșește un lucru interzis, dar perseverarea în el și nesocotirea lui îl poate îndemna pe cel care-l săvârșește și la comiterea lucrurilor interzise (*haram*)

DIN ORÂNDUIALA LUI ALLAH

În numele lui Allah cel Milostiv, Îndurător

*„Spune: «Cine a oprit podoaba orânduită de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi, și bunătățile cele trebuincioase pentru viețuire?»
Spune: «Ele sunt pentru aceia care cred în viața lumească, și numai pentru ei (sunt ele) în Ziua Învierii. Astfel facem Noi versetele Noastre limpezi pentru niște oameni care pricep.» Spune: «Domnul meu a oprit ticăloșiile - atât pe cele văzute cât și pe cele nevăzute - precum și păcatul, nedreptățirea (altora), nu să-I faceți lui Allah părtași - de vreme ce El nu a trimis o astfel de poruncă - sau să spuneți despre Allah ceea ce voi nu știți»”.*

(Al-A 'raf: 32-33)

CAPITOLUL I
PRINCIPIILE SLAMULUI ÎN LEGĂTURĂ CU CEEA CE
ESTE PERMIS (HALAL) ȘI CU CEEA CE ESTE
INTERZIS (HARAM)

În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător

Chestiunea referitoare la ceea ce este îngăduit sau permis (*halal*) și la ceea ce este oprit sau interzis (*haram*) s-a numărat printre chestiunile în legătură cu care păgânii din perioada preislamică s-au aflat în mare rătăcire și în mare încurcătură și ezitare, ajungând să socotească lucrurile oprite a fi îngăduite și lucrurile îngăduite și bune a fi oprite.

Această rătăcire s-a manifestat prin atitudini diametral opuse: pe de o parte, devierea și extremismul spre dreapta, pe de altă parte, devierea și extremismul spre stânga.

La extrema dreaptă se situau brahmanismul hindus aspru, monahismul creștin extrem de sever și alte doctrine care se întemeiau pe tortura trupului, interzicerea plăcerilor și podoabelor create de Allah pentru robii Săi. Monahismul creștin a atins apogeul barbariei sale în Evul Mediu; interzicerea lucrurilor bune a atins punctul culminant la acei monahi care se numărau cu miile, dintre care unii socoteau spălarea picioarelor a fi un păcat iar îmbăierea ca fiind un lucru ce atrage după sine căință și mâhnire.

La extrema stângă se situa doctrina lui Mazdak, apărută în Persia, care chema la îngăduința absolută și lăsa oamenilor libertatea de a lua orice, de a socoti orice permis, inclusiv onoarea³ și relațiile sacre prin natură ale oamenilor.

Comunitatea arabă din perioada preislamică a oferit un exemplu clar de dezordine și confuzie în ceea ce privește criteriile referitoare la lucrurile și faptele admise și interzise. Membrii acestei comunități au considerat consumarea vinului, camăta multiplicată, sau împiedicarea femeilor de a se căsători ca fiind admise.

³ Prin onoare se traduce aici cuvântul arab *'ird*, prin care se au în vedere, în general, femeile care trebuie să fie ocrotite de un bărbat, ca: mama, fiicele, soția, surorile etc. (N.T.)

Ba chiar mai mult decât atât: diavolii din rândul oamenilor și din rândul jinnilor i-au ispitit pe mulți dintre ei să-i ucidă pe proprii lor copii, iar ei s-au lăsat ademeniți și s-au împotrivit înclinațiilor părintești din sufletele lor, așa cum a grăit Allah Preaînaltul:

„Tot astfel i-au ademenit asociații lor pe mulți dintre idolatri să-și omoare copiii⁴, ca să-i piardă și pe ei și ca să le întunece religia lor.” (6: 137)

Acești asociați dintre slujitorii idolilor și ai altora asemenea lor au urmat diverse căi pentru a-i ademeni pe părinți să-și ucidă pruncii, cum ar fi frica de sărăcia reală sau închipuită, teama de rușine, dacă noul născut era fată, apropierea de zei prin sacrificarea pruncilor și aducerea lor drept ofrandă.

Este ciudat că aceia care au socotit uciderea sau îngroparea pruncilor proprii ca fiind permisă și-au interzis numeroase lucruri bune dintre plante și vite. Și ceea ce este și mai ciudat este faptul că ei au socotit acest lucru ca făcând parte dintre prescripțiile religiei și i l-au atribuit lui Allah Preaînaltul, ca fiind precepte sau ritualuri, dar Allah a respins această născocire a lor:

„Și au zis ei: «Acestea sunt vite și recolte oprite. Nu mănâncă din ele decât aceia care voim noi⁵!» După pretenția lor mincinoasă! Sunt și vite ale căror spinări au fost oprite⁶ și vite peste care nu rostesc ei numele lui Allah, născocind și punând pe seama Lui! El îi va răsplăti pentru ceea ce ei au născocit!» (Al-'An'am: 138)

Coranul a înfățișat rătăcirea în care se aflau aceia care au îngăduit ceea ce trebuia să fie oprit și au interzis ceea ce trebuia să fie permis:

„Au pierdut aceia care și-au omorât copiii, din neghiobie și neștiință, și care au oprit ceea ce Allah le-a dat pentru trai, născocind minciuni pe seama lui Allah! Ei sunt în rătăcire și nu au fost bine călăuziți.” (Al-'An'am: 140)

Când a venit Islamul, a găsit rătăcire și abatere în ceea ce privește lucrurile interzise și lucrurile permise și primul pas pe care l-a făcut pentru a corecta acest aspect important al legislației a fost elaborarea unei serii de

4 Referire la obiceiul păgânilor de a-și ucide copiii, de teama foametei și a sărăciei, și de a le îngropa de vii pe fetele nou-născute, de teama de a nu fi necinstite și a le aduce rușine (N.T.)

5 Adică slujitorii idolilor (N.T.)

6 Vite a căror folosire pentru călărie și pentru căratul poverilor ar fi fost oprite, așa cum a fost Bahira, Sa'iba și Ham (vezi Al-Ma'ida: 103-105) (N.T.)

Permis și interzis în Islam

principii juridice din care a făcut fundamente pe care se bazează conceptele de permis (*halal*) și oprit (*haram*), readucerea lucrurilor la făgașul normal, stabilirea unor criterii juste. Urmarea acestor principii a fost restabilirea dreptății și echilibrului în legătură cu ceea ce este permis și ceea ce este oprit. Și astfel, comunitatea islamică a devenit o comunitate de mijloc, între cei răătăciți și abătuți la dreapta și la stânga, după cum a calificat-o Allah Preaînaltul, ca fiind cea mai bună comunitate din toate veacurile.

1. Lucrurile sunt permise prin natura lor

Primul principiu pe care l-a elaborat Islamul a fost „*toate lucrurile pe care le-a creat Allah sunt permise prin natura lor*”, în afară de cele despre care a fost relatat un hadis⁷ autentic și clar ca fiind oprite. Și astfel, dacă hadisul nu este autentic sau nu spune într-un mod clar că un anumit lucru este oprit, acesta rămâne în continuare a fi permis prin natura lui.

Teologii musulmani au luat drept dovadă că natura lucrurilor și avantajelor este de a fi îngăduite niște versete clare din Coran, așa cum sunt următoarele vorbe ale lui Allah Preaînaltul:

„El este Acela care a creat pentru voi toate câte sunt pe pământ, apoi S-a înălțat în cer și a tocmnit cele șapte ceruri și El este Atotștiutor” (Al-Baqara: 29)

„Și El v-a supus vouă toate cele care se află în ceruri și care se află pe pământ.” (Al-Jathiya: 13)

„Oare nu vedeți voi că Allah v-a supus vouă câte sunt în ceruri și câte sunt pe pământ și v-a copleșit pe voi cu binefacerile Sale - atât cele văzute cât și cele ascunse?” (Luqman: 20)

Allah Preaslăvitul nu ar fi creat aceste lucruri și nu le-ar fi supus omului, să i le dăruiască, pentru ca apoi să-l lipsească de ele, oprindu-i-le. Cum să fi făcut acest lucru, de vreme ce le-a creat pentru el, i le-a supus lui și l-a binecuvântat cu ele?

⁷ Relatare profetică, ce conține vorbele și faptele Profetului Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), care a fost consemnată într-una din culegerile de relatări și pentru care se poate urmări lanțul de la relatatori, neîntrerupt, până la Profet

El nu a interzis decât o părticică din ele, din motive la care ne vom referi în cele ce urmează.

Pornind de la aceasta, sfera lucrurilor oprite după legislația islamică este foarte restrânsă, în vreme ce sfera celor permise este foarte largă. Aceasta pentru că textele autentice⁸ și clare care interzic anumite lucruri sunt foarte puține la număr, în vreme ce lucrurile la care nu se face nici o referire precum că ar fi îngăduite sau oprite, înseamnă că se încadrează în categoria lucrurilor permise și în sfera grației divine.

În legătură cu aceasta există un hadis⁹ în care se spune: „Ceea ce Allah a îngăduit în Cartea Sa este îngăduit, ceea ce a oprit este oprit, iar pentru lucrurile despre care nu a spus nimic există îndurare, milă și așa primiți de la Allah favoarea Lui, căci Allah nu a uitat nimic!”¹⁰ Și a recitat (Profetul Muhammed): „**Și Domnul tău nu uită niciodată!**” (Maryam: 64)

Salman al-Farsi a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost întrebat despre unt, brânză și clei și El a răspuns: „Este îngăduit (*halal*) ceea ce Allah a îngăduit prin Cartea Sa și este oprit (*haram*) ceea ce Allah a oprit prin Cartea Sa, iar ceea ce nu a pomenit înseamnă că vă este îngăduit.”¹¹

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a voit să răspundă aceluia care s-au interesat de amănunte, ci a trimis la o normă de referință pentru cunoașterea a ceea ce este permis și a ceea ce este interzis, fiind suficient ca oamenii să cunoască lucrurile pe care le-a interzis Allah, căci aceasta înseamnă că orice în afară de cele interzise este permis și bun.

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Allah a hotărât îndatoriri pe care nu trebuie să le neglijați, a stabilit limite pe care nu trebuie să le depășiți, a oprit de la lucruri pe care nu trebuie să le săvârșiți și nu a pomenit nimic despre alte lucruri, din îndurare pentru voi și nu pentru că ar fi uitat de ele, așa că nu le căutați!**”¹²

8 Expresia „un text autentic” înseamnă un text coranic sau un hadis autentic.

9 Vom folosi expresia de „un hadis autentic” ca traducere pentru Hadis Sahih, care este un hadis transmis într-un mod succesiv și sigur de la Profetul Muhammed până la noi.

10 Relatat de Al-Hakim care l-a socotit autentic (*sahih*), preluat de la Abu Ad-Darda, iar Al-Bazzar l-a extras, spunând că lanțul transmițătorilor săi (*sanad*) este bun (N.A.)

11 Relatat de At-Tirmizi, de Ibn Maja și de Al-Hakim (N.A.)

12 Relatat de Al-Daraqutni, după transmiterea lui Abu Tha'laba, iar An-Nawawi, în „Cele

Permis și interzis în Islam

Se cuvine să facem aici precizarea că norma în legătură cu ceea ce este permis nu se limitează doar la lucrurile concrete, materiale, ci ea cuprinde și faptele și atitudinile, adică pe care le putem include în expresia „obiceiuri și relații”. Aceasta înseamnă că nu este interzis dintre fapte și atitudini decât ceea ce Legiuitorul Suprem a socotit a fi oprit, căci următoarele cuvinte ale lui Allah se referă atât la lucrurile materiale, cât și la fapte: **„El doară v-a lămurit vouă limpede ceea ce v-a oprit.”** (Al-'An'am: 119)

Acest principiu de îngăduire a lucrurilor și faptelor prin natura lor nu se aplică la faptele ce fac parte din actele de devoțiune (*ibadat*), acestea fiind transmise numai prin revelație și în legătură cu aceasta într-un hadis autentic (*sahih*) se relatează: **„Acela care a născocit în privința rânduiei Noastre ceea ce nu face parte din ea, (să știe că acest lucru) este respins.”**¹³ Adevărata religie conține două principii esențiale: să nu fie adorat decât Allah și să nu fie venerat decât în felul în care El a hotărât. Acela care născoceste un act de adorare din proprie voință – oricine ar fi el – trebuie să știe că acest lucru înseamnă rătăcire și este respins, fiindcă numai Legiuitorul Suprem este deținătorul dreptului în privința elaborării actelor de devoțiune prin care omul se apropie de El.

Obiceiurile și relațiile nu au fost hotărâte de Legiuitorul Suprem, ci au fost instituite de oamenii care au intrat în diverse tipuri de legături prin intermediul lor, iar Legiuitorul Suprem a venit pentru a le îndrepta și a le perfecționa, pentru a le confirma în unele cazuri în care nu există stricăciune sau prejudiciu.

Ibn Taymiyya a spus în această privință: „Vorbele și faptele robilor lui Allah sunt de două feluri: acte de devoțiune, pe care se bazează religia lor, și obiceiuri, de care au nevoie în viața lor. Din studierea atentă a normelor Legii divine (*aş-Şari'a*) vom afla că actele de devoțiune (*ibadat*) pe care le-a impus Allah sau pe care El le-a socotit îngăduite nu sunt confirmate decât de Legea divină (*aş-Şari'a*)

Cât despre obiceiuri, acestea sunt cutumele cu care oamenii s-au obișnuit și de care au avut nevoie în această viață. Norma în privința acestora este că ele nu sunt interzise, în afară de acelea pe care Allah Preaslăvitul și Preaînaltul le-a oprit. Și aceasta pentru că cele poruncite și cele oprite au fost orânduite de Allah. Actul de devoțiune (*ibadat*) trebuie să fie poruncit.

patruzeci de hadisuri”, l-a socotit bun (*hasan*) (N.A.)

13 Hadis autentic, general acceptat (*muttafaq 'alayhi*) (N.A.)

De aceea, Ahmad¹⁴ și alți juriști specializați în hadisuri au spus că norma în privința actelor de devoțiune este ca ele să fie hotărâte de Allah și că nu sunt socotite acceptate decât acelea pe care le-a hotărât Allah, căci altfel intrăm sub incidența vorbelor lui Allah Preaînaltul: „**Sau au ei asociați [ai lui Allah] care le-au orânduit lor religie pe care Allah nu a îngăduit-o?**” (Aș-Şura: 21)

Norma în ceea ce privește obiceiurile este că ele sunt îngăduite și nu sunt interzise decât acelea pe care Allah le-a oprit, căci altfel intrăm sub incidența vorbelor lui Allah Preaînaltul: „**Spune: «Vedeți ce v-a pogorât¹⁵ Allah drept mijloace de viațuire?! Iar voi ați oprit o parte dintre ele și ați îngăduit [o altă parte]»**” (Yunus: 59)

Aceasta este o lege minunată, folositoare. Și dacă așa stau lucrurile, atunci putem afirma că vânzarea, darul, chiria și alte obiceiuri, reguli și acțiuni de care oamenii au nevoie pentru a trăi – așa cum sunt mâncarea, băutura și îmbrăcămintea – sunt reglementate de religie prin bunele moravuri; au fost interzise acelea dintre ele care aduc stricăciune, au fost acceptate cele necesare dintre ele, au fost considerate nerecomandabile acelea dintre ele care nu sunt necesare și au fost considerate recomandabile acelea dintre ele în care există un folos foarte probabil, în funcție de felurile acestor obiceiuri și calitățile lor.

Dacă lucrurile stau astăzi astfel, înseamnă că oamenii pot să încheie tranzacții și să închirieze după cum voiesc, cu excepția situațiilor interzise de Legea divină (Aș-Şari'a), pot să mănânce și să bea după cum poftesc, cu excepția celor interzise de Legea divină – chiar dacă unele dintre aceste lucruri sunt recomandabile sau sunt nerecomandabile – și câtă vreme Legea divină nu stabilește anumite limite pentru acestea, ele sunt îngăduite după norma principală¹⁶.

Această normă menționată este confirmată și de Jabir, fiul lui Abdullah, despre care se relatează într-un hadis autentic că a zis: „**Practicam**

14 Este Ahmad, fiul lui Hanbal, unul dintre cei patru mari imami.

15 A creat (N.T.)

16 Ibn Taymiyya, *Al-Qawa'id an-nuraniyya al-fiqhiyya*, p.112-113. Pe baza acestei norme, Ibn Taymiyya și discipolul său, Ibn al-Qayyim, precum și toți juriștii hanbaliți au stabilit că norma în privința contractelor și condițiilor este că ele sunt permise și orice contact în legătură cu care nu există nici o prescripție de interzicere și nu conține nimic oprit este socotit legal (*halal*) (N.A.)

ejacularea extravaginală în vreme ce Coranul se revela. Dacă ar fi fost un lucru care se cuvenea să fie oprit, ar fi fost oprit de Coran.”

Citatul acesta confirmă că oamenii sunt liberi să săvârșească ceea ce nu a fost pomenit în revelație că ar fi interzis. Prin aceasta s-a statuat norma respectabilă conform căreia un act de devoțiune nu este socotit legitim decât dacă Allah a orânduit astfel și un obicei nu este interzis decât dacă Allah l-a oprit.

2. Dreptul exclusiv al lui Allah de a stabili ceea ce este permis și ceea ce este interzis

Cel de al doilea principiu este acela că Islamul a stabilit autoritatea care are dreptul de a hotărî ce este permis și ce este interzis, luând-o din mâinile oamenilor, oricare ar fi poziția acestora în ierarhia religiei sau în ierarhia statului, și făcând-o de competența exclusivă a lui Allah Preaînaltul. Nici apostolii sau monahii, nici regii sau sultanii nu au dreptul de a interzice un lucru pentru totdeauna robilor lui Allah. Acela dintre ei care a făcut acest lucru înseamnă că și-a depășit atribuțiunile sale și s-a ridicat împotriva dreptului lui Allah de a stabili rânduiele pentru oameni, iar acela care a acceptat acest lucru din partea lor și i-a urmat înseamnă că i-a făcut pe ei asociați ai lui Allah și această urmare este socotită politeism.

„Sau au ei asociați [ai lui Allah] care le-au orânduit lor religie e care Allah nu a îngăduit-o?” (Aș-Şura: 21)

Coranul îi dezaprobă și-i blamează pe aceia dintre oamenii Cărții¹⁷ care au pus în mâinile apostolilor și monahilor lor autoritatea de a stabili ceea ce este permis și ceea ce este interzis. Allah Preaînaltul a spus în Surah at-Tawba:

„Ei îi iau pe rabinii lor și pe călugării lor, precum și pe Mesia, fiul Mariei, ca Domni în locul lui Allah, în vreme ce li s-a poruncit să nu adore decât un singur Dumnezeu, în afara căruia nu este [alt] Dumnezeu. Mărire Lui! El este deasupra celor pe care-i asociază Lui!” (At-Tawba: 31)

‘Udayy ibn Hatim, care a fost creștin înainte de revelarea Islamului, a venit la Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra

¹⁷ Expresie prin care sunt avuți în vedere iudeii și creștinii, care au avut scripturi înainte de a fi revelat Coranul (N.T.)

sa!) și i-a zis când l-a auzit pe el recitând acest verset: **„O, Trimis al lui Allah! Ei nu i-au adorat [pe rabinii și călugării lor]!”** Dar Profetul i-a răspuns: **„Ba da! Ei le-au oprit ceea ce le era îngăduit și le-au îngăduit ceea ce le era oprit și oamenii au urmat porunca lor! Asta înseamnă că ei i-au adorat!”**¹⁸

Conform unei relatări, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis, comentând acest verset: **„Într-adevăr ei nu i-au venerat, dar atunci când le-au îngăduit un lucru, l-au socotit pe el îngăduit, iar atunci când le-au oprit un lucru, l-au socotit oprit.”**

Creștinii continuă să pretindă că Isus Hristos, când s-a înălțat la cer, le-a dat ucenicilor săi împuternicirea de a îngădui și de a opri după bunul lor plac. În Evanghelia lui Matei: 18 : 18 se relatează: „Adevărat vă spun, că orice veți lega pe pământ va fi legat în cer; și orice veți dezlega pe pământ va fi dezlegat în cer.”

Coranul i-a blamat, de asemenea, pe politeștii care au interzis sau au permis fără voia lui Allah, căci Allah Preaînaltul a grăit: **«Spune: „Vedeți ce v-a pogorât:¹⁹ Allah drept mijloace de viațuire?! iar voi ați oprit o parte dintre ele și ați îngăduit [o altă parte]”. Spune: „Allah v-a îngăduit vouă acestea sau voi născociți împotriva lui Allah?”»** (Yunus: 59)

Și a mai grăit Allah Preaslăvitul:

„Și nu spuneți, luându-vă după limbile voastre care rostesc minciuni: „Acesta este îngăduit și acesta este oprit”²⁰, pentru a născoci minciună împotriva lui Allah! Aceia care născocesc minciuni împotriva lui Allah nu vor izbândi» (An-Nahl: 116)

Pornind de la aceste versete limpezi și de la aceste citate clare, specialiștii în jurisprudență (*fiqh*) și-au dat seama cu certitudine că numai Allah singur este îndreptățit să permită și să oprească, prin Cartea Sa sau prin intermediul Trimisului Său și că misiunea lor se limitează la prezentarea a ceea ce Allah a hotărât a fi permis sau oprit:

„El doară v-a lămurit vouă limpede ceea ce v-a oprit.” (Al-'An'am: 119)

Sarcina lor nu este să stabilească rânduieli religioase pentru oameni

18 Relatatde At-Tirmizi, care l-a socotit bun (*hasan*), și de alții (N.A.)

19 A creat

20 Fără să vă bazați pe o revelație de la Allah (N.T.)

Permis și interzis în Islam

în legătură cu ceea ce se cuvine sau ceea ce nu se cuvine. În ciuda faptului că sunt fruntașii juriștilor musulmani și a *ijtihad*²¹-ului lor, ei au încercat să evite, pe cât a fost posibil, emiterea de opinii atunci când ei au fost întrebați de public și au trimis unii la alții, de teama să nu cadă în greșeala de a îngădui ceea ce este oprit sau de a opri ceea ce este îngăduit.

Imamul Aș-Șafi'i a relatat în lucrarea sa „Al-'Umm”, preluând de la judecătorul Abu Yusuf, tovarășul lui Abu Hanifa: „Șeihii noștri erudiți evitau să emită opinii religioase (*fatawa*), evitau să spună despre un lucru că ar fi îngăduit (*halal*) sau oprit (*haram*), în afară de ceea ce era foarte limpede în Cartea lui Allah Preaputernicul și Preaînaltul, care nu are nevoie de nici o interpretare. Ibn As-Sa'ib ne-a relatat, preluând de la Ar-Rabi' ibn Khaytam - unul dintre cei mai virtuoși epigoni (*tabi'un*) – că el a zis: „Să nu cumva să cuteze cineva a spune că Allah a îngăduit sau a acceptat cutare lucru, iar Allah să-i răspundă: «Eu nu am îngăduit și nu am acceptat acest lucru!» [Sau să cuteze] a spune că Allah a oprit cutare, iar Allah să-i răspundă: «Miști! Eu nu am oprit acest lucru!»” Iar unul dintre tovarășii noștri ne-a spus, preluând de la Ibrahim an-Nakha'i – unul dintre marii legiști epigoni de la Al-Kufa –, că acesta ar fi zis despre tovarășii săi: „Atunci când ei dădeau o hotărâre (în materie de drept canonic) sau opreau de la ceva, ziceau: Acest lucru este nerecomandabil... Aceasta este așa și așa ... Dar să spunem despre un lucru că este îngăduit (*halal*) sau că este oprit (*haram*), aceasta este un lucru mult prea însemnat!”²²

Aceste opinii au fost transmise de Abu Yusuf, care le-a preluat de la străbunii venerabili, iar de la el au fost preluate și consemnate de Aș-Șafi'i. Tot astfel, Ibn Muflih a preluat de la Ibn Taymiyya, care a afirmat că străbunii nu au socotit oprit (*haram*) decât ceea ce era cunoscut ca fiind oprit în mod incontestabil.²³

Și astfel, aflăm că un imam precum este Ahmad, fiul lui Hanbal,

21 Părerea proprie în chestiuni juridice sau teologice, la care se ajunge prin interpretarea și aplicarea celor patru fundamente ale jurisprudenței islamice: Coranul, Tradiția (*hadis*), analogia (*qiyas*) și consensul (*'ijma'*) (N.T.)

22 Al-Imam aș-Șafi'i, Al-'Umm, vol.7, p.317

23 Acest lucru este confirmat și de referirea la faptul că tovarășii Profetului (*sahaba*) nu au evitat vinul (*khamr*) cu totul în urma revelării versetului din Surat al-Baqara: „Ei te întreabă despre vin și despre *maysir*. Spune: „În amândouă este mare păcat și sunt și unele foloase pentru oameni»” (Al-Baqara: 219), fiindcă versetul nu a fost categoric în ceea ce privește interzicerea, așa cum a fost versetul 90 din Surat al-Ma'ida (N.A.)

atunci când este întrebat de o chestiune, răspunde: „O socotesc nerecomandabilă...” Sau: „Nu-mi place...” Sau: „Nu o iubesc...” Sau: „Nu o socotesc potrivită”.

Tot astfel, se relatează și despre Malik, Abu Hanifa și ceilalți imami – Allah să fie mulțumit de ei!²⁴

**3. Oprirea de la ceea ce este permis (*halal*)
și permiterea a ceea ce este oprit (*haram*)
sunt asemănătoare cu facerea de semeni lui Allah (*şirk*)**

Dacă Islamul i-a blamat pe cei care opresc de la anumite lucruri și pe cei care îngăduie anumite lucruri după bunul lor plac, în totalitatea lor, el se referă în mod special la cei care opresc pe un ton mult mai violent, având în vedere gravitatea tendinței de a le opri oamenilor, fără nici un motiv, lucrurile pe care Allah li le-a hărăzit din belșug și venirea acestei tendințe în întâmpinarea dorințelor unor oameni ai religiei înclinați spre exagerare și fanatism. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a opus acestei tendințe de exagerare și fanatism cu toată forța și i-a blamat pe fanatici, vestind pieirea lor prin cuvintele: **„Să piară cei neînduplecați! Să piară cei neînduplecați!”**²⁵

El și-a anunțat mesajul spunând: **„Am fost trimis cu religia cea adevărată și tolerantă”**²⁶. Aceasta este adevărată în ceea ce privește dogma și unicitatea lui Allah, dar este tolerantă în ceea ce privește practica și legislația, iar în partea opusă stă politeismul și oprirea de la ceea ce este permis. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a menționat aceste ultime aspecte atunci când a relatat că Domnul său cel Binecuvântat și Preaînalt a grăit astfel:

„Eu i-am creat pe robii Mei într-o credință cea adevărată, dar au venit peste ei șeitanii care i-au dus în rătăcire, îndepărtându-i de la credința lor, și le-au oprit lor ceea ce Eu le-am îngăduit și le-am poruncit să-Mi facă

24 Așadar, să știe acest lucru imitatorii care se grăbesc să pronunțe cuvântul „oprit” (haram), fără să aibă nici un fel de dovadă (N.A.)

25 Relatat de Muslim, Ahmad și Abu Dawud (N.A.)

26 Relatat de Ahmad (N .A.)

Mie semeni în privința cărora Eu nu le-am pogorât nici o dovadă [că îmi sunt semeni]”.²⁷

Oprirea de la ceea ce este permis este asemănătoare cu facerea de semeni lui Allah, adică politeismul. De aceea, Coranul i-a dezaprobat cu tărie pe arabii politeiști pentru facerea de semeni lui Allah, pentru idoliilor lor și pentru că și-au interzis diverse mâncăruri vegetale și animale pe care nu le-a oprit Allah. Așa este, de pildă, interzicerea obținerii de foloase de la Al-Bahira, As-Sa’iba, Al-Wasila și Al-Ham. Înainte de venirea Islamului, în perioada A-Jahiliyya²⁸, exista obiceiul ca după ce o cămilă năștea cinci pui, ultimul dintre ei fiind mascul, să i se cresteze urechea și să se interzică folosirea ei pentru călărie, fiind dedicată zeilor. Ea nu putea fi nici sacrificată, nici folosită la căratul poverilor și nu putea fi alungată de la sursele de apă sau de la locurile de pășunat. Acestei cămile i-au dat numele de Al-Bahira, adică cea cu urechea creată. Exista, de asemenea, obiceiul ca un bărbat care se întorcea dintr-o călătorie sau se lecuia după o boală sau în alte situații să lase cămila sa slobodă, aceasta primind un tratament asemănător cu cel de care avea parte Al-Bahira, ea primind numele de As-Sa’iba, adică cea slobodă. Dacă o oaie făta o mielușică, aceasta era a lor, dar dacă făta un mascul, acesta era dedicat zeilor lor. Dacă făta doi miei - un mascul și o femelă -, atunci ei ziceau că mielușica este legată de fratele ei și nu-l mai sacrificau pentru zeii lor. Aceasta se numea Al-Wasila.²⁹ Când un armăsar fecunda o iapă ce fusese adusă pe lume de unul din puii lui, atunci spuneau că el și-a apărat spinarea și nu mai era călărit sau folosit la căratul poverilor și era numit Al-Hami.³⁰ Există interpretări variate pentru aceste patru situații, dar în jurul aceleiași idei.

Coranul a respins aceste interdicții, iar necredincioșilor nu le-a găsit nici o justificare pentru imitarea strămoșilor lor și persistența în rătăcire: **„N-a statornicit Allah nimic despre Bahira, nici despre Sa’iba, nici despre Wasifa și nici despre Ham. Însă cei care nu cred au născocit minciuni împotriva lui Allah și cei mai mulți dintre ei nu au judecată. Când li se spune: «Veniți la ceea ce v-a pogorât Allah și la Trimis!», ei zic: «Pentru noi sunt de ajuns cele cu care i-am găsit pe părinții noștri!».** Dar dacă părinții lor

27 Relatat de Muslim (N .A.)

28 „Perioada păgâniei sau ignoranței” – expresie consacrată de arabi pentru desemnarea perioadei de dinainte de apariția Islamului (N.T.)

29 În traducere aproximativă “Cea nedespărțită” (N.T.)

30 În traducere „Apărătorul” (N.T.)

nu știau nimic și nu erau călăuziți pe calea cea bună?” (Al-Ma’ida: 103-104)³¹

Surah al-’An’am cuprinde o discuție amănunțită în legătură cu vitele - cămile, bovine, ovine, caprine - despre care au pretins că ar fi oprite, prezentată de Coran într-o manieră ironică, dar convingătoare: „**[El³² a creat] opt suflete în perechi³³: două oi și două capre. Spune³⁴: «Pe cei doi bărbațuși i-a oprit El sau pe cele două femeiușe, ori ce este cuprins în pânțele celor două femeiuși? Spuneți-Mi Mie, cu știință, dacă voi aveți dreptate cu adevărat?» Două cămile și două bovine. Spune: «Cei doi bărbațuși i-a oprit El sau cele două femeiușe, ori ce este cuprins în pânțele celor două femeiușe? Sau ați fost voi, cumva, martori când v-a poruncit Allah aceasta?!»**” (Al-An’am: 143-144)

Surah al-’A’raf cuprinde o altă discuție în care Allah îi dezaproabă pe cei care opresc [de la anumite lucruri] și în care înfățișează principiile de bază permanente ale lucrurilor interzise: „**Spune: «Cine a oprit podoaba³⁵ orânduită de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi³⁶ și bunătățile cele trebuincioase pentru viațuire?»**” (Al-’A’raf: 32) „**Spune: «Domnul meu a oprit ticăloșiile - atât pe cele văzute cât și pe cele nevăzute -, precum și păcatul³⁷, nedreptățirea [altora] sau să-i faceți lui Allah asociați, de vreme ce El nu a trimis o astfel de poruncă, sau să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.»**” (Al-’A’raf: 33)

Aceste discuții din surele mekkane care se ocupă de confirmarea dogmei, a unicității lui Allah și a existenței Vieții de Apoi, ne demonstrează că acest lucru – din punct de vedere al Coranului – nu face parte din lucrurile secundare sau amănunte, ci dintre principiile de bază și conceptele generale.

La Medina au apărut printre musulmani unii care erau înclinați către rigoare și exagerare, către abținerea de la lucrurile bune și plăcute. Allah Preaînaltul a revelat versete în care ei sunt opriți la limitele stabilite de El și

31 În aceste versete se face referire la o serie de superstiții ale arabilor păgâni, respinse de Coran (N.T.)

32 Șeitan, cu referire la poruncile lui în legătură cu ceea ce este permis și ceea ce este oprit (N.T.)

33 Alcătuite din masculi și femele (N.T.)

34 Allah se adresează aici păgânilor, muștrându-i pentru născocirile lor (N.T.)

35 În primul rând veșmintele (N.T.)

36 Din produsele vegetale, animale, minerale etc. (N.T.)

37 Interpretat și ca având în vedere băuturile alcoolice (N.T.)

întorși pe calea cea dreaptă a Islamului, cum este și acesta: **„O, voi cei care credeți! Nu opriti bunătățile pe care Allah vi le-a îngăduit și nu călcați [poruncile], căci Allah nu-i iubește pe cei ce încalcă [poruncile]! Mâncați din ceea ce Allah v-a dăruit, ca fiind îngăduit și bun, și fiți cu frică de Allah în care voi credeți!”** (Al-Ma’ida: 87-88)

4. Interzicerea a urmat după răutate și aducerea de stricăciune

Allah Preaînaltul, care este Creatorul oamenilor și Dăruitorul a nemărate binefaceri, are dreptul să le permită și să le interzică acestora orice voiește. De asemenea, El are dreptul să le impună lor orice îndatoriri și ritualuri, în vreme ce ei nu au dreptul să se opună sau să se revolte. Acesta este dreptul derivând din calitatea Lui de Stăpân al lor și din calitatea lor de robi ai Lui. Dar, din îndurarea față de robii Săi, Allah a stabilit ceea ce este permis și ceea ce este oprit din rațiuni ce țin de interesul oamenilor înșiși și nu a îngăduit decât ce a ce este bun și nu a oprit decât ceea ce este rău.

Este adevărat că Allah Preaînaltul a oprit comunității iudeilor unele lucruri bune, însă a făcut aceasta pentru a-i pedepsi pentru nelegiuirea lor și pentru că au încălcat lucrurile sacre, așa după cum a grăit Preaslăvitul: **„Iar aceluia care s-au iudaizat le-am oprit Noi pe toate cele cu o unghie³⁸, iar de la bovine și oi le-am oprit Noi lor grăsimile, în afară de ceea ce poartă pe spatele lor sau este în măruntaie sau se amestecă între oase³⁹. Astfel i-am pedepsit Noi pentru fărădelegea lor și Noi spunem numai Adevărul.”** (Al-An’am: 146)

Allah a înfățișat și alte imagini ale acestei nelegiuiri într-o altă sură, grăind astfel: **„Și din pricina ticăloșiilor celor care s-au iudaizat⁴⁰, Noi le-am oprit mâncărurile bune care le fuseseră îngăduite; și din pricina închiderii de către ei a drumului lui Allah pentru mulți dintre oameni; și din pricina luării de către ei a cametei – măcar că le-a fost oprită⁴¹ -; și din pricina mân-**

38 Animale care au degetele izolate, așa cum sunt cămila, struțul etc. (N.T.)

39 Allah a interzis fiilor lui Israel grăsimile de ovine și de bovine, în afara celor de pe spinare, de pe viscere și de pe oase, așa cum este măduva din oase și seul din coada oilor (N.T.)

40 Iudeii, evreii

41 În Tora

cării de către ei pe nedrept a averii oamenilor.” (An-Nisa’: 160-161)

Când l-a trimis pe ultimul dintre profeții Săi cu religia universală și veșnică, Allah și-a arătat îndurarea față de oameni, după ce interdicțiile avuseseră caracterul de pedeapsă temporară împotriva unui neam arogant și neînduplecat – după cum l-a calificat Tora. În Coran se relatează referitor la oamenii Cărții: „***El⁴² le poruncește ceea ce este bine și-i oprește de la ceea ce este urât, le îngăduie lor bunătățile și le oprește lor pe cele necurate⁴³ și-i ușurează pe ei de povara lor și de lanțurile care au fost asupra lor.***” (Al’A’raf: 157)

Allah a orânduit ca penitență (*takfir*) a păcatelor în Islam alte lucruri decât oprirea bunătăților: a orânduit căința (*tawba*) sinceră, care curăță păcatele, așa cum apa curăță murdăria, a orânduit faptele bune care anulează faptele rele, a orânduit milosteniile care sting păcatele, așa cum apa stinge focul, și pe lângă acestea mai sunt și încercările și nenorocirile care lovesc musulmanul și cu care păcatele se risipesc, așa cum se risipesc frunzele uscate ale pomilor în anotimpul toamnei.

Astfel, a devenit cunoscut în Islam că interdicția urmează după răutatea și aducerea de stricăciune. Ceea ce este stricăciune curată este oprit, în vreme ce ceea ce este folos curat este îngăduit, lucrul în care stricăciunea este mai mare decât folosul este oprit, iar cel în care folosul este mai mare este îngăduit. Această situație este declarată în Coran în legătură cu vinul (*khamr*) și cu jocul de noroc: „***Ei te întreabă despre vin și despre maysir. Spune: «În amândouă este mare păcat și sunt și unele foloase pentru oameni, dar în amândouă păcatul este mai mare decât folosul!»***” (Al-Baqara: 219)

Dacă în Islam se întreabă despre cele care sunt îngăduite, se răspunde cu claritate că acestea sunt „cele bune”, adică lucrurile pe care sufletele moderate le socotesc a fi bune și pe care toți oamenii le socotesc a fi recomandabile, fără să fie vorba de rezultatul unui obicei. Allah Preaînaltul a grăit:

„Ei te întreabă ce le este îngăduit [să mănânce]. Spune: «Vă sunt îngăduite vouă cele bune»” (Al-Ma’ida: 4)

Și a mai grăit Allah: „***Astăzi vă sunt îngăduite vouă cele bune.***” (Al-Ma’ida: 5)

42 Profetul Muhammed (N.T.)

43 Cum sunt carnea de porc, mortăciunea și sângele (N.T.)

Permis și interzis în Islam

Nu este nevoie ca musulmanul să cunoască în detaliu răul și stricăciunea din pricina căruia Allah a interzis ceva. Se poate întâmpla ca pentru el să rămână necunoscut ceea ce pentru altcineva este cunoscut sau se poate întâmpla ca răul dintr-un lucru să nu fie cunoscut într-un anumit moment și să devină cunoscut ulterior. Dreptcredinciosul are datoria să zică întotdeauna: **„Noi auzim și ne supunem!”** (Al-Baqara: 285)

Allah a oprit, de pildă, consumarea cărnii de porc. Dreptcredinciosul musulman nu a văzut alt motiv pentru interzicerea ei în afară de faptul că porcul este socotit un animal murdar. Dar cu trecerea timpului știința a descoperit că în carnea lui se află viermi și microbi ucigători. Dar indiferent dacă știința n-ar fi descoperit nimic sau ar fi descoperit chiar mai multe în legătură cu carnea de porc, credinciosul musulman va continua să-l socotească a fi murdar.

Tot astfel, s-a relatat că Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Feriți-vă de cele trei care aduc blestem⁴⁴: să vă faceți nevoile în izvoare, în mijlocul drumului și la umbră!”⁴⁵ În primele veacuri, lumea a știut că acestea sunt niște lucruri socotite urâte, respinse de bunul gust și de buna-cuviință. Dar pe măsura avansării descoperirilor științifice, lumea și-a dat seama că „cele trei care atrag blestemul” sunt dintre cele mai primejdioase lucruri pentru sănătatea publică și reprezintă principala sursă a răspândirii unor boli parazitare periculoase, cum sunt ankylostoma și skiso-somiasis.

Și astfel, pe măsură ce razele științei au devenit mai pătrunzătoare și s-a extins sfera descoperirilor, ne-au devenit tot mai clare avantajele perimiterii de către Islam a unor lucruri și interzicerii altor lucruri ca și ale tuturor rânduielilor lui. Și cum să nu fie așa, de vreme ce el este o orânduială de la Cel Atoateștiutor, Înțelept și Îndurător cu robii Săi:

„Allah știe să-l deosebească pe cel nelegiuit de cel care face bine. Și dacă ar vrea Allah, ar putea să vă copleșească cu greutățile. Căci Allah este Atotputernic, Înțelept.” (Al-Baqara: 220)

44 Care atrag asupra făptașului lor blestemul lui Allah și al oamenilor (N.A.)

45 Relatat de Abu Dawud, Ibn Maja, Al-Hakim și Al-Bayhaq, care l-au considerat autentic (N.A.)

5. Ceea ce este îngăduit (*halal*) permite dispensarea de ceea ce este oprit (*haram*)

Unul dintre avantajele Islamului și dintre facilitățile pe care le-a adus oamenilor este acela că el nu le-a interzis nimic fără să le dea, în schimb, ceva mai bun care să facă posibilă dispensarea de ceea ce le-a fost oprit, așa cum arată Ibn al-Qayyim⁴⁶ (Allah să fie îndurător cu el!).

Le-a interzis tragerea la sorți cu ajutorul săgeților⁴⁷ și le-a dat în compensare posibilitatea de a cere lui Allah să-i îndrume către ceea ce se cuvine⁴⁸; le-a interzis camăta și le-a dat în compensare negoțul aducător de câștig.

Le-a interzis jocurile de noroc și le-a dat în compensare pentru aceasta câștigurile provenite din întrecerea cu caii, cămilele și cu săgețile.

Le-a interzis mătasea și le-a dat în compensare multe alte veșminte alese din lână, in, bumbac și altele.

Le-a interzis destrăbălarea și sodomia și le-a dăruit în compensare căsătoria legală.

Le-a interzis băuturile îmbătătoare și le-a dăruit în schimb băuturi dulci, folositoare atât sufletului cât și trupului.

Le-a interzis mâncărurile cu efecte dăunătoare și le-a dăruit în schimb mâncăruri bune și plăcute.

Această observație este aplicabilă la toate prescripțiile Islamului, astfel că Allah Preamăritul nu le-a oprit robilor Săi ceva fără să le dea cu generozitate altceva asemănător, fiindcă Allah Preaslăvitul nu voiește ca robii Săi să aibă parte de poveri și greutate, ci dimpotrivă, voiește ca ei să aibă parte de lucruri ușoare, de bine, de bună călăuzire și de îndurare. Allah Preaînaltul a grăit în această privință:

„Allah voiește să vă facă vouă limpezi [poruncile Sale] și să vă arate rânduielele acelor de dinainte de voi și El vă iartă pe voi. Și Allah este Atoateștiutor și Înțelept. Și Allah voiește să vă ierte pe voi, în vreme ce ace-

46 Vezi *Rawdat al-muhibbin*, p.10 și *A'lam al-mawaqqi'in*, vol.2, p.111 (N.A.)

47 La care se face referire într-un alt capitol din această carte (N .A.)

48 Islamul l-a învățat pe musulman ca atunci când purcede la o acțiune să întrebe și să-l ceară lui Allah să-l îndrume spre ceea ce este potrivit, căci nu va fi în zadar strădania celui care va cere îndrumarea lui Allah și nu se va căi acela care cere un sfat (N.A.)

ia care urmează poftele lor râvnesc ca voi să vă abateți cât mai mult [de la El]. Allah voiește să vă ușureze [datorințele,] căci omul a fost creat slab.”
(An-Nisa’: 26-28)

6. Ceea ce conduce la ceea ce este oprit (*haram*) este interzis (*haram*)

Unul dintre principiile orânduite de Islam este acela că atunci când a oprit un lucru el a interzis și mijloacele care conduc la el.

Atunci când a interzis preacurvia (*zina*), de pildă, el a interzis și toate situațiile care o preced și motivele ei, așa cum sunt îmbrăcămintea și acțiunile ispititoare, întâlnirile în singurătate ale unui bărbat cu o femeie, întâlnirile mixte excitante, pornografia, cântecul obscen etc.

Pornind de la aceasta, legiștii au stabilit regula aceasta: *Ceea ce conduce la ceea ce este oprit este interzis.*

Aceasta are unele similitudini cu ceea ce a stabilit Islamul și în legătură cu faptul că păcatul pentru ceea ce este oprit nu se limitează doar la cel care-l săvârșește în mod nemijlocit, ci are o sferă mai largă, cuprinzându-i pe toți aceia care au concurat la săvârșirea lui, moral sau material, fiecare având partea sa de vină în funcție de măsura participării la săvârșirea lui. În ceea ce privește vinul (*khamr*), Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îi blestemă atât pe acela care îl bea, cât și pe acela care a stors strugurii, pe acela care îl aduce, pe aceia care beneficiază de prețul vânzării lui etc., așa cum se va arăta mai jos. În ceea ce privește camăta, îl blestemă atât pe acela care și-o însușește, cât și pe acela care o dă, pe cel care o consemnează și pe cei care sunt martori la stabilirea ei.

Așadar, tot ceea ce favorizează lucrul oprit este socotit interzis (*haram*), după cum toți aceia care favorizează ceea ce este oprit sunt participanți la păcat.

7. Recurgerea la vicleșuguri pentru a săvârși ceea ce esre oprit esete socotită interzisă (*haram*)

Așa cum Islamul interzice toate mijloacele vizibile care conduc la lucrurile oprite, tot astfel el interzice și recurgerea la vicleșuguri pentru săvârșirea a ceea ce este oprit, interzice și trucuri ascunse care conduc la acesta. El i-a muștră pe iudeii care au recurs la vicleșuguri pentru a considera îngăduit ceea ce Allah a interzis. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în această privință: „**Nu săvârșiți ceea ce au săvârșit iudeii socotind îngăduit ceea ce a oprit Allah prin folosirea celor mai simple vicleșuguri!**”⁴⁹

El s-a referit la evreii cărora Allah le-a interzis pescuitul în ziua de sâmbătă, dar ei au viclenit împotriva acestei interdicții săpând șanțuri în ziua de vineri pentru ca peștii să cadă în ele în ziua de sâmbătă și să-i prindă în ziua de duminică. Acest lucru este admisibil pentru cei vicleni, însă legiștii musulmani l-au socotit a fi oprit (*haram*) pentru că interdicția a avut în vedere abținerea de la ceea ce conduce la obținerea vânatului fie într-un mod direct, fie într-un mod indirect.

Un alt vicleșug socotit păcat constă în recurgerea la denumirea lucrului interzis altfel decât este numele său sau în modificarea înfățișării lui, păstrându-i adevărata esență. Fără îndoială că modificarea numelui nu are importanță dacă rămâne conținutul neschimbat.

Dacă oamenii au născocit diverse tertipuri pentru a obține cu ajutorul lor camătă sau au născocit nume diferite pentru vin (*khamr*); astfel încât să socotească consumarea lui a fi permisă, păcatul cametei sau consumării vinului rămâne în mod obligatoriu. Într-un hadis se relatează:

„O parte din comunitatea mea va socoti vinul (*khamr*) a fi îngăduit, dându-i un alt nume”.⁵⁰

Într-un alt hadis se relatează:

„Vine o vreme când oamenii socotesc camăta a fi îngăduită, nu-

49 Menționat de Ibn al-Qayyim în *Ighathat al-Lahfan*, vol I, p. 348, unde a spus că a fost relatat de Abu Abdullah ben Batta, cu un lanț de transmițători buni. At-Tirmizi menționează ceva asemănător (N.A.)

50 Relatat de Ahmad (N.A.)

mind-o negoț.”⁵¹

Și printre ciudățeniile epocii noastre menționăm că dansul depravat este numit artă, vinurile sunt numite băuturi spirtoase, camăta este numită dobândă etc.

8. Buna intenție nu justifică săvârșirea a ceea ce este oprit (*haram*)

Islamul apreciază în toate rânduielile și îndrumările sale motivele nobile, scopul cinstit și buna intenție. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Faptele sunt după intenții și fiecare om va avea parte de ceea ce intenționează”⁵²**. Datorită bunei intenții lucrurile permise și obiceiurile se preschimbă în fapte evlavioase și în motive de apropiere de Allah. Acela care mănâncă și bea din cele îngăduite cu intenția de a-și păstra viața și a-și întări trupul pentru a-și putea îndeplini îndatoririle sale față de Domnul său și față de comunitatea sa, hrana sa și ceea ce bea el vor fi socotite acte de adorare și apropiere.

Plăcerea aceluia care are relații intime cu soția sa cu gândul de a avea urmași sau cu gândul ca această împreunare să-l îndepărteze pe el și pe soția sa de preacurvie este socotită venerare pentru care lui i se cuvine răsplată. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus în această privință adresându-se companionilor lui: **„Împreunarea cu femeile voastre este un act de devoțiune ce merită să fie bine răsplătit”**. Au zis ei: „Se poate ca unul dintre noi care-și satisface pofta lui să fie și bine răsplătit, o, Trimis al lui Allah?” Iar el a răspuns: **„Dacă unul își satisface pofta lui acolo unde nu este permis, el va avea parte de păcat. Tot așa, dacă o satisface unde este permis, el va avea parte de bună răsplată.”⁵³**

S-a relatat și un alt hadis în care spune Trimisul: **„Acela care caută avere, din cele îngăduite, pentru a se abține de la cerșetorie și pentru a asigura cele de trebuință pentru cei aflați în îngrijirea sa și pentru a fi binevoitor față de vecinii lui îl va întâlni pe Domnul lui cu fața lui strălucind asemenea lunii pline”⁵⁴**.

51 Menționat în Ighathat al-Lahfan, voi.I, p.324. (N.A.)

52 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

53 Relatat de Al-Bukhari și Muslim

54 Relatat de At-Tabarani

Așadar, în orice faptă permisă pe care o săvârșește dreptcredinciosul intră elementul intenție și o transformă în adorare. Cât despre lucrul care este interzis (*haram*), acesta este oprit oricât de bună ar fi intenția făptașului lui și oricât de nobil ar fi țelul său. Islamul nu acceptă în nici un caz ca ceea ce este oprit (*haram*) să fie folosit ca mijloc pentru înfăptuirea unui țel vrednic de laudă, căci Islamul ține atât la țelul nobil cât și la puritatea mijloacelor, deopotrivă, iar rânduiala sa nu acceptă în nici un caz principiul „Scopul scuză mijloacele” sau principiul „ajungerii la adevăr intrând în multe neadevăruri”, ci impune ajungerea la adevăr numai prin intermediul adevărului.

Cine adună bani din camătă, din lucruri ilicite, din distracții oprite, din jocuri de noroc sau din orice altă activitate interzisă pentru a construi din ei o moschee sau pentru a realiza un proiect de binefacere sau altceva de acest gen nu găsește justificare în țelul său nobil pentru a fi scutit de păcatul săvârșirii lucrului interzis, căci țelurile și intențiile nu au influență în Islam asupra lucrurilor oprite (*haram*)

Acest lucru ni l-a transmis Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) când a zis: „**Allah este bun și nu acceptă decât ceea ce este bun, iar Allah le-a poruncit dreptcredincioșilor ceea ce le-a poruncit și trimișilor, când a grăit: «O, trimișilor!⁵⁵ Mâncați din cele bune și împliniți fapte bune! Eu sunt Bineștiutor a ceea ce săvârșiți voi.»**” (Al-Mu'minun: 51)

Și tot El a grăit: „**O, voi cei care credeți! Mâncați din bunătățile pe care vi le-am dăruit**” (Al-Baqara: 172)

Și a zis Profetul Muhammed: „**Omul călătorește îndelung, cu părul nepieptănat și plin de praf, pentru împlinirea Pelerinajului mare (*hajj*) sau a Pelerinajului mic (*'umra*) sau pentru altceva de acest fel, ridicând mâinile către cer și zicând: «O, Doamne! O, Doamne!» Dar mâncarea lui este din cele oprite, băutura lui este din cele oprite, veșmintele sale sunt din cele oprite și se hrănește din cele oprite! Atunci cum să se răspundă chemării sale?!**”⁵⁶

Și a mai zis: „**Cel care a strâns bani din ceea ce este oprit și a făcut milostenie din ei, acela nu va avea răsplată pentru aceasta, iar povara lor va apăsa asupra lui.**”⁵⁷

55 Îndemn adresat tuturor profeților (N.T.)

56 Relatat de Muslim și de At-Tirmizi, fiind preluat de la Abu Hurayra (N.A.)

57 Relatat de Ibn Khuzayma, Ibn Habban și Al-Hakim, fiind preluat de la Abu Hurairah (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Și tot Profetul Muhammed a zis: „**Nici un rob care va dobândi avere din ceea ce este oprit și nu va face milostenie din ea nu i se va primi lui și nu va fi binecuvântat pentru că cheltuiește din ea și dacă o va lăsa moștenire în urma lui aceasta va fi la proviziile lui în Foc. Allah Preaînaltul nu șterge răul cu rău, ci șterge răul cu bine, căci răul nu șterge răul**”.⁵⁸

9. Evitarea lucrurilor îndoielnice de teama de a nu cădea în ceea ce este interzis

Allah Preaînaltul, din mare mila Sa pentru oameni, nu le-a lăsat lor nimic neclar în privința a ceea ce este permis (*halal*) și a ceea ce este interzis (*haram*), ci le-a lămurit lor cu toată limpezimea atât ceea ce este permis (*halal*), cât și ceea ce este interzis (*haram*), căci Allah Preaînaltul a grăit:

„**El doară v-a lămurit vouă limpede ceea ce v-a oprit.**” (Al-'An'am: 119)

Nu există nici o restricție în săvârșirea a ceea ce este permis în mod limpede și nu este nici o îngăduință pentru apropierea de ceea ce este interzis în mod clar, în cazul când omul nu este silit.

Dar există o zonă între ceea ce este permis în mod clar și între ceea ce este oprit în mod clar. Aceasta este zona lucrurilor în legătură cu care există îndoieli din partea unor oameni, fie din pricina dovezilor care li se par neclare, fie din pricina neclarității în aplicarea textului la o astfel de situație sau la un astfel de lucru.

Islamul a apreciat că este mai potrivit ca musulmanul să evite lucrurile asupra cărora are îndoieli, pentru a nu ajunge în situația săvârșirii a ceea ce este oprit (*haram*) Acesta este un fel de împiedicare a pretextelor și un fel de educație clarvăzătoare, care dovedește cunoașterea bună a realității vieții și omului.

Baza acestui principiu se constituie din hadisul relatat de la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în care se spune: „**Ceea ce este îngăduit este limpede și ceea ce este oprit este limpede, dar între cele două [categorii] sunt și lucruri îndoielnice pe care mulți dintre oameni nu le cunosc dacă ele fac parte din cele îngăduite sau din cele oprite. Acela care se abține de la cele îndoielnice pentru a păstra nepătate credin-**”

⁵⁸ Relatat de Ahmad și de alții, fiind preluat de la Ibn Mas'ud (N.A.)

ta și onoarea sa, acela se află în siguranță, iar acela care săvârșește una dintre cele îndoielnice, el aproape că se angajează să săvârșească un păcat. Ca pilda unui păstor care pășunează în jurul unei rezervații⁵⁹: el este aproape gata să pășuneze și în ea. De bună seamă că fiecare cârmuitor are propria lui rezervație, dar Rezervația lui Allah este ceea ce El a oprit”⁶⁰.

10. Ceea ce este interzis este oprit pentru toată lumea

Lucrul interzis de legislația islamică (*haram*) se distinge prin natura sa cuprinzătoare, generală. Nu există nimic oprit nearabului și permis arabului, nu există nimic oprit negrului și îngăduit albului, nu există nici un permis acordat unei pături sociale sau unui grup de oameni, care să săvârșească ceea ce poftesc sub pretextul că ei ar fi preoți, apostoli, regi sau nobili. Musulmanul nu se deosebește de ceilalți și nu-și poate îngădui să transforme ceea ce le este oprit celorlalți într-un lucru îngăduit pentru sine. Dimpotrivă! Allah este Stăpânul tuturor, Legea divină (*șari'a*) este suverană pentru toți; ceea ce Allah a îngăduit prin legea Sa (*șari'a*) este permis tuturor oamenilor, după cum ceea ce este oprit le este interzis tuturor oamenilor până în Ziua Învierii.

Furtul, de exemplu, este interzis atât musulmanului, cât și nemusulmanului, indiferent dacă victima furtului este musulman sau nemusulman. Hoțul trebuie să fie pedepsit, indiferent de originea sau de poziția sa. Astfel a procedat Profetul, care a zis: „Jur pe Allah că dacă Fatima, fiica lui Muhammad, ar fura, i-aș tăia mâna.”⁶¹

În vremea Profetului a fost săvârșit un furt și bănuielile au planat asupra unui evreu și asupra unui musulman. Câțiva apropiați ai musulmanului au adus unele dovezi împotriva evreului, străduindu-se să risipească bănuielile ce planau asupra prietenului lor musulman, care era autorul real al furtului. Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a

59 Rezervație: în arabă „hima” este o zonă de pășune care este rezervată numai pentru animalele unui cârmuitor de rang înalt. Iar dacă, din greșeală, altcineva pășunează acolo, el este pedepsit aspru de obicei.

60 Un hadis autentic, relatat de cei Al-Bukhari, Muslim și alții, textul fiind citat după Al-TirB mizi de la Al-Nu'man, fiul lui Bașir

61 Hadis autentic

Permis și interzis în Islam

fost aproape gata să ia apărarea musulmanului, fiind convins de nevinovăția lui, dar a fost trimisă atunci o revelație divină care i-a demascat pe trădători și l-a declarat pe evreu nevinovat, restabilind astfel adevărul. Iată cuvintele lui Allah Preaslăvitul:

„Noi ți-am trimis Cartea cu Adevărul, ca să judeci între oameni așa cum ți-a arătat Allah. Și nu fi apărător al celor haini! Și roagă-L pe Allah pentru iertare, căci Allah este Iertător și Îndurător! Și nu te certa în folosul aceluia care se hăinesc pe ei înșiși! Allah nu-l iubește pe cel care este hain și păcătos! Ei se pot ascunde de oameni, dar ei nu se pot ascunde de Allah, căci El este cu ei atunci când nascocesc în timpul nopții vorbe ce Lui nu-i plac și Allah este știutor a toate câte se fac. Iată că voi le-ați luat apărarea în această lume. Dar cine le va lua apărarea înaintea lui Allah în Ziua Învierii sau cine le va fi lor ocrotitor?” (An-Nisa': 105-109)

Iudaismul deformat a pretins că evreilor le este interzis să obțină camătă pentru banii pe care-i împrumută semenilor lor evrei, însă neevreilor le pot împrumuta bani cu camătă. Astfel, în Deuteronom 33 : 19 se relatează: „Să nu ceri nici o dobândă de la fratele tău: nici pentru argint, nici pentru merinde, pentru nimic care se împrumută cu dobândă”; de la străin vei putea să iei dobândă, dar de la fratele tău să nu iei.”

Coranul a făcut referire la această înclinare a lor, la faptul că au socotit îngăduită viclenia celor care nu aparțineau neamului și religiei lor, fără să vadă în aceasta vreo interdicție sau vreun păcat.

„Dar printre ei sunt și alții care, dacă le-ai încredințat un dinar⁶² nu ți-l dau înapoi decât dacă tu stăruie fără încetare. Și toate acestea pentru că ei zic: „Noi nu avem datorință față de acești neînvățați”. Și ei spun minciuni împotriva lui Allah cu bună știință». (‘Ali-‘Imran: 75)

Într-adevăr, ei spun minciuni pe seama lui Allah, pentru că Legea Sa (*șari'a*) nu face deosebire între un neam și altul, interzicând viclenia sau hainia prin intermediul tuturor trimișilor și profeților Săi.

Această înclinare nu se cuvine să fie atribuită unei religii divine. Doar virtuțile alese, adevărate, au un caracter general, atotcuprinzător. Nu se cuvine să permiți ceva cuiva și să interzici lucrul respectiv altcuiva. Deosebirea dintre noi și primitivi constă în extensia sferei morale și nu în existența sau inexistența ei. Încrederea, de pildă, era pentru ei o calitate de laudă, dar

62 Aici cu sensul de sumă de bani neînsemnată (N.T.)

ea se limita doar la membrii tribului între ei, iar dincolo de trib sau de clan trădarea era admisă, ba chiar preferabilă sau obligatorie.

Autorul lucrării „Povestea civilizației”⁶³ spune: „Aproape toate comunitățile umane consideră că celelalte comunități le sunt inferioare. Amerindienii se consideră poporul ales al lui Dumnezeu și socotesc că ei au fost creați de duhul suprem pentru a fi exemplul către care se ridică ceilalți oameni. Un neam de amerindieni și-a dat numele de „oameni în afara cărora nu există alți oameni”, iar altul își spune „oamenii dintre oameni”. Caraibienii spun: „numai noi suntem oameni”. Eschimoșii, de asemenea, au crezut că europenii au venit în Groenlanda pentru a învăța bunele moravuri și virtuți de la ei. Ca urmare a acestei situații, omului primitiv nu i-a trecut prin minte să trateze celelalte triburi respectând aceleași criterii morale pe care le respectă în relațiile cu membrii tribului său. El consideră că funcția moralei este de a întări comunitatea sa și de a o susține în relațiile cu celelalte comunități. Dispozițiile moralei și interdicțiile nu se aplică decât la membrii tribului său. Cât despre ceilalți, dacă nu sunt oaspeții lui, îi este îngăduit să li se opună atât cât îi stă în putință”.

11. Nevoile permit lucrurile oprite

Islamul a restrâns sfera lucrurilor interzise, însă în același timp a insistat asupra celor interzise și a barat căile care conduc la ele, fie evidente, fie ascuse; ceea ce conduce la principiul lucrul oprit este interzis, principiul ceea ce ajută la săvârșirea lucrului oprit este interzis și celelalte principii și orientări pe care le-am menționat. Însă Islamul nu a neglijat necesitățile vieții și slăbiciunea omului în fața lor, ci a apreciat necesitatea neprevăzută, a apreciat slăbiciunea umană și i-a permis musulmanului – în caz de nevoie – să ia din lucrurile oprite atât cât să îndepărteze răul de la el și să-l apere de pieire.

De aceea, după ce a menționat mâncărurile interzise, adică mortăciunea, sângele scurs și carnea de porc, Allah Preaînaltul a grăit:

„Dar cel care a fost silit, fără să poftască și fără să întrecă măsura, acela nu se încarcă de păcat, căci Allah este lertător și îndurător”
(Al-Baqara: 173)

63 Will Durant, *The Story of Civilization*, Simon and Schuster, New York, 1935, vol.I, p.54-55.

Permis și interzis în Islam

Acest sens este repetat în patru sure din Coran, când sunt pomenite mâncărurile interzise. Pornind de la aceste versete și de la altele asemănătoare cu ele, legiștii musulmani au extras un principiu important, respectiv că „nevoile permit lucrurile interzise”.

Dar așa cum se observă, versetele respective îl restrâng pe cel nevoit prin expresia „fără să poftască și fără să întreacă măsura”, ceea ce înseamnă că nu trebuie să se caute plăcerea în ele și nu trebuie să fie depășită limita necesității, căutându-se săturarea. Și pornind de la această restricție, legiștii au extras un alt principiu: „ceea ce a fost admis din necesitate trebuie să fie pe măsura ei”. Omul, chiar dacă se supune presiunilor necesității, nu trebuie să se lase dominat cu totul de ele, ci trebuie să rămână înclinat spre cele îngăduite (*halal*) și să le caute, astfel încât să nu găsească plăcut ceea ce este oprit și să-l considere ușor, sub pretextul necesității.

Islamul, prin îngăduirea lucrurilor oprite, la nevoie, ține pasul cu spiritul său general și cu normele sale generale. Acesta este spiritul ușurinței care tinde întotdeauna să facă viața oamenilor mai ușoară și care nu încearcă să le-o îngreuneze și eliberării comunității de poverile și de restricțiile care apăsau comunitățile anterioare. Și adevăr a grăit Allah Preaputernicul:

„Allah vă voiește ușurarea, nu vă voiește împovărea.” (Al-Baqara: 185)

„Allah nu voiește să vă facă vouă greutate, ci dorește să vă curățească și să desăvârșească binefacerea Sa. Poate că voi veți fi mulțumitori!” (Al-Ma’ida: 6)

„Allah voiește să vă ușureze [datorințele,] căci omul a fost creat slab.” (An-Nisa’: 28)

CAPITOLUL II

LUCRURILE PERMISE (HALAL) ȘI LUCRURILE INTERZISE (HARAM) ÎN VIAȚA PERSONALĂ A CREDINCIOSULUI MUSULMAN

1. DOMENIUL MÂNCĂRURILOR ȘI AL BĂUTURILOR

Comunitățile și popoarele s-au diferențiat din cele mai vechi timpuri în privința mâncărilor și băuturilor, în privința celor permise și celor nepermise dintre ele, îndeosebi a mâncărilor de origine animală.

În ceea ce privește mâncărurile și băuturile de origine vegetală, n-au existat deosebiri prea mari între oameni. Islamul nu a interzis dintre mâncărurile vegetale decât acele fructe care erau preschimbate în vin (*khamr*), fie că era vorba de struguri, fie că era vorba de curmale, fie că era vorba de orz, fie că era vorba de altă plantă sau substanță care era expusă procesului de fermentare.

De asemenea, Islamul a interzis ceea ce provoca amorțirea sau moleșirea, precum și tot ceea ce este dăunător trupului, așa cum vom arăta în cele ce urmează.

În ceea ce privește mâncărurile de origine animală, au existat mari diferențe între diversele comunități și religii.

Sacrificarea animalelor și consumarea cărnii lor de către brahmani

Există unele comunități, așa cum este cea a brahmanilor, și unii preținși filozofi care și-au interzis sacrificarea animalelor și consumarea cărnii lor, bazându-și hrana pe alimentele vegetale. Ei au afirmat că sacrificarea animalului este un act de cruzime din partea omului asupra unei ființe vii ca și el, pe care nu se cuvine să o priveze de dreptul la viață.

Dar meditănd la ființele vii, noi am constatat că facerea animalelor nu este un scop în sine. Ele nu au fost dăruite cu rațiune și cu voință. Ele au

Permis și interzis în Islam

fost prin natura lor supuse pentru a-l sluji pe om. De aceea, nu este ciudat că omul se folosește și de carnea lor, după ce sunt sacrificate, la fel cum le-a supus pentru a-l sluji când au fost vii.

Din rânduiala lui Allah în privința făpturilor, am mai constatat că soiul inferior este sacrificat în interesul unui soi superior: plantele verzi sunt culese pentru hrana animalelor, iar animalele sunt sacrificate pentru hrana omului, ba chiar omul ca individ luptă și este sacrificat pentru interesul comunității.

Abținerea omului de la sacrificarea animalului nu-l va salva pe acesta din urmă de moarte sau de pieire. Dacă animalele nu se vor devora unul pe altul, ele vor pieri în final de moarte naturală, care se poate întâmpla să fie mai chinuitoare pentru ele decât lama ascuțită care le grăbește moartea.

Animalele interzise la iudei și la creștini

Allah le-a interzis iudeilor foarte multe animale de uscat și de apă, la care se face referire în capitolul 11 din Leviticul din Tora.

Coranul pomenește câteva lucruri pe care Allah le a interzis iudeilor, iar această interdicție a fost o pedeapsă din partea lui Allah pentru nedreptățile și pentru păcatele lor:

„Iar aceluia care s-au iudaizat le-am oprit Noi pe toate cele cu unghie, iar de la bovine și oi le-am oprit Noi lor grăsimile, în afară de ceea ce poartă pe spatele lor sau este în măruntaie sau se amestecă între oase. Astfel i-am pedepsit Noi pentru fărâdelegea lor și Noi spunem numai Adevărul.” (Al-An'am : 146)

Această interdicție a fost în privința iudeilor, și a fost normal să fie urmași de creștini în această privință, pentru că Iisus Hristos a declarat că el nu a venit să anuleze Tora, ci doar s-o completeze.

Dar creștinii au socotit îngăduite pe cele care le-au fost oprite în Tora și nu au fost abrogate de Evanghelie - urmându-l pe sfântul Pavel, care a îngăduit toate felurile de mâncăruri și băuturi, mai puțin ofrandele aduse pentru idoli.

Sfântul Pavel a justificat acestea pretinzând că: toate lucrurile sunt curate pentru cei curați, și ceea ce intră în gură nu murdărește, doar ceea ce

iese din ea. Astfel ei au socotit îngăduite carnea de porc – de exemplu – deși este oprită prin textul care se mai poate citi în Tora de azi.

Animalele interzise la arabii din perioada preislamică

Arabii din perioada preislamică și-au oprit unele animale, socotindu-le dezgustătoare și și-au oprit altele ca un act de venerare pentru idolii lor – care au fost menționate mai înainte – dar pe de altă parte ei au considerat îngăduite multe lucruri murdare ca mortăciunea și sângele scurs.

Islamul permite ceea ce este bun

Islamul a venit în timpul când oamenii s-au împărțit în două grupe privind mâncărurile de origine animală: un grup ce nu oprea nimic din ele și un alt grup care se abținea de la cele mai multe dintre ele. Ca urmare, Islamul a apelat la toți oamenii, în Coran:

„O, oameni, mâncați din ceea ce se află pe pământ și este îngăduit și bun [ca hrană] și nu urmați pașii lui Șeytan, căci el vă este dușman mărturisit!” (Al-Baqara : 168)

Coranul le-a poruncit – în calitatea lor de oameni – să mănânce din bunătățile acestei mese pe care le-a pregătit-o lor - această masă fiind pământul, pe care Allah a făcut ca tot ceea ce este pe el să fie al omului – și să nu urmeze căile și rânduielele șeytanului, care i-a ademenit pe unii să oprească ceea ce Allah a îngăduit și astfel ei au fost lipsiți de cele bune din cauza rătăcirii lor.

Apoi Coranul a apelat în particular la cei credincioși, zicându-le: ***„O, voi cei care credeți! Mâncați din bunătățile pe care vi le-am dăruit și mulțumiți lui Allah dacă numai pe El voi Îl cinștiți! Ci El v-a oprit vouă doar mortăciunea, sângele, carnea de porc și ceea ce a fost menit altcuiva decât lui Allah. Dar cel care a fost silit, fără să poftască și fără să întrecă măsura, acela nu se încarcă de păcat, căci Allah este Iertător și Îndurător”***. (Al-Baqara: 172-173)

Și în acest apel adresat special celor credincioși le poruncește Allah să mănânce din bunătățile pe care Allah le-a făcut drept înzestrare pentru ei și să fie mulțumitori față de Cel care le-a dăruit acel har. Apoi Cel Preaînalt a

făcut învederat faptul că El nu a oprit decât aceste patru feluri pomenite în verset și care au mai fost menționate și în alte versete, însă cel mai clar verset, care le restrânge pe cele oprite, socotindu-le a fi numai patru feluri, este versetul din Surah Al-An'am ce spune: „**Spune: «Eu nu găsesc în ceea ce mi-a fost revelat mie ceva oprit de a fi mâncat de către cel care mănâncă, decât dacă este mortăciune sau sânge care s-a scurs, sau carne de porc – aceasta fiind murdărie – sau ceva pângărit, peste care s-a rostit numele altcuiva decât al lui Allah».** Iar dacă cineva a fost constrâns, fără plăcere și fără poftă, Domnul tău este lertător și îndurător.” (Surah Al-An'am: 145)

Iar în Surah Al-Mai'da Coranul vorbește și mai detaliat despre aceste mâncăruri oprite:

„Vă sunt oprite mortăciunea, sângele [scurs], carnea de porc, animalele cele asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât al lui Allah⁶⁴ [la sacrificarea lor], ce a pierit înăbușit, lovit, în urma căderii sau împuns cu coarnele [de altă vită], ce a fost sfâșiat de fiare - doar dacă ați sacrificat [aceste vietăți înainte de a muri] - ca și vitele sacrificate pe pietrele înălțate⁶⁵ [ale idolilor].” (Surah Al-Ma'ida: 3)

Nu este o contradicție între acest verset, în care cele interzise sunt în număr de zece, și între versetele anterioare, în care cele interzise sunt în număr de patru, căci acest verset le detaliază pe celelalte, întrucât „**ce a pierit înăbușit, lovit, în urma căderii sau împuns cu coarnele [de altă vită], ce a fost sfâșiat de fiare**” sunt tipuri de mortăciuni prezentate în detaliu în funcție de împrejurările în care s-a produs moartea lor, iar „**vitele sacrificate pe pietrele înălțate**” au același regim ca „**[animalele] cele asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât ai lui Allah**”. Așadar, animalele interzise sunt în număr de patru, în rezumat, și în număr de zece, în detaliu.

A. Interzicerea mortăciunii și motivul acestei interdicții

Mortăciunea este prima mâncare interzisă de versetele coranice. Prin aceasta se are în vedere animalul sau pasărea care pierde de moarte naturală, adică fără un act al omului care să urmărească sacrificarea sau vâna-

64 Ceea ce a fost sacrificat pentru altcineva decât pentru Allah, adică pentru zei sau idoli (N.T.)

65 Păgânii obișnuiau să sacrifice animalele aduse ofrandă, pe pietrele socotite sacre, pe idoli sau pe altare, îndeosebi în jurul Ka'bei (N.T.)

rea vietății respective.

S-ar putea ca rațiunea omului contemporan să se întrebe despre motivul interzicerii consumării mortăciunii de către om și aruncării ei. Ca răspuns la o astfel de posibilă întrebare putem afirma că există mai multe motive pentru interzicerea consumării ei, după cum urmează:

a) Firea normală simte dezgust pentru mortăciune, socotind-o murdară. Toate ființele umane socotesc consumarea cărnii mortăciunii a fi o umilință ce vine în contradicție cu demnitatea omului. De aceea, constatăm că aderenții tuturor religiilor ce se întemeiază pe scripturi interzic consumarea ei și nu consumă decât carnea animalului sacrificat, chiar dacă modalitățile de sacrificare sunt diferite.

b) Credinciosul musulman să se obișnuiască în toate treburile sale cu existența scopului și a voinței. El nu trebuie să obțină nici un lucru și să dobândească nici un rod, decât după ce își va fi îndreptat către el intenția, scopul și strădania sa. Sensul sacrificării, care scoate animalul din categoria mortăciunilor, este intenția uciderii animalului pentru a-l mânca, de parcă Allah Preaînaltul nu a acceptat ca omul să consume lucrul pentru care nu s-a trudit și pe care nu l-a așteptat – așa cum se întâmplă în cazul mortăciunii –, pe când animalul sacrificat sau vânat este dobândit în urma intenției, strădaniei și acțiunii.

c) Animalul care moare de moarte naturală este posibil să moară din cauza unei boli sau din pricina accidentării sau pentru că a mâncat plante otrăvitoare și nu există nici o siguranță că nu va provoca rău celui care consumă carnea sa.

d) Interzicându-ne nouă, oamenilor, mortăciunea, Allah Preaînaltul a oprit prin aceasta șansa de viețuire pentru animale și pentru păsări, din mila Sa pentru ele, căci ele sunt viețuitoare ca și noi, după cum a grăit Coranul. Această situație este foarte clară în deșert și în locurile unde nu se îngroapă hoiturile animalelor moarte.

e) Această interdicție îl obligă pe om să țină la animalele pe care le posedă, să nu le lase pradă bolilor și slăbiciunii, încât să moară, și să-i provoace pagubă, ci să se grăbească să le trateze și să le salveze.

B. Interzicerea sângelui care se scurge

A doua dintre aceste interdicții se referă la sângele care curge afară din animal. Ibn Abbas a fost întrebat despre splină și a răspuns: „Mâncați-o!” Însă i-au zis: „Dar ea este sânge.” Atunci el a răspuns: „Vi s-a interzis numai sângele scurs.” Motivul interzicerii lui este acela că el este socotit murdar și firea umană simte dezgust pentru el, după cum el poate fi și pricina altor daune, ca și mortăciunea.

În perioada anterioară Islamului, dacă unui om i se făcea foame, lua un os ascuțit sau ceva asemănător și se ducea cu el la cămila lui sau la o altă vită și-i făcea o creștătură adunând sângele care se scurgea pentru a-l bea.

Întrucât această deschidere a venei îi pricinuia animalului chinuri sau slăbire, Allah Preaînaltul a interzis acest obicei.

C. Carnea de porc

A treia interdicție se referă la carnea de porc, pe care firea sănătoasă o respinge din cauză că acest animal se hrănește cu murdăria. Medicina modernă a demonstrat că în toate zonele, dar cu deosebire în cele calde, consumarea cărnii de porc este dăunătoare. Experimentele științifice au confirmat că prin consumarea cărnii de porc se transmite tenia, trichinoza, precum și alți viermi. Și nu este exclus ca știința să ne dezvăluie în viitor și alte secrete ale interzicerii cărnii de porc. Adevăr a grăit Allah Preaînaltul care l-a caracterizat pe Trimisul Său, zicând:

„Și-i oprește de la ceea ce este urât” (Al-'A'raf: 157)

Unii cercetători afirmă că perseverarea în consumarea cărnii de porc are ca urmare slăbirea atenției față de onoare.⁶⁶

D. Cele asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât al lui Allah

Cea de-a patra interdicție se referă la cele asupra cărora a fost rostit numele altcuiva decât cel al lui Allah, adică animalele la a căror sacrificare a

⁶⁶ Prin onoare se traduce cuvântul arab [*hurumati*] care are în vedere ocrotirea femeilor care sunt sub îngrijirea bărbatului, precum: surori, soții, mame, fiice. Dar aici se are în vedere nepăsarea față de relațiile femeilor cu alți bărbați. (N. T.)

fost pomenit numele altcuiva, cum ar fi idolii. Arabii păgâni, când sacrificau animalele, rosteau numele idolilor lor - așa cum era Allat sau Al-'Uzza. Aceasta însemna apropierea de altcineva decât de Allah și venerarea unui alt nume decât al lui Allah Preaînaltul. Motivul acestei interdicții este strict religios, urmărind apărarea monoteismului, purificarea doctrinei, lupta împotriva politeismului și manifestărilor idolatriei în toate domeniile.

Allah l-a creat pe om și i-a supus lui tot ceea ce se află pe pământ, inclusiv animalele, și i-a îngăduit să le ia lor sufletul în interesul lui, dacă rostește numele Celui Preaînalt la sacrificarea animalului. Pomenirea numelui lui Allah în acest moment este o recunoaștere a faptului că el săvârșește această faptă cu o ființă vie, având îngăduința lui Allah. Dacă el rostește numele altcuiva decât al lui Allah la sacrificarea animalului, înseamnă că a anulat această îngăduință și se cuvine să fie lipsit de animalul sacrificat.

Felurile de mortăciuni

Am menționat cele patru lucruri interzise de Allah, dar, așa cum am menționat mai sus, versetul din Surah al-Ma'ida detaliază felurile mortăciunilor.

a - „Ce a pierit înăbușit”, adică animalul care moare asfixiat, fie din pricina funiei cu care este legat, fie din pricină că și-a vârât capul într-o deschizătură îngustă sau din alte motive asemănătoare.

b - „[Ce a pierit] lovit”, adică animalul care este lovit cu bățul sau cu altceva neascuțit până când moare.

c - „[Ce a pierit] în urma căderii”, adică animalul care se prăbușește de pe un loc înalt și moare sau cel care se prăbușește într-un puț.

d - „[Ce a pierit] împuns cu coarnele”, adică animalul care este împuns de altul și moare.

e - „Ce a fost sfâșiat de fiare”, adică animalul care a fost sfâșiat de fiară și a murit în urma mâncării unei părți din el.

După enumerarea acestor cinci situații, Allah Preaînaltul a adăugat „Doar dacă ați sacrificat”, adică dacă ați apucat să înjunghiați aceste animale înainte de a se stinge din viața lor, în sensul că prin sacrificarea lor ați făcut ca ele să fie îngăduite, așa după cum vom arăta mai jos.

Permis și interzis în Islam

Pentru a apuca să le junghiați este suficient ca în animale să se afle o ultimă urmă de viață. Ali Ibn Abi Talib a spus: „Dacă ai putut să înjunghii un animal lovit, prăbușit sau împuns, la care mai mișcă un picior din față ori din spate, mănâncă-!” Iar *Ad-Dahhak* a zis: „Cei din perioada anterioară Islamului mâncau aceasta, dar Allah a interzis-o odată cu Islamul, afară de ceea ce este sacrificat. Ceea ce este prins în vreme ce îi mai mișcă un picior, coada sau ochiul și este sacrificat devine îngăduit (*halal*)”⁶⁷

Explicația interzicerii acestor feluri

Înțelepciunea interzicerii acestor feluri de mortăciuni este similară cu aceea pe care am pomenit-o vorbind despre interzicerea animalului care piere de moarte naturală, mai puțin eventualitatea unor prejudicii care nu apar în aceste cazuri. Legiuitorul înțelept îi mai învață aici pe oameni să aibă grijă de animal, să fie cu milă față de el și să-l apere. El nu trebuie să fie neglijat, ajungând să se sugrume sau să se prăbușească dintr-un loc înalt. Nu trebuie să lăsăm animalele să se împungă până ce se omoară unele pe altele. Nu este îngăduit ca animalul să fie lovit și chinuit până ce moare, așa cum fac păstorii cruzi – îndeosebi cei angajați – care stârnesc taurii sau berbecii să se împungă până ce pier sau sunt aproape de pieire.

Pornind de la aceasta, savanții teologi au interzis consumarea taurului împuns, chiar dacă a fost rănit de un corn și a curs sângele din el, chiar dacă rana a fost provocată la locul unde se înjunghie, urmărind astfel – din câte se pare – pedepsirea aceluia care lasă animalele să se împungă până ce se omoară.

Cât privește interzicerea consumării cărnii vitelor sfâșiate de fiare, în aceasta se află dovada cinstirii omului, prin socotirea lui mai presus decât să consume resturile rămase de la fiare. În perioada anterioară Islamului, oamenii consumau resturile oilor, cămилелor și bovinelor rămase de la fiare, însă Allah le-a interzis acest lucru dreptcredincioșilor.

67 Unii legiști au spus că animalul trebuie să prezinte semne evidente că este în viață și semnul acestora este țâșnirea sângelui și mișcarea violentă (N.A.)

E. Vitele sacrificate pe pietrele ridicate pentru idoli

Ultima interdicție se referă la vitele sacrificate pe altarele ridicate pentru idoli. Altarele sunt lucrurile înălțate sau pietrele ridicate ca semn al lui Taghut⁶⁸, adică ceea ce este adorat în locul lui Allah. Ele se aflau în jurul templului Al-Ka'ba, iar păgânii din perioada preislamică jertfeau vitele pe ele sau lîngă ele cu intenția aporiei de zeii sau de idoli lor.

Aceasta face parte din categoria celor asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât al lui Allah, pentru că în ambele cazuri este vorba de preamărirea zeităților false. Deosebirea între cele două constă în faptul că cele asupra cărora a fost rostit numele altcuiva decât al lui Allah puteau să fie sacrificate pentru unul din idoli departe de el și de pietrele ridicate, rostindu-se asupra lor numele acestui zeu fals, în vreme ce ceea ce se sacrifică pe monumentele ridicate trebuia să fie sacrificat pe altarele monumentelor sau lîngă ele, fiind obligatorie rostirea numelui altcuiva decât al lui Allah asupra lor.

Întrucât aceste monumente erau ridicate în jurul templului Al-Ka'ba, exista riscul ca cineva să-și închipuie că în sacrificarea pe ele ar exista o preamărire a Casei Sfinte. Coranul a pus capăt acestei posibile închipuiri și a prescris în mod explicit interzicerea lor, chiar dacă au fost înțelese a fi dintre cele asupra cărora se rostea numele altcuiva decât al lui Allah.

Peștele și lăcustele sunt exceptate dintre mortăciuni

Legea islamică a exceptat dintre mortăciunile oprite peștele și alte animale de apă. Când a fost întrebat despre apa mării, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a răspuns: **„Apa ei este curată și mortăciunea din ea este îngăduită”**.⁶⁹

Iar Allah Preaînaltul a grăit:

„Vânatul pe mare vă este îngăduit, iar mîncarea lui este pentru voi, ca și pentru călători, merindă.” (Al- Ma'ida: 96)

68 *Taghut* este un substantiv cu sens larg; el poate să fie folosit pentru a indica un cârmuitor nedrept, nelegiuit sau tiran, sau poate să fie folosit, mai ales în literatura teologică arhaică pentru a indica lucrurile și persoanele venerate de oameni. Pentru traducerea acestui cue vânt vom folosi în continuare expresia „zeități false” (N.T.)

69 Relatat de Ahmad și de alți compilatori ai hadisurilor (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Iar Omar Ibn Al-Khattab a spus: „Vânatul ei este ceea ce este pescuit din ea, iar mâncarea ei este ceea ce este aruncat de ea.” Iar Ibn Abbas a zis: „Mâncarea ei este mortăciunea ei.”

În cele două colecții autentice de hadisuri (Bukhari și Muslim) se spune, după relatarea lui Jabir (Allah fie mulțumit de el!) că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a trimis un grup dintre companionii săi și ei au găsit un pește mare, lăsat de reflux mort pe țărm și au mâncat din el mai bine de douăzeci de zile, după care au venit la Medina și i-au spus Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) despre cele întâmplate, iar el le-a zis: **„Mâncați din el, căci este provizia pe care v-a adus-o Allah, și dați-ne și nouă să mâncăm, dacă mai aveți!”** Și unul dintre ei i-a dat din ceea ce mai avea cu el și a mâncat.⁷⁰

Într-o situație asemănătoare cu mortăciunea de mare sunt și lăcustele. Trimisul lui Allah a îngăduit ca ele să fie mâncate moarte, căci sacrificarea lor nu este posibilă. Ibn Abi Awfa (Allah să fie mulțumit de el!) a zis: „Am fost în șapte incursiuni împreună cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și am mâncat împreună cu el lăcuste”.⁷¹

Folosirea pieilor mortăciunilor, a oaselor și a părului lor

Interzicerea mortăciunilor înseamnă oprirea consumării cărnii lor, însă pielea, coarnele, oasele și părul lor pot fi folosite, ba chiar se recomandă acest lucru, întrucât ele reprezintă un bun care trebuie valorificat și nu trebuie irosit.

Se relatează că Ibn Abbas a zis: „Roabei eliberate a soției Profetului, Maymuna, i s-a dat de pomană o oaie care a murit. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a trecut pe lângă ea și a zis: **„Nu o jupuiți de piele ca să o tăbăciți și să o întrebuințați?”**. [Cei din preajmă] au răspuns: „Dar este o mortăciune!” Atunci Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a răspuns: **„Vi s-a oprit numai să mâncați carnea ei!”**⁷²

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a arătat și care este modalitatea de purificare a pielii de mortăciune, zicând într-un

70 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

71 Relatat de toți, în afară de Ibn Maja (N .A.)

72 Relatat de toți, în afară de Ibn Maja (N .A.)

hadis: „**Tăbăcirea pielii este [echivalentă cu] sacrificarea [vitei]**”⁷³. Aceasta înseamnă că tăbăcirea [pieii] mortăciunii o curăță pe ea tocmai cum sacrificarea face ca oaia sau altă vită să fie permisă. Într-o altă variantă se relatează: „Tăbăcirea ei face să piară murdăria ei”.⁷⁴

În colecția de hadisuri autentice a lui Muslim și la alții se relatează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Dacă pielea este tăbăcită, înseamnă că ea este curată**”.

Această prescripție este generală, ea incluzând pielea de câine și pielea de porc. Astfel au afirmat adepții interpretării literale, precum și Abu Yusuf, companionul lui Abu Hanifa, iar Aș-Şawkani a considerat această părere ca fiind verosimilă. Iar despre soția Profetului, Sawda, s-a relatat că a zis: „Ne-a murit o oaie și i-am tăbăcit pielea, apoi am folosit-o ca burduf pentru îndulcirea apei [se pun niște curmale în burduf, împreună cu apa] până când s-a stricat.”⁷⁵

Situația necesității este exceptată

Toate interdicțiile menționate mai sus sunt pentru situațiile când există posibilitatea de a opta. Cât despre situația de necesitate, aceasta are statutul ei aparte, așa după cum am arătat, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„El doară v-a lămurit vouă limpede ceea ce v-a oprit, afară de cele la care sunteți nevoiți.” (Al-'An'am: 119)

Iar după ce a menționat mortăciunea, sângele și cele pomenite după ele, Allah Preaînaltul a grăit:

„Dar cel care a fost silit, fără să poftască și fără să întreacă măsura, acela nu se încarcă de păcat, căci Allah este lertător și îndurător.” (Al-Baqara: 173)

Prin necesitate se are în vedere necesitatea de a mânca în situația când omul este constrâns să o facă pentru a supraviețui, iar unii legiști au apreciat că recurgerea la aceste măsuri oprite este posibilă după o zi și o noapte de nemâncare; dacă nu găsește altceva de mâncat, în afară de ele, cel care recurge la astfel de mâncăruri trebuie să o facă numai atât cât să-și

73 Relatat de Abu Daud și An-Nasa'i (N.A.)

74 Relatat de Al-Hakim (N.A.)

75 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

Permis și interzis în Islam

stingă foamea, pentru a nu muri. Imamul Malik a stabilit cantitatea acestor mâncăruri la atât cât îi ajunge omului pentru a se sătura și a se aproviziona până la găsirea altor alimente. Alții au afirmat că nu-i este permis să mănânce din acestea decât atât cât să-l țină în viață. Probabil că acesta este și sensul aparent al vorbelor lui Allah Preaînaltul „fără să poftască și fără să întrecă măsura”, adică fără să depășească limita necesității. Iar în ceea ce privește necesitatea decurgând din foame, Coranul precizează cu toată claritatea:

„Și dacă cineva este silit de foame [să mănânce din cele oprite], fără pornire spre păcat, [să știe că] Allah este Iertător și Îndurător.” (Al-Ma’ida: 3)

Nevoia de medicamente

Legiștii au avut păreri diferite și în ceea ce privește recurgerea la astfel de mâncăruri oprite în calitate de leac, de care depinde însănătoșirea cuiva: unii dintre ei au considerat că tratamentul nu este o necesitate asemănătoare cu produsul alimentar, bizuindu-se în această opinie pe hadisu care spune: **„Allah nu a făcut tămăduirea voastră [să rezulte] din ceea ce v-a oprit.”**⁷⁶ Alții au apreciat că o astfel de situație reprezintă o necesitate și în consecință au considerat că medicamentul are situația alimentului, ambele fiind necesitate pentru apărarea vieții. Aceștia din urmă au dedus că Allah a admis folosirea lucrurilor oprite pentru vindecare prin faptul că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a îngăduit lui Abd ar-Rahman Ibn Awf și lui Az-Zubayr Ibn al-Awwam (Allah fie mulțumit de ei!) să poarte veșminte de mătase din cauza unei alergii a pielii, cu toate că el a interzis îmbrăcarea straielor de mătase și a amenințat în cazul folosirii lor.⁷⁷

Probabil că această afirmație este mai apropiată de spiritul Islamului, care apără viața omului prin toate orânduile și poruncile sale.

Dar permisiunea de a recurge la medicamente conținând un lucru interzis este condiționată de câțiva factori:

1 - existența unui pericol real pentru sănătatea omului, în cazul în care nu recurge la medicamentul respectiv;

2 - inexistența unui alt medicament, preparat din ceea ce este per-

⁷⁶ Relatat de Al-Bukhari, care l-a preluat de la Ibn Mas’ud (N.A.)

⁷⁷ Vezi mai jos subcapitolul referitor la veșminte și podoabe (N.A.)

mis, care să poată fi folosit în locul lui sau să permită dispensarea de el;

3 - leacul respectiv să fie prescris de un medic musulman, demn de încredere în privința experienței și a credinței sale.

Din ceea ce cunoaștem din realitatea practică și de la medici demni de încredere, putem afirma că nu există o necesitate medicală care să impună recurgerea la ceva din cele interzise, în calitate de leac, însă acceptăm acest principiu, ca o rezervă, pentru situația în care un musulman se află într-un loc în care nu există decât astfel de lucruri interzise.

Individul nu este constrâns dacă în societate există alternativă pentru nevoia sa

Numai faptul că omul nu posedă mâncare nu este o condiție a necesității. El nu este nevoit să recurgă la mâncărurile oprite, dacă indivizii din comunitatea sa – musulmani sau alți oameni liberi nemusulmani (*dhimmi*) – posedă un surplus de alimente care să-l ajute să scape de nevoia sa, fiindcă societatea islamică este o societate integrată, ai cărui membri se întrajuto-rează, asemenea organelor și membrilor care alcătuiesc corpul omenesc sau asemenea unui edificiu solid ale cărui părți componente se sprijină una pe alta.

Una din opiniile de valoare ale legiștilor Islamului în ceea ce privește întrajutorarea socială este aceea emisă de imamul Ibn Hazm, care a zis: „Unui musulman aflat la nevoie nu-i este îngăduit să mănânce dintr-o mortăciune sau din carnea de porc, dacă el găsește o mâncare [permisă] care-i prisosește unui musulman sau unui om liber nemusulman, fiindcă stăpânului mâncării îi revine obligația de a-l hrăni pe cel înfometat. Și dacă lucrurile stau astfel, înseamnă că el nu este constrâns să mănânce din mortăciune sau din carnea de porc. El poate să lupte cu această situație și dacă este ucis, ucigașul său trebuie să fie răzbunat, iar dacă a fost răpus cel care oprește, atunci blestemat să fie, fiindcă el a oprit un drept, făcând astfel parte dintr-o categorie de oameni nedrepti. Allah Preaînaltul a grăit:

„Dacă una dintre ele este nedrept cu cealaltă, atunci luptați împotriva celei care este nedreaptă până ce ea se întoarce la porunca lui Allah.”
(Al-Hujurat: 9)

Cel care oprește dreptul este nedrept față de fratele său care are

acel drept și de aceea, Abu Bakr as-Siddiq (Allah să fie mulțumit de el!) a luptat împotriva celor care au refuzat achitarea Daniei (*zakat*)⁷⁸

SACRIFICAREA LEGALĂ

Toate animalele marine sunt îngăduite (*halal*)

Prin animalele marine avem în vedere toate animalele care trăiesc numai în apă. Toate acestea sunt considerate îngăduite (*halal*), indiferent cum ar fi obținute: fie că sunt luate din apă vii, fie că sunt luate moarte, fie că plutesc. Aceste criterii sunt valabile atât pentru pești, cât și pentru mamiferele marine, atât pentru câinele de mare, cât și pentru porcul de mare și celelalte animale de mare, fără să aibă importanță faptul dacă cel care le prinde sau le vânează este musulman sau nemusulman. Allah a fost îndurător cu robii Săi și le-a îngăduit lor să mănânce toate soiurile de viețuitoare care trăiesc în mare, fără nici o opreliște și fără să pună condiția sacrificării lor, așa cum a pus pentru animalele de uscat. El i-a lăsat omului posibilitatea de a le ucide pe acelea dintre ele de care are nevoie, evitând chinuirea lor în măsura în care este cu putință.

Allah Preaînaltul a grăit, arătându-se cu bunăvoință față de robii Săi:

„El [Allah] este Cel care a supus marea, pentru ca voi să mâncați din ea carne proaspătă.” (An-Nahl: 14)

Și tot El a grăit:

„Vânatul pe mare⁸⁰ vă este îngăduit, iar mâncarea lui este pentru voi, ca și pentru călători, merindă.” (Al-Ma'ida: 96)

Și Allah Preaslăvitul și Preaînaltul a avut în vedere toate viețuitoarele de mare, fără excepție, căci a grăit:

„Și Domnul tău nu uită niciodată!” (Maryam: 64)

Animalele de uscat oprite

În ceea ce privește animalele de uscat, Coranul nu a declarat interzi-

78 Ibn al-Hazm, Al-Muhalla, vol.VI, p.159 (N.A)

79 Adică peștele

80 Peștele și celelalte viețuitoare marine (N.T.)

cerea a nimic dintre ele, cu excepția cărnii de porc, a mortăciunii, a sângelui și a tuturor animalelor asupra cărora s-a rostit numele altcuiva decât al lui Allah – așa după cum s-a văzut în versetele care le delimitează foarte clar de cele interzise, în număr de patru în rezumat și în număr de zece în detaliu.

Însă Coranul cel sfânt a zis despre Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!):

„[El] le îngăduie lor bunătățile și le oprește lor pe cele necurate.”
(Al-'A'raf: 157)

„Cele necurate” sunt cele pe care gustul general al oamenilor în ansamblul lor le socotește murdare, chiar dacă unii indivizi dintre ei le suportă.

În aceasta se află faptul că în ziua bătăliei de la Al-Khaybar „[Trimisul lui Allah] (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis să se mănânce carnea de măgar domestic”.⁸¹

De asemenea, în cele două Sahih-uri (Bukhari și Muslim) se relatează că el „a oprit mâncarea fiarelor cu colți și a păsărilor cu gheare”. Prin „fiare” a avut în vedere animalele de pradă care răpesc alte animale și le devorează așa cum sunt leul, tigru, lupul etc., iar prin „păsările cu gheare” a avut în vedere păsările cu gheare care sfâșie carnea, așa cum sunt vulturul, șoimul, uliul etc.

După părerea lui Ibn Abbas, nu sunt interzise decât cele patru interzise în Coran, ca și cum el ar considera că hadisurile referitoare la fiare și la altele ar avea în vedere faptul că ele sunt nerecomandabile și nu faptul că ele interzise, sau probabil că el nu a cunoscut aceste hadisuri. El a zis: „Oamenii din perioada anterioară Islamului mâncau unele lucruri și evitau alte lucruri, sunt socotindu-le murdare. De aceea, Allah l-a trimis pe Profetul Său și a revelat Cartea Sa, îngăduind ceea ce a socotit că trebuie să fie îngăduit și oprind de la ceea ce a socotit că trebuie să fie oprit. Ceea ce a îngăduit Allah este permis și ceea ce a oprit este interzis, iar lucrurile despre care nu a spus nimic înseamnă că sunt acceptate. Ibn Abbas a recitat:

„Spune: «Eu nu găsesc în ceea ce mi-a fost revelat mie ceva oprit

81 Al-Bukhari. S-a mai spus că interzicerea cărnii de măgar s-a datorat unui motiv temporar, întrucât ei aveau nevoie de măgari pentru a-i călări, după cum unele guverne interzic sacrificarea puilor anumitor specii deoarece au nevoie de carnea lor când se fac mai mari ori interzicerea vânării cerbilor în anumite sezoane etc. (N.A.)

de a fi mâncat»” (Al-’An’am: 145)⁸²

Pornind de la acest verset, Ibn Abbas a apreciat că este permisă (*halal*) carnea de măgar domestic.

Imamul Malik înclină și el să accepte părerea lui Ibn Abbas, întrucât nici el nu pomenește de interzicerea fiarelor și celor asemenea lor, ci se mulțumește să le socotească nerecomandabile.

Este limpede că sacrificarea legală nu are influență asupra animalelor interzise în sensul permitterii consumării cărnii lor, dar ea are influență asupra considerării pieii ca fiind curată fără condiția tăbăcirii.

Sacrificarea legală a animalelor domestice este o condiție necesară

Animalele de uscat a căror carne este îngăduită se împart în două categorii:

1 - Categoria celor aflate în stăpânirea omului, cum sunt cămilele, bovinele, ovinele și alte animale domestice, precum și păsările crescute în gospodărie și cele asemenea lor.

2 - Categoria celor care nu se află în stăpânirea omului.

În privința acestei categorii, Islamul a condiționat îngăduirea acestor animale și păsări de sacrificarea lor legală.

Condițiile sacrificării legale

Sacrificarea legală presupune întrunirea următoarelor condiții:

1. Animalul să fie sacrificat cu un obiect ascuțit, care să facă sângele să țâșnească și să despice venele jugulare, chiar dacă este vorba de piatră sau de un lemn ascuțit. Se relatează că Uday Ibn Hatim at-Ta’i a spus: „Am zis: O, Trimis al lui Allah, noi prindem un vânat și nu găsim nici un cuțit, afară de o piatră sau de o așchie.”⁸³ Atunci, el a răspuns: **„Fă să curgă sângele, cu ce voiești și pomenește numele lui Allah asupra lui.”**⁸⁴

82 Relatat de Abu Daud care l-a preluat de la Ibn Abbas, socotindu-l *mawquf*, adică al cărui lanț de transmițători nu urcă până la Profetul Muhammed, ci numai până la companionii săi (N.A.)

83 Adică o bucată de trestie (N .A.)

84 Relatat de Ahmad, Abu Daud, An-Nasa’i, Ibn Maja, Al-Hakim și Ibn Habban (N.A.)

2. Animalul să fie sacrificat printr-o tăietură la gât, cauzatoare de moarte, sau printr-o lovitură pătrunzătoare în gât, cauzatoare de moarte.

Sacrificarea ideală constă în tăierea gâtlejului, împreună cu esofagul și traheea, și a celor două vene jugulare⁸⁵ (cele două vene groase de pe cele două părți ale gâtlejului)

Această condiție este anulată dacă nu este posibilă sacrificarea animalului în locul indicat, ca urmare a prăbușirii lui într-un puț cu capul în jos, încât nu se poate ajunge la gâtul lui, sau ca urmare a scăpării animalului supus sacrificării. În asemenea cazuri el este tratat asemenea vânatului și este suficientă tăierea lui cu un obiect ascuțit în orice zonă la care se poate ajunge.

În cele două Sahih-uri se relatează că Rafi' Ibn Khadij a zis: „Eram împreună cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) într-o călătorie și a fugit o cămilă, iar ei nu aveau cai ca să o prindă. Atunci, un bărbat a slobozit o săgeată care a lovit-o și a oprit-o. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Aceste dobitoace se poartă uneori ca animalele sălbatice. Aceluia dintre ele care face așa ceva, faceți-i așa!”⁸⁶

3. Să nu fie rostit asupra animalului care este sacrificat decât numele lui Allah. Există un consens în această privință, întrucât în perioada anterioară Islamului, păgânii se apropiau de zeii sau idoli lor când le aduceau ofrande, fie rostind numele lor la sacrificarea animalelor, fie junghiindu-le pe altarele monumentelor lor, în vreme ce Coranul a interzis toate lucrurile acestea, așa după cum am menționat.

„Cele asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât al Lui

85 Unii legiști (*fuqaha'*) pun și alte condiții în legătură cu chestiunea junghierii pe care le-am mai menționat întrucât nu există un text clar referitor la ele și întrucât junghierea le este cunoscută prin obișnuință tuturor oamenilor. Nu mai este nevoie de alte insistențe care nu sunt în concordanță cu ușurința și simplitatea Islamului. De aceea, au existat și numeroase deosebiri în privința lor. Este obligatorie tăierea gâtlejului și a venelor jugulare în totalitatea lor sau este suficientă tăierea numai a unei părți din ele? Este obligatoriu ca cele tăiate să fie retezate în întregime sau în cea mai mare parte a lor? Gâtlejul trebuie tăiat în partea de jos sau în partea de sus? Una din condițiile junghierii este aceea ca omul să nu ridice cuțitul până ce nu este încheiată sacrificarea? Legiștii au avut păreri diferite în legătură cu toate întrebările menționate. (N.A.)

86 Menționat în cele două Sahih-uri (N.A.)

Allah (...) – ca și vitele sacrificate pe pietrele înălțate [ale idolilor].” (Al-Ma’ida: 3)

4. Să fie rostit numele lui Allah asupra animalului sacrificat, acest lucru fiind exprimat explicit în textul Coranului:

„Mâncați [numai] din cele peste care s-a pomenit numele lui Allah, dacă voi sunteți încrezători în versetele Lui.” (Al-’ An’am: 118)

Și mai departe adaugă:

„Și nu mâncați din cel peste care nu s-a pomenit numele lui Allah, căci aceasta este nelegiuire!” (Al-’An’am: 121)

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Mâncați din cele din care a curs sângele și asupra cărora a fost rostit numele lui Allah!”**⁸⁷

Hadisurile considerate autentice referitoare la condiția rostirii numelui lui Allah asupra vânatului, la slobozirea săgeții sau la trimiterea câinelui dresat – așa cum se va arăta – confirmă obligativitatea acestei condiții.

Unii erudiți au exprimat părerea că pomenirea numelui lui Allah este necesară, dar acest lucru nu trebuie să se întâmple în mod obligatoriu în momentul sacrificării, ci se poate face și la consumarea cărnii. Dacă musulmanul rostește numele lui Allah asupra cărnii mâncate, în momentul în care se consumă carnea, atunci el nu va fi un consumator de carne asupra căreia nu a fost rostit numele lui Allah. În Sahih-ul lui Al-Bukhari se relatează că A’ișa a spus că niște oameni de curând convertiți la Islam i-au zis Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „Niște oameni ne aduc carne și noi nu știm dacă au rostit numele lui Allah asupra ei sau nu... Mâncăm din ea sau nu?” Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a răspuns: **„Rostiți voi numele lui Allah și mâncați!”**

Secretul acestei înjunghieri și explicația ei

Secretul acestei înjunghieri, din câte se pare, este uciderea animalului cât mai repede și cu cât mai mici chinuri. De aceea s-a pus condiția existenței unui instrument ascuțit, care este mai eficient, și condiția înjunghierii în gât - locul cel mai apropiat de inimă, pentru a se pune capăt vieții cât mai

⁸⁷ Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

ușor. A fost respinsă sacrificarea cu ajutorul dinților și al unghiilor, fiindcă aceasta provoacă chinuri animalului și conduce în cele mai multe cazuri la asfixiere. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a poruncit ca lama să fie ascuțită și ca animalul sacrificat să fie ferit de chinuri: **„Allah a prescris buna împlinire a oricărui lucru. Dacă omorâți, faceți astfel încât omorârea să fie cât mai bună! Dacă înjunghiați, faceți astfel încât sacrificarea să fie cât mai bună! Unul dintre voi să ascute lama sa și să ferească animalul sacrificat de chinuri!”**⁸⁸

Ibn Omar, la rândul său, a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a poruncit ca lamele să fie ascuțite și să fie ascunse de animale, zicând: **„Când unul dintre voi se pregătește de sacrificare, să o facă astfel încât animalul să moară!”**⁸⁹

Ibn Abbas a relatat că un bărbat a trântit o oaie la pământ și apoi s-a apucat să-și ascute cuțitul. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: **„Vrei să o omori de mai multe ori? De ce nu ți-ai ascuțit cuțitul înainte de a o trânti la pământ?”**⁹⁰

Omar a văzut un bărbat târând o oaie de picior pentru a o înjunghia și i-a zis lui: **„De ce faci asta? Condu-o către moarte frumos!”**⁹¹

Ideea generală care se desprinde din aceste relatări este aceea a necesității recurgerii la blândețe față de animalul necuvântător și a feririi lui de chinuri, în măsura în care omul poate face acest lucru.

În perioada anterioară Islamului, păgânii tăiau cocoșele cămilor și cozile groase ale oilor, păstrând animalele în viață, ceea ce le provoca mari chinuri. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis această practică, spunând: **„Ceea ce este tăiat de la vita vie este mortăciune!”**⁹²

Explicația rostirii numelui lui Allah la sacrificarea animalului

_____ Cererea de a se rosti numele lui Allah la sacrificarea unui animal are

88 Relatat de Muslim, care a preluat de la Şaddad Ibn 'Aws (N.A.)

89 Relatat de ibn Maja (N.A.)

90 Relatat de Al-Hakim, care a spus că este autentic, după condiția pusă de către Al-Bukhari (N.A.)

91 Relatat de Abd ar-Razzaq (N.A.)

92 Relatat de Ahmad, Abu Daud, At-Tirmizi și Al-Hakim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

o semnificație adâncă, ce merită toată atenția. Pe de o parte, acest lucru este contrar practicii păgânilor din perioada anterioară Islamului, care pomeneau numele pretinselor lor divinități la sacrificarea animalelor. Dacă politeistul rostea numele idolului său în acest loc, atunci cum să nu rostească dreptcredinciosul numele Domnului său?

Pe de altă parte, aceste animale au în comun împreună cu omul faptul că ele sunt create de Allah și că sunt ființe vii, care au suflet. De ce ar fi omul stăpânul lor absolut și ar avea dreptul de a le lua sufletele, dacă acest lucru nu i-ar fi îngăduit lui de către Creatorul său și Creatorul lor, care este Stăpân peste toate cele de pe pământ? Rostirea numelui lui Allah în această situație înseamnă anunțarea acestei îngăduințe venite de la Allah și este ca și cum omul ar zice: Eu nu săvârșesc aceasta pentru a nedreptăți aceste ființe, nici pentru că le-aș socoti pe ele slabe, ci junghii în numele lui Allah, vânez în numele lui Allah, mănânc în numele lui Allah.

Animalele sacrificate de oamenii Cărții (iudeii și creștinii)

Am văzut cât de mare este interesul pe care Islamul l-a manifestat față de problema sacrificării animalelor. Aceasta pentru că arabii politeiști, ca și adepții altor credințe, au considerat sacrificarea animalelor printre actele de devoțiune, ba chiar printre aspectele doctrinei și bazele religiei, ajungând să-i adore pe zeii lor prin animalele sacrificate; le sacrificau pe altarele lor sau rosteau numele lor la sacrificarea animalelor. Islamul a abolit aceste practici și a cerut ca la sacrificarea animalelor să nu fie rostit decât numele lui Allah, socotind oprit ceea ce se sacrifică pe monumente și ceea ce se sacrifică cu rostirea altui nume decât cel al lui Allah.

Cum oamenii Cărții erau inițial adepții credinței în Dumnezeu unic, iar unii musulmani au înțeles că oamenii Cărții trebuie să fie tratați în această privință asemenea păgânilor, Allah Preaînaltul a îngăduit să se mănânce împreună cu oamenii Cărții, tot așa cum a îngăduit și înrudirea cu ei prin căsătorie cu femeile lor. Allah Preaînaltul a grăit în Surah Al-Ma'ida – una din ultimele părți revelate ale Coranului:

„Astăzi vă sunt îngăduite vouă cele bune⁹³. Mâncarea celor cărora li s-a dăruit Scriptura vă este îngăduită și vouă⁹⁴, iar mâncarea voastră le

93 Vitele sacrificate și vânatul

94 Cu excepția mâncărilor interzise de Islam (N.T.)

este îngăduită și lor.” (Al-Ma’ida: 5)

Sensul acestui verset este, în rezumat, următorul: astăzi v-au fost îngăduite vouă mâncărurile cele bune. Așadar, renunțați la Bahira, la Sa’iba, la Wasila și la Ham! Mâncarea iudeilor și creștinilor, cărora li s-a dăruit Scriptura, vă este vouă îngăduită, în conformitate cu norma, căci Allah nu v-a interzis-o niciodată, după cum și mâncarea voastră le este îngăduită lor. Puteți să mâncați din carnea animalelor pe care le-au sacrificat sau le-au vânat și puteți să le oferiți să mănânce din ceea ce înjunghiați sau vânați voi.

Islamul a fost neîngăduitor cu arabii politeiști și a fost îngăduitor cu Oamenii Cărții pentru că aceștia din urmă sunt mai apropiați de dreptcredincioși prin faptul că ei recunosc revelația, profeția și normele religiei în ansamblu. Ni s-a îngăduit apropierea de ei, mâncând împreună cu ei și înrudindu-ne cu ei prin căsătorie și conviețuind în înțelegere cu ei, fiindcă ei, dacă vor trăi în înțelegere cu noi și vor cunoaște Islamul așa cum este el - ca știință, acțiune și morală - chiar de la aceia care cred în el, își vor da seama că religia noastră este și religia lor, cu sensurile ei cele mai înalte, cu imaginea ei completă, cu paginile ei cele mai curate, eliberată de plăsmuiri, de deșertăciune și de păgânism.

Expresia „mâncarea acelor cărora le-a fost dăruită Scriptura” este o expresie generală, care include toate mâncărurile lor, adică animalele lor sacrificate, cerealele lor etc.; toate acestea ne sunt permise, cu excepția celor socotite interzise, așa cum sunt mortăciunea, sângele scurs și carnea de porc. Acestea din urmă sunt oprite în general, fie că este vorba de mâncăruri ale oamenilor Cărții, fie că este vorba de mâncăruri ale musulmanilor. Este necesară clarificarea câtorva aspecte ce trebuie să fie cunoscute de musulmani.

Ce este sacrificat pentru biserici și pentru sărbători

1. Dacă acela dintre oamenii Cărții care face sacrificarea nu este auzit rostind numele altcuiva decât al lui Allah asupra animalului sacrificat, jertfa este considerată îngăduită (*halal*) Dacă, însă, acesta a fost auzit rostind numele altcuiva decât cel al lui Allah, în acest caz unii legiști au interzis consumarea cărnii ei, întrucât a fost rostit numele altcuiva decât cel al lui Allah asupra ei, dar alți legiști au afirmat că Allah ne-a îngăduit nouă mâncarea lor

știind mai bine ceea ce spun ei.

Abu ad-Darda' a fost întrebat în legătură cu un berbec care a fost sacrificat pentru o biserică ce purta hramul Sfântului Gheorghe, oferindu-i-l ca ofrandă: „Mâncăm din el?” Abu ad-Darda' a răspuns celui care i-a adresat întrebarea: **„Iertare, Doamne! Mâncarea oamenilor Cărții ne este îngăduită, după cum și mâncarea noastră le este îngăduită lor!”** Și i-a poruncit să mănânce din acel berbec.⁹⁵

Imamul Malik a fost întrebat despre cele pe care oamenii Cărții le sacrificau pentru sărbătorile și pentru bisericile lor și el a răspuns: „Simt aversiune pentru ele, dar nu le socotesc oprite! Aversiunea lui se datora prudenței sale, de teamă că ele intră în categoria celor asupra cărora a fost rostit numele altcuiva decât cel al lui Allah. Însă el nu le-a socotit oprite, fiindcă sensul expresiei „cele asupra cărora s-a rostit numele altcuiva decât cel al lui Allah” este acela că ei nu mănâncă din ceea ce sacrifică pentru divinitățile lor cu scopul de a se apropia de ele, în vreme ce acelea pe care le sacrifică pentru a mânca din ele reprezintă mâncarea lor, iar Allah Preaînaltul a grăit:

„Mâncarea celor cărora li s-a dăruit Scriptura vă este îngăduită și vouă.”⁹⁶ (Al-Ma'ida: 5)

Animalele sacrificate prin șoc electric sau alte proceduri asemănătoare

2. A doua întrebare care se pune: Oare este nevoie ca ei să sacrifice animalele la fel cum le sacrificăm noi, adică prin înfigerea unui obiect ascuțit în gât?

Cei mai mulți savanți teologi au pus această condiție, în vreme ce o parte dintre reprezentanții școlii de gândire malikite au apreciat că aceasta nu este o condiție.

Ibn Al-'Arabi, comentând versetul din Surah al-Ma'ida, a zis: „Acesta este un argument categoric al faptului că vânatul și mâncarea acelora cărora

95 Relatat de At-Tabarani (N.A)

96 Această opinie (*fatwa*) este una dintre cele mai evidente dovezi ale științei profunde a imamului Malik, religiei sale și evlaviei sale; el nu s-a grăbit să interzică, așa cum procedează unii astăzi, ci s-a limitat la exprimarea aversiunii, pornind de la două aspecte generale contradictorii - cele asupra cărora a fost rostit numele altcuiva decât al lui Allah și „mâncarea oamenilor Cărții” – și le-a îmbinat. (N.A.)

le-a fost dăruită Scriptura fac parte din bunătățile pe care le-a îngăduit Allah și ele sunt admise la modul absolut. Allah a repetat acest lucru pentru a risipi astfel îndoielile și pentru a îndepărta gândurile stricate care ridică obiecții cu tot dinadinsul și caută să lungească vorba. Am fost întrebat despre credinciosul care răsuțește gâtul găinii și pe urmă o gătește: Mâncăm împreună cu el sau luăm mâncare de la el? Am răspuns: Mâncăm, pentru că aceasta este mâncarea lui, chiar dacă aceasta nu este maniera noastră de a sacrifica. Aceasta fiindcă Allah ne-a îngăduit mâncarea lor în mod absolut, ca și tot ceea ce socotesc îngăduit în religia lor, căci toate acestea ne sunt îngăduite și nouă, afară de lucrurile în legătură cu care Allah i-a socotit pe ei mincinoși. Învățații noștri au zis: „Ei ne dau femeile lor ca soții și ne este îngăduită împreunarea cu ele. Atunci cum să nu mâncăm din animalele sacrificate de ei, când mâncarea este mai puțin importantă față de împreunarea între lucrurile care sunt îngăduite sau oprite?”

Astfel a conchis Ibn al-Arabi, iar într-un alt loc a zis: „Ceea ce au sacrificat altfel decât prin înjunghiere, adică prin sufocare sau spargerea capului, fără ca aceasta să se fi făcut cu scopul sacrificării, este mortăciune și este oprit (*haram*)”. Nu este nici o contradicție între cele două afirmații. Se urmărește să se spună că ceea ce văd că este sacrificat legal la ei ne este îngăduit și nouă să mâncăm din el, chiar dacă sacrificarea din punctul nostru de vedere nu este corectă, iar ceea ce văd că nu este sacrificat legal la ei nu este îngăduit. Concepția comună despre sacrificare este urmărirea luării vieții animalului cu intenția de a face permisă consumarea cărnii lui. Și aceasta este și perspectiva școlii malikite.

În lumina celor menționate, cunoaștem și hotărârea asupra cărnii conservate, de pasăre sau de bovine, importată din țările „Oamenilor Cărții” și care poate proveni de la animale sacrificate prin șoc electric sau prin alte mijloace. De vreme ce ei o socotesc a rezulta din sacrificarea permisă, înseamnă că ne este îngăduită și nouă, în conformitate cu acest verset, așa cum opinează și Ibn al-‘Arabi și savanții care împărtășesc părerea sa.

Cât despre carnea importată din țări comuniste, aceasta nu poate fi consumată în nici un caz, pentru că locuitorii lor nu sunt dintre „Oamenii Cărții”, întrucât ei tăgăduiesc toate religiile, după cum îl tăgăduiesc și pe Allah și toate mesajele Sale.

Sacrificarea la zoroaștri și cei asemenea lor

Savanții au avut opinii diferite în privința sacrificării la zoroaștri. Cei mai mulți socotesc consumarea cărnii provenind de la animalele sacrificate de ei a fi oprită, deoarece ei sunt politeiști.

Dar alții au afirmat că ea este permisă (*halal*), deoarece Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Tratați-i pe ei la fel cum îi tratați pe oamenii Cărții”⁹⁷ și a acceptat tributul (*jizya*) de la zoroaștrii din Hajar.⁹⁸

Dar Ibn Hazm a zis în capitolul referitor la animalele sacrificate din cartea sa Al-Muhallah: „Ei sunt dintre oamenii Cărții și tratamentul lor este asemănător cu tratamentul oamenilor Cărții în toate acestea.”⁹⁹

Abu Hanifa îi socotește pe sabeeni a fi dintre oamenii Cărții.¹⁰⁰

Regulă: Nu întrebăm despre ceea ce nu vedem

Musulmanul nu trebuie să întrebe despre ceea ce nu vede. Cum a fost sacrificat animalul? Au fost îndeplinite condițiile sacrificării sau nu? A fost pomenit numele lui Allah asupra animalului sacrificat sau nu a fost pomenit? Tot ceea ce a fost sacrificat în lipsa noastră, indiferent dacă cel care a sacrificat a fost un musulman – chiar dacă este neștiutor sau nelegiuit – sau unul dintre oamenii Cărții, ne este îngăduit să-l mâncăm.

Am menționat mai sus hadisul lui Al-Bukhari, conform căruia niște oameni l-au întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: „Niște oameni ne aduc carne și nu știm dacă au pomenit numele lui Allah asupra ei sau nu.” Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a răspuns: „Pomeniți voi numele lui Allah asupra ei și mâncați!”

97 Relatat de Malik și de Aș-Şafi'i (N.A.)

98 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

99 Fără îndoială că afirmația lui Ibn Hazm are greutatea ei, căci el este o autoritate în ceea ce privește memorarea textelor și cunoașterea istoriei religiilor și sectelor. Al-Bagdadî a arătat în lucrarea sa „Al-Farq bayna al-firaq” „Diferențele între secte” că zoroaștri pretind că Zardaest a fost profet. Acest lucru a fost confirmat și de savanți din perioadele târzii, cunoscători ai culturilor vechi, cum este Mawlana Abi al-Kalam Azad (N.A.)

100 Unii cercetători din epoca noastră îi adaugă la zoroaștri și pe ceilalți idolatri, așa cum sunt brahmanii, budiștii și alții și socotesc că ei sunt „oameni ai Cărții” pe care au pierdut-o din cauza trecerii unui timp îndelungat (N.A.)

Savanții au considerat că acest hadis este o dovadă că faptele și atitudinile sunt considerate a fi juste și sănătoase atâta vreme cât nu se face dovadă că ele ar fi stricate și nelegale.

VÂNĂTOAREA

Mulți arabi, ca și alte comunități umane, au trăit din vânat. De aceea, atât Coranul, cât și Tradiția (As-Sunna) îi acordă atenție, iar legiștii i-au consacrat capitole speciale, prezentând în ele în amănunțime ceea ce este interzis și ceea ce este permis din vânat, ceea ce trebuie și ceea ce este de dorit în această îndeletnicire.

Aceasta pentru că există numeroase soiuri de animale și de păsări a căror carne este plăcută, care nu se află în stăpânirea omului pentru că ele nu sunt domestice. Islamul nu a stabilit în privința modului de sacrificare a lor condiții identice cu cele stabilite pentru sacrificarea animalelor domestice prin înjunghiere la gât, ci s-a limitat la sacrificarea lor într-o manieră mai simplă, pentru a-i face omului mai ușoară această sarcină și arătându-i multă generozitate, admitând ca el să fie călăuzit de firea lui și de nevoie în această chestiune, dar a introdus o serie de reglementări și condiții cu scopul de a o supune doctrinei și orânduielii islamice și a-i da trăsăturile islamice specifice.

Toate acestea în legătură cu vânatul pe uscat, căci în ceea ce privește vânatul pe mare, am arătat că Allah l-a socotit permis fără nici un fel de restricții:

„Vânatul pe mare vă este îngăduit, iar mâncarea lui este pentru voi, ca și pentru călători, merindă.” (Al-Ma'ida: 96)

Vânătorul

1. Vânătorul trebuie să întrunească aceleași condiții care au fost prescrise pentru cei care sacrifică un animal domestic: să fie musulman sau dintre oamenii Cărții sau dintre aceia care sunt asimilați cu oamenii Cărții, așa cum ar fi zoroaștrii sau sabeenii.

Islamul face și o serie de recomandări în privința vânătorului. El nu trebuie să se joace cu vânatul și să-i ia viața fără scopul de a-i consuma car-

nea sau de a dobândi de la el alte foloase. Într-un hadis Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spune: „**Acela care a omorât o pasăre din joacă, să știe că ea se va plânge lui Allah în Ziua de Apoi, zicând: Doamne! Doamne! Cutare m-a omorât pe mine din joacă și nu a dobândit nici un folos din moartea mea!**”¹⁰¹

Iar într-un alt hadis el spune: „**Nu este un om care să fi ucis o pasăre sau ceva mai mare decât ea, fără a [respecta] dreptul ei, pe care Allah să nu-l întrebe despre aceasta în Ziua de Apoi!**” Și l-au întrebat [pe Profet]: „Și care este dreptul ei, o, Trimis al lui Allah”? Iar el a răspuns: „**Să o taie și să o mănânce, nu să-i reteze capul și să o arunce!**”¹⁰²

De asemenea, a fost formulată condiția ca vânătorul să nu fie în stare de sacralizare (*ihram*) în timpul Pelerinajului mare (*hajj*) sau al Pelerinajului mic (*umrah*) în timpul sacralizării, musulmanul se află într-o stare de pace și liniște totală, inclusiv în ceea ce privește animalele și păsările din jurul său; chiar dacă ar putea ajunge la vânat cu mâna sau cu sulița, el nu are voie să vâneze și astfel încercarea și educația îl va forma pe dreptcredincios să fie puternic și răbdător. Allah a grăit în această privință:

„O, voi cei care credeți! Allah vă ispitește cu un vânat¹⁰³, pe care îl puteți prinde cu mâinile voastre sau cu lăncile voastre, pentru ca să știe Allah cine se teme de El când [omul nu] este văzut [de altcineva]. Însă cel care calcă rânduiala [aceasta] după aceea, acela va avea parte de pedeapsă dureroasă. O, voi cei care credeți! Nu uicideți vânatul când sunteți pele-rini!¹⁰⁴” (Al-Ma’ida: 94-95);

„Vă este oprit vânatul pe uscat, cât timp sunteți în Pelerinaj.” (Al-Ma’ida: 96);

„Nu vă este îngăduit vânatul pe timpul Pelerinajului!” (Al-Ma’ida: 1)

101 Relatat de An-Nasa’i și Ibn Habban (N.A.)

102 Relatat de An-Nasa’i și de Al-Hakim, care au arătat că hadisul are un lanț perfect de transmitători

103 Allah a trimis musulmanilor, pe când se aflau în stare de sacralizare, în timpul Pelerinajului mic, la Al-Hudaybiyya (în anul 629), turme de animale sălbatice și stoluri de păsări, ce s-au amestecat cu ei, pentru a încerca măsura credinței lor și legământul lor de a nu vâna când sunt în starea de sacralizare (N.T.)

104 De fapt, când sunteți în starea de sacralizare, adică în timpul Pelerinajului mare (*hajj*) sau al Pelerinajului mic (*umrah*) și nici când vă aflați în incinta locurilor sacre (N.T.)

Vânatul

2. În ceea ce privește condițiile referitoare la vânat, acesta trebuie să fie un animal pe care omul nu-l poate înjunghia la gât, căci dacă acest lucru este posibil, atunci nu-i este îngăduit să recurgă la altă cale, fiindcă aceasta este regula.

Dacă, însă, îl lovește săgeata sa sau trimite câinele să-l prindă și vânatul se mai află în viață, atunci trebuie să-l facă îngăduit (*halal*) prin sacrificarea obișnuită la gât. Dacă mai există semne de viață instabilă este recomandabilă sacrificarea lui, dar dacă îl lasă să moară, (fără a-l înjunghia), tot nu este păcat. În cel două Sahih-uri este consemnată tradiția în care se relatează: **„Când slobozi câinele, rostește numele lui Allah asupra lui iar dacă el îți aduce (vânatul) și îl prinzi în viață, înjunghie-l.”**

Modul de vânare

3. În ceea ce privește modul de vânare, acesta se practică prin două căi:

a - Cu ajutorul unui instrument care îi provoacă răni, așa cum sunt săgeata, sabia sau sulița, după cum se relatează în versetul menționat mai jos:

„Pe care ii puteți prinde cu mâinile voastre sau cu lăncile voastre [...]” (Al-Ma’ida: 94)

b - Cu ajutorul unui animal de pradă dresat, așa cum este câinele sau ghepardul, cu ajutorul unei păsări de pradă dresate, așa cum este șoimul, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Spune: «Vă sunt îngăduite vouă cele bune și cele pe care le învâțați pe animalele și păsările de vânătoare [să vi le prindă], dresându-le ca pe câini. În-vâțați-le [să vâneze] din ceea ce va învâțat Allah pe voi.»” (Al-Ma’ida: 4)

Vânătoarea cu arme care provoacă rănirea

Vânatul cu o armă presupune două condiții:

1. Aceasta să pătrundă în corpul animalului vânat, astfel încât să-l

ucidă ca urmare a penetrării și sfâșierii și nu ca urmare a lovirii.

Udayy ibn Hatim s-a adresat Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicându-i: „Țintesc vânatul cu un instrument lat¹⁰⁵ și-l nimeresc. I-a zis lui: „Dacă țiintești cu instrumentul lat și pătrunzi în corp, atunci mănâncă-l. Însă dacă a murit de la lovitura cu latul instrumentului, nu mănca.”¹⁰⁶

Hadisul dovedește că se are în vedere penetrarea, chiar dacă ucide-re se face folosind un obiect care nu este ascuțit. În consecință, ceea ce este vânat cu gloanțe de puști, pistoale etc. este îngăduit (*halal*), căci ele pătrund în corp cu putere mai mare decât săgeata, sulita sau sabia.

Imamul Ahmad a relatat hadisul: „Numănca din (ceea ce este lovit de o ghiulea, decât ceea ce este sacrificat!” Al-Bukhari a relatat preluând de la Ibn Omar că animalul lovit de o ghiulea este cel „doborât” (*mawqudha*), iar ghiuleaua menționată în hadisul de mai sus este o bilă făcută din argilă care este bine uscată, cu care se țintește vânatul.

Asemănător cu folosirea ghiulelei este și vânatul cu pietre azvârlite cu praștia sau cu mâna. Profetul (Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!) a interzis vânatul prin azvârlirea pietrelor, zicând: „Ea nu răpune un vânat și nu învinge nici un dușman, ci doară sparge dinții și scoate ochii”.¹⁰⁷

2. Trebuie să fie rostit numele lui Allah asupra armei înainte de a ținti sau de a lovi cu ea, așa cum l-a învățat Profetul (Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!) pe Udayy ibn Hatim; hadisurile preluate de la Udayy constituie sursa acestui subiect.

Vânătoarea cu câini, șoimi și altele

Dacă se vânează cu un câine sau cu un șoim, trebuie întrunite următoarele condiții:

- a. Câinele sau șoimul trebuie să fie dresat.
- b. Să vâneze vânatul în favoarea stăpânului său, nu în favoarea lui.

105 Un instrument de vânat care era aruncat cu mâna, de dimensiuni mai groase, dar având marginile neascuțite; măciucă, buzdugan (N.T.)

106 Relatat de Al-Bukhari și Muslim

107 Relatat de Al-Bukhari și Muslim

c. Să fie rostit numele lui Allah asupra lui, când este slobozit.

Regula referitoare la aceste condiții reiese din versetul în care se relatează:

„Ei te întreabă ce le este îngăduit [să mănânce]. Spune: «Vă sunt îngăduite vouă cele bune și cele pe care le învățați pe animalele și păsările de vânătoare [să vi le prindă], dresându-le ca pe câini. Învățați-le [să vâneze] din ceea ce va învățat Allah pe voi. Și mâncați din cele pe care ele le prind pentru voi rostind asupra lor [a animalelor dresate] numele lui Allah!»” (Surah Al-Ma`ida: 4)

1. Limitele dresajului sunt cunoscute, ele constând în capacitatea stăpânului câinelui de a-l domina și de a-l orienta astfel încât atunci când îl cheamă, să-i răspundă; când îl ispitește cu vânatul, să pornească pe urmele lui; când îi cere să se oprească, să i se supună. În ciuda deosebirilor dintre legiști în privința acestor condiții, esențial este să se realizeze dresajul și acesta este un lucru care se obține prin practică și exersare.

2. Limita păstrării pentru stăpânul său constă în neatingerea de pradă pentru a mânca din ea. Profetul (Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască) a zis: „Dacă slobozi câinele și mănâncă din vânat, să nu mănânci [din el], căci l-a luat pentru sine! Dar dacă îl slobozi și a ucis [prada] fără să mănânce [din ea], atunci mănâncă [vânatul], căci l-a păstrat pentru stăpânul lui!”¹⁰⁸

Unii dintre legiști au făcut distincție între animalele de vânătoare, așa cum este câinele, și între păsările de vânătoare, așa cum este șoimul, și au permis să se mănânce din vânatul din care au mâncat păsările, dar nu au permis să se mănânce din vânatul din care a mâncat câinele.

Înțelepciunea care reiese din aceste două condiții este că omul se situează mai presus decât să mănânce resturile de prăzi lăsate de câini și de celelalte (animale și păsări de vânătoare) pe care le-a dresat și le-a învățat să păstreze (vânatul) pentru stăpânul lor, dar este posibil ca unii oameni mai slabi să nu țină seamă de acest lucru. Dar când un câine este dresat și păstrează vânatul pentru stăpânul său, atunci acesta este asemenea armei pe care o folosește vânătorul, cum ar fi săgeata sau sulița.

3. Pomenirea numelui lui Allah la slobozirea câinelui este similară cu pomenirea numelui Său la slobozirea săgeții, la împlântarea suliței sau la

108 Relatat de Ahmad și alții

lovirea cu sabia. Versetul poruncește în acest sens:

„Rostind asupra lor [animalelor dresate] numele lui Allah!” (Al-Ma’ida: 4)

Același lucru reiese și din câteva hadisuri autentice și general acceptate, cum este cel despre ‘Udayy ibn Hatim.

Printre lucrurile care confirmă această condiție este și faptul că dacă un alt câine participă alături de cel al vânătorului la urmărirea și aducerea prăzii, vânatul nu este considerat permis (*halal*) ‘Udayy l-a întrebat pe Profet (Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!): „Slobod câinele meu, dar văd împreună cu el, [la întoarcere], un alt câine și nu știu care dintre ei a prins prada! Ce fac?” Profetul (Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască!) i-a răspuns: „Nu mânca [din vânat], căci ai rostit numele lui Allah asupra câinelui tău și nu asupra altuia!”

Dacă cel care vânează a uitat să rostească numele lui Allah la slobozirea săgeții sau a câinelui, Allah a prescris să se rostească numele Său la mâncarea vânatului, așa cum s-a menționat în subcapitolul referitor la sacrificarea animalelor. În același loc a fost prezentată și motivația pentru rostirea numelui lui Allah asupra animalului sacrificat, ea fiind valabilă și pentru această situație.

Vânatul găsit mort

Uneori se întâmplă ca vânătorul să sloboade săgeata și să nimerască vânatul, dar acesta să dispară și să-l găsească după aceea mort. Acest lucru poate să aibă loc după câteva zile și, în acest caz, vânatul este permis (*halal*), dar cu unele condiții:

1. Să nu cadă în apă. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Când slobozi săgeata ta, dacă găsești [vânatul] pe care l-a ucis, mănâncă [din el], cu excepția cazului când el cade în apă, căci atunci nu știi dacă l-a ucis apa sau săgeata ta”.¹⁰⁹

2. Să nu se găsească pe vânat alte urme, în afară de cele de săgeată, care să fie cauza morții lui.

‘Udayy ibn Hatim a relatat: „Am zis: O, Trimis al lui Allah! Trag după

¹⁰⁹ Relatat de Al-Bukhari și Muslim

vânat și îl găesc a doua zi cu săgeata mea în el. A răspuns [Profetul]: „Dacă ești sigur că săgeata ta l-a omorât și nu vezi pe el nici o urmă de fiară, mănâncă-l!”¹¹⁰

3. Să nu ajungă vânatul la stadiul de descompunere, căci firea normală socotește urât și respingător lucrul care începe să se descompună, pe lângă celelalte daune rezultate din aceasta.

În colecția sa de hadisuri, Muslim relatează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis lui Abu Tha'laba al Khaşni: „Dacă slobozi săgeata ta [după vânat] și el dispăre vreme de trei zile, când îl găsești, mănâncă-l, dacă nu miroase urât!”

VINUL (*KHAMR*)

Vinul (*khamr*) este acea substanță care conține alcool și care produce amețirea sau beția.

Sunt prea bine cunoscute pentru a le mai pomeni consecințele negative pe care alcoolul le are asupra minții și trupului individului, asupra religiei și asupra vieții sale, pericolele pe care le reprezintă pentru apărarea familiei și pentru membrii ei - soție și copii, amenințările lui pentru comunități și popoare, pentru existența lor spirituală, materială și morală.

Pe bună dreptate a afirmat un cercetător: Omul nu a primit nici o lovitură mai mare decât cea a alcoolului. Dacă s-ar întocmi o statistică a cazurilor de nebuni incurabili din cauza alcoolului aflați în spitalele întregii lumi, al celor care s-au sinucis sau i-au ucis pe alții sub influența alcoolului, a celor care suferă de boli nervoase, gastrice sau intestinale din pricina alcoolului, a celor care au ajuns la faliment din cauza lui, a celor care și-au vândut averile sau le-au pierdut fiind înșelați din pricina alcoolului, am constata că este vorba de un număr impresionant de cazuri, încât orice sfat în privința lui ar fi neînsemnat.

Înainte de apariția Islamului, arabii erau pasionați de băutură și de petrecerile cu ea. Acest lucru se poate constata și după limba lor, în care există aproape o sută de sinonime pentru cuvântul vin (*khamr*), după poezia lor,

¹¹⁰ Consemnat de At-Tirmidhi, care l-a considerat autentic.

care a descris licoarea, cupa, soiurile de vin și petrecherile lor.

Când a apărut Islamul, a adoptat față de ei o metodologie foarte înțeleaptă, procedând la interzicerea alcoolului treptat. Mai întâi le-a arătat că răul lui este mai mare decât folosul lui, apoi i-a oprit de la împlinirea rugăciunii atunci când erau beți, apoi Allah a revelat versetele cuprinzătoare, categorice din Surah Al-Ma'ida:

„O, voi cei care credeți! Vinul, jocul de noroc, pietrele ridicate¹¹¹ și săgețile¹¹² [pentru prezicere] sunt numai murdării din lucrătura lui Șeitan. Deci ferți-vă de ele și poate că veți izbândi! Doară Șeitan dorește să seme-ne între voi dușmănie și ură, prin vin și prin jocuri de noroc, și să vă abată de la pomenirea lui Allah și de la Rugăciune. Oare nu vă veți opri voi [de la acestea]?” (Al-Ma'ida: 90-91)

Allah a subliniat prin aceste două versete în modul cel mai limpede și categoric interzicerea vinului și a jocului de noroc, alăturându-le idolilor și săgeților pentru prezice, socotindu-le nelegiuiri – cuvânt folosit în Coran numai pentru lucrurile foarte urâte –, socotindu-le a fi din lucrul lui Șeitan – știut fiind că lucrul lui este socotit nelegiuit și respins –, cerând evitarea lor și făcând din această evitare o cale către izbândă, menționând urmările lor sociale, cum sunt ruperea legăturilor și stârnirea vrajbei și a urii, și urmările lor spirituale, cum sunt îndepărtarea de la îndatoririle religioase de a-L pomeni pe Allah și de a împlini Rugăciunea, cerând apoi renunțarea la ele cu cea mai limpede expresie: „Oare nu vă veți opri voi [de la aceasta]?”

Răspunsul dreptcredincioșilor la această declarație hotărâtă a fost: „Ne-am oprit, Doamne, de la ele! Ne-am oprit, Doamne, de la ele!”

Dreptcredincioșii au săvârșit minuni după revelarea acestor versete: omul care avea în mână cupa din care băuse numai pe jumătate, când a auzit acest verset, a îndepărtat cupa de la gură și a deșertat-o în țărână.

Numeroase guverne au fost convinse de efectele negative ale alcoolului asupra indivizilor, asupra familiilor și asupra țărilor. Unele dintre ele au încercat să-l interzică prin lege și forță, așa cum s-a întâmplat în America de Nord, dar au eșuat. Numai Islamul a reușit în lupta împotriva lui.

Reprezentanții bisericii au exprimat opinii diferite în privința atitudi-

111 Idolii

112 Săgețile folosite în ghicit

nii creștinismului față de vin. Ei s-au bizuit pe un text din Evanghelia în care se spune că puțin vin este bun pentru stomac. Chiar dacă aceste vorbe ar fi adevărate și dacă puțin vin ar fi cu adevărat bun pentru stomac, tot ar trebui să se renunțe la acest vin puțin care atrage după el o cantitate mai mare, căci primul pahar ispitește la al doilea, acesta la al treilea și tot așa, până ce devine viciu.

Atitudinea Islamului față de alcool, precum și față de tot ceea ce favorizează consumul lui, a fost foarte clară și categorică.

Tot ceea ce provoacă beția este *khamr* și este oprit

Primul lucru pe care l-a declarat Profetul în această chestiune a fost acela că el nu a privit la materia din care se face vinul (*khamr*), ci la urmările pe care le are vinul (*khamr*), adică îmbătarea. Așa încât tot ceea ce provoacă îmbătarea este (*khamr*), oricum i-ar spune oamenii și oricare ar fi materia din care este făcut. Pornind de la acest principiu, înseamnă că berea și toate celelalte băuturi alcoolice sunt interzise (*haram*).

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost întrebat despre băuturile care se prepară din miere, din mei sau din orz și a dat un răspuns cuprinzător, spunând: „Orice îmbată este *khamr*, iar *khamr*-ul este oprit (*haram*).”¹¹³

Omar ibn Al-Khattab, atunci când era calif, a spus, adresându-se oamenilor: „*Khamr* este ceea ce influențează mintea.”¹¹⁴

Ceea ce îmbată când este în cantitate mare este oprit (*haram*) și când este în cantitate mică

Islamul a fost încă o dată categoric atunci când a privit la cantitatea de vin (*khamr*) consumată, oricât de mare sau mică ar fi aceasta, arătând că este de ajuns ca piciorul omului să alunecă pe această cale pentru ca el să meargă mai departe și să nu se mai oprească, fără să-i mai pese de nimic.

De aceea Trimisul lui Allah -Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! -a zis: „Ceea ce îmbată când este în cantitate mare este oprit (*haram*) și

113 Relatat de Muslim

114 General acceptat

când este în cantitate mică”.¹¹⁵ „Ceea ce îmbată când este grămadă¹¹⁶ este oprit și atunci când este doar un căuș de palmă”.¹¹⁷

Comercializarea băuturilor

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu s-a limitat la oprirea consumării băuturilor, oricât de mică sau de mare ar fi cantitatea, ci a interzis și negoțul cu ele, chiar și cu nemusulmanii. Musulmanului nu-i este permis să fie importator sau exportator de băuturi alcoolice, proprietar al unui magazin în care se vând băuturi alcoolice sau lucrător într-un astfel de magazin sau local.

De aceea Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a blestemat zece persoane care ar putea fi implicate în producerea, vânzarea și consumarea vinului: **„cel care stoarce strugurii, cel care cere să fie storși strugurii, cel care îl bea, cel care îl aduce, cel căruia îi este adus, cel care îl toarnă, cel care îl vinde, cel care profită din banii rezultați de vânzarea lui, cel care îl cumpără, cel care plătește pentru ca altcineva să cumpere pentru el.”**¹¹⁸

Când au fost revelate versetele din Surah al-Ma’ida menționate mai sus, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Allah a oprit vinul (*khamr*), iar cel care a avut ceva din el, când a aflat acest verset, nu trebuie să mai bea din el și nici să-l mai vândă!”** Iar transmitătorul acestui hadis a mai adăugat: „Oamenii au ieșit atunci cu vinul pe care-l aveau pe străzile orașului Medina și l-au vărsat.”¹¹⁹

După metoda Islamului de a împiedica folosirea de argumente și acțiuni ce pot ajuta pentru a săvârși ceea ce este oprit (*haram*), musulmanului i s-a interzis să vândă strugurii unei persoane despre care știe că-i va stoarce pentru a prepara din ei vin. Într-un hadis se relatează: „Aceia care adună strugurii în sezonul culesului pentru a-i vinde unui evreu sau unui creștin sau

115 Relatat de Ahmad, Abu Dawud și At-Tirmidhi

116 În textul arab apare cuvântul *firq*, veche unitate arabă de greutate egală cu șaisprezece *ratli*, un *ratl* variind ca greutate, de la o țară arabă la alta, între 0,5 -3,2 kg

117 Relatat de Ahmad, Abu Dawud și At-Tirmidhi

118 Relatat de At-Tirmidhi și Ibn Maja, fiind preluat de la transmitători demni de încredere

119 Relatat de Muslim

oricui știe că vrea să prepare vin¹²⁰ se aruncă de bunăvoie în Foc”.¹²¹

Musulmanul nu oferă în dar băuturi

Dacă vânzarea băuturilor și folosirea banilor rezultați din aceasta îi sunt oprite musulmanului, este bine de știut că și oferirea în dar unui nemusulman – evreu creștin etc. - este socotită tot oprită (*haram*) Musulmanul nu trebuie să ofere băuturile drept cadou, nici să le primească drept dar; el este bun și nu dăruiește decât ceea ce este bun și nu primește decât ceea ce este bun.

S-a relatat că un bărbat a vrut să-i dăruiască Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) un burduf de vin, dar Profetul i-a spus că Allah l-a oprit. Atunci omul a zis: „Și nu-l mai vând?” „Ceea ce a fost oprit de a mai fi băut este oprit și să fie vândut”, i-a răspuns Profetul. „Nu pot nici să-l ofer în dar evreilor? a întrebat omul atunci. „Ceea ce a fost oprit este oprit și să fie oferit în dar evreilor”, a răspuns Profetul. „Atunci ce să fac cu el?” s-a tânguit omul. „Îl arunci în deșert!” i-a răspuns Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Evitarea petrecerilor în care se consumă băuturi

În baza acestei rânduiei, li s-a poruncit musulmanilor să evite întâlnirile și cercurile în care se consumă băuturi și să evite să stea împreună cu cei care beau. S-a relatat că Omar (Allah fie mulțumit de el!) a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: „Acela care crede în Allah și în Ziua de Apoi, să nu stea la o masă la care se bea vin!”¹²²

Musulmanului i s-a poruncit să schimbe lucrul oprit când îl vede, iar dacă nu poate face să dispară, atunci să plece și să stea departe de locul și de persoana care-l acceptă.

S-a relatat că în vremea domniei sale, califul Omar, fiul lui Abd al Aziz, acesta îi biciuia atât pe cei care beau vin cât și pe cei care stăteau cu ei, chiar dacă nu beau împreună cu ei. Odată au fost aduși la el câțiva oameni

120 Adică unui musulman

121 Relatat de At-Tabarani în *Al-Awsat*, iar Al-Hafiz l-a socotit a fi bun în *Bulugh al-marami*

122 Relatat de Ahmad, iar sensul respectiv se găsește și la At-Tirmizi

Permis și interzis în Islam

care fuseseră surprinși bând vin și a poruncit să fie biciuiți. Dar cineva a zis: „Printre ei se află și cutare, care n-a băut.” Atunci califul a poruncit: „Începeți chiar cu el! Nu ați auzit vorbele lui Allah Preaînaltul?”

„El doară v-a descoperit în Carte că dacă veți auzi că versetele lui Allah sunt tăgăduite sau luate în derâdere;¹²³ să nu stați împreună cu ei decât dacă vor începe ei o altă discuție, căci altfel veți fi asemenea lor.”
(Al-Nisa’i: 140)

Vinul (khamr) este boală, nu este leac

Prin toate prescripțiile sale foarte clare, Islamul a fost categoric în lupta împotriva vinului, îndepărtarea musulmanului de el, pentru ridicarea de bariere între el și între vin. Islamul nu a lăsat deschisă nici o portiță, oricât de îngustă, pentru apropierea de el și pentru consumarea lui. Musulmanului nu i s-a îngăduit nici să bea din el, oricât de puțin ar fi, nici să-l vândă, să-l cumpere, să-l dăruiască sau să-l producă, nici să-l introducă în prăvălia sau în casa lui, nici să-l aducă la petreceri sau în alte ocazii, nici să-l ofere unui musafir nemusulman, nici să-l introducă în vreun fel de mâncare sau băutură.

Ne vom referi aici la un alt aspect, în legătură cu care s-ar putea să se întrebă unii: folosirea vinului (*khamr*), în chip de medicament. Trimișul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a răspuns și la aceasta, când un bărbat l-a întrebat în legătură cu vinul, zicând: „Eu îl prepar pentru leacuri.” Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns: „El nu este un leac, ci este boală!”¹²⁴ Și tot Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a mai zis: „Allah a trimis boala și leacul și a făcut pentru fiecare boală un leac. Așadar lecuiți-vă, dar nu vă lecuiți cu un lucru oprit!”¹²⁵

Ibn Mas’ud (Allah fie mulțumit de el!) a zis în legătură cu băuturile alcoolice: „Allah nu v-a făcut leac din ceea ce v-a oprit vouă!”¹²⁶

Nu este de mirare că Islamul interzice tratamentul medical cu vin sau cu alte lucruri oprite. Oprirea unui lucru – așa cum a spus și imamul Ibn al-Qayyim – impune evitarea lui și recurgerea la orice mijloc pentru a sta

123 Lucru pe care îl făceau idolatrii de la Mekka și evreii de la Medina la începutul Islamului

124 Relatat de Muslim, Ahmad, Abu Dawud și At-Tirmizi

125 Relatat de Abu Dawud

126 Relatat de Al-Bukhari și comentat

departe de el, iar recurgerea la el în chip de medicament și îndemnarea la aceasta contravine prescripțiilor Legiuitorului.

Apoi a adăugat: „Îngăduirea încercării de tămăduire cu ajutorul lui, îndeosebi dacă sufletele sunt înclinate către el, poate duce la consumul acestuia de plăcere, îndeosebi dacă oamenii știu că el este folositor, îndepărtează bolile și le aduce tămăduirea.

Trebuie menționat că eficacitatea tratamentului ține și de atitudinea pe care pacientul o are față de tratamentul pe care îl urmează, aceasta putând grăbi sau întârzia vindecarea.

Ibn al-Qayyim (Allah să aibă milă de el!) a atras atenția asupra unui aspect psihologic important: una din condițiile lecuirii cu un medicament este acceptarea lui, considerarea lui a fi folositor și credința în binecuvântarea lui de către Allah. Se știe că dacă musulmanul consideră un anumit lucru a fi oprit, atunci el nu îl va mai accepta și nu va mai crede în binecuvântarea lui și astfel utilitatea lui va fi ca și inexistentă. Cu cât pacientul va fi mai credincios cu atât va urî mai mult un tratament pe bază de alcool și va avea mai puțină încredere în el; dacă însă se va trata cu un astfel de „leac”, într-o astfel de situație, el nu va fi medicament, ci boală.¹²⁷

Cu toate acestea, în jurisprudența islamică (*șari'a*) necesitatea prevalează. Așadar, să presupunem că viața unui musulman este în pericol și singurul tratament disponibil conține alcool, un medic musulman credincios, expert în domeniul său, dornic să respecte legislația islamică, se va vedea nevoit să prescrie un astfel de medicament. Deoarece scopul său suprem este bunăstarea ființei umane, Șari'a permite administrarea unui astfel de medicament în acest caz. Cu toate acestea, trebuie să știm că această permisiune este limitată ca și cantitate la ceea ce este esențial:

„Iar dacă cineva a fost constrâns, fără plăcere și fără poftă, Domnul tău este lertător și Îndurător.” (Al - 'An'am: 145)

DROGURILE

„*Khamr* este ceea ce influențează mintea” sunt vorbele pe care le-a

127 Vezi *Zad al-ma'ad*, vol.III, p.115-116

Permis și interzis în Islam

rostit Omar Ibn Al- Khattab de la amvonul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pentru a delimita astfel conceptul de „*khamr*”, astfel încât să nu se ridice alte întrebări și să se evite îndoielile celor care au bănuieți. Tot ceea ce pune stăpânire pe minte și-i schimbă natura ei distinctă, împiedicând-o de la dreapta judecată, este considerat „*khamr*” și este oprit, căci atât Allah, cât și Trimisul Său l-au interzis până în Ziua de Apoi.

În această categorie intră și substanțele cunoscute sub numele de droguri, în care sunt incluse hașișul, cocaina, opiul și altele, care influențează negativ rațiunea celui care le consumă. Rațiunea întunecată de droguri nu mai judecă corect lucrurile și întâmplările, astfel încât ea ajunge să socotească a fi departe ceea ce este aproape, a fi aproape ceea ce este departe, făcând-o să uite de realitate, să-și închipuie ceea ce nu există în realitate, să plutească în lumea viselor și închipuirilor, căci la aceasta aspiră cei care iau droguri, voind să uite de ei, de religia lor, de lumea lor, să plutească în lumea închipuirilor.

Acestora se adaugă moleșeala pe care o provoacă în trup, amortirea nervilor, subminarea sănătății, căderea psihică, distrugerea voinței, slăbirea sentimentului datoriei, toate acestea transformându-i pe cei care iau aceste otrăvuri în membri bolnavi ai societății.

La aceasta se mai adaugă risipirea banilor, ruinarea caselor, datorită sumelor uriașe cheltuite pentru obținerea substanțelor respective, poate cu prețul hranei copiilor sau cu prețul urmării unei căi necinstite pentru obținerea banilor necesari procurării lor.

Dacă mai pomenim și principiul conform căruia lucrurile impure și dăunătoare au fost declarate *haram*, nu mai poate exista îndoială în mintea noastră în privința interzicerii acestor substanțe detestabile, care cauzează atât de mult rău fizic, psihic, social și economic.

Toți legiștii musulmani au fost în unanimitate de acord cu interzicerea acestor rele, care erau prezente și în vremea lor. La loc de frunte, se cuvine să fie menționat Ibn Taymiyya care a spus: „Hașișul este oprit (*haram*), indiferent dacă cel care îl ia se ametește sau nu se ametește. Însă adevărul este că nu-l iau decât depravații, datorită ameteții și plăcerii pe care le-o provoacă. În această privință, el se aseamănă cu băuturile alcoolice. Vinul provoacă agitație și ceartă, în vreme ce hașișul provoacă moleșeală și supunere, dar în el se află și alterarea firii și a minții, stimularea poftii sexuale, pier-

derea atenției la onoare, ceea ce îl face mai periculos chiar decât băuturile alcoolice”. El a apărut printre oameni odată cu venirea tătarilor. Atât pentru consumarea unei cantități mici cât și pentru luarea unei cantități mari din el, pedeapsa este aplicarea a optzeci sau a patruzeci de lovituri de bici.

Cel care consumă hașiș este la fel ca acela care consumă băuturi alcoolice, și chiar este mai rău în unele privințe; atât unul cât și celălalt primesc aceeași pedeapsă. Ibn Taymiyya a zis: „Rânduiala este că pentru ceea ce este plăcut sufletelor din cele oprite - cum sunt alcoolul sau preacurvia – dacă este săvârșit, pedeapsa este cea numită *hadd*¹²⁸. Dar pentru cele neplăcute din cele oprite, cum este consumarea mortăciunii – dacă este săvârșită, pedeapsa o apreciază judecătorul. Consumatorii de hașiș îl poftesc și nu acceptă să renunțe la consumarea lui, și astfel textele din Coran și din Tradiția Profetului (Sunna) care tratează subiectul vinului (*khamr*) se aplică în egală măsură și la hașiș și la altele asemenea lui.

Mâncarea și băutul a ceea ce este dăunător sunt oprite (*haram*)

Există o normă generală în Legea islamică divină (șari'a) în conformitate cu care musulmanului nu-i este îngăduit să consume nici o mâncare sau băutură care i-ar putea provoca moartea lent sau instantaneu – cum ar fi otrava sau ceva asemănător – sau care i-ar putea provoca vătămări, nici să mănânce sau să bea o anumită mâncare sau băutură care știe că poate să-l îmbolnăvească, căci musulmanul nu este propriul său stăpân, ci este proprietatea religiei și comunității sale, iar viața sa, sănătatea sa și averea sa sunt cu toate binefaceri ale lui Allah, de care nu-i este îngăduit să dispună după bunul său plac. Allah Preaslăvitul a grăit: „**Și nu vă ucideți voi înșivă! Allah este îndurător cu voi!**” (An- Nisa': 29)

Și tot El a grăit: „**Și nu vă aruncați cu propriile voastre mâini [pradă] pieirii!**” (Al-Baqara: 195)

Iar Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Nici rău, nici vătămare nu sunt îngăduite!”¹²⁹

În conformitate cu acest principiu, conchidem și noi: Consumarea tutunului, de vreme ce s-a dovedit că este dăunător celui care-l fumează,

128 Este o pedeapsă bine determinată prin revelație, care nu poate fi schimbată sau anulată

129 Relatat de Al-imad și Ibn Maja (N.A.)

este *haram*, îndeosebi atunci când acest lucru este stabilit de un medic specialist în legătură cu o anumită persoană. Și chiar dacă nu s-ar confirma daunele sale pentru sănătate, el înseamnă irosire de bani pentru ceea ce nu este folositor nici în Viața de Apoi, nici în viața lumească. Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la irosirea banilor.¹³⁰ Iar această interdicție este cu atât mai valabilă dacă este vorba de cineva care are nevoie de bani pentru întreținerea sa și a familiei sale.¹³¹

2. DOMENIUL VESTIMENTAȚIEI ȘI AL PODOABELOR

Islamul i-a permis musulmanului, ba chiar i-a cerut să aibă o înfățișare plăcută, să se îmbrace frumos, folosind veșmintele și podoabele pe care le-a creat Allah.

Islamul urmărește prin îmbrăcăminte două scopuri: acoperirea goliciunilor și împodobirea. De aceea, Allah i-a binecuvântat pe oameni cu veșmintele pe care le-a orânduit pentru ei. Și a grăit Allah Preaînaltul:

„O, fii ai lui Adam! Noi v-am dat vouă straie care să vă acopere goliciunile, ca și podoabe.” (Al - ‘A’raf: 26)

Acela care neglijează unul dintre cele două aspecte – acoperirea goliciunii și împodobirea - este abătut de la calea Islamului, apucând pe calea lui Șeitan. Acesta este secretul celor două apeluri pe care Allah le-a adresat oamenilor, după apelul precedent, avertizându-i asupra goliciunii și asupra abandonării podoabelor, socotindu-le echivalente cu urmarea pașilor lui Șeitan.

Allah Preaînaltul a grăit: **„O, fii ai lui Adam! Să nu vă amăgească Șeitan, așa cum i-a scos pe strămoșii voștri din Rai , dezbrăcându-i de veșmintele lor, ca să le arate goliciunile lor!”** (Al - ‘A’raf: 27)

Și tot Allah Preaslăvitul a grăit:

„O, fii ai lui Adam! Puneți-vă veșmintele voastre la toate locurile de Rugăciune! Mâncați și beți, însă nu întreceți măsura!” (Al- ‘A’raf: 31)

130 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

131 În lucrarea noastră *Huda al-Islam* există o *fatwa* lungă în legătură cu fumatul pe care o recomandăm spre a fi consultată de către aceia care voiesc să cunoască această chestiune mai detaliat (N.A.)

Islamul le-a impus musulmanilor să-și acopere goliciunea pe care omul civilizată se sfiște prin firea sa să și-o lase descoperită, pentru a se deosebi de animalul gol. L-a îndemnat să se acopere chiar și atunci când se află departe de ceilalți oameni, pentru ca sfiiciunea să devină pentru el religie și morală.

Bahz ibn Hakim a transmis, preluând de la tatăl său, care la rândul lui a preluat de la bunicul lui, care a spus: „Am zis: «O, Trimis al lui Allah! În privința goliciunilor noastre, cui putem să le arătăm și cui nu avem voie să i le arătăm?» Atunci i-a răspuns lui: „**Acoperă-ți goliciunile, afară de muierea ta sau afară de cele pe care le stăpânește dreapta ta!**” I-am zis: «O, Trimis al lui Allah! Și dacă oamenii se află împreună, amestecați unii cu alții?»¹³² Și el a răspuns: „**Dacă se poate să nu le vadă nimeni, [este mai bine] să nu le vadă!**” Am zis: «**Și dacă unul dintre noi este singur?**» Și a răspuns: «**Mai potrivit este să te sfiști față de Allah Binecuvântatul și Preaînaltul!**»¹³³

Religia curățeniei și îmbrăcării în straie frumoase

Înainte de a se interesa de podoabe și de înfățișarea frumoasă, Islamul a acordat o atenție și mai mare curățeniei, căci ea este baza oricărei podoabe frumoase și oricărei înfățișări frumoase.

S-a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Fiți curați, fiindcă Islamul este curat!**”¹³⁴ și: „**Curățenia în-deamnă la credință, iar credința împreună cu stăpânul ei se vor afla în Rai.**”

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a îndemnat la curățenia veșmintelor și la curățenia trupurilor, la curățenia caselor și la curățenia drumurilor și a acordat o atenție deosebită curățeniei dinților, curățeniei mâinilor și curățeniei capului.

Acesta nu este un lucru ciudat într-o religie care a făcut din purificarea (*tahara*) cheia pentru primul dintre actele sale de cult, adică Rugăciunea.

Rugăciunea musulmanului nu va fi primită decât dacă trupul său va fi curat, dacă veșmintele sale vor fi curate, dacă locul în care se roagă va fi cu-

132 Cum ar fi în călătorie, la camping sau în alte locuri în care omul nu poate să-și păstreze singurătatea lui

133 Relatat de Ahmad, Abu Dawud” At-Tirtnizi, Ibn Maja, Al-Hakim și Al-Bayhaqi

134 Ibn Habban, cu un lanț de transmitători slab

Permis și interzis în Islam

rat și toate acestea pe lângă curățenia impusă pentru întregul trup sau pentru membrele lui expuse contactului cu praful, cunoscută în Islam cu numele de abluțiune rituală majoră (*ghusl*) și abluțiunea pentru rugăciune (*wudu'*)

Dacă mediul arab cu modul lui de viață beduin, în deșert, îi tenta pe locuitorii săi sau pe cei mai mulți dintre ei să neglijeze curățenia, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a îndrumat și i-a sfătuit până ce a ajuns să-i ridice pe ei de la stadiul vieții beduine la viața sedentară, de la neglijența demnă de dispreț la curățenie și la îmbrăcarea unor veșminte frumoase.

S-a relatat că a venit un bărbat cu părul vâlvoi și cu barba încâlcită la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și că Profetul a făcut semn spre el, ca și cum i-ar fi poruncit să-și așeze părul și el a făcut acest lucru. Când s-a întors, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Oare nu este mai bine decât să vină cineva dintre voi cu părul vâlvoi, de parcă ar fi un șeitan?”**¹³⁵

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a văzut un bărbat cu părul nepieptănat și a zis: **„N-a avut acesta cu ce să-și aranjeze părul?!”**

Altădată a văzut un bărbat în straie murdare și a zis: **„N-a avut acesta cu ce să-și spele veșmintele?!”**¹³⁶

Odată a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) un bărbat îmbrăcat în niște veșminte ponosite și l-a întrebat: **„Avere ai?”** Acesta i-a răspuns: «Da!» Apoi, l-a întrebat: **«Ce fel de averi ai?»** Omul i-a răspuns: «Am de toate! Allah Preaînaltul mi-a dat de toate!» Atunci i-a zis: **«Dacă Allah ți-a dat avere, să se vadă pe tine urmele binefacerii și mărimii lui Allah!»**¹³⁷

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a îndemnat la curățenie și la îmbrăcarea de straie curate în locurile de întâlnire cum sunt Rugăciunea de vineri și Rugăciunea din cele două sărbători¹³⁸, zicând:

135 Malik în *Al-Muwatta'* (NA)

136 Relatat de Abu Dawud (N .A.)

137 Relatat de An-Nasa'i (N.A.)

138 Sărbătoarea mare sau sărbătoarea sacrificiilor de la sfârșitul Pelerinajului (10 dhu-1-hijja) și Sărbătoarea mică sau sărbătoarea întreruperii Postului de la sfârșitul Lunii Ramadan (1 Șawwal) (N .T.)

„Nu se cuvine pentru acela dintre voi care are stare să se îmbrace în ziua de vineri decât cu alte straie decât cele ale meseriei sale”.¹³⁹

Aurul și mătasea pură sunt oprite (*haram*) pentru bărbați

Islamul a permis împodobirea, ba chiar a cerut-o și a dezavuat oprirea ei. **„Spune: «Cine a oprit podoaba¹⁴⁰ orânduie de Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi și bunătățile cele trebuincioase pentru viațuire?»»** (Al - 'A'raf: 32)

Însă Islamul le-a interzis bărbaților două tipuri de podoabe, pe care le-a îngăduit numai femeilor: podoabele confecționate din aur pur sau din aur care reprezintă cea mai mare parte a aliajului și veșmintele confecționate din mătase curată sau care reprezintă cea mai mare parte într-un amestec.

S-a relatat că Ali ibn abi Talib (Allah să aibă milă de el!) a zis: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a luat în mâna dreaptă mătase și în mâna stângă aur și a zis apoi: **«Acestea două sunt oprite bărbaților din comunitatea mea!»**”¹⁴¹

Iar despre califul Omar, ibn al-Khattab s-a relatat că a zis: „L-am auzit pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **«Nu îmbrăcați [straie] de mătase! Cel care le va îmbrăca în această lume nu va avea parte de ele în Lumea de Apoi!»**”¹⁴²

Și a mai zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) referindu-se la veșmintele de mătase: **„Acelea sunt veșminte ale celor vrednici de ocară!”**¹⁴³

Când a văzut un inel de aur pe degetul unui bărbat i l-a smuls și l-a aruncat, zicând: **„Unul dintre voi se îndreaptă spre tăciunele aprins pentru a-l lua în mână”.** După ce s-a îndepărtat Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), i-au zis bărbatului: „Ia-ți inelul și folosește-l!” Însă el a răspuns: „Nu, jur pe Allah! Nu-l voi lua, după ce l-a aruncat

139 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

140 În primul rând veșmintele confecționate din produse vegetale, precum inul și bumbacul, din produse animale, precum lâna și părul, sau din metale precum zalele. (N.T.)

141 Relatate de Ahmad, Abu Dawud, An-Nasa'i, Ibn Habbab, Ibn Maja (care a adăugat: „Și au fost îngăduite muierilor lor”) (N.A.)

142 Consemnat de Al-Bukhari și Muslim

143 Consemnat de Al-Bukhari și Muslim

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Alături de inel, mai vedem la cei înstăriți stilouri de aur, ceasuri de aur, brichete de aur, tabachere de aur, port-țigarete de aur etc.

În schimb, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a îngăduit purtarea inelelor de argint de către bărbați. Al-Bukhari a relatat că Ibn Omar a zis: „**Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a luat o pecete – de forma unui inel – făcută din argint și a purtat-o pe deget. Apoi l-a purtat Abu Bakr, apoi l-a purtat Omar, apoi l-a purtat Osman, până când a căzut în puțul Aris.**”¹⁴⁴

Cât privește celelalte metale, așa cum sunt fierul și altele, nu există nici o prescripție autentică destinată să le interzică. Dimpotrivă, în *Sahih* de Al-Bukhari se relatează că Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis unui bărbat care a vrut să se însoare cu o femeie: „**Caută un inel, chiar dacă este și numai de fier!**” Și din acest citat Al-Bukhari a dedus că inelul de fier este permis.

În ceea ce privește mătasea, s-a admis purtarea veșmintelor de mătase din motive care țin de sănătate. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a îngăduit lui Abd ar-Rahman ibn 'Awf și lui Az-Zubayr ibn al-Awwam (Allah fie mulțumit de ei!) să poarte straie de mătase din pricina alergiei de care sufereau.

Explicația interzicerii aurului și mătăsii pentru bărbați

Islamul a urmărit prin interzicerea aurului și mătăsii pentru bărbați un scop educativ nobil. Islamul apără bărbăția de aspectele care fac dovada slăbiciunii și degradării morale. Bărbatul, pe care Allah l-a înzestrat cu o structură fizică și organică diferită de cea a femeii, nu se cuvine să le concureze pe femeile frumoase, târându-și straietele și fălindu-se cu ele și cu podoabele.

Această interdicție mai comportă și un aspect social. Interzicerea aurului și mătăsii este o parte din programul Islamului în lupta sa împotriva luxului în general. Luxul în opinia Islamului este asociat cu slăbiciunea și decăderea care prevestește căderea națiunilor. El este unul din aspectele nedreptății sociale, întrucât este manifestarea îmibuibării unei minorități înstărite pe seama majorității care trăiește în mizerie. Pornind de la aceasta, luxul

¹⁴⁴ Al-Bukhari, în *Kitab al-libas* (N.A.)

este dușmanul oricărei încercări pentru adevăr, bine și reformă. În Coran se relatează:

**„Și dacă voim Noi să nimicim o cetate, le vom porunci celor îmbui-
bați din ea [să se supună rânduielilor Noastre], însă ei, [dimpotrivă], se vor
deda desfrâului. Atunci pedeapsa hotărâtă împotriva ei se va adevări și Noi
o vom nimici cu totul.”** (Al ‘Isra’: 16)

Într-un alt verset se relatează:

**„Și nu am trimis Noi nici un prevenitor în vreo cetate fără ca cei
înstăriți din ea să nu zică: «Noi nu credem în cele cu care ați fost trimiși!»”**
(Saba’: 34)

În conformitate cu spiritul Coranului, Profetul (Pacea și binecuvân-
tarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis toate manifestările luxului în viața
musulmanului; așa cum bărbaților le-a interzis aurul și mătasea, tot astfel
le-a interzis tuturor – bărbați sau femei, deopotrivă – folosirea vaselor de aur
și argint, așa după cum vom arăta mai jos.

În plus, există și un considerent economic care are și el greutatea
lui: aurul este acoperirea banilor în întreaga lume și nu se cuvine ca el să fie
folosit pentru confecționarea de vase sau podoabe pentru bărbați.

Explicația permiterii folosirii aurului și mătăsii de către femei

Femeile au fost exceptate de la această prescripție, respectându-se
specificul femeii și feminității ei și dragostea ei naturală pentru podoabe, dar
cu condiția ca prin împodobire să nu urmărească ispitirea bărbaților și stâr-
nirea poftelor. Într-un hadis se relatează: **„Orice femeie care se parfumează
și trece e lângă un grup [de bărbați] pentru ca ei să-i simtă parfumul este o
femei fără moravuri”**.¹⁴⁵

Allah Preaînaltul a grăit, prevenindu-le pe femei: **„Și să nu lovească
cu picioarele lor astfel încât să se afle ce podoabe ascund ele!”** (An - Nur:
31)

145 An-Nasa’i, Ibn Khuzayma și Ibn Habban în *Sahih-urile* lor (N.A.)

Îmbrăcămintea femeii musulmane

Islamul a interzis femeii să poarte veșminte transparente, care permit să se vadă trupul de sub ele, precum și veșmintele care permit să se vadă contururile trupului și cu deosebire locurile ispititoare, cum sunt sânii, șoldurile, pulpele etc.

În *Sahih* se relatează că Abu Hurairah a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Nu voi fi martor pentru două tipuri dintre oaspeții Focului: un neam care are niște bice asemenea cozilor de vaci cu care-i lovesc pe oameni și niște femei îmbrăcate, dar goale, ispititoare, care se mlădiază, cu capetele aplecate ca niște cocoșe de cămile, care nu vor intra în Rai și nu vor simți mirosul, cu toate că mirosul lui se simte de la o distanță de atât și de atât»**.

Le-a caracterizat a fi „îmbrăcate” fiindcă ele au straipe pe ele, dar cu toate acestea ele sunt „goale”, fiindcă straipele lor nu le acoperă, din cauză că sunt transparente sau foarte subțiri și lasă să se vadă contururile trupurilor, așa cum sunt cele mai multe veșminte ale femeilor din această epocă.

A comparat capetele lor cu cocoșele mari ale unor cămile din cauză că-și ridică părul pe creștete, ca și cum Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ar fi știut ce se va afla în această vreme, în care femeile își piaptană părul, și-l aranjează, și-i dau cele mai variate forme în saloane speciale de coafură, controlate în majoritatea cazurilor de bărbați care primesc în schimbul lucrului lor sume excesive. Și nu numai atât, căci unele femei nu se mulțumesc cu părul natural pe care li l-a dăruit Allah, ci recurg la cumpărarea de păr artificial pe care și-l leagă de părul lor, pentru a părea mai delicate și mai frumoase, pentru a fi mai atrăgătoare și mai ispititoare.

Dar un lucru uimitor care apare în acest hadis este faptul că el stabilește o legătură între dictatura politic și între degradarea morală și acest lucru este confirmat de realitate, fiindcă asupra lor ocupă popoarele cu lucruri care încurajează poftetele, distrăgându-i prin aceste plăceri personale de la urmărirea problemelor generale.

Imitarea bărbatului de către femeie și a femeii de către bărbat

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a vestit că femeii îi este interzis să poarte veșminte de bărbat după cum și bărbatului îi e interzis să poarte veșminte de femeie¹⁴⁶, iar într-un alt hadis Profetul i-a blestemat atât pe bărbații care le imită pe femei, cât și pe femeile care-i imită pe bărbați.¹⁴⁷ Se are în vedere imitarea felului de a vorbi, de a se mișca, de a merge, de a se îmbrăca etc.

Nenorocirea cea mai mare care lovește viața și cu care este încercată o comunitate este purtarea împotriva naturii și în natură există bărbat și există femeie, fiecare dintre cei doi având trăsăturile sale, iar dacă bărbatul se poartă ca femeia și femeia se poartă ca bărbatul, aceasta este deviere de la starea normală și depravare.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a menționat printre cei care au fost blestemați atât în această lume cât și în Lumea de Apoi pe bărbatul pe care Allah l-a creat bărbat, dar se poartă asemenea femeii, imitând-o pe ea ca și pe femeia pe care Allah a creat-o femeie, dar ea se poartă ca un bărbat și-l imită pe bărbat.¹⁴⁸

Profetul i-a interzis, de aceea, bărbatului să poarte straie galbene ca șofranul. Muslim relatează în *Sahih-ul* său că Ali, califul, a spus: „**Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) m-a oprit să port inel de aur și să port straie și veșminte de mătase, galbene ca șofranul**”.

Se relatează, de asemenea, că Ibn Amr a zis: „Trimisul lui Allah m-a văzut purtând două straie galbene ca șofranul și mi-a zis: «**Acestate sunt straie ale necredincioșilor. Nu le mai îmbrăca!**»”

Veșmintele cu care omul vrea să exagereze și să se fălească

Norma generală a folosirii de toate bunătățile – fie că este vorba de mâncare, de băutură sau de îmbrăcăminte – este aceea că omul nu trebuie să exagereze și nu trebuie să se fălească atunci când le folosește.

Exagerarea înseamnă întrecerea măsurii, atunci când omul se bu-

146 Ahmad, Abu Dawud, An-Nasa'i, Abu Maja, Ibn Habban și Al-Hakim, acesta din urmă considerând hadisul a fi autentic, cu condiția menționării de către Muslim (N.A.)

147 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

148 Relatat de At-Tabarani (N.A.)

Permis și interzis în Islam

cură de ceva care este permis (*halal*), iar fâlirea este un aspect care ține mai degrabă de intenție și de suflet decât de aparență, prin care omul voiește să se mândrească și să apară superior membrilor săi.

Allah Preaînaltul a grăit:

„Și Allah nu-l iubește pe cel trufaș și lăudăros.” (Al-Hadid: 23) Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care își târăște straiile după el cu trufie, [fără să știe], Allah nu se va uita la el în Ziua Învierii.”**¹⁴⁹

Pentru ca musulmanul să evite suspectarea de trufie, Profetul a oprit de la purtarea straiilor care ar fi de natură să-i provoace pe ceilalți oameni și să-i sfideze. Într-un hadis se relatează: **„Pe aceia care va îmbrăca haine pentru a se mândri cu ele în această lume Allah îl va îmbrăca în straiul umilinței în Ziua Învierii și apoi le va da foc.”**¹⁵⁰

Un bărbat l-a întrebat pe Ibn Omar: „Ce veșminte să port?” Și i-a răspuns lui: **„[Acele straiie] pentru care cei proști să nu te disprețuiască , iar cei înțelepți să nu te ocărăscă.”**

Exagerarea în împodobire, schimbând creația lui Allah

Islamul a respins exagerarea în împodobire până la limita care duce la schimbarea creației lui Allah, căci Coranul socotește aceasta a fi ispita lui Șeitan care a zis despre cei care-l vor urma: **„Și le voi porunci să schimbe creația lui Allah.”** (An-Nisa': 119)

Interzicerea tatuajului, ascuțirii dinților și operațiilor estetice

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la tatuarea corpurilor și tăierea dinților, **„blestemând-o atât pe femeia care face tatuaje cât și pe femeia care cere să i se facă tatuaje, atât pe femeia care taie dinții cât și pe femeia care cere să i se taie dinții”**.¹⁵¹

Tatuajul are ca rezultat mutilarea feței și a mâinilor cu culoarea albastră și desenele urâte. Unele femei arabe au exagerat, tatuându-și cea mai

149 General acceptat (N.A.)

150 Relatat de Ibn Maja, cu un lanț bun de transmițători (N .A.)

151 Relatat de Muslim (N.A.)

mare parte a corpului. Alături de aceasta, aderenții unor credințe își desenau pe mâini și pe piepturi divinitățile pe care le adorau și simbolurile de cult.

Pe lângă toate acestea, operațiunea de înțepare cu ace a corpului tatuat provoacă dureri și chinuri.

Toate la un loc atrag blestemul asupra aceluia care face acest lucru, adică femeia care face tatuaje și femeia care cere să fie tatuată.

Cât despre tăierea dinților, adică ascuțirea și scurtarea lor, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a blestemat-o atât pe femeia care face operațiunea de tăiere cât și pe femeia care cere să i se taie dinții, iar dacă această faptă este săvârșită de un bărbat, același blestem i se cuvine și lui.

Așa cum a interzis tăierea dinților, Profetul a interzis și extragerea lor și **„le-a blestemat pe cele care extrag dinții pentru înfrumusețare și pe acelea care schimbă creația lui Allah”**.¹⁵²

Unele femei se nasc cu strungăreață, dar altele nu se nasc astfel și recurg la pilirea dinților lipiți pentru a-și face strungăreață în mod artificial, înșelându-i pe oameni și exagerând cu împodobirea, ceea ce este respins de Islam.

Pornind de la aceste hadisuri autentice, putem deduce atitudinea față de ceea ce astăzi se numesc „operații estetice”, pe care le-a răspândit cultura trupului și poftelor. Există femei și bărbați care cheltuiesc sute și mii pentru a li se modifica forma nasului, sânii etc. Toți aceștia intră în rândul aceluia pe care Allah și Trimisul Său i-au blestemat, căci aceasta provoacă chinuirea omului și schimbarea creației lui Allah, fără să existe o nevoie care obligă să se recurgă la o astfel de operație, afară de preocuparea exagerată față de aspectul exterior, interesul exagerat față de aparență și nu de realitate, față de trup și nu de spirit.

„Dacă, însă, omul are un defect care îi provoacă dureri fizice sau psihice, așa cum ar fi excrescențele, ori de câte ori apare într-o adunare sau poposește într-un loc atrage atenția, atunci nu este nici o blamare dacă și le tratează, de vreme ce se străduiește să scape de un necaz care-i tulbură liniștea vieții, căci Allah nu a prescris nimic care să ne provoace suferință”.¹⁵³

152 Relatat de Al-Bukhari și Muslim, din hadisul lui Ibn Mas'ud (N.A.)

153 Al-Bahi al-Khawli, *Femeia între casă și societate (Al-Mar' a bayna al-bayt wa-l-mujtama')*, ediția a II-a, p.105

Permis și interzis în Islam

Probabil că faptul că în hadis sunt blestemate femeile care-și provoacă strungărețe pentru înfrumusețare confirmă acest lucru, căci din aceasta înțelegem că este ocărâtă femeia care face acest lucru căutând frumusețea înșelătoare. Dacă ea ar fi recurs la aceasta pentru a scăpa de o durere sau de un defect, n-ar fi fost nimic rău în asta.

Subțierea sprâncenelor

Prin exagerările în privința înfrumusețării pe care Islamul le-a interzis se numără și îndepărtarea părului sprâncenelor, adică pensarea, pentru a le subția sau pentru a le îndepărta. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) **„le-a blestemat atât pe femeia care face această operațiune cât și pe femeia care cere să i se facă această operațiune”**.¹⁵⁴

Acest obicei este practicat în general, în forma sa exagerată, de femeile fără moravuri, ceea ce întărește necesitatea interzicerii sale.

Unii savanți hanbaliți au acceptat depilarea feței, rumenirea obrazilor, cu condiția ca soțul să fie de acord cu aceste operațiuni, întrucât ele sunt socotite operații de împodobire. Însă An-Nawawi nu a acceptat depilarea feței, socotind-o ca făcând parte din pensare, care este interzisă. Dar Abu Dawud în *As-Sunan* răspunde acestei afirmații spunând că referirea se face numai la femeia care subțiază sprâncenele și că aceasta nu include și îndepărtarea părului în exces de pe față.

At-Tabari a relatat că soția lui Abu Ishaq – o femeie tânără căreia îi plăcea frumusețea – a intrat la ‘A’ișa, soția Profetului, și a întrebat-o: „Femeia își curăță părul de pe frunte pentru a fi mai plăcută de soțul ei?” Iar ‘A’ișa i-a răspuns: „Îndepărtează de la tine ceea ce nu este plăcut, cât este cu putință!”¹⁵⁵

Înnădirea părului

Femeii îi este interzis, de asemenea, să înnădească de părul ei un alt păr, indiferent dacă este natural sau artificial, și, de asemenea, ceea ce se numește astăzi perucă.

Al-Bukhari și alții au relatat, preluând de la ‘A’ișa și de la sora ei Asma’, de la Ibn Mas’ud, Ibn Omar și Abu Hurairah că **„Trimisul lui Allah (Pacea și**

154 Relatat de Abu Dawud cu un lanț bun de transmițători (N.A.)

155 Fath al-Bari, *Kitab al-libas* (N.A.)

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a blestemat-o atât pe aceea care înnădește părul cât și pe aceea care cere să i se înnădească părul”.

Și fără îndoială că și bărbatul este avut în vedere prin această interdicție, indiferent dacă el este cel care înnădește părul, așa cum este stilistul, sau cel care cere să i se înnădească părul, așa cum sunt tinerii efeminați.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost neînduplecat în privința combaterii acestui mod de înșelare a semenilor, încât nu a permis nici femeilor cărora le cade părul din pricina unei boli să-și pună peruci, nici chiar dacă ar fi vorba de o mireasă care urmează să fie condusă la soțul ei.

Al-Bukhari a relatat, preluând de la ‘A’ișa, că o fată din rândurile *ansarilor* (locuitorii din Yathrib / Medina, care i-au primit pe mekkani în timpul *hegirei*) s-a căsătorit și după aceea s-a îmbolnăvit și i-a căzut părul. Au vrut să-i facă o perucă și i-au întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), iar acesta le-a răspuns: „**Allah le blestemă atât pe aceea care înnădește părul cât și pe aceea care cere să i se înnădească părul**”.¹⁵⁶

Și despre Asma s-a relatat că a spus: „O femeie l-a întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: «O, Trimis al lui Allah! Fiica mea a avut o boală și i-a picat părul. Eu am măritat-o. Pot să-i facă perucă?» Profetul i-a răspuns: «**Allah a blestemat-o atât pe aceea care înnădește [părul] cât și pe aceea care cere să i se înnădească [părul]**»”.¹⁵⁷

S-a relatat că Sa’id Ibn al-Musaib a spus: „Când Mu’awiya a venit la Medina pentru ultima oară și ne-a ținut predica, a scos niște șuvițe de păr și a zis: «N-am văzut pe nimeni făcând așa ceva afară de evrei. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a numit aceasta înșelăciune.» Iar într-o altă relatare, se spune că el le-a zis locuitorilor din Medina: „Unde sunt învățații voștri? L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) oprind de la aceasta zicând: «**Fiii lui Israel au pierit când femeile lor au făcut asta.**»”

Numirea de către Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a acestui lucru „înșelăciune” face referire la motivul interzicerii lui, căci el este un soi de înșelare, de falsificare și de denaturare, în vreme ce Islamul urăște înșelarea și se dezice de cel care înșală în orice afacere, fie materială fie morală, spunând: „**Cel care înșală nu face parte din [comuni-**

156 Al-Bukhari, *Kitab al-libas* (N.A.)

157 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

tatea] noastră”.¹⁵⁸

Al-Khattabi a spus: „Amenințarea este aspră pentru astfel de lucruri pentru că sunt înșelătorii, iar dacă s-ar fi admis ceva dintre ele, acesta ar fi fost folosit drept mijloc pentru a socoti îngăduite și alte feluri de înșelătorii, precum și pentru că ele schimbă înfățișarea firească și la aceasta se referă hadisul lui Ibn Mas’ud în care se caracterizează unele femei că sunt „**Cele care schimbă creația lui Allah**”¹⁵⁹.

Citatele se referă la înnădirea părului cu un alt păr, fie natural, fie artificial. Aceasta înseamnă înșelare și mistificare, în vreme ce legarea părului cu o stofă, cu sfoară sau cu altceva asemănător nu este oprită.

În legătură cu aceasta s-a relatat că Sa’id Ibn Jubayr a zis: „Nu-i nici o nenorocire când e vorba de sfori”,¹⁶⁰ prin care aici se au în vedere firele de mătase și de lână care se împletesc și cu care femeia își leagă părul. Imamul Ahmad a afirmat și el că acestea sunt permise.¹⁶¹

Vopsirea părului cărunt

În legătură cu chestiunea împodobirii trebuie menționată și vopsirea părului cărunt de pe cap și din barbă. S-a spus că evreii și creștinii nu-și vopseau părul cărunt și nu și-l schimbau, închipuindu-și că înfrumusețarea și împodobirea contravine cu adorarea și cu religiozitatea. Așa credeau unii dintre monahi și asceți. Însă Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la imitarea altor neamuri și de la urmarea căii lor, astfel încât musulmanii să aibă în permanență personalitatea lor distinctă, independentă, atât în privința aspectului exterior cât și în privința convingerilor. Al-Bukhari a relatat, preluând de la Abu Hurairah că Profetul a zis: „**Evreii și creștinii nu-și vopsesc [părul], dar voi faceți în așa fel încât să vă deosebiți de ei!**”¹⁶² Acest lucru era la alegere, după cum demonstrează atitudinea companionilor (*sahaba*): unii dintre ei – așa cum au fost ‘Ali, ‘Ubayy Ibn Ka’b și ‘Anas – nu și l-au vopsit.¹⁶³

Dar cum să se vopsească părul? Să fie vopsit în negru și cu alte culori

158 Relatatele un număr de companioni ai Profetului (N.A.)

159 *Fath al-Bari*, capitolul referitor la înnădirea părului (N.A.)

160 Abu Dawud, cu un șir de transmițători autentici (N.A.)

161 *Fath at-Bari* (N.A.)

162 Al-Bukhari, *Kitab al-libas*; capitolul *Al-Khidab „Vopsirea”* (N.A.)

163 *Fath al-Bari*, Comentariul hadisului menționat (Capitolul *Al-Khidab „Vopsirea”*) (N.A.)

sau să se evite culoarea neagră? Bătrânii foarte înaintați în vârstă, cărora le-a albit părul din cap și barba în întregime, nu se cuvine să-și vopsească părul cu negru. De aceea, când Abu Bakr as-Siddiq l-a adus pe tatăl său Abu Quhafa, în ziua în care a fost cucerită Mekka, și l-a înfățișat dinaintea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) acesta a zis, văzând capul lui albit cu totul: „Schimbați-i această [culoare a părului], dar nu i-l colorați cu negru!”¹⁶⁴

Dar nu era nici un păcat, dacă cineva nu avea o stare asemănătoare cu a lui Abu Quhafa și o vârstă ca a lui își vopsea părul în negru. Az-Zuhri a zis în această privință: „**Vopseam cu negru când fața era tânără, dar când fața s-a zbârcit și dinții au căzut, am lăsat [culoarea asta]**”.¹⁶⁵

O serie de înaintași au acceptat vopsirea în negru. Printre aceștia s-au numărat și companionii (*sahaba*) Sa'd Ibn Abi Waqqas, 'Uqba Ibn 'Amer, Al-Hasan, Al-Husayn, Jarir și alții. Dar unii învățați nu au acceptat vopsirea cu negru decât în timpul luptei, pentru a-i speria pe adversari, care îi vedeau pe toți oștenii musulmani cu înfățișarea de tineri.¹⁶⁶

Iar în hadisu relatat de Abu Dhurr se spune: „**Lucrurile cele mai potrivite cu care schimbați părul cărunt sunt (plantele) *hinna'* și *katm***”.¹⁶⁷

Iar 'Anas a relatat că, „Abu Bakr se vopsea cu *hinna'* și cu *katm*, iar Omar se vopsea numai cu *hinna'*.”

Lăsarea bărbii

De chestiunea de care ne ocupăm se leagă și lăsarea bărbii să crească. Al-Bukhari a relatat în legătură cu aceasta preluând de la Ibn Omar, care l-a auzit pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: „**Deosebiți-vă de politeiști, lăsați bărbile să vă crească și scurtați-vă mustățile!**”. Hadisu ne dezvăluie motivul acestei porunci, aceasta fiind deosebirea de politeiști, avându-se în vedere prin ei magii care se închinau la foc. Aceștia își tăiau bărbile, iar unii dintre ei, chiar și le rădeau. Profetul le-a poruncit musulmanilor să se deosebească de ei, pentru a le educa independența perso-

164 Relatat de Muslim (N.A.)

165 Relatat de Ibn abi 'Asim în *Kitab al-Khidab* (N.A.)

166 Menționat în *Fath al-Bari* (N.A.)

167 Relatat de At-Tirmizi, care l-a socotit autentic, și de autorii lucrărilor *As-Sunan*. Și este menționat și în *Fath al-Bari*. *Katm* este o plantă din Yemen din care se extrage o vopsea neagră-roșiatică. iar din *hinna'* se extrage vopsea roșie. (N.A.)

Permis și interzis în Islam

nalității și pentru a se distinge sub aspectul înfățișării exterioare și al convingerilor, pe lângă faptul că în raderea bărbii este o răzvrătire împotriva firii și o asemănare cu femeile, deoarece barba este unul dintre semnele distinctive ale bărbăției.

Lăsarea bărbii să crească nu înseamnă că nu se taie absolut nimic din ea, fiindcă aceasta ar putea duce la lungirea ei nefirească și l-ar putea incomoda pe cel care o poartă. Dimpotrivă, lungimea și lățimea ei trebuie ajustate, așa după cum a relatat At-Tirmizi într-un hadis și așa cum procedau o parte dintre înaintași. 'Ayyad a zis: „Raderea bărbii și retezarea ei nu sunt recomandabile, dar ajustarea lungimii și lățimii ei, atunci când crește prea mare, sunt preferabile”.

Iar Abu Şama a zis: „A apărut un neam [de oameni] care-și rădeau bărbile, și acesta este mai vestit decât zoroaștrii, despre care se relatează că și le scurtau.”¹⁶⁸

Trebuie să spun că mai mulți musulmani își rad bărbile, imitându-i pe colonizatorii țărilor lor, așa cum îi place întotdeauna învinsului să-l imite pe învingător, ignorând porunca Trimisului de a se deosebi de necredincioși și de a evita să semene cu ei, căci „**Cine seamănă cu [oamenii dintr-] un neam este dintre ei**”.¹⁶⁹

Numeroși legiști (*fuqaha'*) au oprit de la raderea bărbii, luând ca argument pentru aceasta porunca Trimisului de a o lăsa să crească, căci porunca inițială, îndeosebi pentru faptul că el a justificat aceasta prin necesitatea de a fi altfel decât necredincioșii, iar deosebirea de ei este un lucru obligatoriu.

Nu s-a transmis despre nici unul dintre înaintași că ar fi abandonat vreodată această obligație. Unii dintre savanții teologi din epoca noastră admit raderea ei sub influența situației actuale și supunându-se tendinței generale, însă ei spun: Lăsarea bărbii să crească este unul dintre lucrurile obișnuite de Profet și nu este dintre lucrurile stabilite ca Lege, prin care oamenii se dedică slujirii lui Allah.

Realitatea este că lăsarea bărbii să crească nu a fost numai confirmată de Profet, ci a fost cerută în mod expres pentru deosebirea de necredincioși. Ibn Taymiyya a afirmat pe bună dreptate că legiuitorul a cerut în mod special deosebirea de necredincioși, căci asemănarea cu ei în privința aspectului exterior atrage după sine acceptarea lor și în fond, atrage după sine asemănarea cu ei și în privința înfățișării exterioare. Aceasta este un lucru confirmat

168 *Fath al-Bari*: Capitolul despre „Lăsarea bărbilor să crească” (N.A.)

169 Hadis relatat de Abu Dawud, care l-a preluat de la Ibn Omar(N.A.)

de simțuri și de experiență. Și el a mai spus că toate deopotrivă – Coranul, Tradiția și consensul – poruncesc ca musulmanii să se deosebească de necredincioși și opresc de la asemănarea cu ei în toate privințele. Tot ceea ce ar putea să fie motiv al unei stricăciuni ascunse a fost oprit, iar asemănarea cu ei în înfățișarea exterioară este motiv pentru asemănarea cu ei și în privința obiceiurilor și faptelor reprobabile, ba chiar în privința convingerilor. Iar stricăciunea decurgând din asemănare se poate să nu iasă la iveală, dar dispariția ei se poate să fie dificilă sau chiar imposibilă, iar Legiuitorul a interzis tot ceea ce este motiv de stricăciune.¹⁷⁰

Așadar, există trei păreri în legătură cu raderea sau neraderea bărbii:

- o părere după care raderea bărbii este interzisă, susținută de Ibn Taymiyya și de alții;
- o părere după care raderea bărbii nu este recomandabilă, susținută de 'Ayyad în *Fath al-Bari*, fără a fi confirmată și de alții;
- o părere după care raderea bărbii este permisă, susținută de unii savanți teologi din această epocă.

Probabil că părerea cea mai apropiată de adevăr și mai justă este calea de mijloc, adică aceea care afirmă că raderea nu este recomandabilă, pentru că porunca dată de Profet în această privință nu se înțelege ca o obligație categorică, chiar dacă aduce argumentul deosebirii de necredincioși. Cel mai apropiat exemplu asemănător cu această situație este cel referitor la vopsirea părului cărunț, pentru deosebirea de evrei și de creștini, dar unii compatrioți (*sahaba*) nu și-au vopsit părul, ceea ce dovedește că aspectul acesta a fost considerat facultativ.

Este adevărat că nu s-a transmis despre nici unul dintre înaintași că el și-ar fi ras barba, dar aceasta se datorează probabil faptului că nu aveau nevoie să și-o radă, pentru că face parte din obiceiul lor.

170 Vezi cartea *Iqtida' as-sirat al-mustaqim (Necesitatea căii celei drepte)* (N.A.)

3. DOMENIUL CASEI

Locuința sau casa îl protejează pe om de potrivniciile naturii. În ea el se simte eliberat de multe din restricțiile societății, odihnindu-și atât trupul cât și sufletul. De aceea, Allah Preaînaltul a grăit, referindu-se la binefacerile Sale față de robii Săi:

„Și Allah v-a făcut casele voastre spre locuință”¹⁷¹. (An-Nahl: 80)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) iubea casa încăpătoare, socotind aceasta a fi unul din elementele confortului în această lume, căci a zis el: **„Patru sunt [motivele] de fericire: soția bună, locuința încăpătoare, vecinul bun și animalul de călărie liniștit”**.¹⁷²

El se adresa deseori cu astfel de rugă:

„Doamne! Iartă-mi mie păcatele mele, ajută-mă pe mine să am o casă cât mai încăpătoare și binecuvântează-mi mie cele spre viață!” Și l-au întrebat: „Cât de des faci aceste rugă, o, Trimis al lui Allah?” Iar el a răspuns: **„Oare am uitat vreun lucru?”**¹⁷³

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a îndemnat, de asemenea, la păstrarea caselor curate, ca semn evident al faptului că Islamul este religia curățeniei, prin care musulmanul se distinge de adepții altor credințe care și-au făcut în religia lor din murdărie o cale pentru a se apropia prin ea de Allah. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Allah Preaînaltul este bun și iubește bunătatea, este curat și iubește curățenia, este darnic și iubește dărnicia, este generos și iubește generozitatea. Așadar, țineți-vă curțile voastre curate și nu fiți asemenea evreilor!”**¹⁷⁴

Aspectele luxului și idolatriei

Nu este nimic rău în faptul că musulmanul își înfrumusețează casa cu flori, decorațiuni și podoabe dintre cele care sunt permise (*halal*):

„Spune: «Cine a oprit podoaba orânduită de Allah, pe care El a fă-

171 Pentru a vă adăposti și a locui în ele (N.T.)

172 Ibn Habban, în Sahih-ul său (N.A.)

173 Relatat de An-Nasa'i și Ibn as-Siuni cu un lanț perfect (N.A.)

174 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

cut-o pentru robii Săi?»” (Al- ‘A’raf: 32)

Într-adevăr, nu este nimic rău în faptul că musulmanul iubește frumusețea în casa sa, că iubește veșmintele și încălțările frumoase și tot ceea ce are legătură cu aceasta. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu va intra în Rai acela care are în inima sa un grăunte de trufie!”** Un bărbat a zis atunci: «Dar omului îi plac veșmintele și încălțările frumoase.» Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns lui: **„Allah este frumos și iubește frumusețea”**¹⁷⁵

Iar într-o altă relatare se spune: „Un bărbat frumos a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a zis lui: «Iubesc frumusețea și am fost dăruit cu ceea ce vezi din ea. Nu vreau să mă întrecă nimeni, nici cu un șiret de încălțări. Aceasta este trufie, o, Trimis al lui Allah?»» Profetul i-a răspuns: **«Nu! Trufia este respingerea adevărului și umilirea oamenilor»**.”¹⁷⁶

Numai că Islamul urăște întrecerea măsurii în toate. Iar Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îi displăcea să vadă în casa musulmanului aspecte ale luxului și ale exagerării și risipei, pe care Coranul le-a respins, sau aspecte ale idolatriei, împotriva cărora religia monoteistă (Islamul) a luptat prin toate mijloacele.

Vasele de aur și de argint

Din această cauză, Islamul a interzis folosirea vaselor de aur și de argint și a șervetelor și fețelor de masă din mătase pură în casele musulmane. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a amenințat cu pedepse aspre pe cei care se vor abate de la această cale. Muslim a relatat în *Sahih-ul* său, preluând de la Umm Salama (Allah să fie mulțumit de ea!) care a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care mănâncă și bea din vase de aur și argint este ca și cum ar înghiți în burta lui focul Gheenei.”**¹⁷⁷

Al-Bukhari a relatat că Huzayfa a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne-a oprit să mâncăm și să bem din vase de aur și de argint, să îmbrăcăm haine de mătase sau să ședem pe mătase, zicând: **«Ele sunt pentru ei [pentru necredincioși] în această lume și vor fi și pentru noi în Lumea de Apoi»**.” Ceea ce a fost interzis a fi folosit a fost inter-

175 Relatat de Muslim (N.A.)

176 Extras din Abu Dawud (N.A.)

177 Relatat de Muslim (NA.)

zis și să fie păstrat în casă ca obiect de podoabă.

Interdicția referitoare la vase și la șervete, precum și la celelalte obiecte confecționate din materialele despre care este vorba, se referă atât la bărbați cât și la femei deopotrivă. Explicația acestei orânduiri este aceea că ea privește ferirea casei însăși de obiectele luxului urât. Și cât de minunate sunt vorbele pe care le-a spus Ibn Quddama: „Această discuție se referă la bărbați și la femei deopotrivă, căci motivul interzicerii acestor obiecte este evitarea risipei, trufiei și frângerii inimilor oamenilor săraci. S-a permis însă femeilor să se împodobească la nevoie, exclusiv pentru soții lor. S-a spus: Dacă motivul ar fi fost cel pe care l-ați pomenit, ar fi fost interzise vasele de safir și altele asemănătoare, care sunt mai scumpe decât aurul și argintul. Am răspuns: Cei săraci nu le cunosc pe acestea și în consecință inimile lor nu se frâng dacă cei bogați le-ar folosi, după ce le-au cunoscut, dar întrucât ele sunt atât de puține încât nu pot fi folosite ca vase, nu a mai fost nevoie ca interzicerea lor să fie menționată, spre deosebire de aur și de argint”.¹⁷⁸

Considerentul economic la care am făcut referire când am explicat interzicerea aurului pentru bărbați este și mai clar și mai vizibil aici: aurul și argintul reprezintă rezervele mondiale din care Allah a făcut etalon pentru bani și judecător cu dreptate pentru ei, ușurând circulația lor pentru oameni. Allah i-a călăuzit către folosirea lor, ca o binefacere din partea Sa pentru ei, făcându-i să circule între ei, fără să-i blocheze în casele lor sub formă de bani teaurizați și fără să le dea formă de vase sau de obiecte de podoabă.

Cât de minunate sunt vorbele pe care le-a spus în legătură cu vasele de aur și de argint imamul Al-Ghazali în *Kitab aș-șukr*: „Toți aceia care vor face din drahme și din dinari vase de aur și de argint înseamnă că au tăgăduit binefacerea și este mai rău așa decât dacă i-ar fi teaurizat, fiindcă cel care face aceasta este ca acela care i-ar cere guvernatorului țării să îndeplinească, să măture și să împlinească lucrurile pe care le fac oamenii simpli, iar temnița este un lucru mai neînsemnat decât aceasta. Și aceasta pentru că ceramica, fierul, plumbul și arama pot ține loc foarte bine aurului și argintului pentru păstrarea lichidelor, astfel încât să nu se risipească, iar vasele sunt pentru păstrarea lichidelor, în vreme ce ceramica și fierul nu sunt bune pentru a face din ele bani. Iar acela căruia acest lucru nu-i este limpede îi va deveni limpede prin talmăcirea divină, și i s-a spus lui: **„Acela care bea din vase de aur sau de argint este ca și cum ar înghiți în burta sa focul Gheenei”**.¹⁷⁹

Nu trebuie să-și închipuie nimeni că în această interdicție s-ar afla stân-

178 Al-Mughni, vol.VIII, p.323 (N.A.)

179 *Kitab aș-șukr wa-s-sabr*, vol.IV din 'Ihya', *ulum ad-din*, p.79, ediția Mustafa al-Halabi (N.A.)

jenire pentru musulman în casa sa. În ceea ce este permis (*halal*) și bun există dispensare și larghețe. Cât de frumoase sunt vasele de porțelan, de sticlă, de ceramică, de aramă și de alte multe minerale! Cât de frumoase sunt șervetele și pernele de bumbac, de in și de alte materiale!

Islamul interzice statuile

Islamul a interzis ca în casa musulmană să se afle statuete. Existența statuetelor într-o casă face ca îngerii – care sunt semnul îndurării lui Allah și mulțumirii Lui – să plece din ea. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Îngerii nu intră în casa în care se află statuete sau picturi”**.¹⁸⁰

Savanții teologi au zis că îngerii nu intră în casa în care se află o reprezentare picturală pentru că cel care deține așa ceva se aseamănă cu necredincioșii păgâni, deoarece ei dețin în casele lor chipuri pe care le preamăresc, în vreme ce îngerii urăsc acest lucru și nu mai intră în casele lor.

Islamul i-a interzis credinciosului musulman să confecționeze statuete, chiar dacă le-ar face pentru nemusulmani. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Aceia care fac astfel de chipuri se vor afla printre oamenii mai aspru chinuiți în Ziua de Apoi”**.

Iar într-o altă relatare se spune: **„Aceia care imită fapăturile lui Allah”**.¹⁸¹

Și a mai spus Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Aceluia care a făcut un chip i se va porunci în Ziua de Apoi să sufle în el pentru a-i da suflet și nu va izbuti niciodată să-i dea suflet”**.¹⁸² Aceasta înseamnă că i se va cere să-i dea viață cu adevărat, iar această cerere va fi pentru a-i arăta că este neputincios și pentru a-l dojeni.

Explicația interzicerii statuiilor

a. Unul din motivele interzicerii statuetelor, dar acesta nu este singurul motiv, este apărarea monoteismului și rămânerea departe de idolatrii care fac chipuri și idoli cu mâinile lor, socotindu-i după aceea sfinți și stând smeriți dinaintea lor.

180 General acceptat; preluat din Muslim (N.A.)

181 General acceptat (N.A.)

182 Al-Bukhari și alții (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Susceptibilitatea Islamului față de apărarea monoteismului de orice bănuială de idolatrie a ajuns la punctul culminant. Și Islamul are dreptate să fie atât de precaut și de susceptibil, căci există comunități care au făcut pentru morții și pentru sfinții lor chipuri care să le amintească de ei, iar treptat au ajuns să le socotească sacre și să le transforme în zeități pe care le adoră în locul lui Allah, rugându-se la ele, temându-se de ele și căutând binecuvântarea la ele, așa cum s-a întâmplat cu Wudd, Suwa', Yaghuth, Ya'uq și Nasr.¹⁸³

Nu este de mirare că o religie printre fundamentele căreia s-a numărat contracararea oricăror argumente pentru a recurge la lucrurile stricate barează orice breșă prin care s-ar putea strecura în inimi politeismul clar sau ascuns, orice asemănare cu idolatrii și cu religiile care întrec măsura, mai ales că ea nu este orânduită pentru o generație sau două, ci este orânduită pentru întreaga omenire, din toate colțurile pământului, până când va sosi Ceasul (Ziua de Apoi)

Ceea ce este exclus într-un mediu poate să fie admis într-un altul, ceea ce este socotit imposibil la un moment dat poate să devină realitate într-un alt moment mai apropiat sau mai îndepărtat.

b. Un alt motiv al interzicerii în ceea ce privește pe sculptor sau pe pictor este acela că ei se pot umple de trufie până într-atât încât ajung să creadă că au creat făpturi din nimic sau au creat ființe vii din țărână. S-a întâmplat ca unul dintre ei să sculpeze o statuie la care a lucrat îndelung, iar când a terminat-o, s-a oprit dinaintea ei plin de admirație, fermecat de trăsăturile chipului înfățișat într-atât încât i s-a adresat într-o beție de trufie și mândrie, zicându-i: „Vorbește... vorbește!”

De aceea, Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Aceia care creează chipuri vor fi chinuiți în Ziua de Apoi, căci li se va zice lor: «Dați viață la ceea ce ați creat!»”**¹⁸⁴ Iar într-o tradiție sacră (hadis *qudsi*¹⁸⁵) se relatează că Allah Preaînaltul a grăit: **„Și cine este mai nedrept decât acela care s-a apucat să creeze asemenea ceea ce am creat Eu?! Să creeze un grăunte de praf! Să creeze o boabă de orz!”**

183 Wudd, Suwa'. Yaghuth, Ya'uq și Nasr: niște idoli care au fost sluiți de neamul lui Noe. În principiu au fost făcute ca monumente pentru cinstirea unor oameni măreți și care au purtat același nume.

184 General acceptat (N.A.)

185 Hadis qudsi - Hadisul sacru reprezintă cuvântul lui Allah numai ca sens. Allah Preaslăvitul îi dă lui Gavriil ideea hadisului sacru, iar Gibril alege cuvintele cu care exprimă acest sens trimis de Allah Preaînaltul, iar Profetul Muhammad îl ia de la Gibril și-l transmite oamenilor.

c. Aceia care pornesc pe drumul acestei „arte” nu mai cunosc limite; ei înfățișează femei goale, înfățișează aspecte ale idolatriei și rituri ale celorlalte religii, așa cum sunt idoli și alte lucruri de acest fel pe care musulmanul nu le poate accepta.

d. Pe lângă toate acestea, statuile au fost și continuă să fie manifestări ale luxului, cu care cei avuți își umplu palatele și își împodobesc saloanele, căutând forme și materiale cât mai deosebite. Și nu este ceva straniu când vedem că religia care luptă împotriva luxului sub toate formele și înfățișările sale, fie că este vorba de aur, argint sau mătase, interzice în același timp și statuile în casa musulmanului.

Modul în care Islamul eternizează marile personalități

S-ar putea ca cineva să zică: oare nu se cuvine ca națiunea să-și exprime recunoștința față de marile personalități care au scris prin opera lor pagini glorioase de istorie, înălțându-le statui care să amintească generațiilor viitoare de meritele și de gloria lor, având în vedere că de multe ori memoria popoarelor uită?

Răspunsul este că Islamul urăște exagerarea în preamărirea personalităților, oricât de înaltă ar fi fost poziția lor, atât în timpul vieții, cât și după moarte. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu mi aduceți laude, așa cum i-au adus creștinii lui Isus, fiul Măriei, ci ziceți [despre mine]: robul lui Allah și Trimisul Său.**”¹⁸⁶

Au vrut să se ridice în picioare, când l-au văzut, în semn de salut și pentru a-l mări, însă el i-a oprit, zicând: „**Nu vă ridicați în picioare, așa cum se ridică nearabii [pentru căpeteniile lor] pentru a se preamări unul pe altul!**”¹⁸⁷

El a prevenit comunitatea lui să nu exagereze aducându-i elogii după moarte, zicând: „**Nu faceți din mormântul meu [un loc de] sărbătoare!**”¹⁸⁸

Și s-a rugat Domnului său, zicând: „**Doamne, nu face din mormântul meu un idol care să fie adorat!**”¹⁸⁹

Niște oameni au venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-au zis lui: „O, Trimis al lui Allah! O, cel mai bun dintre noi, fiu al

186 Relatat de Al-Bukhari și de alții (N.A.)

187 Relatat de Abu Dawud și de Ibn Maja (N.A.)

188 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

189 Relatat de Malikîn *Al-Muwanatta'* (N.A.)

Permis și interzis în Islam

celui mai bun dintre noi! O, stăpân al nostru și fiu al Stăpânului nostru!” Dar el i-a întrerupt și le-a zis: „**O, voi oameni! Vorbiți [cu mine] așa cum vorbiți între voi, și să nu vă ispitească Șeitan! Eu sunt Muhammed, robul lui Allah și Trimisul Său, și nu vreau să mă înălțați mai sus decât este poziția mea pe care m-a așezat Allah Preamăritul și Preaînaltul!**”¹⁹⁰

Aceasta este atitudinea religiei față de preamărirea oamenilor. Ea nu acceptă să se înalțe statui pentru unii oameni, de parcă ele ar fi niște idoli, pentru care să se cheltuiască mii și mii, pentru ca lumea să arate spre ele, preamărind și venerând chipurile lor.

Și cât de mulți au fost cei care s-au pretins a fi măreți pe nedrept și au intrat în istorie prin această poartă deschisă oricui care are puterea sau ai cărui adepți și acoliți au puterea de a construi acest monument fals, îndepăr-tând în felul acesta popoarele de la adevărații oameni mari!

Adevărata veșnicie la care aspiră dreptcredincioșii este veșnicia lui Allah, care cunoaște tainele și tot ceea ce este ascuns, care nu se rătăcește și nu uită. Și cât de mulți sunt cei măreți care au fost înscrși în registrul veșniciei la El, fiind soldați necunoscuți pentru ceilalți semeni! Aceasta pentru că Allah Preaînaltul îi iubește pe cei buni și evlavioși, care atunci când sunt de față nu li se acordă nici un interes și când nu mai sunt prezenți nu le simte nimeni lipsa. Dacă trebuie ca cineva să rămână veșnic în memoria oamenilor, acest lucru nu se va întâmpla prin înălțarea de statui pentru eternizarea celor măreți. Singura cale acceptată de Islam este eternizarea lor în inimi, în memorie și prin intermediul vorbelor alese, pentru lucrurile bune pe care le-au împlinit și pentru faptele de eroism care le vor fi martor pentru ceilalți semeni.

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), ca-lifii (*khulafa'*) săi, comandanții din istoria Islamului și imamii săi nu au fost eternizați prin imagini materiale și nici prin statui de piatră sculptate pentru ei. Nici vorbă! Ei au rămas în memoria neamurilor prin virtuțile și faptele glorioase pe care urmașii le-au preluat de la înaintași și fiii le-au preluat de la părinți, gravându-le în piepturi, pomenindu-le în cuvinte, înmiresmând adu-nările cu vorbe despre ei, umplând mințile și inimile cu faptele lor, fără să fie

190 Relatat de An-Nasa'i cu un lanț de transmițători bun (N.A.)

nevoie de nici un tablou și de nici o statuie.¹⁹¹

191 Pentru mai buna lămurire a sensurilor celor spuse redau aici un extras minunat din conferința rostită la Al-Azhar de către profesorul Muhammad al-Mubarak, decanul facultății de drept canonic (*șari'a*) a Universității din Damasc, intitulată „*Către o nouă conștiință islamică*”: Ne confruntăm cu multe orânduiele și obiceiuri noi care intră în viața noastră socială, dintre care unele nu concordă cu convingerile noastre corecte și cu principiile noastre morale drepte. Între acestea se numără și modul în care populația Europei și Americii își eternizează eroii prin ridicarea de monumente. Privind la acest fenomen liber de influența supunerii față de tot ceea ce dictează civilizația occidentală și reflectând la filozofia acestui mod de exprimare a eternizării faptelor de vitejie și a virtuților, vom constata că arabii nu și-au eternizat marile personalități decât pentru faptele lor glorioase și virtuțile alese, cum sunt loialitatea, generozitatea și curajul, și că ei i-au eternizat pomenindu-i în legende despre faptele lor de eroism, transmise din generație în generație, compunând panegirice și elogiindu-i. Astfel a fost eternizat Hatem pentru generozitatea sa și Antara pentru curajul său, înainte de venirea Islamului.

Când a venit Islamul, a întărit această orientare și i-a caracterizat pe ultimul său profet drept om asemenea tuturor oamenilor: „*Spune: «Ci eu sunt doar un om, ca și voi! Și mi s-a revelat mie.»*” (*Al-Kahf*: 110)

Islamul a apreciat valoarea oamenilor după faptele lor, nu după trupurile lor, iar pe Trimis l-a făcut un model pentru ceilalți oameni și a oprit de la sanctificarea oamenilor și de la pomenirea lor până aproape de venerare, în dispreț față de celelalte suflete omenești.

De aceea, primul calif a zis când Trimisul lui Allah s-a stins din viață: „Cel care îl venera pe Muhammed [să știți că] Muhammed a murit, iar cel care îl venera pe Allah (să știți că) Allah este viu și nu moare. Apoi a recitat cuvintele lui Allah Preaînaltul:

„*Și Muhammed nu este decât un Trimis - și au mai fost înainte de el și alți trimiși. Dacă el ar muri sau ar fi ucis, v-ați întoarce voi pe călcâiele voastre?*” (*Al 'Imran*: 144)

Islamul i-a eternizat pe oameni prin faptele lor bune și folositoare. I-a eternizat în inimile musulmanilor – atât ale celor de rând cât și ale conducătorilor lor – pe marii bărbați ai Islamului: atât cei mici cât și cei mari l-au cunoscut pe Omar pentru dreptatea lui, l-au cunoscut pe Abu Bakr pentru hotărârea și înțelepciunea lui, pe Ali pentru comportamentul și curajul său. Dar nici unul dintre ei nu a avut nevoie de monument de piatră, înălțat pentru ca oamenii să-și aducă aminte de ei. Le-au eternizat faptele și virtuțile lor, făcând-i să trăiască veșnic în inimile lor.

În eternizarea prin ridicarea de monumente se află un regres, o cădere de pe poziția înaltă. Această cale a fost urmată de romani și vechii greci, după ei de europeni. Datorită incapacității lor de a-și imagina înfăptuirea de către oameni a idealului prin eroism, ei i-au alăturat pe eroii lor zeilor și i-au făcut pe zeii lor eroi.

Concluzia pe care o tragem este că noi nu trebuie să acceptăm concepția străină despre această problemă căci ea este inferioară concepției noastre și nu trebuie să schimbăm prescripțiile Islamului referitoare la interzicerea înălțării de monumente, căci ele aduc daune sufletului și firii (N.A.)

Admiterea jucăriilor pentru copii

Dacă există un fel de statui prin care nu se urmărește preamărirea și nici luxul, din care nu decurg nici un fel de primejdii ca cele menționate mai sus, atunci Islamul nu are nimic împotriva lor și nu vede în ele nici o nenorocire.

Așa este cazul jucăriilor pentru copiii mici care au formă de păpuși, pisici sau alte animale. Aceste chipuri și imagini sunt folosite de copii pentru a se juca în mod obișnuit cu ele. 'A'isha a relatat în această privință: **„Mă jucam cu păpușile, în prezența Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Veneau și prietenele mele la mine și se ascundeau de Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) căci le era teamă de el. Dar Trimisul lui Allah era bucuros de vizitele pe care mi le făceau, pentru a se juca împreună cu mine.”**¹⁹²

S-a mai relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a întrebat-o într-o zi: **„Ce-i asta?”** Iar ea i-a răspuns: „Fetițele mele.” El a întrebat: **„Și ce este asta din mijlocul lor?”** Ea a răspuns: „Un cal.” Și a mai întrebat el apoi: **„Și ce sunt astea de pe cal?”** Și ea i-a răspuns: „Două aripi.” El a întrebat, mirându-se **„Un cal cu aripi?”** Ea a răspuns: „Dar ce, n-ai auzit că Solomon, fiul lui David, avea cai cu aripi?” Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a râs încât i s-au văzut dinții.¹⁹³ Fetițele pomenite în acest hadis sunt păpușile cu care se joacă fetițele și copiii mici. 'A'isha era destul de tânără la începutul căsătoriei cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Aș-Şawkani a spus că în acest hadis se află o dovadă a faptului că celor mici le este îngăduit să se joace cu statuete sau păpuși. Dar s-a relatat că lui Malik nu-i plăcea că oamenii cumpărau astfel de jucării pentru fetițele lor. Iar judecătorul 'Ayyad a zis: „Joaca fetițelor mici cu păpuși este admisă.”

La fel ca jucăriile pentru copii sunt și statuetele făcute din dulciuri care se vând cu ocazia sărbătorilor și care se mănâncă.

Statuile incomplete și deformate

Într-un hadis se relatează că îngerul Gibril (Pacea lui Allah fie asupra lui!) a refuzat să intre în casa Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui

192 General acceptat (N.A.)

193 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

Allah fie asupra sa!) din pricina unei statui situate lângă ușa casei. Nu a intrat nici în ziua următoare, însă arhanghelul i-a zis: **„Poruncește să fie retezat capul statuii, astfel încât să devină ca un buștean!”**¹⁹⁴

O serie de învățați au dedus din acest hadis că sunt interzise chipurile complete, în vreme ce aceloră căroră le lipsește un membru fără de care viața nu este posibilă ar fi permise.

Dar o privire atentă și corectă asupra cererii lui Gibril de a reteza capul statuii, astfel încât să devină ca un buștean, ne dezvăluie faptul că pilda aceasta nu se referă la influența membrului care lipsește asupra vieții chipului sau la moartea lui fără el, ci se referă la deformarea lui astfel încât înfățișarea lui să nu mai exprime preamărirea lui, din cauza absenței acestei părți din el.

Fără îndoială că dacă vom reflecta adânc și vom fi drepti în judecata noastră, vom ajunge la concluzia că busturile care se înalță în piețe pentru eternizarea unor regi sau mari personalități sunt interzise chiar mai mult decât statuile complete folosite pentru împodobirea caselor.

Picturile și gravurile (adică chipurile fără volum)

Aceasta este atitudinea Islamului față de chipurile care au volum și pe care le numim în virtutea obișnuinței statui.

Dar care este atitudinea față de picturile de pe suprafețele cum sunt hârtia, veșmintele, paravanele, pereții, covoarele, monezile etc.?

Răspunsul corect nu-l vom obține decât după ce vom constata care este scopul urmărit prin acest chip, unde se așază și cum se folosește, care a fost intenția pictorului și ce a urmărit prin realizarea imaginii respective?

Dacă tablourile reprezintă ființe adorate în afară de Allah – așa cum este vaca la hinduși și altele asemănătoare –, atunci acela care a realizat tabloul cu un astfel de scop este un necredincios care vrea să răspândească păgânismul și rățăcirea și la o astfel de situație se aplică amenințarea aspră a Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Oame-nii care vor avea parte de cea mai aspră pedeapsă în Ziua învierii sunt aceia care fac chipuri”**.¹⁹⁵

194 Relatat de Abu Dawud, An-Nasa'i, At-Tirmizi și ibn Habban. Va reveni integral în subcapitolul „Deținerea de câini” (N.A.)

195 Relatat de Muslim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Iar At-Tabari a zis: „Aici este avut în vedere aceia care face chipul unor creaturi care sunt adorate în afară de Allah, în deplină cunoștință și cu intenție, pentru că el devine necredincios prin aceasta, în vreme ce acela care nu intenționează un astfel de lucru este numai păcătos pentru chipul pe care-l reprezintă”.

La fel stau lucrurile și cu acela care agată aceste imagini pentru că le socotește sacre. Oricum un musulman nu poate să aibă o astfel de atitudine decât dacă a renunțat la Islam.

Aproape de aceasta este și acela care înfățișează ceea ce nu este adorat, intenționând prin reprezentarea chipurilor imitarea făpturilor lui Allah, adică pretinzând că el creează tot așa precum creează Allah Preaînaltul și Preamăritul. Dacă are o astfel de intenție, el părăsește religia monoteistă și în legătură cu aceasta s-a relatat într-un hadis: **„Oamenii care vor avea parte de cea mai aspră pedeapsă sunt aceia care imită creaturile lui Allah.”** Așadar, aceasta este o chestiune care depinde exclusiv de intenția pictorului. Poate că acest lucru este confirmat și de hadisul rostit de Allah Preaînaltul: **„Și cine este mai nelegiuit decât acela care vrea să creeze asemenea cu creația Mea! Să creeze măcar un bob [de grâu] sau un firicel de praf!”**. Expresia „Să creeze asemenea cu creația Mea” dovedește scopul de a imita și de a tăgădui divinității capacitatea pe care numai ea o are de a crea. Și Allah Preaînaltul îi sfidează pe aceștia, cerându-le să creeze un bob de grâu sau un firicel de praf, arătând prin aceasta că prin fapta lor au urmărit acest sens. De aceea îi va pedepsi pe ei în Ziua învierii în prezența martorilor, zicându-le lor: „Dați viață la ceea ce ați creat!” Celui care a înfățișat un chip i se va cere să-i dea și duh, dar el nu va putea niciodată să-i dea suflet.

Printre lucrurile a căror reprezentare și imitare este oprită se numără și tablourile ce înfățișează persoane care sunt socotite sfinte sau ale personalităților preamărite. În prima categorie ar intra imaginile profeților, îngerilor și sfinților, precum Avraam, Isaac, Moise, Maria, Gibril etc, așa cum i-au tratat oamenii Cărții, pe care i-au imitat și unii musulmani eretici, care i-au înfățișat pictural pe Ali, pe Fatima și pe alții. În cea de a doua categorie intră tablourile înfățișând regi, lideri și artiști din epoca noastră. Păcatul pentru aceasta a doua categorie este mai mic, însă păcatul este cert, dacă este vorba de necredincioși, nelegiuiți sau păgâni care cârmuiesc după alte orânduiele decât cele revelate de Allah sau de lideri care cheamă la altceva decât la mesajul lui Allah sau de artiștii care preamăresc deșertăciunea și răspândesc stricăciunea și instabilitatea în cadrul națiunii.

Se pare că numeroase picturi din epoca Profetului și după ea erau des-

tinate sanctificării și preamăririi, căci în majoritatea cazurilor erau realizate de bizantini și de persani, nelipsind din ele influențele credinței lor și sanctificării de către ei a conducătorilor religiei și statului lor. Muslim a relatat, preluând de la Abu ad-Doha, care a spus: „Mă aflu împreună cu Masruq într-o casă în care se găseau niște statui. Și Masruq mi-a zis: «Acestea sunt statuile lui Cosroe?» I-am răspuns: «Nu! Acestea sunt statui ale Mariei.» (Masruq crezuse că ele fuseseră făcute de zoroaștri, căci ei zăugăveau chipurile regilor lor până și pe vase. Se vede că aceste chipuri fuseseră făcute de un creștin) Atunci Masruq a zis: «L-am auzit pe Abd Allah, Ibn Mas'ud, zicând: L-am auzit pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spunând: **«Oamenii care vor avea parte de cea mai aspră pedeapsă de la Allah sunt aceia care fac chipuri.»**”

* * *

Dacă tablourile au ca subiect lucruri neînsuflețite, așa cum sunt plantele, pomii, mările, corăbiile, munții, soarele, luna, stelele, priveliști din natură ale plantelor și regnului mineral, atunci cel care le realizează sau cei care le deține nu săvârșește nici un păcat. Consider că nu sunt interzise (*haram*) nici imaginile unor ființe însuflețite, dacă în ele nu subzistă primejdiile la care m-am referit, adică nu înfățișează persoane care să fie considerate sfinte sau care să fie preamărite și nu s-a urmărit prin ele imitarea creației lui Allah. Există în această privință o serie de hadisuri autentice:

Muslim a relatat în *Sahih-ul* său, preluând de la Busr Ibn Sa'id, care a preluat de la Zayd Ibn Khalid, care a preluat la rândul său de la Abu Talha, companionul Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care a transmis că Trimisul lui Allah a zis: „**Îngerii nu intră într-o casă în care există un chip [reprezentat]**”¹⁹⁶. Iar Busr a mai zis: „Apoi Zayd s-a îmbolnăvit, iar când l-am vizitat am găsit pe ușa lui o draperie cu chipuri. A zis: «I-am spus lui Ubayd Allah al-Khawlani, care a fost crescut în casa Maymunei, soția Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) [care era cu el]: Nu ne-a spus Zayd ieri cum stau lucrurile în legătură cu chipurile? Iar Ubayd a răspuns: Nu l-ai auzit când a spus: **«Afară de ceea ce este imprimat pe țesătură?»**”

At-Tirmizi a relatat cu lanțul său de transmițători, preluând de la Utba,

196 Relatat de Muslim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

care l-a vizitat pe Abu Talha Al-Ansari¹⁹⁷ și l-a găsit acolo pe Sahl Ibn Hanif [un alt companion], și a zis: Abu Talha a chemat un om să smulgă de sub el un covor pe care erau niște chipuri. Abu Sahl i-a zis: „De ce să-l smulgă?” A răspuns: „Pentru că are pe el chipuri, căci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în această privință ceea ce bine știi.” A zis Sahl: „Oare nu a spus el: **«Afară de ceea ce este imprimat pe țesătură?»** Atunci a zis Abu Talha: „Ba da! Dar este mai bine pentru mine.” Iar At-Tirmizi a socotit că acesta este un hadis bun, autentic.

Nu demonstrează aceste hadisuri că chipurile interzise sunt dintre cele cu volum, cărora le spunem statui?

* * *

Cât despre tablourile pictate și desenele de pe veșminte, covoare, pereți etc., nu există prescripții clare care să nu poată fi respinse, pentru a le folosi ca dovadă a interzicerii lor. Este adevărat că există hadisuri autentice în care Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a exprimat doar aversiunea față de astfel de reprezentări, datorită faptului că ele aduc aminte de oamenii risipitori și de amatorii de plăceri lumești.

Muslim a relatat, preluând de la Zayd Ibn Khalid al-Fuhari, care a preluat la rândul său de la Abu Talha Al-Ansari, care a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) când a zis: **«Îngerii nu intră în nici o casă în care se află câine și statui.»** Și a adăugat: Atunci m-am dus la 'A'îșa și i-am zis ei: «Acesta îmi spune că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Îngerii nu intră în nici o casă în care se află câine și statui.»** L-ai auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pomenind așa ceva? 'A'îșa a răspuns: «Nu! Dar am să vă spun ce l-am văzut eu făcând. Când a plecat într-o incursiune, am luat o draperie cu desene și am acoperit ușa cu ea. Când s-a întors și a văzut-o, am citit numaidecât aversiunea pe chipul lui. A tras de ea până ce a rupt-o și a zis: **«Allah nu ne-a poruncit să îmbrăcăm pietrele și lutul!»**”

Apoi a zis 'A'îșa: „Am făcut din ea două perne pe care le-am umplut cu fibre și nu mi-a reproșat acest lucru.”

197 Companion al Profetului Muhammad, dintre adepții săi de la Medina numiți *al-Ansar*, spre deosebire de companionii săi veniți de la Mekka, numiți *Muhajirun* (N.T.)

Din acest hadis nu se reține decât faptul că Profetul și-a exprimat averșiunea față de îmbrăcarea pereților și a altora asemănătoare cu perdele care au desene. An-Nawawi a zis, comentând: „Hadisul nu conține nici o interdicție, căci sensul adevărat al expresiei este că Allah nu ne-a poruncit acest lucru, ceea ce înseamnă că nu este vorba de o îndatorire și prin urmare nu este oprit.”

Și tot Muslim a mai relatat o întâmplare asemănătoare, preluând-o de la ‘A’ișă: „A spus [‘A’ișă]: «Aveam un paravan pe fața căruia a fost desenat chipul unei păsări, care îl întâmpina pe orice vizitator. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) mi-a zis: «**Mută asta de aici, fiindcă de fiecare dată când intru și o văd, mi-aduc aminte de lumea aceasta!**»”¹⁹⁸

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu i-a poruncit să distrugă desenul, ci să îl mute din locul lui ca să nu sară în ochii tuturor vizitatorilor care intră în casă, din aversiune față de aceste lucruri care îi amintesc de obicei de această lume și de podoabele ei, mai ales că el avea obiceiul să facă rugăciuni în casă. Astfel de covoare și draperii cu desene și înfloriri pot să distragă inima de la smerenie. Al-Bukhari a relatat că ‘Anas a zis: „‘A’ișă acoperise cu o draperie un perete al casei și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: «**Îndepărtează-o de aici, căci desenele de pe ea mă deranjează în timpul Rugăciunii!**»”¹⁹⁹

Reiese din aceasta că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a admis în casa lui chipul desenat al unei păsări și o draperie cu reprezentări de chipuri.

Din pricina acestor hadisuri și a altora asemănătoare, unii înaintași au zis: „Sunt oprite numai cele care au umbră [adică un volum], dar nu au nici o importanță chipurile care nu au umbră”.²⁰⁰

198 Consemnat de Muslim (N.A.)

199 Consemnat de Al-Bukhari (N.A.)

200 Menționat de An-Nawawi în *Șarh Muslim*, dar el l-a respins și a afirmat că este o părere greșită. L-a comentat și Al-Hafiz în *Al-Fath*, apreciind că el este relatat cu un lanț de transmitători perfect prezentat de către Al-Qasim Ibn Muhammad, unul dintre cei mai vestiți legiști de la Medina din vremea sa.

Șeihul Bukhari a transmis afirmațiile lui Al-Khatabi: „Eu doresc ca acela care înfățișează figuri de animale și acela care înfățișează forme de pomi să nu fie incluși în această amenințare, chiar dacă acest capitol în ansamblul său este respingător și intră în ceea ce distrage inima cu lucruri nefolositoare”. Șeihul Bukhari a comentat acest aspect astfel: „Și aceasta pentru că cel care înfățișează figura animalului nu creează chipul animalului, iar chipul astfel făcut pierde multe componente, fără de care nu poate avea viață. Nu acesta este chipul animalului

Permis și interzis în Islam

Această opinie este confirmată de hadisul în care Allah Preaînaltul a grăit: **„Și cine este mai nelegiuit decât acela care încearcă să creeze asemenea făpturilor Mele? Să facă ei un grăunte [de praf] și să facă ei un grăunte de orz!”**²⁰¹ Făpturile lui Allah Preaînaltul - așa după cum se vede - nu sunt desenele de pe suprafețe, ci chipurile care au masă și volum, așa după cum a grăit Allah Preaînaltul: **„El este Acela care vă plămădește în mitre, precum voiește.”** (‘Al -‘Imran: 6)

Această opinie nu este tulburată decât de hadisul ‘A’ișei – într-una din versiunile celor doi șeihi – în care se relatează că ea a cumpărat o pernă pe care erau reprezentate chipuri. Când a văzut-o, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a oprit în ușă și nu a intrat. Ea a văzut aversiunea pe fața lui și a zis: „O, Trimis al lui Allah! Cer iertare și mă căiesc față de Allah și față de Trimisul Lui! Cu ce am greșit? Atunci el a întrebat-o: «Ce-i cu perna asta?» Ea i-a răspuns: «Am cumpărat-o pentru tine, ca să stai pe ea și să ți-o pui sub cap.» Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis atunci: **«Cei care au făcut aceste chipuri vor fi pedepsiți și li se va zice lor: Dați viață la ceea ce ați plăsmuit!»** După aceea, a mai adăugat: **«îngerii nu intră în casa în care sunt chipuri.»** Și Muslim a mai adăugat într-o versiune preluată de la ‘A’ișa că ea a zis: „Și am luat-o și am făcut din ea două rezemători pentru coate și el se sprijinea cu coatele de ele în casă, în sensul că ea a tăiat perna și a făcut din ea două rezemători pentru coate.”²⁰²

Dar există o serie de lucruri care vin în contradicție cu acest hadis:

1. Unele variante exprimă doar aversiunea, iar această aversiune ar deriva din acoperirea pereților cu chipuri, ceea ce constituie un fel de lux inacceptabil. Astfel, în versiunea lui Muslim relatată mai sus se spune: **„Allah nu** pentru care i se va cere celui care l-a înfățișat în Ziua de Apoi să-i dea viață. Este evident că acel chip despre care se spune aceasta este chipul cu volum și cu umbră care nu a pierdut nici un membru fără de care să nu poată trăi, astfel încât cel care l-a creat nu va putea să-i dea viață din pricina neputinței sale și nu pentru că acest chip nu ar putea să aibă viață (N.A.)
201 Acest hadis a fost relatat în diverse versiuni contradictorii: unele dintre ele demonstrează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a folosit țesătura pe care erau reprezentate chipuri după ce a fost ruptă și s-au confecționat din ea perne, dar altele demonstrează că el nu a folosit-o absolut de loc.

202 Hadisul lui Muslim preluat de la ‘A’ișa în legătură cu paravanul pe fața căruia a fost desenat chipul unei păsări și vorbele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) **„Mută asta, căci de fiecare dată când o văd îmi aduc aminte de această lume!”** nu demonstrează câtuși de puțin că ar fi o interdicție.

ne-a poruncit să îmbrăcăm pietrele și lutul!”²⁰³

2. Acesta vine în contradicție cu hadisul despre draperia care se afla tot în casa ‘A’ișei și care a cerut Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) să fie coborâtă de pe perete, pentru că imaginile sale îi vin în minte în timpul Rugăciunii. Al-Hafiz a afirmat: „Nu s-a putut face o legătură între acest hadis și între hadisul ‘A’ișei referitor la pernă. Acest hadis [despre draperie] dovedește că Profetul l-a acceptat și și-a făcut rugăciunile până când a poruncit să fie scos din cauză că vede imaginile ei în timpul Rugăciunii, fără să se refere în mod expres la faptul că ea conține chipuri.”

Al-Hafiz le-a asociat pe cele două și a dedus că perna conținea chipuri ale unor ființe, în vreme ce chipurile de pe draperie nu erau de animale. Dar această asociere este tulburată de hadisul referitor la paravanul pe fața căruia a fost desenat chipul unei păsări.

3. El vine în contradicție cu hadisul lui Abu Talha Al-Ansari care exceptează imprimeurile de pe țesături. Al Qurtubi a zis: „Ceea ce le unește pe cele două este faptul că hadisul ‘A’ișei este legat de aversiune în vreme ce hadisul lui Talha este legat de permiterea absolută și ea nu vine în contradicție cu aversiunea. Al-Hafiz ibn Hijr consideră această deducție că ar fi bine acceptată.

4. Fiul fratelui ‘A’ișei, Al-Qasim Ibn Muhammed Ibn Abi Bakr, cel care a preluat de la ‘A’ișa hadisul despre pernă, accepta chipurile care nu au umbră. Și relatează că Ibn ‘Awn a zis: „Am intrat în casa lui Al-Qasim, care era situată în partea de sud a Mekka, și am văzut în ea o parte împodobită cu multe draperii și divanuri, pe care erau figuri de castori și de grifoni.”²⁰⁴

Al-Hafiz a zis: „Probabil că el s-a referit la spusele profetului: «Afară de ceea ce este imprimat pe țesătură.» Și poate că el a considerat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a reproșat ‘A’ișei faptul că a agățat draperia menționată pentru că ea conținea chipuri și pentru că ea acoperea peretele. Această opinie este confirmată și de varianta: «**Allah nu ne-a poruncit nouă să îmbrăcăm pietrele și lutul.**»”

Al-Qasim Ibn Muhammed este unul dintre cei șapte legiști din Medina și unul dintre cei mai virtuoși oameni ai vremii sale, și el este cel care a relatat hadisul despre pernă, dacă nu ar fi înțeles permisiunea, nu ar fi socotit folosirea de draperii și divanuri cu desene de animale permisibile.²⁰⁵

203 Consemnat de Muslim (N.A.)

204 În *At-Fath* se spune că a fost transmis de ibn Șayba, care l-a preluat de la Al-Qasim Ibn Muhammad, cu un lanț de transmițători perfect (N.A.)

205 Vezi pentru chestiunea imaginilor și a celor care le fac *Fath al-Bari*, comentariul la capi-

Permis și interzis în Islam

Dar din aceste hadisuri referitoare la reprezentarea chipurilor și la cei care plăsmuiesc chipuri poate să reiasă că Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a insistat asupra acestui aspect la început, în etapa când credincioșii musulmani erau încă aproape de epoca politeismului și idolatriei, în care desenele și statuile erau socotite sfinte. Dar când monoteismul s-a înrădăcinat în suflete, în inimi și în minți, a acceptat chipurile care nu au volum, adică desenele și gravurile, căci altfel nu ar fi acceptat existența unui paravan sau a unei draperii cu imagini ori a unui desen în casa lui și nu ar fi acceptat imaginile care se gravează sau se imprimă pe țesături și asemenea țesăturilor sunt și hârtia, pereții etc.

At-Tahawi, unul din imamii hanefiți a zis: „Legiuitorul a oprit la început toate imaginile, chiar și pe cele gravate, căci ei erau aproape de epoca în care adarau astfel de reprezentări. De aceea le-a interzis pe toate. Apoi, când a fost acceptată interdicția sa de la acestea, a permis ceea ce era imprimat în țesătură, întrucât aveau nevoie să îmbrace straie, și a permis ceea ce era uzat și demn de dispreț, fiindcă cel ignorant nu putea să preamărească astfel de lucruri, rămânând în vigoare interdicția pentru ceea ce nu era uzat și demn de dispreț”.²⁰⁶

Degradarea chipului reprezentat îl face *halal*

Orice schimbare a chipului reprezentat care îl îndepărtează de calitatea de a fi preamărit și îl face mai demn de dispreț îl transformă pe acesta din sfera respingerii în sfera permitterii. Într-un hadis s-a spus că Gibril (Pacea asupra lui!) i-a cerut Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îngăduința de a intra și i-a răspuns lui: „**Intră!**”. **Dar Gibril a zis: „Cum să intru, când în casa ta văd un paravan pe care sunt chipuri? Dacă vrei să o fac, taie-le capetele, fă-le perne sau fă-le pe ele covoare!”**²⁰⁷

De aceea, atunci când a văzut nemulțumirea pe chipul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) din pricina pernei pe care erau chipuri, „A’ișa a tăiat-o, făcând din ea două rezemători pentru coate, căci aceasta a atras după sine degradarea lor și îndepărtarea de la cea mai mică suspiciune de preamărire a chipului.

tolul despre imagini, din *Sahih de Al-Bukhari, Cartea despre îmbrăcăminte*, p.503-518, voi. 12 din *Al-Fath*, ediția Mustafa al-Halabi (N.A.)

206 A transmis aceste aprecieri șeihul Bakhit în *Al-Jawab aț-șufi* “Răspunsul tămăduitor” (N.A.)

207 An-Nasa’i, Ibn Habban în *Sahih-ul său* (N.A.)

Se spune că străbunii foloseau chipuri uzate, fără să vadă în aceasta un păcat. Despre 'Urwa s-a spus că el se rezema de perne pe care erau imagini de păsări și de oameni. Iar 'Ikrima a zis: „Nu acceptau statuile ridicate în picioare, dar nu vedeau nimic rău în cele pe care călcau picioarele. Ba chiar ziceau despre chipurile pe care călcau picioarele, pe perne și pe covoare, că în aceasta se află umilința lor.”

Fotografiile

Așa după cum reiese din cele menționate mai sus, referirile la chipuri și desene au avut în vedere chipurile sculptate sau desenate.

Fotografiile realizate cu aparatul sunt un lucru recent, inexistent în epoca Profetului și nici în epoca primilor musulmani. Întrebarea care se pune este dacă afirmațiile referitoare la chipurile sculptate și desenate se aplică și lor.

Aceia care limitează interdicția doar la statui nu au nici o obiecție față de fotografii, îndeosebi dacă ele nu înfățișează chipul în întregime.

Ceilalți pun întrebarea dacă fotografiile trebuie asimilate cu tablourile realizate de penelul pictorului sau dacă pedeapsa la care vor fi supuși făcătorii de chipuri, pentru că ei imită creația lui Allah, nu este valabilă pentru fotografii, întrucât dacă nu există motiv, nu există nici efect, așa cum spun legiștii.

Este clară părerea șeihului Muhammed Bakhit, fost mufti al Egiptului, care a spus că „Fotografia – un fel de reținere a umbrei prin mijloacele cunoscute de specialiștii din acest domeniu – nu are nimic comun cu reproducerea interzisă a chipurilor, căci aceasta din urmă înseamnă crearea unui chip și facerea unui chip care nu a existat și care nu a fost făcut mai înainte, înseamnă imitarea lui Allah Preaînaltul în ceea ce El a creat. Or, acest sens nu-l găsim în facerea unei fotografii cu acest aparat.”²⁰⁸

Dacă cineva este înclinat să insiste asupra interzicerii tuturor reprezentărilor de chipuri, inclusiv a fotografiei, trebuie totuși admise situațiile impuse de nevoie și de interes, așa cum sunt fotografiile pentru legitimații, pentru pașapoarte, fotografiile indivizilor suspecti, fotografiile folosite ca mijloc de clarificare și exemplificare etc., adică acele situații în care nu există bănuiala intenției de preamărire sau teama pentru credință. Nevoia de astfel de fotografii este mai presantă și mai importantă decât nevoia de a imprima chipuri

208 Scrisoarea cu titlul „Răspunsul tămăduitor în legătură cu admiterea fotografierii” (*Al-Jawab aș-șafi fi ibahat at-taswir al-futughrafi*) (N.A.)

pe țesături.

Subiectul fotografiei

Fără îndoială că subiectul fotografiei are influență asupra deciziei de interzicere sau de admitere a ei. Toți musulmanii sunt de acord cu interzicerea fotografiilor dacă subiectele lor contravin dogmelor Islamului, rânduielilor lui și eticii lui. Fotografiile cu femei goale sau pe jumătate goale, care pun în evidență nurea lor sau detalii ispititoare, desenarea sau fotografierea femeilor în ipostaze care stârnesc poftele și instinctele, așa cum întâlnim în unele reviste, ziare sau filme, sunt lucruri oprite, după cum sunt oprite și difuzarea lor printre oameni sau păstrarea și afișarea lor în case, în birouri, precum și intenția de a le vedea.

La fel se pune problema și în legătură cu fotografiile necredincioșilor, nelegiuitorilor și păcătoșilor. Musulmanului nu-i este îngăduit să fotografieze sau să păstreze fotografia unui lider ateu, care neagă existența lui Allah, sau a unui idolatru, care îi asociază lui Allah vacile, focul etc., sau a celui care tăgăduiește profetia lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), sau a cuiva care pretinde că este musulman, dar judecă după altă rânduială decât cea trimisă de Allah sau răspândește stricăciunea și corupția în societate, așa cum sunt artiștii și cântăreții. La fel se pune chestiunea și în legătură cu imaginile care au ca temă idolatria sau rânduielile altor religii, pe care Islamul nu le acceptă, așa cum sunt idolii și altele. Probabil că multe din covoarele, paravanele și pernele care erau expuse în epoca Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) conțineau astfel de imagini. Al-Bukhari a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu accepta în casa lui nici un lucru care să conțină simbolul crucii.²⁰⁹

Iar Ibn ,Abbas a relatat că Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), în anul cuceririi orașului Mekka, a refuzat să intre în sanctuar înainte de a fi șterse chipurile desenate pe care le-a văzut acolo²¹⁰, adică imaginile care exprimau păgânismul politeiștilor de la Mekka și vechea lor rătăcire.

S-a relatat că 'Ali Ibn abi Talib a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis odată când se afla la o înmormântare: «Care dintre voi se duce la Medina ca să distrugă toți idolii, să netezească toate mormintele și să șteargă toate chipurile?» Un bărbat a răspuns: «Eu

209 Extras din Al-Bukhari (N.A.)

210 Extras din Al-Bukhari (N.A.)

mă duc, O, Trimis al lui Allah!» Locuitorii oraşului Medina s-au speriat și omul a plecat, iar când a venit înapoi a spus: «O, Trimis al lui Allah! Am sfărâmat toți idolii, am netezit toate mormintele și am șters toate chipurile...» Atunci a zis Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): «**Acela care se va mai întoarce la ceva din aceste lucruri înseamnă că tăgăduiește ceea ce i-a fost revelat lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)**»²¹¹

Ce ar putea să fie aceste chipuri pe care Trimisul a poruncit să fie șterse? Fără îndoială că ele au făcut parte din manifestările păgânismului din perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*), ale cărui urme Profetul a vrut să le îndepărteze din Medina. De aceea a considerat revenirea la ceva dintre ele drept tăgăduire a ceea ce a revelat Allah.

Concluzii în legătură cu chipurile și plăsmuitorii de chipuri

Putem să rezumăm regulile referitoare la chipuri și la plăsmuitorii de chipuri în felul următor:

a - Cele mai interzise și mai aducătoare de păcat sunt chipurile celor adorați în locul lui Allah. Acestea îl conduc pe plăsmuitorul lor la necredință, dacă face acest lucru în cunoștință de cauză. Iar chipurile sculptate sunt cele mai respingătoare din această categorie. Oricine răspândește aceste chipuri sau le preamărește în vreun fel săvârșește acest păcat în măsura participării sale.

b - Urmează ca gravitate a păcatului aceia care plăsmuiesc chipuri ale unor ființe care nu sunt adorate, dar intenționează imitarea făpturilor lui Allah, adică pretind că ei plăsmuiesc și creează așa cum creează Allah. Prin aceasta ei sunt aproape de necredință, iar această chestiune depinde numai de intenția celui care plăsmuiește chipurile.

c - După aceasta, urmează chipurile sculptate ale unor persoane care nu sunt adorate, dar sunt preamărite, așa cum sunt regii, conducătorii, liderii și alții pe care voiesc să-i eternizeze prin statuile plăsmuite și ridicate în piețe. Păcatul este același, indiferent dacă este vorba de corpul întreg sau de un bust.

211 Relatat de Ahmad. Al-Munziri a zis: Cred că lanțul transmițătorilor lui este bun! Iar Muslim a relatat că Hayyan Ibn Husayin a zis: Ali (Allah fie mulțumit de el!) mi-a spus: Te trimit să împlinești ceea ce m-a trimis pe mine să împlinesc Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), să ștergi toate chipurile și să netezești mormintele! (N.A.)

Permis și interzis în Islam

d - Urmează chipurile sculptate ale ființelor care nu sunt socotite nici sfinte, nici preamărite. Acestea sunt în general interzise, cu excepția jucăriilor pentru copii și dulciurilor cu formă de statuete.

e - Urmează chipurile pictate, adică tablourile artistice, ale unor personalități care sunt preamărite, precum liderii, cârmuitorii etc., îndeosebi dacă acestea sunt agățate pe pereți. Dacă aceștia sunt nelegiuți și eretici, tablourile lor sunt cu atât mai interzise, căci preamărirea lor echivalează cu subminarea Islamului.

f - După aceasta urmează chipurile pictate ale unor ființe care nu sunt preamărite, căci atârănarea acestora pe pereți constituie o manifestare a luxului. Acestea sunt doar nerecomandabile.

g - Nu este păcat pentru aceia care realizează sau posedă tablouri ale unor lucruri neînsuflețite, așa cum sunt pomii, palmierii, marea, corăbiile, munții și alte peisaje naturale, cu condiția ca ele să nu sustragă de la supunere și să nu conducă la lux și la risipă, căci în acest caz sunt nerecomandabile sau interzise.

h - În ceea ce privește fotografiile, de regulă acestea sunt permise, cu condiția ca subiectele lor să nu fie interzise, așa cum ar fi socotirea celui fotografiat a fi sfânt sau preamărirea lui, mai ales dacă cel preamărit face parte din neamurile necredincioșilor sau nelegiuirilor, așa cum sunt idolatrii, comuniștii sau artiștii excentrici.

i - În sfârșit, dacă statuile sau picturile interzise sunt stricate și devin demne de dispreț, atunci ele trec din zona lucrurilor interzise în sfera lucrurilor permise. Așa sunt desenele și chipurile de pe covoare, pe care calcă picioarele și pantofii etc.

Deținerea de câini fără a avea nevoie de ei

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis deținerea de câini în casă, dacă nu este nevoie de ei.

Am văzut unii îmbuibăți, cheltuind pentru câini și arătându-se zgârșiți cu oamenii. Ba am văzut printre ei unii care nu se limitează la cheltuirea pentru ei, ci își manifestă și afecțiunea pentru ei, în vreme ce se poartă aspru cu vecinii și cu frații lor sau uită de ei.

Prezența câinilor în casa musulmanului este motiv de bănuială că vase-

le lui și alte lucruri nu sunt curate din cauză că le ling câinii. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Dacă un câine a lins vasul vreunuia dintre voi trebuie să-l spălați de șapte ori, dintre care o dată cu țărână”**.²¹²

Unii învățați au zis, referindu-se la interzicerea deținerii de câini, că ei îl latră pe musafir, îl sperie pe cerșetor și-i mușcă pe trecători.

S-a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„A venit la mine îngerul Gibril (Pacea asupra lui!) și mi-a zis: «Am venit ieri la tine, dar m-au oprit să intru statuile de la ușă, draperia din casă pe care sunt reprezentate chipuri și câinele din casă. Poruncește să fie retezat capul statuii de la ușă, astfel încât ea să devină ca un trunchi de copac, poruncește să fie tăiată draperia, astfel încât să se facă din ea două perne de pus pe jos, și poruncește să fie dat afară câinele!»**”²¹³

Această interdicție se referă la câinii deținuți fără ca omul să aibă nevoie de ei și fără să-i fie de vreun folos.

Câinii de vânătoare și de pază sunt permiși

Câinii deținuți pentru o nevoie, așa cum sunt câinii de vânătoare sau câinii pentru paza grădinilor, vitelor etc., sunt exceptați de la această prescripție. Într-un hadis general acceptat, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Aceluia care are un câine, în afară de câinele de vânătoare sau [pentru paza] grădinii sau a vitelor i se scade în fiecare zi câte un qirat²¹⁴ din răsplata lui²¹⁵.”**

Pornind de la acest hadis, unii legiști au apreciat că deținerea câinilor este nerecomandabilă, dar nu este interzisă (*haram*), fiindcă ceea ce este *haram este* interzis a fi deținut în orice stare, indiferent dacă răsplata scade sau nu.

Interzicerea deținerii câinilor în case nu înseamnă că trebuie să ne purtăm cu asprime față de ei sau trebuie să-i omorâm. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Dacă nu ar fi și câinii o comunitate dintre comunitățile [de pe acest pământ], aș fi poruncit ca ei să fie omo-**

212 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

213 Relatat de Abu Dawud, de An Nasa'i, de At-Tirmizi și de Ibn Habban (N.A.)

214 Unitate de greutate cu valoare diferită de la o zonă la alta a lumii arabe. Și aici este vorba de răsplata omului în Ziua Judecării (N.T.)

215 Relatat de mai mulți tradiționiști (N.A.)

râți²¹⁶.”

Prin acest hadis, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se referă la acest sens mare și la acel adevăr minunat asupra cărora a atras atenția Coranul cel sfânt atunci când a zis:

„Nu este vită pe pământ, nici pasăre care zboară cu aripile ei, decât în neamuri, ca și voi.” (Al-'An'am: 38)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a relatat companionilor săi povestea despre bărbatul care a întâlnit în pustiu un câine cu limba scoasă, care mânca pământ pentru a-și potoli setea. Atunci s-a dus la izvor și și-a scos papucul, l-a umplut cu apă, apoi s-a dus și a adăpat câinele. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a adăugat la sfârșit: „[Acest câine] l-a rugat pe Allah să-l facă mulțumit [pe acest om], și astfel Allah i-a iertat păcatele!”²¹⁷

Păreră științei moderne despre deținerea câinilor

S-ar putea să întâlnim în țara noastră oameni occidentalizați care să pretindă că sunt animați de aleasă delicatețe și de înalt umanism, cu milă față de tot ceea ce este ființă vie, care să dezaprobe faptul că Islamul previne în legătură cu acest animal domestic, blând și credincios! Pentru aceștia redăm acest articol științific valoros, scris de un savant german într-o revistă germană²¹⁸, articol în care el înfățișează cu toată claritatea pericolele decurgând din deținerea câinilor și apropierea de ei:

„Creșterea pasiunii oamenilor pentru câini în ultimii ani ne determină să atragem atenția opiniei publice asupra pericolelor ce derivă din aceasta, mai ales că lucrurile nu se limitează doar la deținerea lor, ci au mers mai departe, oamenii ajungând să se joace cu ei și să-i sărute, să le permită să lingă mâinile celor mici și celor mari. Ba deseori ei sunt lăsați să lingă resturile din farfuriile pregătite pentru păstrarea mâncării destinate omului.

Cu toate că în toate obiceiurile menționate rezidă vicii pe care bunul gust nu le acceptă și cu toate că ele nu concordă cu principiile igienei și curățeniei, noi trecem cu vederea peste ele din acest unghi întrucât ies din cadrul

216 Relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi (N.A.)

217 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

218 Articol scris de profesorul german Gerhard Vantastamer, apărut în revista germană *Kosinos*, a cărui traducere a fost preluată din revista *Nur al-Islam (Lumina Islamului)*, numărul pe luna rabi' ath- thani, tomul II (N.A.)

discuției acestui articol științific, lăsând ca educația etică și formarea psihologică să le aprecieze.”

Din punct de vedere medical – și acesta este aspectul care ne interesează în studiul de față – primejdiile care amenință sănătatea și viața omului din cauza deținerii câinilor și a jocului cu ei nu sunt de neglijat. Mulți oameni au plătit scump prețul nesăbuiței lor, căci tenia pe care o poartă câinii a fost cauza unor boli cronice incurabile, ba în multe cazuri a pricinuit chiar moartea celor afectați de bolile transmise de el.

Acest vierme este un parazit de forma unei panglici care poartă numele de tenie canină. Ea apare la om, ca și la animale – îndeosebi la porci – sub forma unor pustule, dar nu este pe deplin dezvoltată decât la câine, la șacal, la lup și este rar găsită la pisică. Ea se deosebește de celelalte soiuri de tenii prin faptul că este foarte mică, aproape invizibilă și nu s-a știut nimic despre ea decât în ultimii ani... Apoi autorul continuă: Fazele apariției teniei canine au particularități unice în zoologie. Dintr-un singur ou ies numeroase capete de viermi, împreună cu ulcerațiile rezultate din ele. Din ouă diferite pot să apară pustule total diferite una de alta. Capetele viermilor care se nasc din aceste ulcerații se transformă în viermi deplin formați în intestinele câinilor, în vreme ce la om și la alte animale nu apar decât pustule și ulcerații noi, total diferite de tenie. Ulcerația la animal nu depășește decât rareori dimensiunile unui măr. Dar cu toate acestea, se constată că greutatea ficatului crește în mod considerabil, de cinci până la zece ori față de greutatea normală. La om, el ajunge la dimensiunile pumnului sau capului unui copil mic și se umple de un lichid galben.

La om se instalează în majoritatea cazurilor în ficat și apare în forme multiple foarte diferite, dar de multe ori se mută și în plămâni, mușchi, splină, rinichi și chiar în cutia craniană, forma și alcătuirea ei fiind mult schimbată, așa încât specialiștilor le-a fost greu să o distingă până de curând.

În orice caz, această ulcerație reprezintă o primejdie sigură pentru sănătatea și pentru viața celui afectat de ea. Dar ceea ce face lucrurile să fie și mai grave este faptul că ajungerea noastră la cunoașterea fazelor istoriei vieții sale și a modului apariției și formării sale nu ne-a ajutat până în momentul de față să găsim căile de tratare a acestei maladii. Uneori acești paraziți pot să moară de la sine. Motivul acestei situații par să fie substanțele pe care le secretă organismul și care acționează pentru exterminarea acestor paraziți. Recent s-a confirmat că organismul uman secretă în astfel de cazuri substanțe din cauza unor paraziți, pentru exterminarea lor și neutralizarea acțiunii toxinelor eliminate de aceștia. Dar deosebit de regretabil este faptul că si-

Permis și interzis în Islam

tuațiile în care acești paraziți mor fără a lăsa sechele sau daune sunt rare în comparație cu celelalte cazuri. În plus, combaterea lor cu mijloace chimice nu a dus la nici un rezultat pozitiv. Câtă vreme bolnavul nu recurge la instrumentele chirurgilor nu-l salvează de la această nenorocire nici una din celelalte metode de tratament.²¹⁹

Toate aceste considerente ne determină să luăm toate măsurile posibile pentru combaterea acestei boli complicate și protejarea omului de pericolele ei neprevăzute.

* * *

Profesorul Noeller, specialist german în autopsie, a constatat că cel puțin 1% din cazurile umane sunt afectate de ulcerații provocate de tenia canină. Zonele cele mai afectate de acest parazit sunt partea nordică a Țărilor de Jos, Dalmația, Crimeea, Islanda, sud-estul Australiei, zona Frizlez din Olanda, unde câinii sunt folosiți la tracțiune.

La câini, frecvența cazurilor de tenie este de cel puțin 12%. În Islanda, la fiecare 43 de locuitori există un individ afectat de ulcerațiile acestui parazit.

Dacă mai adăugăm și pierderile pentru hrana umană ca rezultat al eliminării vitelor afectate, infestate cu acest parazit, la primejdiile care amenință sănătatea omului din pricina lui, credem că nimeni nu va mai ezita în privința necesității exterminării câinilor, în scopul protejării sănătății publice și asigurării hranei populației, mai ales că zonele care au fost ferite până în momentul de față sunt amenințate din când în când să fie contaminate de această boală infecțioasă.

Probabil că cea mai potrivită cale de combatere a ei este să ne străduim să limităm acest parazit numai la câini, prevenind răspândirea lui, întrucât nu ne stă în putință cu adevărat să interzicem cu totul deținerea câinilor.

Nu trebuie să neglijăm nici necesitatea de a trata câinii care sunt afectați de acest parazit, pentru a elimina viermii din intestinele lor. Această operațiune este bine să fie repetată din când în când pentru câinii păstorilor și pentru câinii de pază.

²¹⁹ Acest articol a fost scris în anul 1960, adică în anul în care a apărut prima ediție a acestei cărți.

În scopul protejării sănătății și apărării vieții sale, omul trebuie să evite cu desăvârșire să se joace cu câinii, să nu le permită să se apropie de el. Copiii trebuie, de asemenea, să fie educați să se ferească de contactul cu câinii și să nu-i lase să le lingă mâinile. Câinilor nu trebuie să li se permită să stea în locurile în care se joacă și se plimbă copiii, dar din păcate vedem un număr tot mai mare de câini mai ales în grădinițele de copii, alături de excrementele lor risipite în toate colțurile. Trebuie, de asemenea, pregătite vase speciale pentru hrana câinilor, care nu trebuie să fie lăsați să lingă farfuriile pe care le folosește omul sau să intre în magazine alimentare, în piețe sau în restaurante. În general, trebuie luate măsuri de precauție pentru evitarea totală a intrării lor în contact cu ceea ce mănâncă și bea omul”.

În concluzie, ați văzut cum a interzis Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) intrarea în contact cu câinii și cum a avertizat ca ei să nu fie ținuți lângă om și casă, dacă nu este nevoie de ei? Ați văzut cum învățăturile arabilui neînvățat Muhammed concordă cu descoperirile cele mai recente la care au ajuns știința contemporană și medicina modernă? Nu putem să încheiem decât reamintind și noi ceea ce spune Coranul:

„[Muhammed] Nu rostește nimic după pofta lui! / El [Coranul] nu este decât o revelație trimisă” (An-Najm: 3-4)

4. DOMENIUL AGONISIRII SI AL MESERIILOR

„El este Cel care v-a făcut pământul supus. Deci străbateți întinderile sale. Și mâncați din înzestrarea Lui!” (Al-Mulk: 15)

Acesta este principiul Islamului. Allah a pregătit pământul și l-a făcut supus omului, iar el se cuvine să tragă foloase din această binefacere și să caute în toate colțurile lui harul lui Allah.

Nemunca celui capabil este *haram*

Musulmanului nu-i este îngăduit să lenevească și să nu caute cele necesare subzistenței sale, sub pretextul că s-ar dedica exclusiv adorării sau al bizuirii pe Allah, căci nu plouă din cer aur și argint.

De asemenea, nu-i este permis să se bazeze pe pomana pe care o primește, câtă vreme el are capacitatea de a munci pentru a se întreține pe sine, familia lui și pe cei aflați în îngrijirea sa. Profetul Islamului spune în această privință: **„Pomana nu este îngăduită celui avut și nici celui care are putere [să muncească]”**.²²⁰ Dar lucrul căruia Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i s-a împotrivit cu tărie și pe care l-a oprit musulmanului a fost cerșitul de la oameni, sacrificându-și onoarea, bărbăția și demnitatea, fără să fie constrâns să recurgă la cerșit. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acea care cerșește fără să aibă nevoie [să o facă] este ca acela care adună jarul [cu mâna lui]”**.²²¹ Și a mai zis: **„Acea care cerșește de la oameni pentru a-și spori prin aceasta averea sa să știe că aceasta va apărea ca zgârieturi pe fața lui în Ziua Învierii și se va transforma și în pietre aprinse, pe care va fi nevoit să le mănânce în Gheena. Cine vrea să împruțineze [aceasta], cine vrea să înmulțească [aceasta]”**.²²²

Și a mai zis: **„Cerșitul va continua să-l preocupe pe unul dintre voi până când îl va întâlni pe Allah și [atunci] nu va mai avea pe față bucățică de carne”**.²²³

Amenințându-l cu astfel de nenorociri înspăimântătoare, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a apărut demnitatea musulmanului și l-a obișnuit pe el să fie virtuos și să nu cerșească de la oameni.

220 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

221 Relatat de Al-Bayhaqi și de Ibn Khuzayma (N.A.)

222 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

223 General acceptat (N.A.)

Când este permis cerșitul?

Însă Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) știe că sunt situații în care omul se află la nevoie, iar pentru acela care este constrâns de nevoie să cerșească și să ceară ajutor de la autorități sau de la alți oameni nu este păcat să facă acest lucru. Și a zis el: „**Cerșitul nu este alta decât o vătămare pe fața omului, și așa fiecare alege: sau să-și păstreze fața, sau să o rănească, afară de omul care cere de la cel puternic și acelaia care cere pentru o chestiune apăsătoare.**”

Muslim a arătat în *Sahih-ul* său, preluând de la Abu Bișr Qabis Ibn al-Mukhariq (Allah fie mulțumit de el!), care a spus: „Am suferit pierderi din averea mea pentru împăcarea [oamenilor] și m-am dus la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) să-i cer să mă ajute. Și el mi-a zis: «**Stai la noi până ce va veni milostenie și atunci vom porunci să ți se dăruiască ție!**» Apoi a mai adăugat: «**O, Qabis! Cerșitul nu este permis decât într-una din următoarele trei [situații]: Un om care a suferit pierderi pentru împăcarea [oamenilor] și cerșitul îi este lui îngăduit până ce-și va dobândi [ce a pierdut], iar după aceea trebuie să se oprească; omul a cărui avere a fost lovită de o nenorocire și căruia îi este îngăduit să cerșească până ce va dobândi cele de care are nevoie pentru a-și duce zilele; omul care este încercat de o nevoie [atât de mare] încât trei înțelepți din neamul său vor zice: Cutare este la mare nevoie! Și-i este lui îngăduit să cerșească până ce va dobândi cele de care are nevoie pentru a-și duce zilele. În orice alte situații decât acestea, cerșitul, o, Qabis, înseamnă lucru oprit și cel care o face mănâncă lucruri oprite!**”²²⁴

Demnitatea se află în muncă

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) respinge ideea desconsiderării de către unii oameni a unor meserii și activități și-i învață pe companionii săi că demnitatea se află în muncă, orice muncă, în vreme ce în bizuirea pe ajutorul altora se află numai umilință, atunci când spune: „**Este mai bine pentru oricare dintre voi să ia o funie și să lege cu ea o încărcătură de vreascuri în spinare, pe care s-o vândă, decât să cerșească de la oameni, căci unii dintre ei îi dau ceva, iar alții nu-i dau nimic**”²²⁵

Musulmanului îi este îngăduit să câștige din cultivarea pământului, din meșteșuguri, din comerț sau din orice meserie sau îndeletnicire, câtă vreme

224 Relatat de Muslim, Abu Dawud și An-Nasa'i (N.A.)

225 General acceptat (N.A.)

aceasta nu se bazează pe ceva care este interzis, sau favorizează ceva care este interzis.

Câștigul din cultivarea pământului

În Coranul cel Sfânt, Allah Preaînaltul menționează, referindu-se la harul pe care Ți-l revarsă asupra oamenilor, principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze agricultura.

Allah a pregătit pământul pentru ca pe el să crească plante și să producă. El l-a făcut supus și întins ca un covor. Aceasta este o binefacere pentru făpturi, pe care ele se cuvine să o pomenească și pentru care se cuvine să aducă mulțumire.

„Și Allah v-a făcut vouă pământul ca un covor, pentru ca voi să umblați pe el, pe cărări largi!” (Nuh: 19-20)

„Iar pământul l-a făcut întins pentru vietăți, pe el sunt fructe și palmieri cu ciorchini înveliți și grânele cu paie și ierburile mirositoare. Așadar, pe care dintre binefacerile Domnului vostru le tăgăduiți?” (Ar- Rahman: 10-13)

Iar apa a făcut-o Allah Preaînaltul să coboare din cer sub formă de ploaie sau să curgă pe albiile râurilor, dând cu ajutorul ei viață pământului, după ce el a fost mai înainte mort.

„El este Acela care a făcut să coboare apă din cer²²⁶. Apoi, prin ea, Noi am făcut să încolțească toate plantele, din care după aceea am făcut să iasă verdeață, din care scoatem grăunțe, unele peste altele²²⁷” (Al-'An'am: 99)

„Atunci să cugete omul la hrana sa... Noi am vărsat apa din belșug²²⁸, apoi am crăpat pământul, despîcându-l²²⁹. Și am făcut să crească pe el grâne, viță de vie și legume.” (Al-'Abasa: 24-28)

Iar vânturile le trimite ca vestitori, pentru a mâna norii și a poleniza plantele. Despre toate acestea Allah Preaînaltul a grăit:

„Iar pământul l-am întins Noi și am aruncat pe el munți neclintii și

226 Adică din nori (N.T.)

227 Ca în spicele de grâu, orz etc. (N.T.)

228 Din norii de ploaie (N.T.)

229 Prin plantele care au răsărit din el (N.T.)

am lăsat să crească de toate cu măsură cumpănită. Și v-am dat Noi vouă pe el [pe pământ] cele de trebuință pentru trai²³⁰, ca și pentru aceia pe care voi nu-i hrăniți²³¹. Și nu sunt lucruri ale căror hambare să nu se afle la Noi și pe care Noi să nu le trimitem cu măsură anumită²³². Și Noi trimitem vânturile care fecundează și trimitem apă din cer pe care v-o dăm de băut, însă voi nu o puteți strânge²³³.” (Al-Hijr: 19-22)

În toate versetele acestea Allah îi atrage omului atenția asupra binefacerii cultivării pământului și asigurării mijloacelor necesare pentru aceasta. Iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu este musulman care să planteze pomi sau care să cultive plante, din care să mănânce păsările sau omul, fără ca acesta să fie socotită o milostenie de la El.”**²³⁴

„Nu există musulman care să planteze ceva fără ca ceea ce se mănâncă din aceasta să nu fie milostenie din partea lui și ceea ce se fură din aceasta să nu fie milostenie din partea lui și ceea ce se pierde din aceasta să nu fie milostenie din partea lui până în Ziua învierii.”

Sensul hadisului este acela că răsplata va dura câtă vreme cineva va mânca din pomi sau din culturi sau va trage foloase din ele, chiar dacă ar muri cel care a plantat pomii sau a cultivat plantele sau dacă ele trec din proprietatea lui în proprietatea altcuiva. Învățații teologi au spus: Generozitatea lui Allah este atât de mare încât efectul bun al unei acțiuni va continua să fie răsplătit și după moartea omului care a inițiat-o așa cum a fost răsplătit în timpul vieții, în legătură cu șase lucruri: pomana care continuă să mai fie folosită, știința din care se trag foloase, băiatul evlavios care se roagă pentru el, pomii, culturile agricole sau granițele pe care le-a păzit de dușmani.

S-a relatat că un bărbat a trecut pe lângă Abu ad-Darda' (Allah fie mulțumit de el!) care sădea o nucă și i-a zis lui: „Mai sădești tu nuca asta când ești atât de bătrân și știi că [pomul care va crește din ea] nu va da roade decât după atâția și atâția ani?” Dar Abu ad-Darda' i-a răspuns: „Nu-i nici o pagubă dacă eu primesc răsplata pentru el și altcineva o să mănânce din el.”

Iar unul dintre companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah

230 Cum sunt fructele și cerealele (N.T.)

231 A creat pe pământ cele de trebuință pentru făpturile pe care omul nu le hrănește și de care nu se interesează (N.T.)

232 Adică la termenele stabilite pentru fiecare dintre ele (N.T.)

233 Rezervoarele ei nu sunt în mâinile voastre și nu o puteți crea și coborî voi (N.T.)

234 General acceptat (N.A.)

fie asupra sa!) a zis: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) chiar cu urechile mele zicând: **«Aceia care sădește un pom și-l îngrijește cu răbdare până ce ei dă roade va avea milostenie de la Allah Preaputernicul și Preaînaltul pentru toate roadele ce vor fi luate din el.»**”

Unii învățați teologi au dedus din aceste hadisuri și altele asemănătoare cu ele că agricultura este cel mai bun dintre toate câștigurile, în vreme ce alții au afirmat că meșteșugurile ar fi mai bune, iar alții au zis că negoțul ar fi mai bun.

Unii cercetători au afirmat că lucrurile diferă în funcție de situație: acolo unde este nevoie mai mare de hrană, agricultura este mai bună, pentru a asigura oamenilor cele de trebuință, acolo unde este nevoie de o prăvălie, în locurile îndepărtate de drumuri – de pildă – negoțul este mai bun, iar acolo unde este nevoie de meserii acestea sunt mai bune.²³⁵

Această ultimă detaliere se potrivește mai bine cu situația la care a ajuns economia modernă.

Culturile agricole interzise

Este interzisă cultura oricărei plante a cărei consumare este oprită de Islam sau despre care se cunoaște că folosirea ei este dăunătoare, așa cum este hașișul și altele. În această situație se află și tutunul: dacă spunem că este oprită consumarea lui – și aceasta este opinia precumpănitoare atunci este oprită și cultivarea lui; dar dacă spunem că este nerecomandabilă, atunci cultivarea lui este nerecomandabilă.

Musulmanului nu-i este îngăduit nici să cultive o plantă interzisă pentru a o vinde nemusulmanilor, căci musulmanul nu are voie să răspândească ceea ce este interzis. Tot astfel nu-i este permis, de pildă, să crească porci pentru a-i vinde creștinilor, nici să vândă struguri celui despre care știe că-i ia pentru a face din ei vin.

Meșteșugurile și îndeletnicirile

Islamul a îndemnat la cultivarea pământului și a pus în evidență foloasele ei, însă el nu a acceptat ca activitatea comunității și eforturile sale să se

²³⁵ Vezi A-Qastalani despre Al-Bukhari (N.A.)

limiteze doar la agricultură, așa cum scoica de mare stă închisată în cochilia ei. Islamul a respins limitarea activității fiilor săi la agricultură și la creșterea vacilor, căci aceasta ar reprezenta o primejdie pentru comunitate. Nu este de mirare că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a declarat că o astfel de eventualitate ar fi un izvor de rău, de nenorociri și de umilințe pentru comunitate și acest lucru a fost confirmat de timp în mod evident. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în această privință: **„Dacă încheiați înțelegeri cu camătă, vă țineți de cozile vacilor, vă mulțumiți cu cultivarea pământului și abandonați lupta sfântă (jihad), [să știți că] Allah vă va pedepsi pe voi cu umilință de care nu vă va elibera decât atunci când vă veți întoarce la religia voastră!**²³⁶

Așadar, alături de agricultură, este nevoie și de alte îndeletniciri și de meșteșuguri, cu care se întregesc elementele necesare vieții, valorile comunității libere și statului puternic și bogat. Meseriile și meșteșugurile nu sunt numai un lucru permis de legislația islamică, ci sunt și datoriile colective ale musulmanilor, așa după cum au stabilit imamii și savanții teologi, fiindcă în comunitatea islamică trebuie să existe cunoscători ai tuturor științelor și meșteșugurilor, căci dacă lipsește un domeniu al științei sau un meșteșug și nu există persoane pregătite să-l exercite, vina revine întregii comunități și îndeosebi cârmuitorilor.

Imamul Al-Ghazali a zis: „În ceea ce privește datoria colectivă, aceasta este orice știință la care nu se poate renunța pentru asigurarea existenței acestei lumi. Așa este, de pildă, medicina necesară pentru asigurarea supraviețuirii oamenilor, sau așa este aritmetica, necesară pentru afacerile comerciale, împlinirea testamentelor și împărțirea moștenirilor. Acestea sunt științe care dacă nu ar exista cineva care să le cunoască, populația țării ar avea de suferit. Iar dacă există cineva care să le cunoască, acesta este lucru suficient și ceilalți sunt absolviți de obligație. Să nu se mire nimeni de vorbele noastre, căci medicina și aritmetica se numără printre datoriile colective. Tot printre datoriile colective se numără și meseriile de bază așa cum sunt lucrarea pământului, țesătoria, creșterea vitelor, ba chiar punerea ventuzelor și croitoria, căci dacă din țară ar lipsi cel priceput la punerea ventuzelor, s-ar grăbi pieirea locuitorilor ei amenințați de moarte. Cel care a trimis boala a trimis și leacul și a călăuzit la folosirea lui și a pregătit cele necesare pentru folosirea lui și de aceea nu se cuvine ca oamenii să se expună la pieire ca urmare a neglijării lui.”²³⁷

236 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

237 'Ihya', *ulum ad-din*, vol.I, p.15 (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Coranul a menționat numeroase îndeletniciri pe care le-a considerat a fi binefaceri ale lui Allah. Astfel, în legătură cu David se relatează:

„Și am muiat Noi fierul pentru el²³⁸, [zicându-i lui:] «Fă cămăși de zale și îmbină bine verigile!»” (Saba': 10-11)

„Noi l-am învățat²³⁹ meșteșugul cămășilor din zale, pentru ca să vă apere de asprimea voastră²⁴⁰. Și oare sunteți voi mulțumitori?” (Al-'Anbiya': 80)

Iar referindu-se la Solomon, spune:

„Și am făcut să curgă pentru el un izvor de aramă²⁴¹. Și printre djinni erau [unii] care munceau dinaintea lui, cu îngăduința Domnului său. Iar pe aceia dintre ei care se abăteau de la porunca Noastră îi făceam Noi să guste pedeapsa flăcărilor. Îi lucrau ei lui ceea ce el voia: sanctuare²⁴² și statui²⁴³, vase [pentru mâncat] cât bazinele și oale care se așază bine. «Lucrați, voi neam al lui David, [după legea lui Allah], pentru a-l aduce mulțumire!»” (Saba': 12-13)

Iar despre Dhul-Qarnayn și ridicarea barajului său, se relatează:

„A zis el²⁴⁴: «Cele cu care m-a înzestrat Domnul meu sunt mai bune [decât tributul vostru]! Așadar, ajutați-mă cu puterea [voastră]²⁴⁵ și eu voi înălța o stavilă între voi și între ei! Numai aduceți-mi mie bucăți de fier!»
Apoi, când a umplut deschizătura dintre cei doi munți, a zis: «Suflați!»²⁴⁶
Apoi, când s-a făcut văpaie, a zis: «Aduceți-mi să torn peste el aramă topită!»²⁴⁷ Astfel n-au mai putut ei²⁴⁸ să se cațäre pe el, nici n-au mai putut să-l străpungă.»” (Al-Kahf : 95-97)

Coranul a menționat, de asemenea, povestea lui Noe și a construirii corabiei sale și a pomenit corăbiile uriașe care plutesc pe mări asemenea

238 L-am învățat pe el cum să înmoaie și să topească fierul pentru a-l prelucra (N.T.)

239 Pe David (N.T.)

240 De loviturile îndreptate împotriva voastră în timpul luptei (N.A.)

241 Aramă topită (N.T.)

242 Temple (N.T.)

243 Chipuri cioplite sau turnate din bronz și alte materiale, sau gravate, căci pe vremea lui Solomon și după legea lui reprezentarea chipurilor nu era interzisă. (N.T.)

244 Dhu-l-Qarnayn (N.T.)

245 Cu muncitori, meseriași, materiale și unelte (N.T.)

246 Pentru a se aprinde focul (N.T.)

247 Pentru a intra în aliaj cu fierul și a consolida construcția (N.T.)

248 Neamurile Yagog și Magog (N.T.)

unor munți:

„Și printre semnele Sale sunt corăbiile de pe mare, ce seamănă cu munții.” (Aș-Şura: 32)

În numeroase sure din Coran se fac referiri la vânătoare și la pescuitul de diferite feluri: de la pești și animale de mare, scufundarea pentru pescuitul de perle și corali până la vânătoarea animalelor sălbatice.

Pe lângă toate acestea, Coranul atrage atenția asupra valorii fierului, într-un fel cum nu a mai făcut-o nici o altă scriptură. După ce pomenește trimiterea trimișilor Săi la neamul omenesc și înzestrarea lor cu cărțile pe care le-a revelat lor, Allah Preaînaltul grăiește:

„Și am făcut să pogoare fierul, în care se află putere mare și foloase pentru oameni.” (Al-Hadid: 25)

Și nu este de mirare că sura în care apare acest verset se numește „*Surah al-Hadid*”, adică „Sura fierului”.

Orice meserie sau îndeletnicire care satisface o nevoie a societății sau îi aduce un folos real este o faptă bună, dacă cel care o practică are o intenție bună și o exercită așa cum poruncește Islamul.

Islamul a elogiat meserii la care oamenii privesc cu dispreț. De obicei, oamenii nu dau atenție unor îndeletniciri cum este păstoritul și nu privesc cu respect la ele, dar Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Allah nu a trimis nici un profet care să nu fi fost păstor de oi.**” Au zis: „Și tu, Trimis al lui Allah?” A răspuns: „**Da! Le pășteam în schimbul câtorva qirați pentru locuitorii orașului Mekka**”.²⁴⁹ Muhammed, Trimisul lui Allah și ultimul dintre profeți, a păstorit oi care nu erau ale sale și o făcea în schimbul unei simbrii pentru locuitorii Mekka. El le spune acest lucru discipolilor săi pentru a-i învăța că numai cei care muncesc se pot lăuda, și nu cei îmbuibăți și cei care nu lucrează nimic.

Coranul ne relatează și povestea lui Moise care a lucrat în schimbul unei simbrii la un bătrân, vreme de opt ani, urmând să-i dea pe una din fiicele sale de soție. Și s-a adevărit precizarea fetei bătrânului, fiindcă:

„A zis una dintre ele: «Tată, ia-l cu simbrie, căci cel mai bun pe care-l poți lua cu simbrie este cel puternic și vrednic de încredere!»” (Al-Qasas: 26)

Ibn ‘Abbas a relatat că David a fost meșter de zale, Adam a fost plugar,

249 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

Noe a fost tâmplar, Idris a fost croitor, iar Moise a fost păstor.²⁵⁰

Se cuvine ca musulmanul să fie mândru de meseria lui, căci fiecare profet a practicat o meserie. Iar în *As-Sahih* se relatează: „**Nimeni nu a mâncat niciodată hrană mai bună decât cea provenită din truda mâinilor sale. David, profetul lui Allah, mânca din truda mâinilor sale.**”²⁵¹

Meserii și îndeletniciri pe care Islamul le respinge

Există meserii și îndeletniciri a căror practicare este interzisă de Islam din cauza daunelor pe care ele le provoacă doctrinei sau moralei societății, onoarei sale sau normelor ei etice.

A. Prostituția

Prostituția, de exemplu, este o meserie admisă de cele mai multe țări din Occident care eliberează autorizații pentru practicarea ei, încadrând-o pe cea care o practică printre categoriile de meseriași și acordându-i drepturile acestora, dar Islamul respinge acest lucru în mod categoric, neîngăduind nici femeilor libere, nici sclavelor să trăiască pe seama unei astfel de îndeletniciri.

În perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*) sclavelor li se impunea să plătească un tribut zilnic stăpânilor, indiferent de modul în care dobândeau banii pentru aceasta, și de multe ori ele erau nevoite să recurgă la practicarea prostituției pentru a achita suma ce le era impusă. Unii dintre stăpâni le constrângeau la această practică, căutând să dobândească un câștig murdar și neînsemnat. Când a venit Islamul, el i-a ridicat pe fiii săi și pe ficele sale deasupra acestei umilințe. Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu le siliți pe slavele voastre la curvie, dacă ele vor să rămână curate, căutând voi un profit trecător în această viață lumească!” (An-Nur: 33)

Ibn ‘Abbas a relatat că Abd Allah Ibn ‘Ubayy, căpetenia ipocriților, a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) împreună cu o roabă dintre cele mai frumoase femei, pe care o chema Mu’adza, și a zis: „O, Trimis al lui Allah! Aceasta este roba orfanilor lui cutare. Nu-i poruncești ei să practice preacurvia, pentru ca să se folosească ei de ceea ce

250 Relatat de Al-Hakim (N.A.)

251 Relatat de Ai-Bukhari și alții (N.A.)

câștigă ea? Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Nu!”²⁵²

Așadar, Profetul cel generos a interzis această îndeletnicire murdară, indiferent de motivul ei, și a respins orice pretenții despre necesitate sau țeluri nobile, pentru ca societatea islamică să rămână curată și ferită de astfel de ticăloșiri.

B. Dansul și artele sexuale

Islamul nu acceptă nici dansul provocator sexual și nici o altă faptă de natură să stârnească instinctele, așa cum ar fi cântecele desfrânate sau reprezentările obscene și nimic altceva de acest fel, chiar dacă unii îi spun „artă”, iar alții îl socotesc „progres” sau recurg la alte expresii derutante.

Islamul a interzis orice relații în afara căsătoriei, a interzis orice vorbă sau faptă care deschide calea către o relație oprită. Acesta este secretul interzicerii de către Coran a preacurviei prin aceste cuvinte:

„Și nu vă apropiați de preacurvie, căci ea este o josnicie! Și rău drum este ea!” (Al-'Isra': 32)

Așadar, el nu s-a limitat la interzicerea preacurviei, ci a oprit chiar și numai de la apropierea de ea.

Și toate modalitățile de provocare pe care le-am pomenit și pe care oamenii le cunosc înseamnă apropiere de păcat, înseamnă ispitire și ademenire la el și aceasta este un lucru foarte rău.

C. Confecționarea statuetelor și altele asemănătoare cu ea

Dacă Islamul interzice deținerea statuilor – așa cum am arătat mai înainte – , cu atât mai mult el interzice confecționarea lor.

Al-Bukhari a relatat, preluând de la Sa'id Ibn abi al-Hasan, că acesta a zis: „Mă aflu la Ibn Abbas, când a venit un bărbat la el și i-a zis: «Ibn 'Abbas, eu trăiesc din meșteșugul și truda mâinilor mele. Eu fac chipuri ca acestea!» Atunci, Ibn 'Abbas i-a răspuns lui: «Eu nu-ți spun decât ceea ce am auzit de la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Eu l-am auzit pe el zicând așa: **«Pe acela care plăsmuiește un chip, Allah îl va chinui până ce îi va da duh suflând în el și nu va izbândi nicicând să-i dea suflet!»** Omul s-a umflat atunci în pene, plesnind de mânie, dar Ibn 'Abbas l-a povă-

²⁵² *Tafsir* de Al-Fakhr ar-Razi, voi.23. p.320 (N.A.)

Permis și interzis în Islam

țuit: «Vai de tine! Dacă ții neapărat să meșteșugești ceva, atunci fă acest pom sau orice alt lucru care nu are suflare!»²⁵³

La fel se pune și problema confecționării de idoli și de altele asemănătoare cu ei.

În ceea ce privește picturile și fotografiile, am arătat deja că îngăduirea lor este mai aproape de spiritul legii divine (*șari'a*) sau că în cel mai rău caz ele sunt tolerate dar cu condiția ca imaginea respectivă să nu reprezinte ceva care este interzis de Islam, așa cum ar fi punerea în evidență a detaliilor ispititoare ale femeii, fotografia unui bărbat sărutând o femeie, sau așa cum ar fi chipurile îngerilor sau ale profeților reprezentate pentru a fi preamărite sau pentru a fi socotite sacre.

D. Producerea băuturilor alcoolice și a drogurilor

Am aflat deja că Islamul interzice orice participare la producerea, comercializarea sau consumarea băuturilor alcoolice. Cei care vor face aceste lucruri sunt blestemați prin intermediul Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Ca și în cazul băuturilor, sunt interzise producerea, comercializarea și consumarea hașișului, opiumului și altor droguri.

De asemenea, Islamul îi interzice musulmanului să lucreze în vreo meserie în care sunt produse sau comercializate lucruri interzise.

Câștigul din negoț

Islamul a chemat prin Coran și prin Sunna Profetului la practicarea negoțului și la grija pentru el, îndemnând la călătorie în scopul practicării lui, pentru ceea ce a numit „căutarea harului lui Allah”. Allah Preaînaltul i-a asociat pe cei care bat pământul în lung și în lat în scopul comerțului cu cei care luptă pe calea lui Allah:

„Că alții călătoresc prin lume, în căutarea harului lui Allah.” (Al-Muzammil: 20)

În Coran, Allah Preaînaltul le arată oamenilor binecuvântarea pe care le-a acordat-o pregătindu-le lor calea comerțului pe mare, care continuă să

253 Extras de Al-Bukhari (N.A.)

fie cel mai important dintre mijloacele de transport ale comerțului internațional. Allah Preaînaltul vorbește despre supunerea mării și despre plutirea corăbiilor pe ea:

„Și tu vezi corăbiile despiciând apa pentru ca voi să căutați îndurarea Sa.” (Fatir: 12)

Iar această realitate este asociată uneori cu trimiterea vânturilor:

„Și printre semnele Sale [Allah] sunt [acela că El] trimite vânturile de bine vestitoare, pentru ca să vă facă să gustați din îndurarea Sa și pentru ca să plutească la porunca Sa corăbiile, pentru ca să căutați harul Său. Poate că voi veți fi mulțumitori!” (Ar-Rum: 46)

Coranul repetă acest lucru, reamintind de binefaceri și atrăgând atenția asupra tragerii de foloase din ele până într-atât încât face din corăbii minuni care demonstrează existența lui Allah, puterea și înțelepciunea Sa:

„Corăbiile care plutesc pe mări cu ceea ce folosește oamenilor.” (Al-Baqara:164)

„Și printre semnele Sale sunt corăbiile de pe mare, ce seamănă cu munții” (Aș-Şura: 32)

Allah le-a amintit locuitorilor Mekkăi de binecuvântarea Lui, asigurându-le acele condiții care au făcut din orașul lor un centru comercial important al Peninsulei Arabe:

„Dar oare nu le-am stabilit Noi un loc sacru și sigur, în care se aduc roade de toate soiurile, spre folos din partea Noastră?” (Al-Qasas: 57)

„Doamne, eu am așezat o parte din urmașii mei într-o vale fără verdeață²⁵⁴, în apropiere de Casa Ta cea Sfântă. Doamne, pentru a împlini ei Rugăciunea! Și fă inimile unor oameni să încline cu dragoste către ei și dă-le lor din roade spre viață, poate că ei vor fi mulțumitori²⁵⁵!” (Ibrahim: 37)

Allah le-a amintit celor din neamul Qurayș de binecuvântarea lui, asigurându-le condițiile potrivite pentru două călătorii comerciale în cursul unui an: călătoria de iarnă în Yemen și călătoria de vară în Şam²⁵⁶, în care ei porneau liniștiți datorită asigurării de către ei a pazei și îngrijirii templului Al-Ka'aba. De aceea, ei îi sunt datori cu mulțumiri lui Allah pentru binecuvânta-

254 Valea în care se află orașul Mekka (N.T.)

255 Prin mulțumire, aici se înțelege adorarea lui Allah Cel Unic (N.T.)

256 Siria (N.T.)

rea Sa, adorându-L numai pe El, Stăpânul Casei [Sfinte]²⁵⁷ și al harului revărsat asupra lor:

„Pentru obiceiul [neamului] Qurayș, obiceiul lor pentru călătoria de iarnă și cea de vară, să-L adore ei pe Stăpânul acestei Case,²⁵⁸ care-i hrănește, păzindu-i de foame și-i ferește pe ei de spaimă!” (Al-Qurayș: 1-4)

Islamul le-a oferit musulmanilor șansa schimbului comercial între țările și popoarele lor la scară internațională cu ocazia sezonului anual al pelerinajului la Casa cea Sfântă a lui Allah, când vine:

„Pe jos și pe cămile slabe²⁵⁹, sprintene, venind pe toate drumurile din depărtări, pentru a vedea unele avantaje²⁶⁰ ale lor și pentru a pomeni numele lui Allah.” (Al-Hajj: 27-28)

Printre aceste avantaje se numără, incontestabil, negoțul. Al-Bukhari a relatat că musulmanii se abțineau de la negoț în sezonul Pelerinajului, de teama ca acest lucru să nu le afecteze sinceritatea intențiilor sau să nu le tulbure curățenia adorării lor și a fost revelat Coranul în care se relatează cu toată claritatea:

„Nu este un păcat pentru voi să căutați un câștig de la Domnul vostru.” (Al-Baqara: 198)

Coranul îi laudă pe cei care vin la moschei, aducându-l slavă lui Allah dimineața și la asfințit, spunând că ei sunt:

„Bărbați pe care nici negoțul, nici marfa nu-i împiedică de la pomenirea lui Allah, de la împlinirea Rugăciunii și de la achitarea Daniei.” (An-Nur: 37)

Dreptcredincioșii nu trebuie să fie, conform Coranului, nici nedespărțiți de moschei, nici derviși, nici monahi în mănăstiri, ci ei pot să fie și oameni de afaceri, ale căror preocupări din această lume nu-i distrag de la îndatoririle religioase.

Acestea au fost câteva aspecte referitoare la comerț despre care vorbește Coranul. Cât privește Sunna, Profetul Islamului a îndemnat la practicarea negoțului și a arătat interes pentru stabilirea regulilor lui prin vorbele, faptele și aprecierile sale. Prin vorbele sale pline de înțelepciune auzim și

257 Al Ka'aba (N.T)

258 Al Ka'aba (N.T)

259 Obosite și slăbite din pricina drumului lung (N.T.)

260 Avantajele provenind din negoțul pe care-l fac în timpul sezonului Pelerinajului (N.T)

aceste hadisuri:

„Negustorul cinstit se va afla laolaltă cu mucenicii în Ziua învierii.”²⁶¹

„Negustorul cinstit se va afla laolaltă cu profeții, cu cei evlavioși și cu martirii.”²⁶²

Nu este de mirare că Profetul l-a situat pe negustorul cinstit alături de cel care ia parte la lupta sfântă și se sacrifică pe calea lui Allah, fiindcă experiențele de viață ne-au confirmat că lupta sfântă nu are loc numai pe câmpul de luptă, ci și pe tărâmul economiei.

Negustorilor li s-a permis această poziție înaltă la Allah și această răsplată bogată în Viața de Apoi pentru că negoțul în cele mai multe cazuri atrage după sine lăcomia și căutarea câștigului prin orice mijloace, căci banii aduc după ei bani, iar câștigul atrage după sine un câștig mai mare, iar acela care rămâne în limitele cinstei este un luptător care a izbândit în luptă cu poftele și care merită poziția pe care o au participanții la lupta sfântă.

Totodată, negoțul este de natură să-i cufunde pe cei care-l practică într-un vârtej al cifrelor și calculelor referitoare la capital și la beneficii într-atât încât aflăm că în perioada Profetului a venit o caravană cu mărfuri în vreme ce el rostea predica și îndată ce au auzit de sosirea ei, oamenii s-au îndepărtat de el, îndreptându-se spre locul unde poposise caravana. Atunci Allah a revelat cuvintele prin care i-a dojenit pe ei:

„Și dacă văd ei un negoț²⁶³ sau o petrecere²⁶⁴, atunci se împrăștie ei înspre ea²⁶⁵ și te lasă pe tine în picioare²⁶⁶. Spune: «Ceea ce se află la Allah este mai bun decât petrecerea și decât negoțul, iar Allah este Cel mai bun înzestrător!»” (Al-Juma’a: 11)

Acela care este capabil să rămână în acest vârtej cu credința puternică, precum și cu inima plină de frica lui Allah, este demn să se afle alături de profeții și martirii pe care-i binecuvântează Allah.

Este de ajuns să menționăm în legătură cu atitudinea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) față de negoț faptul că așa cum el s-a interesat de latura spirituală și a înălțat moscheea sa din Medina, în semn

261 Relatat de Ibn Maja și Al-Hakim (N.A.)

262 Relatat de Al-Hakim și de At-Tirmizi cu un lanț de transmițători bun (N.A.)

263 O caravană cu mărfuri (N.T.)

264 Un motiv de distracție (N.T.)

265 Se îndreaptă spre locul unde se face negoț (N.T.)

266 În amvonul (*minbar*) din care se rostește predica (N.T.)

Permis și interzis în Islam

de evlavie și de mulțumire adusă lui Allah, pentru ca ea să fie loc de adorație, universitate pentru știință, casă de propovăduire și centru al statului, tot astfel s-a preocupat și de latura economică și a organizat o piață islamică, în care evreii nu mai aveau putere și influență, așa cum avuseseră în piața neamului Qaynaqa mai înainte. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a stabilit personal rânduielile acestei piețe și a continuat să o supravegheze și să dea instrucțiuni și îndrumări în legătură cu ea, ferind-o de înșelare, de vânzarea cu lipsă și de monopol, așa cum vom arăta în cadrul expunerii noastre despre „relațiile comerciale” din capitolul intitulat „Ceea ce este permis și interzis în viața publică a credinciosului musulman”.

Printre companionii Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) întâlnim negustori iscușiți, meșteșugari și cultivatori ai pământului, precum și alți meseriași.

Iar în mijlocul lor se află Trimisul lui Allah căruia îi sunt trimise versetele Sale prin care le vestește lor cuvântul venit din cer. Și toți îl iubesc pe acest Profet cu credință, dorind să nu se despartă de el nici o clipă. Dar cu toate acestea îl găsim pe fiecare dintre companionii săi la treaba lui: unul colindă prin lume pentru negoț, altul își îngrijește palmierii și ogorul, iar altul își dobândește cele trebuincioase din meseria sau meșteșugul lui. Iar acela care a pierdut ceva din învățătura Trimisului îi întreabă pe frații săi atâta cât poate, căci li s-a poruncit să transmită ceea ce aud și celui absent.

Cea mai mare parte dintre *ansarii* (sprijinatorii) de la Medina au fost stăpâni de ogoare și de palmieri, în vreme ce majoritatea celor care au migrat cu Profetul de la Mekka la Medina (*muhajirun*) erau negustori și umblau prin târguri.

Ansarul Sa'd Ibn ar-Rabiy' îi propune fratelui său întru Allah, *muhajiritul* Abd ar-Rahman Ibn 'Awf, să împartă cu el averea și cele două case ale sale și să aleagă una din cele două soții ale lui, de care va divorța în favoarea lui. Însă acestor gesturi de altruism li se răspunde cu o altă dovadă de evlavie, căci el îi zice lui Sa'd: „Allah să binecuvânteze averea și familia ta! Eu nu am nevoie de astea. Dar nu există vreun târg, unde să pot face negoț?” Iar Sa'd i-a răspuns: „Ba da! Târgul Bani Qaynaqa'...” Și dimineața, Abd ar-Rahman a pornit spre acest târg, cu brânză și cu seu și a vândut și a cumpărat. Și a continuat el să se ducă la târg până ce a devenit unul dintre cei mai bogați musulmani, lăsând după moartea lui o avere uriașă.

Abu Bakr as-Siddiq a continuat să facă negoț și să lucreze până în ziua când musulmanii l-au ales să le fie calif.

Iar Omar a spus despre sine: „Afacerile prin târguri m-au împiedicat să aud hadisu Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

La fel au făcut și Osman și mulți alții.

Atitudinea bisericii față de comerț

Astfel, comunitatea musulmană practica îndeletnicirile acestei lumi, respectându-și religia; făceau negoț, cumpărau și vindeau, fără ca aceasta să-i facă să uite de pomenirea lui Allah. În schimb, locuitorii celor mai multe regate și state europene creștine șovăiau în Evul Mediu datorită unei confruntări confuze între ideea mântuirii, adică a izbăvirii sufletului de păcatul în care s-ar fi cufundat dacă s-ar fi opus opiniilor clerului și s-ar fi ocupat cu anumite meșteșuguri sau cu negoțul, și între riscul de a cădea sub incidența blestemului care s-ar fi abătut asupra oamenilor, dacă ei ar fi îndrăznit să înfrunte învățăturile teologilor și să lucreze în diverse meserii și meșteșuguri sau în comerț. Iar păcatul nu era doar o faptă rea pentru care cel care o săvârșea primea o anumită pedeapsă, ci era – așa cum li se spunea oamenilor atunci – un păcat veșnic și un blestem continuu, atât pe pământ cât și în cer, atât în această viață cât și în Viața de Apoi.

Sfântul Augustin spunea: „Practicarea unor activități [afaceri] este un păcat, fiindcă se îndepărtează sufletul de la Adevărul care este Dumnezeu.”

Iar altcineva spunea: „Persoana care cumpără un lucru pentru a-l vinde în această stare, fără a-i aduce nici un fel de modificare, intră în tagma cumpărătorilor și vânzătorilor excluși din incinta lăcașului sacru.”

Aceste aserțiuni sunt o prelungire logică a învățăturilor sfântului Pavel care a hotărât că „Un creștin nu trebuie să aibă vreun conflict juridic cu fratele său creștin. Așadar, nu se cuvine ca între creștini să existe un comerț activ.”²⁶⁷

Comerțul interzis

Islamul, în schimb, nu a interzis decât comerțul care are ca rezultat nedreptățirea, înșelarea, exploatarea sau răspândirea unui lucru de la care oprește Islamul.

Negoțul cu băuturi sau droguri, cu carne de porc, cu idoli sau statui și
267 Prelucrarea după prelegerea profesorului Isa `Abdo Ibrahim cu titlul „Situția cametei în economia națională”, p.20 și urm. Aceste lucruri au fost preluate după surse occidentale (N.A.)

Permis și interzis în Islam

cu altele asemănătoare cu acestea este interzis de Islam, este un negoț oprit, pe care Islamul nu-l acceptă, și orice câștig rezultat din el este un câștig ilicit și păgubitor, iar orice carne a crescută din acest câștig ilicit va avea parte de foc. Sinceritatea și etica acestui neguțător nu pot justifica negoțul lui cu aceste lucruri oprite trupului pentru că Islamul respinge temeiul unui astfel de negoț și nu-l acceptă în nici un caz.

Nu săvârșesc păcat aceia care se ocupă cu negoțul de aur și de mățăsuri, căci ele sunt îngăduite pentru femei, doar dacă ei fac negoț cu ceva care este folosit numai de bărbați.

Iar dacă face comerț cu ceva care este permis, negustorul trebuie să țină seama de lucrurile de care trebuie să se ferească, astfel încât să nu fie readus ia viață în Ziua de Apoi și să se trezească în ceata nelegiuitorilor, căci nelegiuitorii vor ajunge în Iad.

Într-o zi, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a dus la locul de Rugăciune, dar i-a văzut pe oameni ocupându-se de negoț și atunci a zis, adresându-se lor: **„O, voi negustorilor!”** Atunci, ei au ridicat capetele și s-au uitat spre el. Și el a continuat: **„Negustorii se vor întoarce la viață nelegiuitorii în Ziua de Apoi, afară de aceia care vor fi cu frică de Allah și vor fi cinstiți.”**²⁶⁸

Iar Wathila Ibn al-Asqa' a spus: „Trimisul lui Allah venea la noi, care eram negusători, și ne zicea: **«O, voi negustorilor! Feriți-vă de minciună!»**”²⁶⁹

Negustorul să se ferească de minciună, căci aceasta este viciul comercianților, iar minciuna duce la nelegiuire și nelegiuirea duce la Infern! Să se ferească să jure, în general, și mai ales de jurământul mincinos. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Trei sunt aceia la care nu se va uita Allah în Ziua de Apoi și pe care nu-i va curăți și care vor avea parte de pedeapsă dureroasă. Unui dintre ei este cel care-și vinde marfa sa prin jurământ mincinos”**²⁷⁰.

S-a relatat că Abu Sa'id a zis: „A trecut un beduin cu o oaie și l-am întrebat: «O vinzi cu trei dirhami?» Iar el a răspuns: «Nu, jur pe Allah!» Apoi a vândut-o [cu trei dirhami]. I-am vorbit despre această întâmplare Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și el a zis: **«El și-a vândut Viața de Apoi pentru viața din această lume!»**”²⁷¹

268 Relatat de At-Tirmizi, Ibn Hannan și Al-Hakim, Iar At-Tirmizi l-a socotit bun și autentic (N.A.)

269 Relatat de At-Tabarani (N.A.)

270 Relatat de Muslim și de alții (N.A.)

271 Relatat de Ibn Habban în *Sahih-ul* său (N.A.)

Să se ferească de înșelăciune, căci cel care înșală se situează în afara comunității islamice! Să se ferească să vândă lipsă la măsură sau la greutate, căci „**Vai acelor care înșală la măsură.**” (Al-Mutaffifun: 1)

Să se ferească de monopolizare, pentru ca Allah și Trimisul Său să nu îl respingă! Să se ferească de camătă, căci Allah îl va nimici! Într-un hadis se relatează: „**Un dirham provenit din camătă cu știrea omului este mai rău decât treizeci și șase de adultere!**”²⁷²

Toate acestea vor fi detaliate în capitolul despre „relațiile comerciale”.

Ocuparea de funcții

Musulmanul are dreptul să-și dobândească mijloacele de trai și din ocuparea unei funcții, fie la stat, fie la o instituție, fie la o persoană, cu condiția să fie pregătit pentru a suporta răspunderile decurgând din activitatea sa și să-și îndeplinească îndatoririle ce-i revin, însă nu se cuvine ca el să se ofere să îndeplinească o activitate pentru care nu are calificarea necesară, mai ales când este vorba de funcții în conducerea statului sau în domeniul justiției.

Abu Hurairah (Allah fie mulțumit de el!) a transmis că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Vai conducătorilor și cârmuito-rilor și vai tezaurarilor, în Ziua Judecății niște oameni vor dori ca ei să fi fost agățați de pletele lor în constelații astfel încât să atârne între cer și pământ dar să nu fi dobândit o funcție!**”²⁷³

Iar despre Abu Dharr s-a relatat că a transmis: „Am zis: «O, Trimis al lui Allah! Nu mă numești și pe mine guvernator [într-o provincie]?» Și mi-a răspuns, bătându-mă ușor cu mâna pe umăr: «**Abu Dharr! Tu ești cam slab... Aceasta este o datorie mare, iar în Ziua de Apoi va fi rușine și regret! Nu vor scăpa de asta decât aceia care o vor primi pe drept și o vor împlini după cum se cuvine!**»”²⁷⁴

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Din trei judecători unul ajunge în Rai și doi în Iad. Cel care va ajunge în Rai este un om care a cunoscut dreptul și a judecat după el, în vreme ce un om care a cunoscut dreptul și a fost nedrept va ajunge în Iad, iar omul care a judecat**

272 Relatat de Ahmad cu transmițători siguri. În relatare apare expresia “treizeci și șase de adultere” (N.A.)

273 Relatat de Ibn Habban în Sahih-ul său și de Al-Hakim, al cărui lanț de transmițători este întreg (N.A.)

274 Relatat de Muslim (N.A.)

între oameni fără să știe [dreptul] va ajunge de asemenea în Iad.”²⁷⁵

Este mai bine ca musulmanul să nu aspire la astfel de funcții înalte și să nu alerge după ele, chiar dacă este competent, căci acela care-și face dintr-o funcție stăpân devine sclavul funcției, iar acela care-și concentrează întreaga atenție asupra aparențelor de pe pământ va fi lipsit de izbândă în cer.

S-a relatat că Abd ar-Rahman Ibn Sumra a zis: „Mi-a spus Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **«Abd ar-Rahman! Să nu ceri funcția de emir, fiindcă dacă o vei dobândi fără să o ceri vei fi ajutat de Allah în împlinirea ei, pe când dacă o vei dobândi pentru că ai cerut-o vei fi însărcinat cu împlinirea ei fără ajutorul lui Allah!»**”²⁷⁶

Iar ,Anas a transmis că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Aceluia care va căuta să dobândească funcția de judecător, intervenind alții pentru el, o va lua asupra sa [ca sarcină], pe când ace-luia [care o va dobândi] fără a o fi dorit Allah îi va trimite un înger pentru a-l călăuzi**”.²⁷⁷

Aceasta dacă el nu a știut că altcineva în afară de el nu poate să ocupe postul respectiv și că dacă nu s-ar fi oferit din proprie inițiativă, lucrurile ar fi mers prost. Din povestea lui Yusuf relatată în Coran se vede că el i-a zis lui Faraon:

„Pune-mă pe mine peste hambarele țării, căci eu voi fi bun păzitor și priceput!” (Yusuf: 55)

Aceasta este etica Islamului în ceea ce privește funcțiile politice și altele asemănătoare cu ele.

Funcțiile interzise

În cele menționate în legătură cu permiterea unei funcții intervine însă o restricție în sensul că din îndeplinirea funcției respective nu trebuie să decurgă nici o daună pentru musulmani. Așadar, musulmanului nu-i este îngăduit să lucreze ca ofițer sau ca soldat într-o armată care luptă împotriva musulmanilor, nu-i este îngăduit să lucreze într-o fabrică în care se produc arme pentru purtarea unui război îndreptat împotriva musulmanilor, nu-i este îngăduit să lucreze ca funcționar într-un organism îndreptat împotriva

275 Relatat de Abu Dawud, At-Tirmizi și ibn Maja (N.A.)

276 General acceptat (N.A.)

277 Relatat de Abu Dawud și At-Tirmizi (N.A.)

Islamului sau care luptă împotriva musulmanilor.

De asemenea, este interzisă exercitarea unei funcții care favorizează nedreptatea sau săvârșirea a ceea ce este oprit, așa cum ar fi activitatea cămătărească, lucrul într-un magazin de băuturi alcoolice, într-un bar, într-un local de distracții etc.

Toți aceștia nu vor fi scutiți de păcat pentru că nu ar săvârși în mod nemijlocit ceea ce este oprit. Ne-am referit în altă parte la faptul că, în conformitate cu unul dintre principiile Islamului, facilitarea păcatului este un păcat. În virtutea acestui principiu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a blestemat pe cei care înregistrează un contract de camătă și pe cei care sunt martori la încheierea lui, la fel cum l-a blestemat pe acela care o încasează. Tot astfel, l-a blestemat pe cel care stoarce strugurii pentru vin și pe cel care îl oferă să fie băut la fel cum l-a blestemat pe cel care-l bea.

Toate acestea sunt valabile cu excepția situației în care musulmanul este constrâns de o necesitate să-și dobândească hrana din astfel de îndeletniciri. Într-o astfel de situație, îndeplinirea muncii respective fără dorință poate să dureze cât timp durează necesitatea, el căutând în acest interval de timp o altă activitate până ce Allah îl va ajuta să obțină un câștig permis (*halal*), departe de păcatele decurgând din ceea ce este interzis (*haram*)

Musulmanul trebuie să stea departe de lucrurile asupra cărora există suspiciuni, din care rezultă slăbirea religiei și a credinței, oricât de mare ar fi câștigul dobândit din ele.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Lasă ceea ce îți stârnește îndoieli pentru ceea ce nu-ți stârnește îndoieli!”**²⁷⁸

Și tot el a zis: **„Robul nu va ajunge la treapta celui evlavios decât atunci când din precauție va renunța la lucrurile în legătură cu care are îndoieli în favoarea aceloră asupra cărora nu are nici un fel de îndoieli”**.²⁷⁹

Norma generală în chestiunile legate de câștig

Norma generală în legătură cu câștigul este aceea că Islamul nu per-

278 Relatat de Ahmad, de At-Tirmizi, de An-Nasa'i, de Ibn Habban și de Al-Hakim, At-Tirmizi a Făcut precizarea că acesta este un hadis bun, autentic (N.A.)

279 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

mite fiilor săi să câștige bani în orice mod și prin orice mijloace, ci face distincție între metodele licite și cele ilicite de dobândire a mijloacelor de trai, ținând seama de interesul comun. Această distincție se bazează pe principiul conform căruia toate mijloacele în care individul nu dobândește un avantaj decât pe seama pierderii altcuiva sunt ilicite, în vreme ce mijloacele prin care indivizii realizează avantaje prin consimțământ reciproc și echitate sunt licite.

Acest principiu este pus în evidență de următoarele versete revelate de Allah Preaînaltul:

„O, voi cei care credeți! Nu vă mâncați averile voastre unii altora pe nedrept, doar dacă este un negoț [legal], cu bună învoiala voastră! Și nu vă ucideți voi înșivă! Allah este îndurător cu voi! Însă cel care săvârșește aceasta prin necumpătare și fărădelege, pe acela Noi îl vom face să ardă în Foc.” (An-Nisa': 29-30)

Acest verset a condiționat legalitatea negoțului de două elemente:

1. Acest negoț să aibă loc cu învoiala celor două părți.
2. Una dintre cele două părți să nu realizeze avantaje pe seama pierderilor celeilalte părți.

Aceste condiții reies din cuvintele **„Și nu vă ucideți voi înșivă!”**, cărora exegeții le-au dat două interpretări, ambele fiind aplicabile la această situație. După prima interpretare, aceasta înseamnă că nu trebuie să vă ucideți unii pe alții, iar după cea de a doua interpretare, aceasta înseamnă să nu vă ucideți cu propriile voastre mâini. În orice caz, sensul acestor cuvinte este că acela care realizează avantaje personale pe seama daunelor pricinuite altcuiva este ca și cum ar vărsa propriul său sânge și în cele din urmă deschide prin aceasta calea pieirii proprii. În fapte cum sunt furtul, mituirea, jocul de noroc, înșelăciunea și camăta, precum și în numeroase alte modalități de realizare de câștiguri sunt prezente ambele motive care le fac ilicite. Dacă unele dintre ele respectă condiția consimțământului reciproc, lor le lipsește condiția importantă cuprinsă în cuvintele lui Allah Preaînaltul **„Și nu vă ucideți voi înșivă!”**²⁸⁰

280 Abu al-'Ala' al-Mawdudi, 'Usus al-iqtisad „Bazele economiei”, p.152 (N.A.)

CAPITOLUL III

PERMIS (*HALAL*) ȘI INTERZIS (*HARAM*) ÎN LEGĂTURĂ CU CĂSĂTORIA ȘI VIATA DE FAMILIE

1. INSTINCTELE

Allah l-a creat pe om pentru a-l lăsa pe el urmaș pe pământ și pentru a popula pământul cu el. Iar acest lucru nu se va întâmpla decât dacă va dăinui această specie și dacă ea va continua să trăiască pe pământ, cultivând, făurind, construind. Îndeplinindu-și îndatoririle sale față de Allah. Și pentru ca aceste lucruri să fie cu puțință. Allah a plăsmuit în om o serie de instincte și imbolduri psihice, care îl conduc prin forța lor către asigurarea supraviețuirii sale ca individ și ca specie.

Printre acestea se numără instinctul căutării hranei, grație căruia supraviețuiește ca individ. Răspunzând instinctului sexual, supraviețuiește specia în întregimea sa. Acesta este un instinct puternic și violent al omului, care caută posibilitatea de a-și îndeplini rolul său și de a-și stăvili lăcomia. În fața lui omul a adoptat una din următoarele atitudini.

Atitudinea omului față de instinctul sexual

1. Omul poate să-și lase acest instinct nestăvilat, permițându-i să se manifeste în mod liber, fără nici un fel de restricție de ordin religios, moral sau juridic, care să-l stăvilească sau să-l descurajeze. Aceasta este situația doctrinelor libertine care nu cred în religie sau în virtute. În cazul acestei atitudini omul decade la treapta animalelor, ea însemnând alterarea individului, a familiei și a întregii comunități.

2. A doua situație este aceea în care omul îi opune rezistență și-l reprimă, așa cum se întâmplă în doctrinele ascetismului, privațiunii și scepticismului, așa cum sunt maniheismul, monahismul și altele. Această atitudine înseamnă îngroparea instinctului, neutralizarea lui, împotrivirea față de înțelepciunea Aceluia care l-a plăsmuit pe el și față de rânduielile vieții care recurge la aceste instincte pentru a asigura dăinuirea speciei.

3. În cea de a treia situație, omul orânduiește niște limite în interiorul cărora are voie să acționeze – fără a recurge nici la oprimarea demnă de

dispreț a instinctelor, nici la lăsarea lor libere, fără nici un fel de stavilă – așa cum este situația în religiile divine care au interzis viața în concubinaj și au orânduit căsătoria, și cu deosebire în Islam, care a recunoscut instinctul și i-a îngăduit manifestarea într-un cadru permis (*halal*), interzicând traiul în castitate și izolarea femeilor, tot așa cum a interzis și preacurvia în modul cel mai categoric, împreună cu toate consecințele ce decurg din ea și cu toate acțiunile ce provoacă sau deschid calea spre preacurvie.

Această ultimă atitudine este atitudinea cea mai potrivită, corectă, de mijloc, căci dacă nu s-ar fi orânduit căsătoria, instinctul nu și-ar fi putut îndeplini rolul în asigurarea continuității speciei umane, iar dacă s-ar fi interzis concubinajul și nu s-ar fi impus legătura bărbatului cu o anumită femeie, nu ar fi existat familie, în condițiile căreia se formează sentimentele sociale alese, cum sunt prietenia, îndurarea, afecțiunea, dragostea și altruismul, iar dacă nu ar fi existat familia, nu ar fi apărut nici societatea și nu și-ar fi urmat calea sa către progres și desăvârșire.

Să nu vă apropiați de preacurvie!

Nu este de mirare să constatăm că toate religiile divine interzic preacurvia și luptă împotriva ei. Islamul – ultima dintre acestea – a interzis-o în modul cel mai categoric și a prevenit asupra apropierei de ea, fiindcă aceasta duce la amestecul între rude, la provocarea de daune descendenților, la descompunerea familiilor, la răspândirea bolilor venerice, la tirania poftelor și la descompunerea morală. Adevăr a grăit Allah atunci când a spus:

„Și nu vă apropiați de preacurvie, căci ea este o josnicie! Și rău drum este ea!” (Al-'Isra': 32)

Islamul – așa cum știm – atunci când interzice un lucru, închide și căile care ar putea duce la el, interzice toate mijloacele și premisele care conduc spre el.

Islamul a interzis tot ceea ce ar fi de natură să stârnească instinctele latente, să deschidă o cale către ispitirea bărbatului sau a femeii, să ispitească la fapta nerușinată, să apropie de ea sau să ușureze calea către ea, împiedicând prin aceasta pretextul și prevenind stricarea.

Rămânerea doar cu o femeie străină este interzisă (*haram*)

Printre aceste mijloace pe care Islamul le-a interzis se numără rămânerea bărbatului cu o femeie străină de el, adică o femeie care nu-i este soție și nici o rudă cu care îi este interzis să se căsătorească în mod absolut, așa cum este mama, sora, mătușa din partea tatălui și mătușa din partea mamei, așa după cum vom arăta mai jos.

Aceasta nu se datorează neîncrederii în ei sau într-unul din ei doi, ci este o garanție suplimentară care asigură apărarea lor de ispite și de gândurile rele pe care le-ar putea stârni întâlnirea bărbăției bărbatului cu feminitatea femeii, atunci când nu se mai află și o a treia persoană de față. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în această privință: **„Aceia care crede în Allah și în Ziua de Apoi să nu rămână singur cu o femeie fără să fie prezentă una dintre rudele ei apropiate [*mahram*]²⁸¹, căci Șeitan va fi al treilea [alături de ei doi]!”²⁸²** Iar imamul Al-Qurtubi a comentat versetul în legătură cu femeile Profetului: **„Iar dacă le rugați pe ele²⁸³ pentru un lucru, atunci rugați-le de după o perdeă. Aceasta este mai curat pentru inimile voastre și pentru inimile lor.”** (Al-Ahzab: 53), zicând: „Vrea să spună: de gândurile care li se pot năzări bărbaților în privința femeilor și femeilor în privința bărbaților. Adică aceasta ține mai departe de bănuieli și de acuzații și apără mai bine. Aceasta dovedește că nimeni nu trebuie să aibă încredere în sine atunci când rămâne cu cineva care îi este oprit. Evitarea unei astfel de situații este mai nimerită pentru el și îl apără mai bine.”²⁸⁴

Profetul previne aici îndoieli în legătură cu rămânerea unei femei cu vreunul dintre bărbații rude cu soțul ei, așa cum ar fi fratele iui sau vărul lui, căci în astfel de situații rudele își permit de obicei o mai mare libertate, care uneori poate să aibă urmări nefaste, căci rămânerea cu o rudă este mai primejdioasă decât rămânerea cu altcineva, ispita fiind mai mare, întrucât bărbatul își poate îngădui să intre la femeia care îi este rudă prin alianță fără reținere, spre deosebire de cel care este străin de ea.

Chestiunea se pune astfel în legătură cu bărbații rude ale soției, alții decât cei cu care nu-i este permis să se căsătorească, așa cum sunt verii ei

281 Mahram - una dintre rudele apropiate ale unei femei, care nu are voie să se căsătorească cu ea.

282 Relatat de Ahmad, care l-a preluat de la 'Amir Ibn Rabi'a. Iar în cele două Sahihuri apare varianta preluată de la Abd Allah Ibn Abbas: „Nimeni dintre voi să nu rămână singur cu o femeie, fără să fie prezentă una dintre rudele ei apropiate!” (NA.)

283 Pe femeile Profetului (N.T.)

284 Comentariul lui Al-Qurtubi. voi.XIV, p.228 (N.A.)

din partea unchilor și mătușilor. Toți aceștia au voie să rămână singuri cu ea.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Feriți-vă să intrați peste femei!**”. Unul dintre *ansari* l-a întrebat atunci: „O, Trimis al lui Allah! Ce zici despre ruda soțului? El a răspuns: „**Ruda soțului înseamnă moarte!**”²⁸⁵

Aceasta înseamnă că în această rămânere singură se află primejdie și pieire: pieire pentru religie, dacă se săvârșește păcatul, pieire pentru femeie, ca urmare a despărțirii de soțul ei, dacă gelozia îl împinge să divorțeze de ea, pieirea relațiilor sociale, dacă rudele au bănuieli unele în legătură cu altele.

Cauza acestei primejdii nu este numai instinctul omenesc, gândurile și bănuielile provocate de el, ci la aceasta se adaugă și teama pentru existența familiei, viața celor doi soți și secretele lor la care pot să ajungă flecarii, curiozitatea și cei care voiesc să distrugă casele. Ibn al-'Athir spunea în această privință: „Ruda soțului înseamnă moarte”, așa cum spun și „Leul înseamnă moarte” și „Sultanul înseamnă foc”, în sensul că întâlnirea lor este asemănătoare cu moartea și cu focul. Aceasta înseamnă că rămânerea rudei soțului cu ea este mai primejdioasă decât rămânerea altor străini de familie cu ea, fiindcă este posibil ca el să-i prezinte anumite lucruri ca fiind bune și să o împingă la lucruri care pentru soțul ei sunt grele, căutând ceea ce nu stă în puterea lui, și pentru că soțul preferă ca rudele lui să nu cunoască adevărul despre situația lui, intrând în casa sa.

Privirea pofticioasă la sexul opus

Islamul a interzis, în domeniul instinctului sexual, ca bărbatul să privească insistent la femeie și ca femeia să privească insistent la bărbat, căci ochiul este cheia inimii, privirea este solul ispitei și poșta preacurviei. Un poet clasic a spus:

„Începutul oricărui lucru este o privire

Și cel mai des un foc doar din mici scânteii răsare.”

285 An-Nawawi a zis: Se au în vedere rudele soțului, în afară de părinții și fiii lui, întrucât soției nu-i este îngăduită căsătoria cu ei; aceștia pot rămâne singuri cu ea, fără să li se prescrie moartea. Sunt avuți în vedere fratele, nepotul, unchiul și alții asimilați cu aceștia, cu care soției i-ar fi permis să se căsătorească dacă nu ar fi măritată. Al-Maziri a apreciat că prin ruda soțului, în acest hadis a fost avut în vedere socrul, dar el a fost pomenit pentru a atrage atenția asupra opririi altora. Vezi *Fath al-Bari*, voi.XI, p.344 (N.A.)

Iar un poet modern a zis:

„O privire, un zâmbet, un salut,

Apoi vorba, înțelegerea și întâlnirea.”

De aceea, Allah a poruncit tuturor credincioșilor și credincioaselor să-și plece privirile în același loc în care a poruncit să-și păzească rușinea:

„Spune dreptcredincioșilor să-și plece privirile lor și să-și păzească rușinea lor! Aceasta este mai curat pentru ei. Allah, doară, este Bineștiutor a ceea ce fac ei. Și spune dreptcredincioaselor să-și plece privirile lor și să-și păzească rușinea lor, să nu-și arate gâtelle²⁸⁶ lor, afară de ceea ce este pe dinafară²⁸⁷, și să-și coboare vălurile peste piepturile lor! Și să nu-și arate frumusețea lor decât înaintea soților, sau a părinților lor, sau a părinților soților lor, sau a fiilor lor, sau a fiilor soților lor, sau a fraților lor, sau a fiilor fraților lor, sau a fiilor surorilor lor, sau a femeilor lor²⁸⁸, sau a acelor pe care le stăpânesc mâinile lor drepte²⁸⁹, sau a slujitorilor dintre bărbați, care nu mai au dorință, sau a copiilor mici care nu știu ce este goliciunea femeilor. Și să nu lovească cu picioarele lor astfel încât să se afle ce podoabe ascund ele!” (An-Nur: 30-31)

În aceste două versete sunt adunate câteva îndrumări divine: două dintre ele se adresează bărbaților și femeilor deopotrivă, respectiv plecarea privirii și apărarea rușinii, iar celelalte se adresează femeilor în mod particular.

Se constată că cele două versete pomenesc plecarea privirii și nu a ochilor. Ascunderea rușinii este generală, fără nici un fel de îngăduință, în vreme ce Allah le-a îngăduit oamenilor să privească cu reținere, pentru a nu fi stânjenitori, și pentru a apăra interesul lor, așa după cum vom vedea. Plecarea privirii nu înseamnă închiderea ochilor în așa fel încât să nu mai vadă nimic și nici plecarea capului spre pământ; acest lucru nu este nici dorit, nici posibil. Tot astfel cum cuvintele lui Allah Preaslăvitul **„Scoboară glasul tău”** (Luqman: 19) nu înseamnă închiderea buzelor, rămânând mut, ci plecarea privirii înseamnă plecarea cu sfială, fără a da frâu liber ochilor pentru a le devora pe cele care pleacă sau vin, pe cei care pleacă sau vin. Când cineva privește la altcineva de sex opus nu se lasă privirea să pătrundă în locurile fermecătoare și nu se întoarce pentru a se uita îndelung la acestea.

286 Podoabe sau cosmetice tradiționale cu care femeile își colorau ochii, mâinile și picioarele (N.T.)

287 Inelul sau cosmeticele cu care-și colorau părțile corpului care nu trebuie să fie acoperite (N.T.)

288 Dreptcredincioase sau femei în general (N.T.)

289 Roabele lor (N.T.)

Permis și interzis în Islam

De aceea, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis lui 'Ali Ibn abi Talib: „**Ali, nu arunca privire după privire, căci prima este a ta, dar cealaltă nu este a ta!**”²⁹⁰

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a socotit privirile înfometate și lacome ale unui bărbat către femeie sau invers a fi preacurvie a ochiului, zicând: „**Ochii preacurvesc și preacurvia lor este privirea.**”²⁹¹ El a numit privirea „preacurvie” fiindcă este un fel de desfătare și de potolire a instinctului sexual fără a urma calea legală.

Aceasta concordă cu vorbele lui Iisus Hristos din Evanghelie: „Mai înainte de voi spuneau: «Nu curvi!» Iar eu vă zic vouă: «Acela care privește cu ochii lui preacurvește.»”

Această privire înfometată care se desfătă nu este primejdioasă numai pentru morala celui virtuos, ci și pentru liniștea gândurilor și a inimii care este tulburată.

Un poet a spus:

„Dacă trimiți privirea ta iscoditoare

Cele văzute fi-vor pentru inima ta ispititoare,

Căci vei vedea și lucruri pe care a le cuceri n-ai putere

Și nici nu le vei putea răbda pe unele din ele.”

Privirea la goliciune este interzisă

Goliciunile se numără printre acelea de la care trebuie lăsată privirea în jos. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis privitul la goliciuni, indiferent dacă este vorba de bărbați între ei, de femei între ele, cu poftă sau fără poftă, căci el a zis: „**Nu are voie să se uite bărbatul la goliciunea bărbatului, nici femeia la goliciunea femeii! Nu se cuvine ca un bărbat să se îmbrace împreună cu alt bărbat în același veșmânt, nici femeia să se îmbrace împreună cu altă femeie în aceeași veșmânt.**”²⁹²

290 Relatat de Ahmad, Abu Dawud și de At-Tirmizi (N.A.)

291 Relatat de Al-Bukhari și de alții (N.A.)

292 Relatat de Muslim, de Ahmad, de Abu Dawud și de At-Tirmizi. Teologii au luat acest hadis drept argument pentru a nu îngădui ca bărbatul să se culce lângă alt bărbat, îmbrăcat într-un singur veșmânt, și femeia să se culce lângă altă femeie îmbrăcată într-un singur veșmânt, astfel încât să le vină în contact o parte a corpului (N.A.)

Goliciunea bărbatului la care nu-i este îngăduit nici bărbatului nici femeii să se uite se întinde de la brâu până la genunchi, iar unii imami, așa cum este Ibn Hazm și unii malikiți au considerat că dintre goliciuni nu face parte coapsa.

Goliciunea femeii pentru bărbatul străin de ea constă în întregul ei corp, cu excepția feței și a palmelor. La goliciunea ei pentru aceia cărora le este oprit să se însoare cu ea, așa cum sunt tatăl ei sau fratele ei, ne vom referi în cadrul discuției despre arătarea podoabelor.

Goliciunile la care este interzis să se privească nu pot fi nici atinse cu mâna sau cu o parte a corpului.

Dar toate goliciunile la care este interzis să se privească ori să fie atinse pierd această interdicție în cazuri de nevoie, așa cum ar fi acordarea primului ajutor sau aplicarea unui tratament. Însă privitul este permis cu condiția absenței ispitei și a poftei, căci dacă aceasta există, atunci îngăduința dispare, pentru a închide calea spre păcat.

Limitele permisiunii privitului la bărbat și la femeie

Din cele prezentate mai sus reiese că privitul femeii la ceea ce nu este socotit goliciune la un bărbat, adică deasupra buricului și sub genunchi, este permis, cu condiția să nu fie însoțit de poftă sau de ispită. Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a permis 'A'îșei să se uite la etiopienii care se jucau cu lăncile lor în moscheea lui, iar ea a continuat să privească la ei până ce s-a plictisit și atunci a plecat.²⁹³

Tot astfel, îi este îngăduit și bărbatului să privească la ceea ce nu este socotit goliciune la femeie, adică la fața și la mâinile ei, cu condiția ca privirea să nu fie însoțită de poftă și de ispită.

'A'îșa a transmis că Asma', fiica lui Abu Bakr, adică sora ei, a intrat la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în niște veșminte subțiri prin care se întrezărea corpul ei. Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a întors și a zis: „**Asma', femeia când ajunge ia vârsta în care începe să aibă menstruație, nu se cuvine să i se vadă decât asta și asta**” și a arătat spre fața și spre palmele lui.²⁹⁴

Hadisul acesta este slab, dar îl întăresc alte hadisuri autentice referitoare-

293 Autentic și general acceptat (N.A.)

294 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

re la îngăduința de a privi la față și la mâini, cu condiția absenței ispitei.

În concluzie, putem spune că privirea nevinovată la alte părți ale corpului bărbatului sau femeii, în afara goliciunilor, este permisă dar cu condiția ca ea să nu fie repetată și insistentă fiindcă în aceste cazuri există deseori temerea de ispită.

Dar Islamul este tolerant și el iartă privirea fugară a omului care cade brusc asupra celor la care nu-i este îngăduit să se uite. S-a relatat că Jarir Ibn Abd Allah a spus: „L-am întrebat pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) despre privirea întâmplătoare și el mi-a răspuns: **«Îndepărtează privirea ta!»**”, ceea ce înseamnă că privirea nu trebuie să se repete a doua oară.

Podoabele femeii care pot fi arătate și podoabele femeii care nu este îngăduit să fie arătate

Aceasta este plecarea privirii, așa după cum le-au poruncit cele două versete bărbatilor și femeilor. Iar cel de al doilea verset conține îndrumările divine adresate femeilor:

a. **„Să nu-și arate gâteliile lor, afară de ceea ce este pe dinafară.”** (An-Nur: 31)

Gâteliile femeii sunt toate lucrurile care o împodobesc pe ea, fie că este vorba de podoabe care țin de înfățișarea ei, precum fața, părul și farmecele trupului, fie că este vorba de podoabe adăugate, cum sunt veșmintele, bijuteriile, cosmeticele etc. În acest verset Allah le poruncește femeilor să-și ascundă podoabele lor și le oprește de la arătarea lor, neexceptând de la aceasta decât **„ceea ce este pe dinafară”**.

Învățații au avut păreri diferite în legătură cu sensul expresiei **„ceea ce este pe dinafară”**. Este vorba despre ceea ce se arată fără intenție ca urmare a descoperirii de vânt, de pildă, sau este vorba de ceea ce este descoperit în virtutea obiceiului sau al firii?

Cei mai mulți dintre primii învățați au înclinat către a doua opinie.

Ibn ,Abbas a spus, comentând expresia **„ceea ce este pe dinafară”**, că este vorba de dermatograf [*kuhl*]²⁹⁵ și de inel. Ceva asemănător a susținut și

295 Preparat cosmetic tradițional pe bază de antimoniu, folosit pentru colorarea contururilor ochilor și a sprâncenelor (N.T.)

‘Anas.

Îngăduirea vederii *kuhl*-ului și a inelului presupune arătarea locurilor lor, adică a fețelor și a palmelor. Acest lucru l-au arătat explicit Sa’id Ibn Jabir, ‘Ata’, Al-Awza’i și alții.

Iar ‘A’ișa, Qutada și alții au adăugat la podoabele care se arată și brățelele. Aceasta înseamnă exceptarea unei părți a brațului de la podoabele care nu trebuie să fie arătate și au existat deosebiri de păreri în ceea ce privește delimitarea acestei părți apreciate între pumn și jumătatea brațului.

În opoziție cu această extindere, alții precum Abd Allah Ibn Hasrud și An- Nakha’i au restrâns semnificația expresiei „**ceea ce este pe dinafară**”, explicând că ar fi vorba de veșmintele exterioare, care nu pot fi ascunse.

Cel mai probabil, prin expresia „**ceea ce este pe dinafară**” sunt avute în vedere fața, palmele și podoabele obișnuite ale lor, fără exagerare, așa cum sunt inelul de pe deget și *kuhl-ul* de la ochi, după cum au confirmat o serie de companioni (*sahaba*) și epigoni (*tabi’un*)²⁹⁶

Acestea sunt lucruri diferite de cosmeticele și fardurile pe care le folosesc femeile în epoca noastră pentru obraji, buze, unghii etc. și care nu pot fi folosite decât în casă.

Recurgerea de către femei la astfel de găтели când ies din casă, cu scopul de a atrage atenția bărbaților asupra lor este interzisă (*haram*) Explicarea expresiei „**ceea ce este pe dinafară**” prin veșmintele exterioare nu este verosimilă, fiindcă acesta este un lucru firesc, a cărui interdicție nu poate fi imaginată și care nu poate fi exceptată. La fel se pune problema și în legătură cu explicarea ei prin ceea ce este descoperit de vânt și altceva asemănător, fiindcă acestea sunt lucruri care nu depind de puterile omului, indiferent dacă sunt exceptate sau nu. Ceea ce sugerează această excepție este faptul că ea este o autorizație și o toleranță arătată față de femeia dreptcredincioasă care lasă să i se vadă un lucru care poate fi ascuns și care este verosimil să fie fața și palmele.

S-a arătat îngăduință în privința feței și a palmelor pentru că acoperirea lor o incomodează pe femeie, îndeosebi dacă ea trebuie să iasă din casă, cum este cazul văduvei care trebuie să lucreze pentru a asigura cele necesare copiilor sau al femeii sărace care trebuie să-l ajute pe soț. Impunerea purtării vălului și acoperirii palmelor în astfel de situații constituie o piedică și o gre-

296 Vezi și explicarea acestui verset din Surat *an-Nur* și în comentariile lui At-Tabari, Al-Qurtubi, Az-Zamakhsari, Ar-Razi și alții (N.A.)

utate pentru femei.

Al-Qurtubi a spus: „Cum descoperirea feței și a palmelor este necesară în timpul Rugăciunii sau al Pelerinajului, este foarte posibil ca excepția să se refere la ele.” Acest lucru este dovedit și de relatarea lui Abu Dawud, care a spus că ‘A’ișa (Allah fie mulțumit de ea!) a zis că Asma’, fiica lui Abu Bakr, a intrat peste Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îmbrăcată în veșminte subțiri, iar el s-a întors de la ea și i-a zis: **„Asma’, femeii când ajunge la vârsta la care începe să aibă ciclul nu se cuvine să i se vadă decât asta și asta”** și a arătat către fața și mâinile sale.

În cuvintele lui Allah Preaînaltul: **„Spune dreptcredincioșilor să-și plece privirile lor.”** (An-Nur: 30) se află dovada că fețele femeilor nu erau acoperite, căci dacă femeia ar fi avut acoperite atât trupul cât și fața, nu ar mai fi avut nici un rost porunca de a pleca privirile, căci nu ar mai fi existat nimic care să poată fi văzut, astfel încât să se coboare privirile la întâlnirile cu ea.

În orice caz, cel mai nimerit pentru femeia musulmană este ca ea să-și ascundă podoabele, inclusiv fața, în măsura în care acest lucru este cu putință, și aceasta datorită răspândirii stricăciunii și desfrâului în vremea noastră. Acest lucru se confirmă dacă ea este frumoasă și există teama ca bărbații să fie ispitiți de ea.

b. **„Și să-și coboare vălurile peste piepturile lor!”** (An-Nur: 31) Femeia musulmană are datoria de a-și acoperi capul cu vălul ei și să acopere cu acest văl sau cu orice altceva pieptul ei și gâtul ei în întregime, astfel încât să nu poată fi văzut nimic din aceste găтели de ochii curioșilor.

Acest verset interzice femeilor să-și descopere podoabele ascunse – așa cum sunt podoabele de la urechi, din păr, de la gât, de la piept și de la picioare – în fața bărbaților străini, cărora le este îngăduit să le arate fața și palmele, adică **„ceea ce este pe dinafară”**.

c. **„Și să nu-și arate frumusețea decât înaintea soților sau părinților lor.”** (An-Nur: 31)

De la această interdicție au fost exceptate douăsprezece categorii de oameni:

1. Soții lor, căci soțul poate să vadă orice voiește la soția sa, după cum și soția poate să vadă tot ce voiește la bărbatul ei. Într-un hadis se relatează: **„Ferește-ții goliciunea, mai puțin de soția ta!”**

2. Părinții lor, inclusiv bunicii din partea tatălui și din partea mamei.

3. Părinții soților lor, care sunt pentru ele ca și părinții lor.
4. Copiii lor, ca și descendenții acestora, atât băieții cât și fetele.
5. Copiii soților lor, dat fiind faptul că trăiesc împreună în aceeași casă și că ea este în casă ca și mama lor.²⁹⁷
6. Frații lor, de la aceeași părinți sau de la un alt tată sau de la o altă mamă.
7. Copiii fraților lor, dată fiind interdicția ca un bărbat să se însoare cu mătușa sa din partea tatălui.
8. Copiii surorilor lor, dată fiind interdicția ca un bărbat să se însoare cu mătușa sa din partea mamei.
9. Femeile lor, adică femeile aflate în relații de rudenie sau de religie cu ea. Femeii nemusulmane nu-i este îngăduit să vadă podoabele femeii musulmane, afară de ceea ce vede și bărbatul.
10. Cele pe care le stăpânesc mâinile lor drepte, adică robii și roabele lor, pentru că Islamul îi socotește ca și cum ar fi membri ai familiei. Dar unii savanți au limitat această posibilitate numai la roabe.
11. Bărbații supuși care nu mai au dorință, adică acei bărbați care din motive fizice sau intelectuale nu au poftă pentru femei. Esențiale sunt aceste două calități împreună: să depindă de casă, având dreptul să intre la femeile din ea, și să nu aibă apetit sexual.
12. Copiii care nu știu încă ce este goliciunea femeilor, adică minorii în care nu s-a trezit încă instinctul sexual. Dacă se observă că li s-a trezit acest instinct, atunci femeilor nu le mai este îngăduit să-și arate podoabele ascunse dinaintea lor, chiar dacă sunt minori.

Versetul nu i-a menționat pe unchii din partea tatălui și din partea mamei căci ei sunt prin cutumă ca și părinții lor. Un hadis spune: „Unchiul bărbatului este ca și tatăl său”.²⁹⁸

297 Al-Qurtubi a zis: Celor care nu se pot căsători cu ea, femeia nu le poate arăta podoabele, dar poziția lor diferă în funcție de ceea ce se află în sufletele lor, după cum diferă și detaliile pe care le poate lăsa să apară în fața lor: tatălui îi poate arăta ceea ce nu-i poate arăta so-crului (N.A.)

298 Relatat de Muslim (N.A.)

Goliciunea femeilor

Reiese din cele prezentate mai sus că tot ceea ce îi este oprit femeii să arate din corpul ei este goliciune și trebuie să fie ascuns, neavând voie să-l descopere.

Goliciunea ei pentru bărbații străini de ea, precum și pentru femeile nemusulmane, este tot corpul ei afară de față și de palme, care pot fi arătate – după cum afirmă Ar-Razi – pentru nevoia de a lucra, de a primi și de a da. Însă li s-a poruncit să ascundă ceea ce nu este necesar să descopere și li s-a îngăduit să arate ceea ce se obișnuiește sau este necesar să fie arătat, căci rânduielile Islamului sunt drepte și îngăduitoare. Ar-Razi a afirmat: „Întrucât descoperirea feței și a palmelor sunt ca și necesare, s-a convenit ca ele să nu fie goliciune. În schimb, descoperirea tălpii piciorului nu este necesară și de aceea au existat deosebiri de păreri în legătură cu socotirea sau nesocotirea ei a fi goliciune.”²⁹⁹

Pentru cele douăsprezece categorii de oameni menționați în versetul 31 din *Surah an-Nur*, goliciunea femeii este caracterizată prin părțile care nu sunt considerate lucruri de împodobire, așa cum sunt urechile, gâtul, părul pieptul, brațele și picioarele care pot să fie arătate acestora.

Alte părți ale corpului, așa cum sunt spatele, abdomenul și pulpele nu pot fi arătate nici unei femei și nici unui bărbat în afara soțului.

Ceea ce se înțelege din acest verset este mai aproape de adevăr decât afirmațiile unor imami care au spus că goliciunea femeii pentru cei cărora le este interzis să se însoare cu ea, precum și pentru femei, este numai partea ce se întinde între buric și genunchi. Mai mult decât atât, ceea ce dovedește versetul este mai aproape de ceea ce au afirmat unii teologi care au zis că goliciunea pentru cei cărora nu le este îngăduit să se însoare cu ea este tot ceea ce nu se vede în timpul când ea lucrează. Ceea ce se vede când ea lucrează, de obicei în casă, este permis să fie văzut de cei cărora nu le este îngăduit să se însoare cu ea.

De aceea, Allah le-a poruncit femeilor dreptcredincioșilor să se acopere când ies din casă cu veșminte lungi și largi, care să le deosebească de femeile necredincioase sau desfrânate. Allah i-a poruncit Profetului Său să transmită comunității această veste divină cu caracter general:

„O, Profetule! Spune soațelor tale și copilelor tale și femeilor drept-

299 Comentariul lui Ar-Razi, voi.23, p.209 (N.A.)

credincioșilor să se învelească în jilbaburile³⁰⁰ lor, căci astfel va fi mai lesne să fie cunoscute și să nu li se pricinuiască necazuri! (Al-'Ahzab: 59)

Unele femei din perioada anterioară apariției Islamului (*al-Jahiliyya*), când ieșeau din casă, își descopereau anumite părți al corpului, cum ar fi partea de sus a pieptului, gâtul și părul, și de aceea ele erau urmărite de bărbați stricați. A fost revelat acest verset sfânt care-i poruncește femeii dreptcredincioase să se îmbrace în *jilbaburi* lungi, astfel încât să nu se mai poată vedea nimic din farmecele trupului ei. Prin aceasta, se poate vedea după înfățișarea ei exterioară că este o dreptcredincioasă evlavioasă și nu o va urmări sau tracasa nici un insolent sau ipocrit.

Este limpede din explicarea acestui verset că porunca aceasta a fost dată din teama pentru femei de a nu fi acostate de bărbați insolenți și stricați și nu din teama pentru necredința lor sau lipsa de încredere în ele, după cum pretind unii. Aceasta pentru că femeia gătită cu podoabe și veșminte, cu mers elegant și cu vorbă delicată îi ispitește întotdeauna pe bărbați, iar cei fără judecată pot jindui la ele. Aceasta este o întărire a versetului sfânt:

„Dacă sunteți pioase, nu vă arătați binevoitoare [față de bărbați], cu vorba, pentru ca acela care are o boală în inimă să nu poftască la voi.” (Al-'Ahzab: 32)

Islamul a insistat în porunca sa ca femeile musulmane să se apere și să fie virtuozose, nefăcând în acesta privință decât concesii neînsemnate cu privire la femeile bătrâne, căci Allah Preaînaltul a grăit astfel:

„Cât despre femeile ajunse de bătrânețe³⁰¹, care nu mai nădăjduiesc la căsătorie, nu este nici un păcat dacă ele își scot vălurile, însă fără a dori să-și arate podoabele³⁰². Dar dacă se rețin e și mai bine pentru ele. Și Allah este Cel care Aude Totul și Bineștiutor.” (An-Nur: 60)

Prin „femeile ajunse la bătrânețe” sunt avute în vedere femeile care nu mai au ciclu și care nu mai nasc din cauza bătrâneții, nu mai nădăjduiesc să se căsătorească și nu mai doresc bărbați, după cum nici bărbații nu le mai doresc pe ele. Allah le-a făcut lor unele concesii pentru a le scăpa de această restricție, îngăduindu-le să se lipsească de unele veșminte exterioare, ca mantia.

300 Singular jilbab: veșmânt larg și lung pe care femeile îl îmbracă peste vălul care le acoperă corpul și eventual și fața (N.T.)

301 Care nu mai au menstruație și nu mai nasc din cauza bătrâneții (N.T.)

302 Cum sunt brățările de la glezne (N.T.)

Permis și interzis în Islam

Însă Coranul a introdus o restricție și în privința acestora prin expresia **„fără să-și arate podoabele”**, adică fără să urmărească prin lipsire de aceste veșminte să se împodobească, ci pentru a le fi mai ușor, dacă simt nevoia de aceasta.

Dar în ciuda acestei permisiuni, este preferabil ca ele să se abțină de la aceasta, astfel încât să stea departe de orice bănuieți: **„Dar dacă se rețin este și mai bine pentru ele”**.

Intrarea femeilor în băile publice

Data fiind grija Islamului pentru apărarea goliciunilor și acoperirea lor, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a prevenit femeile să nu intre în băile publice și să nu se dezbrace în fața altor femei, cărora le place de obicei să facă din descrierea calităților lor fizice subiect de discuții și bârfe.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a prevenit și pe bărbați să nu intre în băile publice decât purtând un șort care să-i apere de ochii celorlalți. Jabir (Allah fie mulțumit de el!) a transmis că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care crede în Allah și în Viața de Apoi nu intră în baie decât cu un șort și acela care crede în Allah și în Viața de Apoi nu permite ca femeia lui să intre în baie.”**³⁰³

Iar ‘A’ișă (Allah fie mulțumit de ea!) a transmis că: **„Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit intrarea în băi, dar apoi le-a îngăduit bărbaților să intre în ele cu șorturi”**.³⁰⁴

A fost exceptată de la aceasta femeia căreia i se recomandă să intre în baie pentru tratarea unei boli de care suferă sau în situația că este lăuză și în alte cazuri asemănătoare. Iar Abd Allah Ibn ‘Amr a transmis că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în legătură cu băile: **„Bărbații nu intră în ele decât cu șorturi și împiedicați-le [să intre] în ele pe femei, afară de cea bolnavă și de cea lăuză!”**³⁰⁵ În lanțul transmițătorilor acestui hadis există o oarecare slăbiciune, însă normele legii sacre referitoare

303 Al-Mundhiri a zis: L-au relatat An-Nasa’i și At-Tirmizi, care l-au socotit bun. Și a mai adăugat că el este autentic cu condiția lui Muslim (N.A.)

304 Relatat de Abu Dawud, At-Tirmizi și Ibn Maja, dar în lanțul transmițătorilor celui din urmă este pomenit un nume necunoscut (N.A.)

305 Relatat de Ibn Maja și Abu Dawud, iar în lanțul transmițătorilor săi este menționat și Abd ar-Rahman Ibn Ziyad Ibn An’am Africanul (N.A.)

la îngăduința pentru bolnav și la simplificarea îndatoririlor sale religioase îl întăresc și-l sprijină.

Îl mai întărește și norma după care ceea ce este oprit pentru închiderea căii spre păcat este admis în caz de nevoie și interes. De asemenea, el este întărit și de relatarea lui Al-Hakim, care a preluat de la Abd Allah Ibn ,Abbas, care a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Feriți-vă de casa căreia i se spune baie!”** I-au răspuns lui: „Dar ea îndepărtează murdăria și este de folos celui bolnav.” Însă el le-a zis: **„Acela care intră să se acopere!”**³⁰⁶

Dacă o femeie intră în baie fără un motiv și fără o nevoie, ea săvârșește un păcat și i se cuvine amenințarea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), la care s-a referit Abu al-Malih al-Hudhali (Allah fie mulțumit de el!) atunci când a spus: „Niște femei din Homs sau din Damasc au intrat la 'A'īṣa (Allah fie mulțumit de ea!) și le-a zis: «Voi sunteți acelea care le îngăduie semenilor lor să intre în băi? Să știți că eu l-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **«Nu este nici o femeie care să-și scoată straietele ei în afară de casa soțului ei fără ca ea să nu îndepărteze ocrotirea Domnului ei.»**”³⁰⁷

S-a relatat că Umm Salama a afirmat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Allah o va lipsi de apărarea Lui pe oricare femeie își va scoate veșmintele într-un alt loc decât în casa soțului ei.”³⁰⁸

Dacă Islamul este atât de riguros în legătură cu intrarea femeilor în baie, care totuși este o casă cu patru pereți în care nu intră decât femei, atunci ne putem închipui care este judecata Lui în privința femeilor care-și arată goliciunea lor bărbaților care se duc încolo și înapoi, expunându-și trupurile pe plajă ochilor înfometate și instinctelor lacome.

Ele, fără îndoială, au rupt legătura între ele și Cel Milostiv, iar bărbații lor împart cu ele păcatul, fiindcă ei trebuie să fie păstori responsabili.

Etalarea ostentativă a frumuseții (*tabarruj*) este interzisă (*haram*)

Femeia musulmană se deosebește prin calitățile sale de femeia necredincioasă. Calitățile femeii musulmane sunt virtuozitatea, sfiala, decența

306 Relatat de Al-Hakim care a afirmat că este autentic, cu condiția lui Muslim, dar nu a fost comentat de Al-Mundhiri în At-Targhib (N.A.)

307 Relatat de At-Tirmizi, care a spus că este un hadis bun, de Abu Dawud, Ibn Maja și Al-Hakim, care a spus că este autentic cu condiția celorlalți doi (N.A.)

308 Relatat de Ahmad, de Abu Ya'la, de At-Tabarani și de Al-Hakim (N.A.)

etc., în vreme ce trăsăturile femeii necredincioase sunt afișarea frumuseții și ademenirea, căci ei îi plăcea să se arate ochilor. Az-Zamakhșari explică acest termen (*tabarruj*) astfel: silirea de a arăta ceea ce trebuie ținut ascuns, adică arătarea de către femeie a podoabelor ei și a farmecelor ei. Az-Zamakhșari adaugă la sensul acestui cuvânt un element nou: silința și premeditarea în etalarea podoabelor care ar trebui să fie ținute ascunse. Acest lucru care ar trebui să fie ascuns poate fi o parte a corpului, mișcarea unui membru al lui, modul de a vorbi sau de a merge, o bijuterie cu care se împodobesc femeile etc.

Etalarea frumuseții are manifestări pe care oamenii le cunosc, atât în vechime cât și în timpurile moderne. Comentatorii au menționat câteva dintre ele atunci când au explicat cuvintele lui Allah Preaînaltul adresate femeilor din familia Profetului, zicând:

„Sedeți în casele voastre și nu vă arătați [nurii], așa cum se arătau în vremea Jahiliyyei³⁰⁹” (Al-'Ahzab: 33)

Mujahid a spus: „Femeia ieșea și se plimba printre bărbați.”

Qutada a spus: „Ele aveau un mers legănat și cochetau.”

Iar Muqatil a zis: „Arătarea frumuseții constă în faptul că ea își aruncă vălul pe cap și nu-l strânge, ca să acopere șiragurile de mărgele, cerceii și gâtul, lăsând să i se vadă toate acestea.”

Aceasta este o imagine a etalării frumuseții din epoca preislamică: amestecarea cu bărbații, mersul legănat, purtarea vălului astfel încât să i se vadă unele farmece ale trupului și podoabele. Dar epoca modernă ne oferă moduri de etalare a frumuseții față de care astfel de manifestări din epoca preislamică sunt o adevărată virtuozitate și pioșenie.

Ce o scoate pe femeie din limitele etalării ostentative a frumuseții

Femeia musulmană iese din limitele etalării ostentative a frumuseții sale și se va caracteriza prin buna-cuviință proprie Islamului respectând următoarele recomandări:

a- Să-și plece privirea, căci cea mai de preț podoabă a femeii este sfiala, iar cea mai elocventă dovadă a sfielii este plecarea privirii, căci Allah Preaîn-

309 Perioada anterioară apariției Islamului, denumită prin expresia „al-Jahiliyya”, care înseamnă printre altele și perioada ignoranței (N.T.)

altul a grăit astfel:

„Și spune dreptcredincioaselor să-și plece privirile lor.” (An- Nur: 31)

b- Să nu se amestece cu bărbații astfel încât să se atingă de ei, așa cum se întâmplă în vremea noastră în cinematografe, în amfiteatrele universităților, în sălile de conferințe, în mijloacele de transport etc. Ma'qal Ibn Yaser a transmis că Trimisul iui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Este mai bine pentru oricare dintre voi să i se găurească țeasta cu o andrea de fier decât să atingă o femeie pe care nu-i este îngăduit [să o atingă]”.**

c- Veșmintele ei să corespundă cu rânduielele etice ale Islamului, prin următoarele calități:

1- Să acopere întregul corp cu excepția a *„ceea ce este pe dinafară”*, expresie prin care sunt avute în vedere, cel mai probabil, fața și palmele.

2- Să nu fie transparente și să nu contureze trăsăturile corpului. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a avertizat că printre oaspeții infernului se vor afla **„femeile mai mult goale decât îmbrăcate care se leagănă și provoacă legănarea, care nu vor afla Raiul și nu vor simți mi-reasma lui”.**

Prin cuvintele **„mai mult goale decât îmbrăcate”** sunt avute în vedere femeile care îmbracă veșminte care nu îndeplinesc funcția de acoperire, întrucât sunt transparente sau subțiri încât lasă să se vadă formele corpului. Niște femei din tribul Tamim, care purtau straie subțiri au venit la 'A'îșa (Allah fie mulțumit de ea!) și ea le-a zis: *„Dacă sunteți dreptcredincioase, [să știți că] acestea nu sunt veșminte pe care trebuie să le poarte femeile dreptcredincioase.”*

A fost introdusă la ea o mireasă care îmbrăcase un vâl subțire și transparent și ea a zis: *„Nu crede în Surat an-Nur o femeie care se îmbracă așa!”*

3- Să nu se contureze părțile corpului și să nu se pună în evidență farmelecele lui, chiar dacă sunt subțiri și transparente, așa cum fac obiectele vestimentare specifice civilizației trupului și poftei, adică civilizației occidentale, în care creatorii de modă se întrec în producerea de veșminte care să pună în evidență sânii, șoldurile, pulpele etc. într-o manieră care să stârneasă instinctele și poftele josnice. Cele care poartă aceste straie sunt, de asemenea, mai mult goale decât îmbrăcate, căci ele sunt mai ispititoare chiar și decât veșmintele subțiri și transparente.

Permis și interzis în Islam

4- Să nu fie veșminte destinate numai bărbaților, așa cum sunt pantalonii, căci – așa după cum se știe - Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a blestemat pe femeile care vor să semene cu bărbații, după cum i-a blestemat și pe bărbații care vor să semene cu femeile, interzicându-le femeilor să poarte veșminte bărbătești și bărbaților să poarte veșminte femeiești.

5- Să nu fie veșminte purtate de necredincioasele evreice, creștine sau păgâne, căci asemănarea cu acestea este interzisă de Islam, fiindcă el voiește ca bărbații și femeile care cred în el să se distingă atât prin înfățișarea exterioară cât și prin convingerile lor. Tocmai de aceea, a poruncit deosebirea de necredincioși în legătură cu multe lucruri. Iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care se aseamănă cu un neam este din el”**.

d- Să fie sobră și curată în mers și în vorbire, să evite provocarea prin vorbire și mișcărilor corpului și feței sale, știut fiind că mersul legănat și mlădierea sunt specifice femeilor stricate și nu femeilor musulmane. Allah Preaînaltul a grăit: **„Nu vă arătați binevoitoare [față de bărbați], cu vorba, pentru ca acela care are o boală³¹⁰ în inimă să nu poftască la voi.”** (Al- 'Ahzab: 32)

e- Să nu atragă atenția bărbaților în mod intenționat la podoabele ei ascunse, prin parfumuri, clinchet sau altceva de acest fel, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Și să nu lovească cu picioarele lor astfel încât să se afle ce podoabe ascund ele!” (An-Nur: 31)

În perioada preislamică (*al-Jahiliyya*) atunci când trecea pe lângă oameni, femeia lovea cu piciorul astfel încât să se audă zăngănitul brățărilor de la gleznele ei, dar Coranul a oprit acest gest întrucât stârnește bănuielile bărbaților și poftele lor și întrucât el dovedește intenția rea a femeii de a atrage privirile bărbaților spre ea și spre podoabele ei.

Aceste gesturi sunt asimilate cu parfumurile folosite de femei pentru a stârni instinctele și pentru a atrage atenția bărbaților. Într-un hadis se relatează: **„Femeia, dacă se parfumează și trece pe lângă un grup de oameni, este așa și așa...”³¹¹**, adică este o femeie fără moravuri.

310 Fățărnicie, îndoială și înclinare spre păcat (N.T.)

311 Al-Mundhiri a arătat că hadisul a fost relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi, care i-a socotit a fi un hadis bun și autentic. El a fost menționat și de An-Nasa'i, de Ibn Khuzayma și de Ibn Habban, în varianta „Orice femeie care se parfumează și trece pe lângă niște oameni pentru ca ei să simtă mirosul parfumului ei este fără moravuri”. A fost relatat de Al-Hakim

Din aceasta înțelegem că Islamul nu i-a impus femeii – așa cum pretind unii – să rămână prizoniera casei, din care nu ar ieși până la moarte, ci i-a permis să iasă pentru Rugăciune, pentru a studia și pentru alte nevoi, așa cum au făcut și femeile companionilor Profetului, căci unele dintre ele au luat parte la lupte și la incursiuni împreună cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), apoi cu califii care i-au urmat. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis soției sale Sawda: **„Allah v-a îngăduit vouă să ieșiți pentru nevoile voastre.”**³¹²

Și tot el a zis: **„Dacă femeia vreunuia dintre voi cere îngăduința să meargă la moschee, nu o împiedicați!”**³¹³ Iar într-un alt hadis se relatează: **„Nu le împiedicați pe roabele lui Allah de la moscheile lui Allah!”**³¹⁴

Unii învățați restricționisti au afirmat că femeii îi este oprit să privească la bărbat, luând ca argument ceea ce a relatat At-Tirmizi care a preluat de la Nabhan, cel slobozit de Umm Salama, că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a zis ei și Maymunei, când a intrat la ea Ibn Umm Maktum: **„Acoperiți-vă!”** Dar ele au zis: „El este orb.” Dar el a continuat: **„Voi sunteți oarbe? Voi nu-l vedeți?”** Dar cercetătorii au afirmat că acest hadis nu este autentic, pentru că cel care l-a relatat preluându-l de la Umm Salama a fost Nabhan, cel slobozit de ea, iar el este dintre aceia ale căror hadisuri nu sunt luate ca argumente.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a poruncit Fatimei, fiica lui Qays, să-și petreacă perioada de așteptare (*‘idda*) în casa lui Umm Şurayk. Apoi s-a corectat zicând: „Aceasta este o femeie care are mereu musafiri dintre companionii mei. Petreceți perioada de așteptare la Ibn Umm Maktum! El este orb. Poți să te lipsești de câteva veșminte fără ca el să te vadă.”³¹⁵

Servirea de către femeie a oaspeților soțului ei

Femeii îi este îngăduit să-i servească pe oaspeții soțului ei, în prezența lui, cu condiția ca ea să urmeze bunele maniere islamice în ceea ce privește îmbrăcămintea, podoabele, felul de a vorbi și de a merge. Este normal ca ei

care a apreciat că are un lanț de transmițători perfect (N.A.)

312 Relatat de Al-Bukhari în Kitab an-nikah, capitolul „Leșirea femeilor pentru nevoile lor” (N.A.)

313 Relatat de Al-Bukhari, capitolul „Cererea îngăduinței de către femeii de a ieși la moschee și altele” (N.A.)

314 Relatat de Muslim (N.A.)

315 Vezi Comentariul lui Al-Qurtubi. voi. 12, p.228 (N.A.)

să o vadă și ca ea să-i vadă într-o astfel de situație și nu este nici un păcat în aceasta, câtă vreme nu există nici o ispită, nici din partea ei, nici din partea lor.

Al-Bukhari, Muslim și alții au relatat, preluând de la Sahl Ibn Sa'd Al-Ansari, care a spus: „**Când a aranjat petrecerea de nuntă, Abu 'Usayd as-Sa'idi i-a invitat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și pe companionii săi. Și nu le-a pregătit lor mâncare și nu le-a servit-o decât soția lui, Umm 'Usayd. A muiat curmale într-un vas de piatră de cu seară și când a terminat Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) de mâncat, le-a stors cu mâna ei și i-a dat să bea din [siropul astfel făcut].**”

Acest hadis – după cum a spus șeikhul Ibn Hajar – îngăduie „servirea de către femeie a soțului și a invitaților lui, dar cu condiția feririi de ispită și a înveșmântării așa cum se cuvine.” Dacă femeia nu este înveșmântată așa cum se cuvine, așa după cum se întâmplă cu cele mai multe femei din vremea noastră, atunci apariția ei în fața bărbaților este interzisă (*haram*)

Homosexualitatea - unul din marile păcate săvârșite prin încălcarea celor oprite

Așa după cum a interzis preacurvia (*zina*) și mijloacele și căile care duc la ea, tot astfel Islamul a interzis și devierile sexuale, adică homosexualitatea.

Această faptă respingătoare este o abatere de la starea firească, o alterare a bărbăției și o crimă împotriva dreptului feminității.

Răspândirea acestui păcat într-o comunitate de oameni le alterează viața și-i transformă în robi ai lui, făcându-i să uite virtuțile morale, să uite de obiceiuri și de bunul gust. Este de ajuns să ne amintim de ceea ce pomenește Coranul cel Sfânt despre neamul lui Lot, neamul care a născocit această faptă rușinoasă, căci bărbații din acest neam au lăsat femeile lor bune care erau permise (*halal*), îndreptându-se către această poftă urâtă care este interzisă (*haram*) De aceea le-a zis profetul lor Lot:

„Oare mergeți voi la bărbații din toate lumile și lăsați voi femeile pe care Domnul vostru le-a creat pentru voi? Voi sunteți un neam de nelegiu-iți!” (Aș-Şu'ara': 165-166)

Coranul i-a acuzat pe ei prin glasul lui Lot de întrecerea măsurii, ignoranță, exagerare, stricăciune și crimă în mai multe versete.

Una dintre cele mai ciudate atitudini ale acestui neam, în care a apărut devierea de la starea firească, pierderea judecății, decăderea morală și stricarea bunului gust, a fost aceea față de oaspeții lui Lot – îngerii trimiși de Allah cu înfățișare de oameni, pentru a încerca neamul acela și pentru a înregistra această faptă a lor. Iată cum este relatată de Coran:

„Și când trimișii³¹⁶ Noștri au venit la Lot, s-a simțit stingherit, neștiind ce să facă. Și a zis el: «Aceasta este o zi cumplită!» Și s-a grăbit neamul său către el, după ce până atunci săvârșiseră fapte rele³¹⁷. Și le-a zis el: «O, neam al meu! Acelea sunt ficele mele și ele sunt mai curate pentru voi!³¹⁸ Fiți cu frică de Allah și nu mă faceți de ocară față de oaspeții mei! Oare nu este printre voi [nici] un bărbat chibzuit?» Dar ei au zis: «Tu știi că noi nu avem nevoie de ficele tale și știi ce voim noi!» A zis el: «O, de-aș avea eu putere asupra voastră și de-aș găsi un sprijin temut!» Au zis³¹⁹: «O, Lot! Noi suntem trimișii Domnului tău! Ei nu vor putea [niciodată] să ajungă la tine³²⁰!»” (Hud: 77-81)

Juriștii musulmani au emis păreri diferite în legătură cu pedeapsa care să fie aplicată acelor care săvârșesc această faptă rușinoasă. Să fie socotită asemenea preacurviei? Să fie uciși cei care săvârșesc și cei asupra cărora este săvârșită? Și cum să fie uciși? Cu sabia? Arși în foc?

Această pedeapsă care s-ar putea să pară aspră urmărește curățirea societății islamice de aceste păcate dăunătoare care nu pot conduce decât la pieire și la nimicire.

Masturbarea

Se poate întâmpla ca sângele instinctului să se agite în trupul tânărului și el să recurgă la mână pentru a produce cu ajutorul ei eliminarea spermei din trup, astfel încât să-și relaxeze nervii și să se elibereze de agitația instinctului. Cei mai mulți învățați au interzis acest obicei, imamul Malik călăuzindu-se după spusele lui Allah Preaînaltul:

316 Aici îngerii (N.T.)

317 Se destrăbălaseră între ei (N.T.)

318 Femeile din neamul lui Lot cu care îi îndeamnă să se căsătorească și să renunțe la practicile homosexuale (N.T.)

319 De data acesta îngerii (N.T.)

320 Pentru a-ți face vreun rău (N.T.)

„Și care se feresc de femeie³²¹, afară de soațele lor și de aceea ce stăpânesc mâinile lor drepte³²², căci pentru aceasta nu sunt ei învinuiți³²³, în vreme ce aceia care caută mai mult de atât, aceia sunt nelegiuți.” (Al-Mu'minun: 5-7)

S-a relatat că imamul Ahmad Ibn Hanbal a socotit sperma a fi secreții ale organismului care pot fi eliminate, așa cum se procedează și cu luarea de sânge. La această părere a subscris și Ibn Hazm. Dar juriștii hanbaliți au condiționat îngăduirea de două situații: teama de a cădea în păcatul preacurviei și neputința bărbatului de a se căsători.

Se poate ține seama de opinia imamului Ahmad în situațiile de agitare a instinctului și de teama de a cădea în păcat, așa cum este cazul unui tânăr care învață sau lucrează în afara țării sale, unde sunt multe tentații și se teme pentru sine de greutate. Nu este nici o nenorocire pentru el dacă recurge la acest mijloc pentru a stinge agitația instinctului, dar cu condiția să nu exagereze și să nu-și facă din aceasta un obicei.

Dar mai potrivit decât aceasta este îndemnarea pe care Trimisul a adresat-o tânărului musulman care nu se poate căsători de a recurge la post cât mai mult, căci el educă voința și răbdarea, întărește evlavia și simțul controlului lui Allah asupra sufletului credinciosului musulman, atunci când a zis: **„O, voi tinerilor! Acela dintre voi care poate avea posibilitatea să se căsătorească, fiindcă aceasta îndeamnă mai degrabă la plecarea privirii și păzește mai bine rușinea; iar acela dintre voi care nu poate este mai bine ca el să postească căci postul îl apără [de păcat]!”**³²⁴

2. CĂSĂTORIA

În Islam nu există viață monahală

Islamul a oprit să se lase frâu liber instinctului sexual fără nici un fel de restricții și limite și de aceea a interzis preacurvia, precum și ceea ce conduce la ea și urmează după ea.

În același timp Islamul a respins și tendința opusă acesteia, adică tendința reprimării instinctului și de aceea a îndemnat la căsătorie și a oprit de

321 Cei care preacurvesc (N.T.)

322 Femeile slave aflate în stăpânirea lor, cu observația că Islamul îndeamnă la eliberarea robilor, fie ca un act de adorație, fie ca mijloc de răscumpărare (N.T.)

323 Pentru că aceasta este un drept îngăduit (N.T.)

324 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

la pustnicie sau de la castrare.

Musulmanului nu-i este îngăduit să evite căsătoria, câtă vreme este apt de aceasta, sub pretextul dedicării lui Allah și adorării Lui, schimniciei și izolării de această lume.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a observat la unii dintre companionii săi o oarecare înclinație către viața monahală și a proclamat că aceasta este o abatere de la calea Islamului și îndepărtare de la *Sunna* stabilită de Profet -(Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a îndepărtat aceste idei creștine de mediul islamic. S-a transmis că Abu Qaulaba a zis: „Unii dintre tovarășii Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) au vrut să renunțe la [plăcerile] acestei vieți, să le părăsească pe femei și să trăiască în schimnicie, dar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a zis lor cu asprime: **«Au pierit aceia care au fost neînduplecați mai înainte de voi. Au fost neînduplecați față de ei înșiși, iar Allah a fost neînduplecat cu ei. Ceea ce a mai rămas din ei se află în mănăstiri și chilii. Adorați-L pe Allah și nu-l faceți Lui nici un fel de semeni, mergeți în Pelerinajul mare (*Hajj*) și în Pelerinajul mic (*‘umra*) și urmați calea cea dreaptă pentru ca să fie (și alții) drepți!»**”³²⁵

Și apoi a adăugat: „Și a fost revelat în legătură cu ei acest verset:

„O, voi cei care credeți! Nu opriți bunătățile pe care Allah vi le-a îngăduit și nu căleți [poruncile], căci Allah nu-i iubește pe cei care încalcă [poruncile]!” (Al-Ma’ida: 87)”

Iar Mujahid a zis: „Niște bărbați, printre care și Osman Ibn Maz’un și Abd Ibn Omar, au vrut să trăiască în schimnicie, să se castreze și să îmbrace straie de păr și lână, însă a fost revelat versetul pomenit mai sus și cel care urmează după el.”³²⁶

Al-Bukhari și alții au relatat că un grup de companionii s-au dus la casele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) întrebându-le pe soțiile sale despre actele sale de devotament (*‘ibadat*) Când le-au vorbit despre ele, le-au socotit a fi puține și apoi au zis: „Cât de departe suntem noi de Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Allah i-a iertat lui atât păcatele pe care le-a săvârșit înainte [de a propovădui Islamul] cât și pe acelea pe care le-a săvârșit apoi! Unul din ei a zis: „Eu voi posti toată

325 Menționat de Abd ar-Razzaq, de Ibn Jarir și de Ibn al-Mundhir (N.A.)

326 Relatat de Ibn Jarir în comentariul său (N.A.) Iar versetul la care se face referire este următorul: „Mâncați din ceea ce Allah v-a dăruit, ca fiind îngăduit și bun, și fiți cu frică de Allah în care voi credeți!” (Al-Ma’ida: 88) (N.T.)

viața fără întrerupere!” Altul a zis: „Eu voi sta toată noaptea de veghe, fără să-mi cadă pleoapă pe pleoapă!” Un altul a zis: „Eu voi sta departe de femei și n-am să mă însor în veci de veci!” Dar când vorbele au ajuns la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) el le-a spus că săvârșesc greșeală și se abat de la calea cea dreaptă și le-a zis: **„Eu sunt cel mai cunoscător de Allah dintre voi și mă tem de El mai mult decât oricine dintre voi, însă eu stau noaptea de veghe pentru rugăciune, dar și dorm, țin post, dar și mănânc și mă însor cu femeile. Iar acela care nu iubește rânduiala mea nu este cu mine!”**

Iar Sa’d Ibn abi Waqqas a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu i-a îngăduit lui Osman Ibn Maz’un să trăiască în castitate, căci dacă i-ar fi îngăduit, atunci noi ne-am fi castrat.”

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a adresat tinerilor în general, zicându-le: **„O, voi tinerilor! Acela dintre voi care are posibilități să se însoare, căci aceasta face mai degrabă privirea să co-boare și apără cu mai multă strășnicie rușinea!”**³²⁷

Pornind de la aceasta, unii învățați au socotit căsătoria o obligație pentru musulman căruia nu-i este îngăduit să nu o facă, dacă este în stare de aceasta. Iar alții au asigurat că este o obligație numai pentru aceia care doresc acest lucru cu înfocare, de teamă pentru sufletele lor.

Nu se cuvine ca musulmanul să se abțină de la căsătorie de teamă că resursele sale pentru aceasta nu vor fi îndestulătoare sau de teama răspunderilor ce-i revin. El trebuie să încerce și să se străduiască, așteptând harul și ajutorul lui Allah, pe care El le-a făgăduit celor care se căsătoresc, voind evlavia și virtuozitatea, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Căsătoriți-vă pe cei care sunt singuri dintre voi”³²⁸, precum și pe cei virtuoși dintre robii și roabele voastre! Dacă ei sunt săraci, Allah îi va face bogați prin mare mila Sa.” (An-Nur: 32)

Iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Trei sunt aceia care lui Allah îi revine să-i ajute pe ei: cel care se căsătorește voind curățenia, [robul] care voiește să scape din robie [plătind din truda sa stăpânului] care scrie [ceea ce primește de la el] și cel care ia parte la lupta pe calea lui Allah”**.³²⁹

327 Relatat de Al-Bukhari (NA.)

328 Fie că nu au mai fost căsătoriți, fie că sunt văduvi sau divorțați (N.T.)

329 Relatat de Ahmad, de An-Nasa’i, de At-Tirmizi, de Ibn Maja și de Al-Hakim (N.A.)

Privirea la fata cerută în căsătorie

Musulmanului îi este îngăduit să privească la logodnica sa, dacă se hotărăște să se căsătorească și voiește să ceară mâna unei femei, înainte de căsătoria propriu-zisă, pentru a face acest pas în deplină cunoștință, pentru a nu porni la drum legat la ochi, astfel încât să fie ferit de căderea în greșeală și de încurcarea în ceea ce nu-i place.

Aceasta și pentru că ochiul este solul inimii și se poate întâmpla ca întâlnirea ochilor să fie o cale spre întâlnirea inimilor și însoțirea sufletelor.

Muslim a relatat că Abu Hurairah a zis: „Mă aflu la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a venit la el un bărbat și i-a spus că s-a însurat cu o femeie din rândul ansarilor. **«Te-ai uitat la ea?»** I-a întrebat Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) **«Nu!»** I-a răspuns bărbatul. Atunci el a zis: **«Du-te și privește la ea, căci în ochii ansarilor se află ceva!»**”

Al-Maghira Ibn Șu'ba a relatat că a cerut mâna unei femei și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: **„Privește la ea, căci este mai bine să vă potriviți amândoi!”** Atunci s-a dus la părinții ei și le-a transmis vorbele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) dar se pare că lor nu le-a prea convenit lucrul acesta. Însă femeia a auzit din odaia ei vorbele lui și a zis: „Dacă Trimisul lui Allah ți-a poruncit să te uiți [la mine], atunci uite-te!” Și a mai adăugat Al-Maghira: „Și m-am uitat la ea și am luat-o de nevastă!”³³⁰

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a stabilit nici pentru Al-Maghira, nici pentru celălalt bărbat măsura în care le este îngăduit să privească la femeia cerută în căsătorie. Unii învățați au zis referitor la aceasta că este vorba numai de față și de palme, însă fața și palmele pot fi văzute și fără să fie nevoie de cererea în căsătorie. De vreme ce aceasta este o excepție, trebuie să fie permis să se vadă mai mult decât ceea ce este posibil în condiții obișnuite. Într-un hadis se relatează: **„Dacă unul dintre voi a cerut o femeie în căsătorie și poate să vadă la ea ceva care să-l îndemne la căsătoria cu ea, atunci să o facă!”**³³¹

Unii învățați au exagerat în ceea ce privește măsura în care este permis să fie văzută o femeie, iar alții au exagerat în privința restricțiilor, dar binele

330 Relatat de Ahmad, de Ibn Maja, de At-Tirmizi, de Ibn Habban și de Ad-Darimi (N.A.)

331 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

se află în calea de mijloc și în moderație. Unii cercetători apreciază că cel care cere o fată în căsătorie în epoca actuală poate să o vadă în veșmintele în care apare în fața tatălui ei, a fratelui ei și a celorlalți cu care nu-i este îngăduit să se căsătorească, fără nici un fel de reținere. Un cercetător a afirmat: „Ba el, în conformitate cu Sunna, are voie să o însoțească împreună cu tatăl ei sau cu un alt bărbat dintre aceia cărora nu le este îngăduită căsătoria cu ea, îmbrăcată în veșmintele ei legale, în vizitele ei obișnuite sau în locurile îngăduite, pentru a observa mintea ei, gustul ei, trăsăturile personalității ei, căci aceasta se încadrează în afirmația că **„dacă poate să vadă la ea ceva care să-l îndemne la căsătoria cu ea, atunci să o facă”**.

El poate să privească la ea cu asentimentul ei și al familiei ei, după cum poate să privească la ea și fără ca ea sau cineva din familia ei să știe acest lucru, cât timp face lucrul acesta cu intenția de a se căsători. Jabir Ibn Abd Allah a zis despre soția lui: Mă ascundeam de ea sub pomi ca să o pot vedea.

Iar din hadisul despre Al-Maghira pe care l-am menționat mai sus aflăm că tatălui musulman nu-i este îngăduit să-l împiedice să o vadă pe fiica sa pe acela care dorește cu adevărat să se însoare cu ea, luând ca pretext Sunna. Este necesar ca tradițiile să fie subordonate legii revelate (*șari'a*) și nu legea revelată să fie subordonată tradițiilor.

În același timp nici tatălui, nici celui care dorește să se căsătorească și nici fetei cerute în căsătorie nu le este permis să se folosească de această îngăduință pentru a se permite tânărului și tinerei ca, sub acoperirea logodnei, să se ducă la locuri de distracție, în parcuri sau în piețe, fără a fi însoțiți de cineva dintre aceia cărora nu le este îngăduit să se însoare cu ea, așa cum procedează astăzi cei îndrăgostiți de tradițiile occidentale.

Natura Islamului respinge atât extremismul de dreapta cât și extremismul de stânga.

Situațiile în care nu este permisă cererea în căsătorie

Musulmanului nu-i este îngăduit să ceară în căsătorie în timpul perioadei de așteptare (*idda*) o femeie divorțată sau o femeie al cărui soț a decedat, fiindcă perioada de așteptare este legată de căsătoria anterioară și de aceea nu poate să fie încălcată. El are însă voie să-i dea de înțeles în timpul perioadei de așteptare femeii al cărei soț a decedat că intenționează să o ia în căsătorie, dar fără să-i declare deschis acest lucru, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Nu păcătuieți, dacă [încă în timpul acesta] le arătați [indirect] femeilor intenția de a vă căsători cu ele.” (Al-Baqara: 235)

De asemenea, îi este oprit să ceară în căsătorie o fată pe care a cerut-o un alt bărbat înaintea lui, dacă aceasta a ajuns la o înțelegere cu partea cealaltă, fiindcă cel care i-a cerut mâna primul a dobândit un drept care trebuie să fie respectat, ca o dovadă a apărării legăturilor și prieteniei dintre oameni și pentru ca musulmanul să stea departe de o conduită ce contravine adevăratei bărbății, căci un astfel de gest ar semăna cu răpirea sau cu întrecerea măsurii. Dar dacă primul bărbat care i-a cerut mâna renunță la cererea sa în căsătorie sau îi îngăduie celui alt să o ceară în căsătorie pe aceeași femeie, atunci nu este nici un păcat.

Muslim a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Credinciosul este fratele credinciosului și nu-i este îngăduit să cumpere ceea ce a cumpărat fratele său, nici să o ceară în căsătorie [pe femeia] pe care a cerut-o fratele său.”**³³² Iar Al-Bukhari a relatat că el a zis: **„Unui bărbat [nu-i este îngăduit] să o ceară în căsătorie [pe femeia pe care a cerut-o] un alt bărbat, decât dacă cel care a cerut-o înaintea lui renunță [la ea] sau îi îngăduie [să facă acest lucru]”.**³³³

Fecioarei i se cere părerea și ea nu poate fi constrânsă

Fata este prima implicată în căsătoria ei și de aceea tatălui său sau tutorelui său nu le este permis să ignore sau să nesocotească părerea ei, căci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Femeia care a avut soț este mai îndreptățită (să hotărască) în privința ei decât tutorele ei, iar fecioarei i se cere părerea în privința ei, iar încuviințarea ei este tăcerea.”**³³⁴

O fată a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a spus că tatăl său a măritat-o cu verișorul ei pe care ea nu-l place câtuși de puțin. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a spus că această chestiune depinde doar de ea. Atunci ea i-a răspuns: „Eu am acceptat ceea ce a făcut tata, dar am vrut ca femeile să știe că părinții nu au nici un drept întru aceasta”.³³⁵

332 Extras de Muslim (N.A)

333 Extras de Al-Bukhari (N.A.)

334 General acceptat (N.A.)

335 Relatat de Ibn Maja și de alții (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Tatălui nu-i este îngăduit să amâne căsătoria fiicei sale, dacă îi cere mâna un bărbat potrivit, cu credință și cu calități alese. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Trei sunt cele care nu se amână: Rugăciunea, dacă i-a venit timpul, conducerea la groapă, dacă i-a sosit vremea, și văduva dacă și-a găsit un [bărbat] potrivit.**”³³⁶ Și tot el a zis: „**Dacă vine cineva de a cărui credință și de ale cărui însușiri alese sunteți mulțumiți, dați-i lui fata de soție, căci dacă nu o faceți, va fi ispită pe pământ și mare stricăciune!**”³³⁷

Femeile care sunt oprite

Musulmanului îi este interzis să se însoare cu una din următoarele femei:

1. *Soția tatălui său*, indiferent dacă tatăl a divorțat de ea sau dacă el a murit. Această căsătorie era îngăduită în perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*), dar Islamul a oprit-o pentru că soția tatălui dobândește poziția de mamă pentru fiul lui, în urma căsătoriei. De aceea, a fost firească oprirea căsătoriei cu ea, pentru asigurarea venerației tatălui. În plus, oprirea căsătoriei cu ea stăvilește râvnirea fiului la ea și râvnirea ei la el, relațiile dintre ei bazându-se pe respect și pe stimă.

2. *Mama și bunica.*

3. *Fiiica și fiica fiului său sau a fiicei sale.*

4. *Sora*, indiferent dacă este soră numai de tată sau numai de mamă.

5. *Mătușa din partea tatălui*, chiar dacă este soră cu el numai de tată sau numai de mamă.

6. *Mătușa din partea mamei*, chiar dacă este soră cu ea numai de tată sau numai de mamă.

7. *Fiicele fratelui.*

8. *Fiicele surorii.*

Aceste rude sunt femeii numite în Islam „cele cu care căsătoria este oprită” (*maharim*), pentru că ele îi sunt oprite musulmanului, nefiindu-i îngăduită în nici o situație căsătoria cu ele, tot așa cum bărbatul cu care le este

336 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

337 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

interzis femeilor să se căsătorească este numit *mahram*.

Explicația interzicerii căsătoriei cu aceste rude este limpede:

a. Firea bărbatului găsește respingătoare pofta sexuală pentru mama sa, pentru sora sa, pentru fiica sa. Ba există chiar și animale care refuză o astfel de relație. Iar sentimentele bărbatului față de mătușile sale din partea tatălui și din partea mamei sunt asemănătoare cu sentimentele sale față de mama lui, iar unchii femeii sunt pentru ea asemenea tatălui său.

b. Dacă legea divină (*șari'a*) nu le-ar fi stăvilat pofta pentru ele, ar fi existat primejdia întreținerii de către bărbat a legăturilor cu ele, date fiind posibilitățile de a rămâne numai cu ele și de a fi tot timpul împreună cu ele.

c. Între bărbat și aceste femei rude există un sentiment constant de respect sau de afecțiune și simpatie. De aceea, este firesc ca sentimentele sale de dragoste să se îndrepte către femeile străine de el, prin căsătorie, apărând astfel relații noi, căci sfera iubirii și prieteniei între oameni este largă:

„Și El a pus între voi dragoste și îndurare.” (Ar-Rum: 21)

d. Acest sentiment firesc dintre bărbat și rudele sale femei pe care le-am menționat, întemeiat pe afecțiune și respect, trebuie să rămână cald și puternic, devenind suportul relației permanente dintre ei și baza iubirii și a prieteniei. Expunerea acestui sentiment și acestei relații la căsătorie și la certurile și neînțelegerile ce pot avea loc poate să conducă la despărțire și la separare, ceea ce vine în contradicție cu stabilitatea și permanența dorite pentru aceste relații.

e. Descendenții provenind de la aceste rude pot să se nască degenerați, iar dacă familia persoanei respective are anumite defecte fizice și intelectuale, acestea se vor accentua la urmași.

f. Femeia are nevoie de cineva care să o apere și să-i protejeze interesele față de soțul ei, mai ales dacă relațiile dintre ei se clatină. Cum s-ar rezolva această problemă când protectorul ei ar fi în același timp dușmanul ei?

Femeile interzise ca urmare a alăptării

9. Musulmanului îi este interzis s-o ia în căsătorie pe *femeia care l-a alăptat* când era prunc, căci prin faptul că l-a alăptat a devenit ca și mama lui, laptele ei contribuind la formarea cărnii și oaselor sale. Această alăptare a

generat, de asemenea, între el și ea sentimentele maternității și filiației. S-ar putea ca aceste sentimente să nu se vadă, dar ele sunt latente în subconștiință pentru a apărea ulterior, la nevoie.

S-a pus condiția ca alăptarea să se fi făcut în fragedă pruncie, adică înainte ca pruncul alăptat să fi împlinit vârsta de doi ani, deci perioada în care laptele este principalul aliment, și condiția să fi fost alăptat până la sațietate de cel puțin cinci ori, prin sațietate avându-se în vedere renunțarea sugarului din proprie inițiativă la sân, ca urmare a faptului că s-a săturat.

Limitarea alăptărilor la cinci reprezintă numărul care a fost menționat cel mai des în hadisuri și care este considerat mediu.

10. *Surorile de alăptare*, întrucât așa cum femeia a devenit mamă a sugarului, ca urmare a alăptării lui, tot astfel fiicele ei au devenit surori de alăptare ale lui, surorile mamei au devenit mătuși tot prin relația de alăptare, și tot astfel au devenit în relații corespunzătoare și celelalte rude ale mamei. Într-un hadis se relatează: **„Sunt oprite ca rezultat al alăptării toate acelea care sunt oprite ca urmare a rudeniei [de sânge]³³⁸.”** Și astfel, cum este oprită căsătoria cu mătușa din partea tatălui și mătușa din partea mamei, fiicele fratelui și fiicele surorilor, este, de asemenea, oprită căsătoria cu aceste rude ca urmare a alăptării.

Femeile interzise ca urmare a înrudirii prin alianță

11. Printre femeile cu care musulmanului îi este interzis să se căsătorească se numără și *mama soției*. Islamul interzice căsătoria cu aceasta de îndată ce a încheiat contractul de căsătorie cu fiica ei, chiar dacă nu s-a consumat mariajul, fiindcă ea dobândește pentru bărbat poziția pe care o are mama lui.

12. *Fiica vitregă*, fiindcă ea este fiica soției cu care a consumat mariajul. Dacă nu a consumat încă mariajul cu mama, nu-i este interzis să se însoare cu fiica ei.

13. *Soția fiului*, prin fiu avându-se în vedere fiul legitim și nu fiul adoptiv.

Islamul a abrogat legalitatea sistemului adopțiunii și ceea ce decurge din el, întrucât contravine realității și aceasta conduce la interzicerea a ceea ce este permis și la permiterea a ceea ce este interzis. Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu i-a făcut pe copiii voștri înfițați să fie asemenea fiilor voștri.

338 General acceptat (N.A.)

Acestea sunt cuvinte ce ies din gurile voastre.” (Al-Ahzab: 4)

Adică acestea sunt numai vorbe care nu schimbă realitatea și nu-l pot face pe cel străin să devină rudă.

Interzicerea acestora trei din urmă se datorează unei situații accidentale, respectiv înrudirea prin alianță și relațiile strânse decurgând din aceasta între cei care se înrudesc.

Căsătoria cu două surori

14. Islamul a interzis *căsătoria cu doua surori*, care era practică în perioada preislamică, fiindcă iubirea fraternă pe care Islamul o apără nu permite ca cele două surori să fie soțiile unui singur bărbat în același timp.

Coranul a interzis căsătoria cu două surori, iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a adăugat la aceasta: **„Nu este permisă căsătoria cu o femeie și cu mătușa ei din partea tatălui, nici cu o femeie și cu mătușa ei din partea mamei”**. Și tot el a mai spus: **„Dacă ați făcut aceasta, [înseamnă că] ați rupt legăturile voastre de sânge”**. Or Islamul respectă legăturile de sânge și atunci cum ar fi cu puțință să socotească legitim ceea ce duce la ruperea lor?

Interzicerea căsătoriei cu femeii măritate

15. Nu este îngăduită căsătoria cu o *femeie măritată*, câtă vreme ea se află, sub tutela soțului ei³³⁹. Pentru ca un alt bărbat să se poată căsători cu ea, trebuie să îndeplinească două condiții:

a. Să iasă de sub protecția soțului ei, ca urmare a decesului lui sau a divorțului.

b. Să expire perioada de așteptare (*'idda*), care decurge din căsătoria anterioară și o separă de ea. Perioada de așteptare pentru femeia gravidă durează până când ea naște, pentru femeia căreia i-a murit soțul ea este de patru luni și zece zile, iar pentru femeia divorțată ea este de trei cicluri. Numărul acestora este de trei pentru ca să existe certitudinea că în uter nu a început să se plămădească nici un embrion din relația cu soțul anterior și pentru prevenirea confuziilor în privința tatălui adevărat. Sunt exceptate de la aceste condiții minorele, care nu au încă ciclul, și femeile care au ajuns la

339 Nu este nici divorțară, nici văduvă.

menopauză. Perioada de așteptare a acestora este de trei luni. Allah Preaînaltul a grăit:

„Femeile divorțate trebuie să aștepte trei menstruații și nu le este îngăduit să ascundă ce a făcut Allah în pântecele lor, dacă ele cred în Allah și în Ziua de Apoi.” (Al-Baqara: 228)

Tot El a mai grăit:

„Și dacă aveți îndoieli în privința perioadei de așteptare pentru femeile care nu mai nădăjduiesc să aibă ciclu, aceasta este pentru ele de trei luni și asemenea pentru cele ce nu au încă ciclu. Iar termenul pentru cele care sunt îngreunate este până ce ele zămislesc.” (At-Talaq: 4)

Și tot El a mai grăit:

„Aceia dintre voi care se săvârșesc din viață și lasă după ei soții, ele trebuie să aștepte [o perioadă de] patru luni și zece [zile].” (Al-Baqara: 234)

Coranul cel sfânt menționează paisprezece din cele cincisprezece tipuri de femei oprite în trei versete succesive din *Surah an-Nisa'*, în care Allah Preaputernicul și Preaînaltul a grăit:

„Nu vă însurați cu femeile cu care au fost însurați părinții voștri – doar dacă s-au petrecut mai înainte³⁴⁰ - căci aceasta este o josnicie și un păcat cumplit! Și ce cale rea este această [căsătorie]! Vă sunt oprite [pentru căsătorie] mamele voastre, fiicele voastre, surorile voastre, mătușile voastre după tată, mătușile voastre după mamă, fiicele fratelui, fiicele surorii, doicile voastre care v-au alăptat³⁴¹, surorile voastre după doică, mamele nevestelor voastre, fiicele vitrege de la femeile voastre la care ați intrat³⁴² - dar dacă nu ați intrat încă la ele, atunci nu este păcat pentru voi -, nevestele fiilor voștri din mădularele voastre, precum și două surori deodată, doar dacă s-a petrecut mai înainte - căci Allah este lertător și îndurător, [asemenea, vă este oprit să luați] femeile căsătorite.” (An-Nisa': 22-24)

În ceea ce privește interdicția căsătoriei cu o femeie și cu mătușa ei din partea tatălui sau cu mătușa ei din partea mamei, aceasta este orânduită în Sunna.

Politeistele

340 Dacă o astfel de căsătorie a survenit înainte de revelarea acestui verset și în acest caz nu veți fi pedepsiți, dar trebuie să vă separați (N.T.)

341 Doicile (N.T.)

342 Consumând mariajul cu ele (N.T.)

16. Este interzisă, de asemenea, căsătoria cu *femeia politeistă sau idolatră*, așa cum erau politeistele arabilor și altele asemănătoare cu ele. Allah Preaînaltul a grăit:

„Nu vă însurați cu politeiste înainte ca ele să treacă în credință, căci o roabă care crede este mai bună decât o politeistă, chiar dacă ea vă place! Și nu dați de soții [fete credincioase] politeștilor, înainte ca ei să treacă la credință, căci un rob credincios este mai bun decât un politeist, chiar dacă el vă place. Aceștia cheamă la Foc, pe când Allah cheamă la Rai și la iertare, prin grația Sa.” (Al-Baqara: 221)

Acest verset arată că musulmanului nu-i este îngăduit să ia în căsătorie o politeistă, după cum nici femeii musulmane nu-i este îngăduit să ia de soț un politeist, dată fiind deosebirea foarte mare dintre cele două credințe, căci musulmanii cheamă la Paradis, în vreme ce politeiștii cheamă la Infern, primii cred în Allah, în profeție și în Viața de Apoi, iar ceilalți îi fac asociați lui Allah, contestă profeția și tăgăduiesc Viața de Apoi. Căsătoria înseamnă tihnă și dragoste și cum ar fi cu puțință să se întâlnească aceste două părți care se află atât de departe una de alta?!

Căsătoria cu femeile din neamul Cărții³⁴³

Coranul a îngăduit căsătoria cu femeile aparținând „*neamului Cărții*”³⁴⁴, adică evreice și creștine, în conformitate cu atitudinea sa generală față de „neamul Cărții” și cu tratamentul particular pe care li-l acordă lor, în calitate de „neam al unei credințe divine”, chiar dacă ei au deformat-o și au modificat-o. Așa cum a îngăduit ca musulmanul să mănânce din mâncarea lor, tot astfel a îngăduit și înrudirea cu ei prin căsătorie cu femeile lor, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Mâncarea celor cărora li s-a dăruit Scriptura vă este îngăduită și vouă³⁴⁵, iar mâncarea voastră le este îngăduită și lor. [Vă sunt îngăduite]³⁴⁶ femeile virtuose, dreptcredincioase, dar și femeile virtuose ale acelor cărora le-a fost dăruită Scriptura înaintea voastră, dacă le dați zestrea, cu contracte de căsătorie, fără să preacurviți și fără să le luați de fiitoare.” (Al-

343 Surori de la aceeași mamă sau după doică. Dar nu este interzisă căsătoria cu cea de a doua în urma divorțului de prima sau după decesul ei (N.T.)

344 Expresia arabă *Ahl al-Kitab*, prin care sunt avuți în vedere iudeii și creștinii, care au avut o Carte dăruită de divinitatea unică (N.T.)

345 Doar mâncărurile permise de Islam dintre ele (N.T.)

346 Ca soții (N.T.)

Ma'ida: 5)

Aceasta este o manifestare a toleranței Islamului care nu are corespondent în celelalte religii. Cu toate că el îi acuză pe cei din „neamul Cărții” de necredință și de rătăcire, el îi îngăduie musulmanului să ia în căsătorie o femeie din „neamul Cărții”, în condițiile rămânerii în religia ei, făcând din ea soție, stăpână a casei sale, sursă de tihnă pentru sufletul său, femeie careia îi încredințează tainele sale și mamă a copiilor lui, deși în privința vieții conjugale și tainele ei în Coran se relatează:

„Și printre semnele Lui³⁴⁷ [este acela] că El v-a creat din voi înșivă soațe³⁴⁸, pentru ca voi să trăiți în liniște împreună cu ele. Și El a pus între voi dragoste și îndurare.” (Ar-Rum: 21)

Există însă o serie de restricții de care trebuie să ținem seama:

1. Islamul a îngăduit căsătoria cu o nemusulmană din „neamul Cărții”, adică o femeie care are o religie și o Carte divină, dar nu îngăduie căsătoria cu femei eretice sau cu femei aparținând unor religii pe care Islamul le respinge, așa cum sunt bahaismul, credința druzilor³⁴⁹, nusayrismul³⁵⁰ etc. Căsătoria cu o astfel de femeie nu este acceptată, chiar dacă ea sau neamul ei este considerat ca făcând parte dintre creștini sau iudei.

2. Islamul a îngăduit căsătoria cu o femeie „virtuoasă” din „neamul Cărții”, adică liberă și evlavioasă, însă nu este îngăduită căsătoria cu o femeie care-și dăruiește trupul oricărui bărbat.

3. Nu este permisă căsătoria cu o femeie din „neamul Cărții” al căruui popor luptă împotriva Islamului și a musulmanilor, deoarece căsătoria înseamnă intrarea în legătură și împrietenirea cu neamul ei. Rămânând credincioasă religiei și nației ei, nu este exclus ca ea să devină o iscodă sau un ajutor al acesteia împotriva musulmanilor.

4. Musulmana devotată religiei sale este de preferat pentru musulman față de o musulmană care a moștenit Islamul de la părinții săi. Profetul - binecuvântarea lui Allah asupra sa! - ne învață acest lucru, atunci când zice: „**la-o**

347 Ale lui Allah (N.T.)

348 Adică din spița voastră, cu referire la facerea Evei (N.T.)

349 Sectă religioasă din Siria. Liban și Palestina, fondată în vremea califului fatimid Al-Hakim (912-1021) de către doi misionari ismailiți (N.T.)

350 Sectă șită din Siria de Nord, care și-a luat numele de la teologul Muhammed ibn Nusayr (m.873) Adepții săi mai sunt cunoscuți și sub numele de Alawiți (N.T.)

pe cea care este evlavioasă, ia-o și nu te uita la avere!”³⁵¹ Așadar, femeia musulmană, oricare ar fi ea, este mai potrivită pentru un musulman decât orice femeie din „*neamul Cărții*”.

5. Dacă musulmanul se teme pentru credința copiilor săi din partea unei astfel de femei și a educației pe care ea le-o va da, atunci este de datoria lui să se ferească de această căsătorie pentru a-și păstra religia lui și pentru a evita această primejdie, mai ales dacă trăiește în mediul și în societatea soției.

6. Dacă numărul musulmanilor dintr-o țară este mic, este recomandat ca bărbatului musulman să i se interzică să ia în căsătorie nemusulmane, fiindcă într-o astfel de situație căsătoria lor cu nemusulmane, în condițiile în care femeilor musulmane le este interzis să se mărite cu bărbați de altă religie, înseamnă o condamnare a fetelor musulmane sau a unei bune părți dintre ele să rămână necăsătorite, ceea ce reprezintă o primejdie pentru comunitatea musulmană respectivă. O astfel de primejdie poate fi prevenită prin restrângerea sau suspendarea pentru un timp a permisiunii căsătoriei bărbaților musulmani cu femei nemusulmane.

Căsătoria femeilor musulmane cu nemusulmani

Femeii musulmane îi este total interzis să ia ca soț un bărbat nemusulman, chiar dacă el face parte din „*neamul Cărții*”³⁵².

Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu dați de soții [fete credincioase] politeiștilor.” (Al-Baqara: 221)

Iar în privința femeilor credincioase care au plecat în pribegie (*hijra*) (de la Mekka la Medina) a grăit:

„Și dacă aflați că ele sunt credincioase, nu le mai trimiteți înapoi la necredincioși”³⁵³. **Ele nu mai sunt îngăduite pentru ei și nici ei nu mai sunt îngăduiți pentru ele [ca soți].”** (Al-Mumtahana: 10)

Nu există nici o prevedere în legătură cu exceptarea „*neamului Cărții*” de la această prescripție, toți musulmanii fiind de acord cu această interdicție.

351 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

352 Adică înainte de a trece la Islam (N.T.)

353 La soții lor nemusulmani (N.T.)

Permis și interzis în Islam

Islamul i-a permis musulmanului să ia de soție o femeie iudaică sau creștină, dar femeii musulmane nu i-a permis să ia ca soț un bărbat dintre membrii acestor două comunități, fiindcă bărbatul este capul familiei și este răspunzător pentru femeie. Islamul i-a asigurat femeii provenind din „*neamul Cărții*”, care are un soț musulman, să-și păstreze religia sa, apărându-i prin rânduielile și recomandările sale, drepturile sale. Nici o altă religie – nici creștinismul și nici iudaismul – nu i-au garantat nici o libertate soției care aparține unei alte religii și nu i-au apărât drepturile. Atunci cum să riște Islamul viitorul fiicelor sale și să le arunce în brațele aceloră?!

Soțul trebuie să respecte credința soției sale, ca o garanție a unei bune conviețuiri. Musulmanul socotește iudaismul și creștinismul a fi două religii divine – în ciuda deformărilor suferite. El crede în Tora și în Evanghelie, în calitatea lor de cărți revelate de Allah, crede în Moise și în Isus, în calitatea lor de trimiși ai lui Allah. Așadar femeia provenind din „*neamul Cărții*” trăiește sub protecția unui bărbat care-i respectă religia, Cartea și profetul ei. În schimb, bărbatul iudeu și cel creștin nu recunosc câtuși de puțin Islamul, Cartea Islamului și pe Profetul Islamului. Atunci cum ar putea să trăiască sub protecția lui o femeie musulmană, căreia religia sa îi cere să îndeplinească o serie de datorii, ritualuri și acte de devoțiune, îi orânduiește ei o serie de lucruri și interzice alte lucruri!? Este imposibil să se respecte credința femeii musulmane, astfel încât ea să-și poată apăra religia, de vreme ce bărbatul care răspunde de ea i-o tăgăduiește!

Reiese din toate acestea că Islamul a fost logic cu sine atunci când i-a interzis bărbatului musulman să ia în căsătorie o idolatră sau o politeistă, fiindcă Islamul respinge politeismul și idolatria. Cum ar putea, în aceste condiții, să existe liniște, dragoste și îndurare între ei?

Femeile care preacurvesc

17. Prin *femeile care preacurvesc* sunt avute în vedere femeile care sunt cunoscute de ceilalți oameni că preacurvesc și cele care își câștigă existența din practicarea prostituției. S-a relatat că Murthid Ibn Abi Murthid a cerut îngăduința Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) să ia în căsătorie o prostituată cu care avusese relații înainte de venirea Islamului (*al-Jahiliyya*) și care se numea 'Inaq, dar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu i-a dat nici un răspuns până ce Allah Preaînaltul i-a revelat:

„Cel care preacurvește nu se însoare decât cu o femeie care preacurvește sau cu o păgână, iar pe muierea care preacurvește nu o ia de nevastă decât un bărbat care preacurvește sau un păgân. Acest lucru le este oprit dreptcredincioșilor.”³⁵⁴ (An-Nur: 3)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a recitat acest verset, după care i-a zis: **„Nu o lua de nevastă!”³⁵⁵**

Aceasta pentru că Allah Preaînaltul a îngăduit numai căsătoria cu femeile dreptcredincioase virtuozose, precum și cu femeile virtuozose din „*neamul Cărtii*”, așa după cum s-a menționat mai sus, iar prin virtuozose sunt avute în vedere femeile cinstite care nu preacurveșc. De asemenea, le-a îngăduit bărbatilor căsătoria cu condiția să o facă **„prin căsătorie, fără să preacurviți.”** (An- Nisa': 24) Acela care nu acceptă această prescripție din Cartea lui Allah și nu o respectă este politeist și nu are voie să se căsătorească decât cu o femeie politeistă ca și el. Iar acela care acceptă această prescripție, dar o încălcă prin căsătoria cu femeile care i-au fost oprite înseamnă că preacurvește.

Acest verset urmează după versetul biciuirii din *Surat an-Nur*:

„Pe cea care preacurvește și pe cel care preacurvește biciuiți-i pe fiecare cu câte o sută de lovituri.”³⁵⁶ (An-Nur: 2)

Aceasta este o pedeapsă fizică, iar cealaltă este o pedeapsă morală. Interdicțiile căsătoriei cu acela care preacurvește și cu aceea care preacurvește seamănă cu dezonorarea cetățeanului, cu retragerea cetățeniei sau cu lipsirea de anumite drepturi din practica juridică modernă.

Ibn al-Qayyim a zis după ce a explicat sensul versetului anterior: „De asemenea, această prescripție este obligatorie prin Coran și este obligatorie prin fire, iar Allah Preaslăvitul i-a interzis robului Său să ia în căsătorie o târfă. Allah i-a creat pe oameni învățându-i să socotească acest lucru a fi rău sau urât. De aceea, atunci când vor să insulte un bărbat îi zic lui: „Soț de curvă!” Allah i-a interzis musulmanului să fie astfel.

Această interdicție se explică și prin faptul că un astfel de păcat săvârșit de femeie atrage după sine pângărirea patului conjugal și alterarea rudeniei de sânge pe care Allah a rânduit-o pentru oameni în interesul lor, socotind-o

354 Dreptcredincioșilor musulmani le sunt strict interzise concubinajul și adulterul. Căsătoria între cei care preacurveșc nu este îngăduită decât în condițiile menționate în acest verset, după ce ei s-au căit pentru păcatul lor (N.T.)

355 Relatat de Abu Dawud. An-Nasa'i și At-Tirmizi (N.A.)

356 Dar aceste lovituri nu trebuie să provoace fisurarea oaselor sau răni (N.T.)

printre binefacerile Sale pe care le-a săvârșit asupra lor. Preacurvia duce la amestecarea sângelui și la incertitudine în ceea ce-i privește pe descendenți. Una din calitățile bune ale acestei orânduiei este faptul că ea interzice căsătoria cu femeia care preacurvește până ce ea se călește și dobândește siguranța că nu este gravidă (adică are certitudinea că nu se plămădește nici un embrion în uterul ei, ca urmare a unui ciclu doveditor, cel puțin)³⁵⁷

Femeia care preacurvește este respingătoare în vreme ce Allah a făcut din căsătorie motiv de iubire și înțelegere. Cum ar putea o femeie respingătoare să fie iubită și să devină soția unui bărbat bun? Cel care se căsătorește este numit soț dintr-o pereche, iar cei doi soți trebuie să semene unul cu altul, iar între un soț bun și altul ticălos este o aversiune totală, în condițiile căreia nu poate exista însoțire, nici îngăduință reciprocă și nici afecțiune.

Adevăr a grăit Allah când a zis:

„[Femeile] cele rele sunt pentru [bărbații] cei răi, iar cei răi sunt pentru cele rele, după cum [femeile] cele bune sunt pentru [bărbații] cei buni, iar cei buni sunt pentru cele bune.” (An-Nur: 26)

Căsătoria temporară (*zawaj al-mut'a*)

Căsătoria reprezintă în Islam un contract temeinic și o înțelegere sacră și se bazează pe intenția conviețuirii permanente în bună înțelegere, astfel încât să se realizeze liniștea sufletească, la care s-a referit Coranul, dragostea și îngăduința, precum și scopul ei legat de perpetuarea speciei umane:

„Și Allah v-a făcut soațe din voi înșivă și v-a dat El vouă de la femeile voastre fii și nepoți” (An-Nahl: 72)

Prin căsătoria temporară (*zawaj al-mut'a*), care este o relație între un bărbat și o femeie pe o perioadă de timp pe care cei doi o stabilesc, în schimbul unei anumite sume de bani, nu se realizează țelul la care ne-am referit. Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a acceptat-o înainte de a se stabili rânduielile Islamului, pentru situațiile călătoriei și incursiunilor, dar după aceea a interzis-o cu desăvârșire.

Explicația acceptării sale la început rezidă din faptul că oamenii treceau prin „etapa de tranziție” – dacă o putem numi astfel – de la *al-Jahiliyya* la Islam, iar preacurvia era destul de răspândită înainte de apariția Islamului. Iar când a apărut Islamul și le-a cerut adeptilor săi să ia parte la incursiuni și la

357 *Ighathat al-lahfan*, vol.I, p.66 (N.A.)

lupta sfântă (*jihad*), acestora le venea foarte greu să stea departe de femeile lor. Unii dintre ei aveau o credință puternică, alții aveau o credință slabă. Existea teama ca cei slabi să se lase ispitiți de preacurvie și aceasta ar fi fost o faptă monstruoasă și o cale urâtă. Cât despre cei puternici, aceștia erau hotărâți să se castreze, așa după cum a spus Ibn Mas'ud: „**Porneam cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în incursiuni fără să avem cu noi femei. Și l-am întrebat pe el: «N-ar fi mai bine să ne jugănim?» Dar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne-a oprit de la una ca asta și ne-a îngăduit nouă să ne însoțim cu femeia până la o vreme.**”³⁵⁸

Îngăduirea căsătoriei temporare (*mut'a*) a fost o autorizare pentru rezolvarea chestiunii atât pentru cei slabi cât și pentru cei puternici și un pas pe calea orânduirii vieții conjugale depline, în care sunt întrunite toate scopurile căsătoriei: virtuozitatea, stabilitatea, perpetuarea, iubirea, îngăduința, lărgirea sferei clanului prin înrudirea prin alianță.

Așa cum Coranul a interzis în mod treptat vinul (*khamr*) și camăta (*riba*) – care erau foarte răspândite în *al-Jahiliyya* –, tot așa Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis treptat și preacurvia; a admis căsătoria de plăcere (*mut'a*), la nevoie, apoi Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis și acest tip particular de căsătorie, așa după cum au arătat Ali și alți companioni ai săi - Allah fie mulțumit de ei! Muslim în Sahih-ul său a relatat că Sabra ai-Jahni a plecat într-o incursiune împreună cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pentru cucerirea orașului Mekka și le-a permis lor să se căsătorească temporar cu femei. Apoi a adăugat că înainte de ieșirea din oraș Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a și oprit-o. Și într-o relatare spune că el a zis că „**Allah a oprit aceasta până în Ziua de Apoi**”.

Dar oare această interdicție a fost la fel ca aceea referitoare la căsătoria cu mamele și cu fiicele sau a fost o interdicție asemănătoare cu aceea referitoare la mortăciune, la sânge și la carnea de porc, admise la nevoie, pentru evitarea suferinței?

Toți companionii au apreciat că este vorba de o interdicție categorică, de la care nu se mai poate face nici o derogare după stabilirea legislației. Cu toate acestea, Ibn 'Abbas are o opinie diferită, el spune că această căsătorie temporară este admisă la nevoie. Cineva l-a întrebat despre căsătoria temporară și el a admis-o, dar un rob de al său eliberat l-a întrebat: „Însă aceasta numai în situații deosebit de grele și cu condiția ca femeile să fie puține sau

358 Generat acceptat (N.A.)

ceva de felul acesta?” Iar el a răspuns: „Da!”³⁵⁹

Dar când lui Ibn Abbas i-a devenit limpede că oamenii au mers prea departe și nu s-au limitat la situațiile de necesitate, atunci a renunțat la opinia lui.³⁶⁰

Căsătoria cu mai multe femei

Islamul este o religie care se potrivește cu starea firească și răspunde situației reale, rămânând departe de exagerări și de nesocotință. Acest lucru reiese cu claritate și din atitudinea sa față de poligamie. Din considerente umanitare importante, individuale și sociale, Islamul a îngăduit adeptilor săi să ia în căsătorie mai multe femei.

Înainte de apariția Islamului numeroase alte comunități și confesiuni au permis căsătoria cu mai multe femei, ajungând până la ordinul zecilor sau chiar sutelor, fără nici o condiție sau restricție, dar când a apărut Islamul, el a stabilit anumite condiții și restricții în privința căsătoriei cu mai multe femei.

În primul rând a stabilit limita maximă a soțiilor la patru. Ghilan ath-Thaqafi a îmbrățișat Islamul având zece soții și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: „Alege patru dintre ele și desparte-te de celelalte!”³⁶¹ Tot astfel Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a cerut să se limiteze numai la patru soții și acele care au avut opt³⁶² sau cinci³⁶³, când au îmbrățișat Islamul.

Cât privește căsătoria Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) cu nouă femei, aceasta a fost o situație în care Allah l-a hărăzit, dată fiind nevoia propovăduirii din timpul vieții sale și nevoia comunității de ele după moartea lui.

359 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

360 *Zad al-mu'ad*, vol.IV, p.7. Extras de Al-Bayhaqi și *Sahih* de Muslim: Capitolul „Căsătoria de plăcere” (N.A.)

361 Relatat de Aș-Safi'i. de Ahmad. de at-Tirmizi, de Ibn Habban. Ibn abi Șayba, de Ad-Daraqutni și de Al-Bayhaqi (N.A.)

362 Relatat de Abu Dawud în *Musnad* (N.A.)

363 Relatat de Ahmad, de Ibn Habban. de Ad-Darimi și de Al-Hakim (N.A.)

Echitatea - condiția îngăduirii poligamiei

Islamul condiționează căsătoria cu mai multe soții în același timp de încrederea musulmanului în sine că va fi capabil să le trateze pe soțiile sale în mod echitabil în ceea ce privește alimentația, îmbrăcămintea, locuința, întreținerea și cheltuielile. Aceluia care nu are certitudinea că va putea să le asigure aceste drepturi în mod egal îi este interzis să ia în căsătorie mai mult de o femeie, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Dar dacă vă temeți că nu veți fi drepecți [cu ele], atunci [luați] una singură.” (An-Nisa': 3)

Iar Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care are două femei și înclină către una dintre ele mai mult decât către cealaltă, acela va veni în Ziua învierii târându-și una din părțile sale căzută sau atârând.”**³⁶⁴

Prin înclinarea asupra căreia previne hadisul se are în vedere încălcarea drepturilor ei și nu numai înclinarea afectivă. Aceasta se încadrează în echitatea care nu este cu puțință și pe care Allah o iartă și Se arată îngăduitor cu ea, căci El a grăit:

„Nu veți putea să vă purtați întocmai la fel cu [toate] soațele, chiar dacă ați voi cu tot dinadinsul. Dar nu vă întoarceți cu totul [către vreuna dintre ele], lăsând-o [pe cealaltă] ca atârnată!”³⁶⁵ (An- Nisa': 129)

De aceea, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) împărțea între soțiile sale și era drept. Și a zis: **„Doamne, aceasta este împărțirea mea față de ceea ce am. Și nu mă dojeni pe mine pentru ceea ce ai Tu și eu nu am.”**³⁶⁶ Prin ceea ce nu avea se referea la chestiunea inimii și înclinării afective deosebite către una dintre ele.

Dacă voia să plece într-o călătorie, atunci proceda la un fel de tragere la sorți și aceea a cărei săgeată era scoasă din sac mergea în călătorie împreună cu el.³⁶⁷ El proceda astfel pentru a evita ivirea durerii în pieptul lor și pentru a le mulțumi pe toate.

364 Relatat de autorii de *Sunan. de Ibn Habban* și de Al-Hakim (N.A)

365 Ca și cum ar avea soț, dar nu este nici divorțată (N.T.)

366 Menționat de autorii de *Sunan* (N.A.)

367 General acceptat (N.A.)

Explicația îngăduirii poligamiei

Islamul este ultimul cuvânt al lui Allah, cu care El a încheiat mesajele. De aceea, El a venit la o orânduială generală și veșnică, aplicabilă în toate locurile și în toate epocile la toți oamenii.

El nu orânduiește pentru cel care duce o viață sedentară, uitându-l pe beduin, nici pentru zonele reci, uitându-le pe cele calde, nici pentru o anumită epocă, neglijând celelalte epoci.

El apreciază nevoile individului și nevoile grupurilor, apreciază nevoile și interesele tuturor.

Există bărbați care doresc cu putere să aibă copii și au parte de soții care nu pot zămisli, fie din cauză că sunt sterile, fie din cauza unei boli, fie din alte motive. În astfel de situații, oare nu este ea mai respectată și nu este mai bine pentru el să se însoare cu o altă femeie care să-i împlinească dorința, păstrând- o și pe prima și garantând drepturile ei?

Există bărbați înzestrați cu instinct puternic și cu o poftă deosebită și care au parte de soții care se simt puțin atrase de bărbați, bolnave, cu lungi perioade de menstruație și așa mai departe, iar ei nu pot răbda mult fără femei. Într-o astfel de situație nu este mai bine să i se permită bărbatului să ia o a doua soție, în loc de a căuta o amantă?

Se poate întâmpla ca numărul femeilor să fie mai mare decât numărul bărbaților, îndeosebi în urma războaielor care mistuie floarea bărbaților și a tineretului. În astfel de situații este în interesul societății și în interesul femeilor ca bărbații să aibă mai multe soții, astfel încât ele să nu rămână toată viața necăsătorite și lipsite de viața conjugală, cu liniștea, prietenia și virtuțile ei, de binecuvântarea de a fi mame, în vreme ce inimile le cheamă la împlinirea acestui sentiment.

Femeile care depășesc numărul bărbaților ațți de căsătorie au de ales una din următoarele trei posibilități:

- 1 - Să petreacă întreaga viață în amărăciunea frustrării;
- 2 - Să li se dea frâu liber pentru a deveni instrumente ale plăcerilor pentru bărbați;
- 3 - Să li se îngăduie să se mărite cu bărbați căsătoriți ațți de a le asigura întreținerea și de a le aduce fericirea.

Fără îndoială că această ultimă posibilitate este soluția echitabilă și bal-

samul tămăduitor, prescris și de Coran:

„Dar cine, oare, ar putea fi mai bun judecător decât Allah, pentru un neam care se crede statornic?” (Al-Ma’ida: 50)

Aceasta este poligamia pe care Occidentul creștin o reproșează musulmanilor, ponegrindu-i din cauza ei, în vreme ce le îngăduie bărbaților săi să aibă amante fără nici o restricție sau socoteală, fără nici un fel de obligații juridice sau morale față de femeie sau față de descendenții rezultați din aceste relații și realități contrare religiei și moralei. Care dintre cele două grupuri este mai bine călăuzit?

3. RELAȚIILE DINTRE SOȚI

Coranul a evidențiat țelurile spirituale ale căsătoriei, făcând din ele temelia pe care se ridică edificiul vieții conjugale. Acestea constau în asigurarea liniștei sufletului agitat din pricina instinctului sexual, grație iubirii dintre soți, extinderea sferei prieteniei și afecțiunii între cele două clanuri ca urmare a înrudirii prin alianță, desăvârșirea sentimentului de dragoste și îndurare și extindere lui de la părinți și la copii. Către aceste sensuri călăuzesc cuvintele lui Allah Preaînaltul:

„Și printre semnele Lui [este acela] că El v-a creat din voi înșivă³⁶⁸ soațe, pentru ca voi să trăiți în liniște împreună cu ele. Și El a pus între voi dragoste și îndurare și întru aceasta sunt semne pentru un neam [de oameni] care chibzuiesc.” (Ar-Rum: 21)

Relația trupească dintre soți

Dar Coranul nu a neglijat nici latura senzuală și legătura trupească dintre bărbat și soția sa și a îndrumat în această privință către căile cele mai drepte, care răspund drepturilor naturii și instinctului, evitând vătămarea și devierea.

S-a relatat că evreii și zoroastrienii exagerau în îndepărtarea de femei când ele aveau menstruație, în vreme ce creștinii se culcau cu ele, fără să le pese de menstruație, că păgânii din *al-Jahiliyya* nu mâncau, nu beau și nu stăteau pe același pat cu femeile care aveau menstruație și nici nu mai stăteau

368 Din specia voastră (N.T.)

cu ele sub același acoperiș.

De aceea, unii musulmani l-au întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) despre ceea ce este îngăduit și despre ceea ce le este oprit atunci când femeia are menstruație și a fost revelat următorul verset:

„Te întreabă despre [împreunarea] cu femeile în timpul menstruației. Spune: «Acesta este un rău. Așadar, stați departe de femei în timpul menstruației și nu vă apropiați de ele până nu se vor curăți³⁶⁹! Iar dacă sunt curate, puteți veni la ele, așa cum v-a poruncit Allah³⁷⁰, căci Allah îi iubește pe cei care se căiesc și îi iubește pe cei care se curățesc»” (Al-Baqara: 222)

Unii beduini au înțeles prin a sta departe de soțiile lor în timpul menstruației că nu trebuie să stea cu ele sub același acoperiș, dar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a tălmăcit sensul acestui verset astfel: **„Ci eu v-am poruncit să stați departe, adică să nu vă culcați cu ele, în timpul menstruației și nu v-am poruncit să le scoateți afară din case, așa cum fac nearabii.”** Când au aflat de aceste vorbe, evreii au zis: „Omul acesta nu vrea să lase nici un lucru fără să aibă în legătură cu el o părere diferită de a noastră.”

Așadar, bărbatul musulman se poate bucura de soața lui dacă știe că poate să se ferească de locul menstruației. Iar în această privință, Islamul a adoptat – ca în toate lucrurile de altfel – o atitudine de mijloc, situându-se între extremiștii care stăteau departe de femeia care avea menstruație, mergând până la îndepărtarea ei din casă, și între extremiștii care mergeau până la întreținerea de relații sexuale cu ea și când avea menstruație.

Medicina modernă a descoperit existența unei substanțe toxice în secrețiile menstruației, care provoacă daune dacă rămâne în corp. De asemenea, a descoperit și explicația poruncii de a avea relații intime cu femeile care au menstruație prin faptul că organele genitale sunt în stare de congestie, nervii sunt într-o stare de agitație din cauza secrețiilor glandelor interne, iar relația sexuală le dăunează sau poate chiar să împiedice menstruația și să provoace tulburări nervoase, sau poate să fie motiv al inflamării organelor genitale.³⁷¹

369 Prin baia rituală (*ghusl*) (N.T.)

370 Numai pe calea vulvei (N.T.)

371 Vezi Abd al-Aziz Ismail, *Islamul și medicina modernă*.

Evitarea căii anale

Allah Preaînaltul a revelat în legătură cu relațiile intime dintre bărbat și soția lui:

„Soțiile voastre sunt ogor pentru voi. Veniți la ogorul vostru oricând voiți, însă pregătiți-vă sufletele voastre mai înainte de aceasta și fiți cu teamă de Allah și să știți că vă veți întâlni cu El! Și bine vestește credincioșilor!”
(Al-Baqara: 223)

Învățatul teolog indian Wali Allah ad-Dahlawi a tălmăcit astfel motivul revelării acestui verset: „Iudeii stabileau modul de întreținere a legăturilor sexuale fără să aibă o prescripție divină în acest sens. *Ansarii* și cei care i-au urmat pe ei au luat obiceiurile lor și au zis: „Dacă bărbatul se împreună cu femeia lui pe la spate, pruncul va ieși șasiu.” Atunci a fost revelat acest verset: **„Veniți la ogorul vostru oricând voiți!”**, adică fie prin față, fie prin spate, cu condiția ajungerii la partea din față, care este „locul ogorului”, întrucât nu există nici un interes civil sau religios în această privință, iar omul cunoaște mai bine interesul sufletului său. Aceasta a fost una din rânduielile iudeilor și ea se cuvenea abrogată.”³⁷²

Nu este de competența religiei să-i stabilească omului modurile de a se împerechea. Ceea ce este important din punctul de vedere al religiei este ca soțul să fie cu frică de Allah, să știe că se va întâlni cu El și să evite legătura pe cale anală. De aceea Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu veniți la femei în anusurile lor!”**³⁷³ Iar despre acela care întreține relații pe cale anală cu soția lui a zis: **„Aceasta este sodomia mică”**³⁷⁴.

O femeie dintre *ansari* l-a întrebat despre întreținerea de relații sexuale pe la spate, dar prin vulvă și el i-a repetat vorbele lui Allah Preaînaltul: **„Soțiile voastre sunt ogor pentru voi. Veniți la ogorul vostru oricând voiți.”**
(Al-Baqara: 223) **(dar numai prin vulvă)**³⁷⁵

Iar Omar i-a spus odată: „O, Trimis al lui Allah! Sunt mort!” Atunci el l-a întrebat: „Dar ce te-a ucis?” I-a răspuns: „Ieri am înclinat șaua cămilei” – metaforă pentru întreținerea de relații sexuale cu femeia pe la spate. Dar Profetul nu i-a răspuns nimic până când a fost revelat versetul sus menționat. Atunci Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns: **„Apropie-te și prin față și pe la spate, dar ferește-te de men-**

372 *Hujjat Allah al-baligha*, vol.II. p.134 (N.A.)

373 Relatat de Ahmad, de At-Tirmizi, de An-Nasa'i și de Ibn Maja (N.A.)

374 Relatat de Ahmad și de An-Nasa'i (N.T.)

375 Relatat de Ahmad (N.A)

struație și de anus!”³⁷⁶

Păstrarea secretelor vieții conjugale

Coranul le-a elogiat pe femeile evlavioase, spunând:

„Iar cele evlavioase [dintre femei] sunt ascultătoare și păzitoare [ale celor care trebuiesc păzite] în absența [soților lor]³⁷⁷, pe care și Allah le păzește.” (An-Nisa': 34)

Printre lucrurile care trebuie să fie păzite se numără și aspectele referitoare la viața intimă a celor doi soți, care nu se cuvine să devină subiect de discuție la întâlnirile cu prietenii și cu prietenele. Într-un hadis se relatează: **„Unul dintre oamenii care vor avea cea mai proastă poziție la Allah în Ziua învierii este bărbatul care întreține relații intime cu soția lui în taină, după cum și ea întreține relații intime cu el, și pe urmă el împrăștie secretele sale.”³⁷⁸**

S-a mai relatat că Abu Hurairah a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a făcut Rugăciunea împreună cu noi și după ce a salutat s-a apropiat de noi și a zis: **«Există printre voi vreun bărbat care intră la soția lui, închizând ușa și coborând perdeaua, și pe urmă iese și zice: «Am făcut cu muierea mea cutare și cutare lucru?»»**

Ei au tăcut. Atunci, el s-a uitat spre femei și le-a întrebat: **„Se află printre voi unele care vorbesc?”** O tânără sprijinită pe un genunchi, și-a întins gâtul ca să o vadă Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a zis astfel încât vorbele ei să fie auzite: „Da, jur pe Allah! Și ei vorbesc și ele vorbesc!” Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a zis lor: **„Știți cu cine seamănă aceia care face una ca asta? Acela care face una ca asta seamănă cu un diavol și cu o diavoliță care s-au întâlnit pe o cărare și el își face treaba cu ea, în vreme ce lumea se uită la el.”³⁷⁹**

Această comparație este de ajuns pentru a-l împiedica pe musulman să mai săvârșească o astfel de prostie și trivialitate, căci nici un musulman nu acceptă să fie șeitan sau asemenea lui Șeitan!

376 Relatat de Ahmad și de At-Tirmizi (N.A.)

377 Onoarea și averea soților (N.T.)

378 Relatat de Muslim și de Abu Dawud (N.A.)

379 Relatat de Ahmad, de Abu Dawud și de Al-Bazzar (N.A.)

4. DESPRE LIMITAREA NATALITĂȚII

Fără îndoială că supraviețuirea speciei umane este unul din primele scopuri ale căsătoriei sau este chiar cel mai important dintre ele. Supraviețuirea speciei se realizează prin reproducerea permanentă, iar Islamul a îndemnat la creșterea natalității și i-a binecuvântat pe noi născuți, însă el i-a permis în același timp credinciosului musulman să regleze natalitatea, dacă există motive rezonabile pentru aceasta sau nevoi demne de luat în considerare. Mijlocul răspândit la care recurgeau oamenii pentru împiedicarea procreării sau pentru reducerea ei în epoca Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) consta în eliminarea lichidului seminal în afara uterului în momentul ejaculării. Companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) procedau în felul acesta în epoca propovăduirii și a revelației, după cum se relatează în cele două *Sahih*-uri, care au notat spusele lui Jabir: „În vremea Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a pogorârii Coranului, aruncam (sperma) afară”. Iar în *Sahih-ul* lui Muslim se relatează: „În vremea Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) aruncam (sperma) afară, iar când Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a aflat de acest lucru nu ne-a oprit de la el.”

Un bărbat a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a zis: „O, Trimis al lui Allah! Eu am o roabă și arunc (sperma) afară din ea, căci nu voiesc ca ea să rămână grea. Eu doresc ceea ce doresc bărbații de la femeile lor, dar evreii spun că aruncarea (spermei) afară este (egală cu) îngroparea de vie a nou-născutei. Dar Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns: **„Evreii mint. Dacă Allah ar voi să-l creeze (pe prunc), tu nu ai putea să-l împiedici pe El.”**³⁸⁰ Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a voit să spună că bărbatului care aruncă (sperma) afară, poate să-i scape o picătură – fără ca el să-și dea seama – care să provoace procrearea.

În timpul unei întâlniri la Omar, au adus vorba și despre aruncarea spermei afară. Unul dintre cei prezenți a zis: „Unii pretind că actul acesta (ar fi egal cu) îngroparea de vie a nou-născutei.” Dar Ali i-a răspuns: „Nu poate să fie o nou-născută îngropată decât dacă a trecut prin cele șapte faze: lutul, apoi picătura de spermă, apoi cheagul de sânge, apoi oasele, apoi îmbrăcarea cu carne a oaselor și abia după aceea devine o altă făptură.” Iar Omar a adăugat: „Ai dreptate... Allah să-ți dea viață lungă!”

380 Relatat de autorii de Sunan (N.A.)

Motivele reglării natalității

Unul dintre primele motive care determină adoptarea unor măsuri de acest fel este teama pentru viața mamei sau sănătatea ei din pricina sarcinii sau a nașterii, dacă acest lucru se cunoaște dintr-o experiență sau din recomandarea unui medic demn de încredere, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu vă aruncați cu propriile voastre mâini [pradă] pieirii!” (Al-Baqara: 195)

Și tot Ei a grăit:

„Și nu vă ucideți voi înșivă! Allah este îndurător cu voi!” (An-Nisa': 29)

Și tot printre acestea se află și teama să nu se întâmpile o suferință materială care să-l conducă pe om la un păcat în legătură cu religia sa și să-l determine să accepte ceea ce este oprit și să săvârșească ceea ce este interzis, în scopul copiilor. Allah Preaînaltul a grăit:

„Allah vă voiește ușurarea, nu vă voiește împovărarea.” (Al-Baqara: 185)

Și a mai grăit Preaînaltul:

„Allah nu voiește să vă facă vouă greutăți.” (Al-Ma'ida: 6)

Între acestea se numără și teama de a nu se aduce daune sănătății copiilor sau educației lor. În *Sahih-ul* lui Muslim s-a relatat că Usama Ibn Zayd a spus că un bărbat a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a zis: „O, Trimis al lui Allah! Eu arunc (sperma) afară, (când mă culc cu) soția mea. Atunci Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a întrebat: **„Și de ce faci asta?”** Bărbatul i-a răspuns: „Mi-e teamă pentru pruncul ei.” Sau într-o altă variantă: „Mi-e teamă pentru pruncii ei.” Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns: **„Dacă ar fi fost dăunător, ar fi suferit daune și perșii și bizantinii.”**³⁸¹

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a apreciat că astfel de cazuri particulare nu aduc prejudicii națiunii în ansamblul său și i-a adus ca dovadă pe perși și pe bizantini, care reprezentau cele mai puternice state de pe pământ în vremea aceea.

Printre situațiile de necesitate demne de luat în seamă sub aspect juridic se numără și teama pentru pruncul alăptat din pricina unei noi sarcini sau

381 Relatat de Muslim (N.A.)

a unui nou prunc. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a numit culcarea cu soția când ea alăptează ca fiind moarte ascunsă a celui alăptat, din pricina sarcinii rezultând dintr-un astfel de act care conduce la stricarea laptelui și la slăbirea pruncului. El a numit-o moarte ascunsă pentru că ea este o tentativă ascunsă împotriva copilului alăptat, semănând cu un asasinat săvârșit în secret.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a străduit pentru comunitatea sa și a poruncit ceea ce a fost spre binele ei și a oprit de la ceea ce i-ar fi adus prejudicii. El a spus: **„Nu-i ucideți pe pruncii voștri în ascuns, căci însărcinarea în timpul alăptării îl va ajunge pe călăreț din urmă și-l va doborî”**.³⁸² Însă Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a dus oprirea până la gradul interzicerii. Aceasta pentru că el s-a uitat la națiunile puternice din vremea sa și a constatat că ele săvârșesc această faptă fără ca ea să le aducă prejudicii.

Așadar, prejudiciul nu este constant și general. În plus, el s-a temut să nu le provoace suferință soțiilor, dacă ar fi interzis în mod categoric relațiile cu femeile care alăptează, știut fiind că perioada de alăptare durează doi ani întregi pentru acela care voiește ca alăptarea să fie completă. Pentru toate aceste motive, el a zis: **„M-am gândit să interzic culcatul cu femeile în timpul alăptării, dar am văzut neamurile perșilor și bizantinilor făcând-o fără ca aceasta să le provoace nici un fel de daune pruncilor lor.”**³⁸³

Ibn al-Qayyim (Allah fie mulțumit de el!) a zis, referindu-se la legătura dintre acest și hadisul anterior, în care se spune „Nu-i ucideți pe pruncii voștri în ascuns!”. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne transmite că efectul culcatului cu femeia în timpul alăptării asupra pruncului este asemănător cu efectul doborârii călărețului de pe calul său, ca și cum l-ar doborî și trânti la pământ. Acesta este un soi de vătămare, însă nu produce uciderea pruncului. Date fiind daunele ce rezultă din el pentru prunc, Profetul i-a călăuzit spre abandonarea lui, dar nu li s-a interzis cu de-săvârșire. Apoi s-a gândit să-l interzică pentru a feri de răul care-l atinge pe prunc. Dar el a socotit că acest rău nu poate contracara stricăciunea ce decurge din abținerea de la culcarea cu femeile în perioada alăptatului, îndeosebi din partea tinerilor și celor dominați de poftă pe care nu le poate înfrânge decât culcatul cu femeile lor. El a socotit că acest interes prevalează asupra răului care poate să-l atingă pe prunc. Când s-a uitat și a văzut că cele două națiuni care erau printre cele mai mari și mai puternice fac acest lucru și nu

382 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

383 Relatat de Muslim (N.A.)

se feresc de el, în ciuda forței lor, a renunțat la oprirea de la el.³⁸⁴

În epoca noastră au fost create mijloace contraceptive care realizează interesul avut în vedere de Trimis (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), de a-l proteja pe sugar împotriva daunelor, evitând totodată și abținerea de la întreținerea de relații sexuale cu femeile în perioada alăptării și dificultățile decurgând din aceasta.

În lumina celor de mai sus, putem conchide că perioada ideală între doi nou-născuți trebuie să fie de treizeci sau treizeci și trei de luni pentru aceia care vor ca alăptarea să fie completă.

Imamul Ahmad și alții au stabilit că acest lucru este permis, dacă soția îl acceptă, fiindcă ea are tot dreptul la prunc cât și dreptul la plăcere. S-a relatat că Omar ar fi oprit de la aruncarea spermei afară, cu excepția situației în care soția acceptă acest lucru. Aceasta demonstrează că Islamul a ținut seama de dreptul femeii într-o epocă în care nu-i erau recunoscute drepturile.

Avortul

Dacă Islamul a permis credincioșilor săi să împiedice sarcina din motive care impun acest lucru, el nu le-a permis lor să pricinuiască vreun rău acesteia din momentul în care ea există efectiv, chiar dacă sarcina provine dintr-o relație nelegitimă. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a acceptat să fie pedepsită o femeie care a rămas gravidă ca rezultat al unui adulter înainte ca ea să nască și să alăpteze pruncul, căci el nu are nici o vină.

Legiștii au fost de acord cu faptul că avortul, după ce embrionul a căpătat suflet, înseamnă păcat și crimă. Musulmanilor nu le este îngăduit să facă acest lucru care înseamnă săvârșirea unei crime împotriva unei ființe vii, complet plămădită, cu viață vizibilă. Ei au afirmat că avortarea lui impune răscumpărarea sângelui (*diya*), dacă el iese viu, sau o sancțiune materială mai mică, dacă el iese mort.

Dar tot ei au spus: „Dacă se constată cu certitudine că supraviețuirea embrionului, după ce a căpătat viață, va pricinui moartea mamei, atunci normele generale ale Legii divine (*șari'a*) recomandă săvârșirea răului mai mic. Deci, dacă păstrarea lui ar provoca moartea mamei și ea nu are altă cale de salvare în afara avortului, în acest caz avortarea lui este necesară și nu se

384 Ibn al-Qayyim, *Miftah dar as-sa'ada*, p. 620. Vezi *Zad al-ma'ad*, vol.IV, p.16 și urm.

cuvine să se sacrifice ea pentru salvarea lui, pentru că de fapt ea se află la originea lui, ea are viață, are parte de viață în mod independent, are drepturi și are îndatoriri. Și după toate acestea, ea este stâlpul familiei și nu ar fi logic să se sacrifice ea pentru un embrion care nu are încă parte de o viață independentă și nu a dobândit încă nici un fel de drepturi și obligații.”³⁸⁵ Tot astfel, dacă există certitudinea că fătul se va naște cu malformații și vor avea parte de o viață dureroasă și tristă, atât el cât și cei din jurul lui, normele Legii divine (*șari’a*) nu interzic avortul lui în prima perioadă a sarcinii.

Imamul Al-Ghazali a făcut distincție între împiedicarea sarcinii și între avortarea ei, zicând: „Aceasta – adică împiedicarea sarcinii – nu este asemănătoare cu avortul sau cu îngroparea unei nou-născute vii, căci aceasta este o crimă împotriva unei ființe create, iar creația trece prin câteva faze. Prima dintre aceste faze este picătura de spermă (*nutfa*) care se amestecă în uterul femeii cu lichidul ei și se pregătește să dobândească viață, iar stricarea acesteia este o crimă. Dar dacă picătura a devenit un cheag de sânge, atunci nelegiuirea este și mai mare, iar dacă a căpătat suflet și creația s-a desvârșit, nelegiuirea sporește, iar cea mai mare nelegiuire este după ce fătul s-a desprins (de mama lui) viu.”³⁸⁶

5. DIVORȚUL

Despre drepturile celor doi soți

Căsătoria – așa după cum am menționat mai sus – este un legământ prin care Allah unește un bărbat cu o femeie. În urma lui, fiecare din cei doi se numește „pereche”, după ce până atunci a fost „singur”. Ca număr el este unul singur, dar în balanța adevărului el este soț sau pereche fiindcă îl reprezintă și pe celălalt și poartă în sufletul său durerile și speranțele lui.

Coranul cel sfânt a înfățișat forța acestei legături dintre cei doi soți spunând:

„Ele vă sunt veșmânt³⁸⁷ vouă, iar voi le sunteți veșmânt lor.” (Al-Baqara: 187)

Această expresie sugerează contopirea, pavăza, protecția și podoaba pe care fiecare dintre cei doi soți le reprezintă pentru celălalt.

385 Aș-Saykh Saltut; *Al-fatawi*, p.464 (N.A.)

386 *Kitab an-nikah; Al-hya’: Rub’ el-ádat*, p.47

387 Pavăză împotriva păcatului (N.T.)

De aceea, fiecare dintre cei doi soți are îndatoriri față de celălalt pe care se cuvine să le respecte și pe care nu trebuie să le neglijeze. Cei doi soți au drepturi și îndatoriri egale, în afară de cele care decurg din calitățile cu care au fost înzestrați doar bărbații, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Ele au drepturi egale cu obligațiile lor, după cuviință. Dar bărbații au o treaptă peste ele.” (Al-Baqara: 228)

Aceasta este treapta vegherii și răspunderii.

Un bărbat l-a întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „O, Trimis al lui Allah! Care sunt îndatoririle față de soția fiecăruia dintre noi? Iar el i-a răspuns: **„Să-i dai să mănânce, atunci când mănânci, să o îmbraci, atunci când te îmbraci, și să nu o lovești peste față și să nu o defăimezi și să nu o părăsești decât în casă!”**³⁸⁸

Soțului musulman nu-i este îngăduit să neglijeze cheltuielile pentru soția lui și pentru îmbrăcămintea ei. Într-un hadis se spune: **„Este de ajuns ca bărbatul să păcătuiască, dacă el îl pierde pe cel pe care îl hrănește.”**³⁸⁹

Nu-i este îngăduit s-o lovească pe soția sa peste față, căci aceasta înseamnă desconsiderarea demnității umane și reprezintă o primejdie pentru această parte delicată a corpului omenesc.

Iar dacă musulmanului îi este îngăduit să o pedepsească pe soția sa nesupusă, lui nu-i este în nici un caz permis să o lovească violent, peste față sau peste celelalte organe vitale.

De asemenea, musulmanului nu-i este îngăduit să o defăimeze pe soția sa, să o insulte sau să-i adreseze vorbe umilitoare.

Iar în legătură cu îndatoririle soției față de soț, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu-i este îngăduit unei femei care crede în Allah să permită [intrarea] în casa soțului ei [a cuiva] fără voia lui. Nici să iasă afară fără voia lui. Nici să asculte pe nimeni care îi voiește răul. Nici să abandoneze patul lui. Nici să-l lovească dacă ea este mai vânjoasă decât el, ci dacă el este nedrept, să vină la el pentru a-l face mulțumit, iar dacă el primește, este mai bine și Allah a primit cererea ei de iertare și a făcut să iasă la iveală argumentele ei, însă dacă el nu ar deveni mulțumit, ea și-ar fi făcut datoria – și Allah știe scuza sa.”**³⁹⁰

388 Relatat de Abu Dawud și Ibn Habban în *Sahih-ul* său (N.A.)

389 Relatat de Abu Dawud, An-Nasa'i și Al-Hakim (N.A.)

390 Relatat de Al-Hakim (N.A.)

Fiecare dintre cei doi soți trebuie să fie răbdător cu celălalt

Credinciosul musulman are datoria să fie îngăduitor și răbdător cu soția sa, dacă observă în comportarea ei ceva care nu-i place, căci știe că ea este femeie și este slabă, că este un om și este supusă greșelii, după cum cunoaște că alături de greșeli și de defecte ea are și calități frumoase. Într-un hadis se relatează: **„Credinciosul să nu o urască pe credincioasă. Dacă el este nemulțumit din pricina unora din calitățile ei, va avea motive de mulțumire pentru altele dintre ele.”**³⁹¹

Iar Allah Preaînaltul a grăit:

„Ci purtați-vă cu ele după cuviință! Iar dacă voi le urâți, se poate întâmpla să urâți un lucru pe care Allah l-a pregătit [să vă aducă] un mare bine.” (An-Nisa': 19)

Islamul îi cere, de asemenea, soțului să fie îngăduitor și răbdător față de ceea ce nu-i place la soția lui, după cum și soției i s-a recomandat să caute să dobândească mulțumirea soțului ei, prin puterea ca și prin farmecul ei, și a fost avertizată să nu doarmă dacă îl știe pe soțul ei supărat.

Într-un hadis se relatează: **„Trei sunt aceia a căror Rugăciune nu se înalță nici o șchioapă deasupra capetelor lor: bărbatul care vine la niște oameni despre care știe că ei nu-l doresc, soția care doarme, știindu-l pe soțul ei supărat pe ea și doi musulmani care se dușmănesc.”**³⁹²

La nesupunere și neînțelegeri

Având în vedere că bărbatul este stăpânul casei și capul familiei, prin constituția, disponibilitatea și situația sa, precum și datorită zestrei pe care a achitat-o și faptului că lui îi revine îndatorirea de a suporta cheltuielile, femeii nu-i este îngăduit să iasă din ascultarea lui și să se revolte împotriva autorității sale, făcând astfel să se tulbure corabia casei sau chiar să se scufunde, dacă nu mai are căpitan care să o conducă.

Dacă soția îi arată nesupunere sau se poartă cu aroganță, soțului îi revine datoria de a încerca să o îndrepte prin tot ceea ce îi stă în putință, începând cu vorba frumoasă, cu sfatul și poavața înțeleaptă. Dacă aceste mijloace nu sunt de nici un folos, atunci părăsește patul ei, încercând să-i stârneasă instinctul de femeie, pentru ca ea să se lase înduplecată și să revină în familie

391 Relatat de Muslim (N.A.)

392 Relatat de Ibn Maja și de Ibn Habban în *Sahih-ul său*. (N.A.)

liniștea și înțelegerea.

Dacă nici una nici alta nu folosesc, atunci el încearcă să o pedepsească lovind-o cu mâna, dar evitând loviturile violente și peste față. Acesta este un tratament care dă rezultate în cazul unor femei și al unor situații, într-o anumită măsură. Nu trebuie să se înțeleagă că ei ar trebui să recurgă la bici sau la băț pentru a o lovi, ci trebuie să fie ceva care să se potrivească vorbelor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) , care i-a zis unuia dintre slujitorii săi care l-a supărat: **„Dacă n-ar fi talionul în Ziua de Apoi, te-aș face să simți bețișorul acesta de curățit dinții!”**³⁹³

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a blamat pe cel care își lovește soția, zicând: **„De ce o lovește unul dintre voi pe soția lui, ca și când ar fi roabă, când știe că s-ar putea ca la capătul zilei să se culce cu ea?”**³⁹⁴

Iar referindu-se la aceia care le lovesc pe femeile lor, a zis: **„Nu-i veți afla pe aceia fiind cei mai buni dintre voi.”**³⁹⁵

Iar imamul Al-Hafiz ibn Hijr a zis: „Din vorbele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) „cei mai buni dintre voi” înțelegem că lovirea lor este permisă în general, dar cu condiția să o lovească pentru a o pedepsi dacă observă la ea nesupunere, dar dacă se limitează numai la amenințare sau altceva de felul acesta este și mai bine.

Iar dacă se poate ajunge la scopul urmărit prin aluzii, nu trebuie să recurgă la faptă, întrucât aceasta provoacă aversiune pentru conviețuirea laolaltă, cu excepția situației în care poate să fie vorba de nesupunere față de Allah. An-Nasa’i a relatat hadisul transmis de ‘A’ișa: **„Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a lovit nici una din femeile lui și nici unul din slujitorii lui niciodată. Nu a lovit cu mâna nimic niciodată, decât pe calea lui Allah sau împotriva acelor care au încălcat prescripțiile lui Allah, căci pe aceștia s-a răzbunat el, din iubire pentru Allah.”**³⁹⁶

Dacă nimic din toate, acestea nu este de folos, teama de dezbinare între cei doi soți se va extinde. Atunci înțelepții din comunitatea islamică vor încerca să-i împace și vor trimite un arbitru din familia lui și un arbitru din familia ei, dintre oamenii cei mai cinstiți și animați de bune intenții, în încer-

393 Relatat de Ibn Sa’ad în *At-Tabaqat* (N.A.)

394 Relatat de Ahmad. Ceva asemănător apare și la Al-Bukhari (N.A.)

395 Atribuit în *Ai-Fath* lui Ahmad, lui Abu Dawud și lui An-Nasa’i, iar Ibn Habban și Al-Hakim l-au socotit autentic, fiind transmis de Iyas Ibn Abd Allah Ibn abi Dhubab (N.A.)

396 *Fath al-Bari*, vol.IX, p.249 (N.A.)

care de a îndrepta lucrurile și de a-l călăuzi pe calea cea bună pe cel care greșește, astfel încât Allah să-i împace pe ei.

Allah Preaînaltul a grăit cu privire la toate acestea:

„Pe acelea de a căror neascultare vă temeți povățuiți-le, părăsiți-le în paturi și loviți-le! Dar dacă ele [revin și] ascultă de voi, atunci nu mai căutați pricină împotriva lor. Allah este Cel mai Înalt și Măreț. Dacă vă temeți de o pricină între ei doi [cei doi soți], atunci trimiteți un arbitru din neamul lui și un arbitru din neamul ei. Dacă voiesc ei [arbitrii] împăcarea, Allah va readuce înțelegerea între ei [cei doi soți]. Allah este Atoateștiutor și Bineștiutor.” (An-Nisa': 34-35)

Numai după aceasta este îngăduit divorțul

După eșecul tuturor acestor încercări și mijloace, soțului îi este permis să recurgă la ultimul mijloc orânduit de Islam, ca răspuns la realitate și necesitate și ca o soluție pentru problemele pe care nu le poate rezolva decât despărțirea după buna cuviință. Acest mijloc este divorțul.

Islamul a îngăduit recurgerea la acest mijloc cu mare reținere, fără să cheme la el și fără să-l recomande. Dimpotrivă, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Cel mai neplăcut pentru Allah dintre lucrurile îngăduite este divorțul”** și **„Allah nu a îngăduit nici un alt lucru care să-i fie mai neplăcut decât divorțul!”**³⁹⁷

Expresia că el este un lucru permis dar neplăcut lui Allah sugerează faptul că el este autorizat numai în caz de nevoie, când conviețuirea devine dificilă și când între cei doi soți se înstăpânește antipatia și nu le mai este cu putință să respecte rânduielile lui Allah și drepturile vieții conjugale. S-a zis: Dacă nu mai există cale de împăcare, atunci nu mai rămâne decât despărțirea. Iar Allah Preaînaltul a grăit:

„Iar dacă cei doi se despart, atunci Allah poate să-i înzestreze pe amândoi cu dărnicia Sa” (An-Nisa': 130)

Divorțul înainte de Islam

Islamul nu este religia care a inventat divorțul. Înainte de apariția Islamului, divorțul era răspândit în toată lumea, cu excepția unei comunități sau

397 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

Permis și interzis în Islam

două. Dacă bărbatul se supăra pe soția lui, el putea să o alunge din casă, pe drept sau pe nedrept, fără ca femeia să i se poată împotrivi, să-i ceară despăgubiri sau să dobândească de la el vreun drept.

Când civilizația grecească a cunoscut înflorirea, divorțul era răspândit printre greci, fără nici un fel de condiții sau restricții.

La romani, divorțul era considerat ca o parte a căsătoriei însăși, judecătorii putând să infirme căsătoria, atunci când cele două părți puneau condiția să nu fie despărțite.

Căsătoria religioasă la primele generații ale romanilor a oprit de la divorț, dar în același timp îi dădea soțului putere nelimitată asupra soției sale. Îi permitea chiar să o ucidă în unele situații. Apoi religia lor a intervenit și a îngăduit divorțul așa cum era îngăduit în fața dreptului civil.

Divorțul în religia iudaică

Religia iudaică a ameliorat situația soției, dar ea a îngăduit divorțul, fiind foarte largă în privința lui. Soțul era obligat prin lege să se despartă de soția lui, dacă ea era învinuită de adulter dovedit, chiar dacă i se ierta această crimă. Legea îl obliga, de asemenea, să divorțeze de soție, dacă după zece ani de conviețuire nu-i aducea nici o progenitură.³⁹⁸

Divorțul în religia creștină

Creștinismul diferă de celelalte religii pe care le-am menționat. El diferă chiar de religia iudaică în privința divorțului. Evanghelia interzice divorțul prin vorbele lui Iisus Hristos, după cum interzice și căsătoria cu bărbații divorțați și cu femeile divorțate. În Evanghelia lui Matei (5: 31,32) se relatează: „S-a zis iarăși: «Oricine își va lăsa nevasta, să-i dea o carte de despărțire, dar eu vă spun că oricine-și va lăsa nevasta, afară numai de pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească, și cine va lua de nevastă pe cea lăsată de bărbat preacurvește.»” (5: 31,32) Iar în Evanghelia lui Marcu se relatează: „El le-a zis: «Oricine își lasă nevasta și ia pe alta de nevastă preacurvește față de ea; și dacă o nevastă își lasă bărbatul și ia pe altul de bărbat preacurvește.»” (10: 11-12)

Evanghelia a explicat această interdicție prin faptul că nu se cuvine ca

398 Din lucrarea „*Islamul - religie generală, veșnică*” de Mahmud Farid Wajdi, p.172.

omul să despartă ceea ce a unit Allah.³⁹⁹

Aceste vorbe sunt adevărate ca sens, dar ciudat este faptul că se face din ele un motiv pentru interzicerea divorțului. Este corect să se atribuie lui Allah unirea celor doi soți, îngăduirea și legiferarea căsătoriei, chiar dacă omul este cel care a inițiat contractul de căsătorie. Dar dacă Allah a îngăduit divorțul și l-a legiferat din motive care îl cer, înseamnă că și despărțirea vine tot de la Allah, chiar dacă omul este cel care inițiază despărțirea. Din acestea reiese că omul nu desparte ceea ce a unit Allah, că cel care unește și cel care desparte este Allah Preaslăvitul. Nu este Allah acela care i-a despărțit pe ei din cauza adulterului? De ce să nu-i despartă pe ei și dintr-un alt motiv care impune acest lucru?

Deosebiriile dintre sectele creștine în privința divorțului

Cu toate că Evanghelia a exceptat de la interzicerea divorțului numai ceea ce a avut drept cauză preacurvia, adepții credinței catolice interpretează această excepție spunând: „Sensul acestor cuvinte nu este acela că regula are excepție sau că ar exista aspecte pentru care se permite divorțul. În legea lui Hristos nu există divorț absolut de loc. În expresia „afară numai din pricină de curvie” este vorba de un contract anulat în esența sa. El nu are din legalitatea contractului decât aparențele. Ea este curvie și atât. În acest caz, bărbatului îi este îngăduit, ba mai mult decât atât, el trebuie să o abandoneze pe femeie.”⁴⁰⁰

În credința protestantă, divorțul este permis în anumite situații, între care și adulterul soției sau trădarea de către ea a soțului, ca și în alte situații pe care le-au adăugat la textul Evangheliei, însă ei, chiar dacă au admis divorțul dintr-un motiv sau altul, îi interzic bărbatului care divorțează să se mai bucure de viața conjugală după aceea.

Sinodurile religiei ortodoxe din Egipt au admis divorțul, dacă soția preacurvește, așa cum spune și Evanghelia, dar l-au admis și pentru alte situații, cum ar fi sterilitatea vreme de trei ani, boala contagioasă și cearta îndelungată, după care nu se mai speră împăcare.

Aceste motive sunt contrare spuselor Evangheliei și din această cauză bărbații conservatori dintre credincioșii acestei religii au contestat orientarea

399 Vezi Evanghelia lui Matei (19: 6) și Evanghelia lui Marcu (10: 9) (N.A.)

400 Comentariul Departamentului de studii religioase al Institutului Copt Catolic la Evanghelia lui Matei, p.29. (N.A.)

celorlalți, care au îngăduit divorțul din aceste motive, după cum au respins și îngăduirea căsătoriei celui ce repudiază sau a celui care divorțează în mod categoric. Pe această bază, unul din tribunalele egiptene creștine a respins procesul intentat de o soție creștină care cerea să divorțeze de soțul ei pentru că el era sărac. În hotărârea tribunalului se spune: „Este ciudat că unii păzitori ai religiei dintre oamenii bisericii și membrii sinodului general s-au adaptat la evoluția timpului și au venit în întâmpinarea dorințelor unor oameni cu credință slabă, îngăduind divorțul pentru motive care nu au nici un suport în Evanghelie. Hotărârea legii creștine este categorică în privința divorțului în sensul că el nu este permis decât în cazul adulterului, iar căsătoria unuia dintre cei divorțați este o căsătorie pângărită, ba este preacurvia însăși.”⁴⁰¹

Rezultatul restricțiilor creștinismului în privința divorțului

Una dintre consecințele acestei restricții ciudate ale religiei creștine în privința divorțului, desconsiderării naturii umane și a cerințelor vitale care impun despărțirea în unele situații a fost revolta creștinilor împotriva religiei lor și rătăcirea de la poruncile Evangheliilor. Ei au ajuns să despartă ceea ce Allah a unit, iar neamul credincioșilor din Occident a inventat legi civile care le îngăduie să iasă din această temniță veșnică. Însă mulți dintre ei, așa cum sunt americanii, au exagerat și n-au mai respectat nici un fel de limite în privința admiterii divorțului ca și când ar fi vrut să sfideze Evanghelia, acceptându-l pentru cele mai neînsemnate motive, astfel încât cei raționali dintre ei au ajuns să se plângă de această anarhie care a afectat această legătură sfântă și care amenință viața conjugală și sistemul familiei cu destrămarea, ceea ce l-a făcut pe unul dintre magistrații celebri, specializați în divorțuri, să afirme că viața de familie va dispărea din societatea lor, locul ei urmând să fie luat în curând de libertinaj și anarhie în relațiile dintre femei și bărbați. Ea a devenit astăzi asemenea unei societăți comerciale pe care cei doi parteneri o desființează din cele mai neînsemnate motive, căci ea nu mai este cărmuită de nici o religie ai de nici o iubire, ci de poftă și de plăceri.

„Acest fenomen, adică urmarea unei legi civile în legătură cu statutul personal, diferă de învățăturile religioase și el nu există decât la popoarele Occidentului creștin, căci adepții tuturor credințelor și sectelor, inclusiv brahmanii, budiștii, idolatrii și zoroaștrii, se călăuzesc în statutul personal după învățăturile credințelor lor. S-ar putea să găsim printre ei unii care să fi inventat legi civile în legătură cu aspectele materiale care să difere de învățăturile credinței lor, însă nu vom afla printre ei pe nimeni care să fi inventat legi civile

401 Ziarul *Al-Ahram* din data de 1. III 1965 (N.A.)

pentru statutul personal, adică pentru chestiunile legate de căsătorie, divorț și altele asemenea lor. Aceste credințe și secte au reușit să țină pasul cu viața practică și cu natura omului în astfel de chestiuni. Dar creștinii au contestat prescripțiile religiei lor din punct de vedere practic în legătură cu statutul personal în general și cu divorțul în mod particular, căci ei au socotit că învățăturile ei în acest sens neagă realitatea, ignoră natura umană și nu mai sunt aplicabile în viață.”⁴⁰²

Creștinismul a fost o soluție temporară și nu o rânduială generală

Dacă ceea ce se spune în Evanghelie în privința divorțului este adevărat și nu este vorba de modificări aduse în primele veacuri ale creștinismului, fără îndoială că acelaia care va privi cu atenție la Evangheliile – chiar și în forma lor actuală – îi va deveni limpede că Isus (Pacea asupra lui!) nu a voit să elaboreze o lege generală și veșnică pentru toți oamenii, ci a venit pentru a opune rezistență tendinței evreilor de a depăși limitele în legătură cu lucrurile pe care Allah le-a îngăduit, așa cum au procedat în legătură cu divorțul. În capitolul 19 din Evanghelia lui Matei se relatează: „După ce a săvârșit Iisus aceste predici, a plecat din Galileea și a venit în ținutul Iudeii, dincolo de Iordan. După el au mers multe gloate; și acolo a vindecat pe cei bolnavi. Fariseii au venit la el, și, ca să-l ispitească, i-au zis: „Oare este îngăduit unui bărbat să-și lase nevasta pentru orice pricină?” Drept răspuns, el a zis: „Oare n-ați citit că Ziditorul, de la început i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască?” Și a zis: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevastă-sa și cei doi vor fi un singur trup.” Așa că nu mai sunt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă!” Pentru ce dar – i-au zis ei – a poruncit Moise ca bărbatul să dea nevastei o carte de despărțire și s-o lase?” Iisus le-a răspuns: „Din pricina împietririi inimilor voastre a îngăduit Moise să vă lăsați nevestele, dar de la început n-a fost așa. Eu însă vă spun că oricine își lasă nevasta, afară de pricină de curvie, și ia pe alta de nevastă, preacurvește; și cine ia de nevastă pe cea lăsată de bărbat preacurvește.” Ucenicii lui i-au zis: „Dacă astfel stă lucrul cu bărbatul și nevasta lui, nu este de folos să se însoare.” (Evanghelia lui Matei 19 : 1-10)

Este limpede din această discuție că Iisus a voit să stăvilească exagerarea evreilor care se foloseau de îngăduința de a divorța dată de Moise și i-a pedepsit pe ei, interzicându-le să divorțeze, cu excepția situației în care femeia săvârșea adulterul. Aceasta a fost o soluție temporară, până când a venit legea generală și veșnică odată cu misiunea lui Muhammed (Pacea și

⁴⁰² Ali Abd al-Wahid Wafi, *Drepturile omului în Islam* (text arab), p.88 (N.A.)

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Nu este logic să se creadă că Isus a voit ca aceasta să fie o lege veșnică pentru toți oamenii. Apostolii și cei mai apropiați ucenici ai săi au declarat că este greu de suportat această sentință aspră, zicând: „Dacă astfel stă lucrul cu bărbatul și cu nevasta iui, nu este de folos să se însoare.” Numai căsătoria cu o femeie face din ea un lanț peste gâtul său, de care nici cum nu se poate elibera, oricât de plină i-ar fi inima de ură împotriva ei, de stânjenire din pricina ei și de mânie împotriva ei și oricât de opuse ar fi firile lor și orientările lor.

Încă din vechime, un înțelept a zis: „Una din cele mai mari nenorociri este să te însoțești cu cel care nici nu ți se potrivește, nici nu se desparte de tine.”

Iar un poet arab a zis:

„Mare belea în această lume este pentru cel slobod

Să se vadă nevoit să-i fie prieten dușmanului său.”

Restricția Islamului pentru limitarea divorțului

Legea cea generoasă a Islamului a pus numeroase restricții în calea divorțului, astfel încât el să se limiteze la un cadru cât mai îngust cu putință.

Divorțul care nu este impus de o necesitate și care survine înainte de a se fi epuizat celelalte mijloace care au fost menționate mai sus este interzis de Islam, pentru că el, așa după cum au afirmat unii legiști este dăunător atât pentru soț cât și pentru soție și distrugător pentru interesul celor doi. El a fost socotit interzis (*haram*), asemenea stricării averii, căci așa după cum a zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu se cuvine „**Nici vătămarea proprie, nici vătămarea altcuiva!**”⁴⁰³

Nici Allah, nici Trimisul Său nu iubesc ceea ce fac cei care caută plăcerea și divorțează în mod repetat. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu-i iubesc nici pe bărbații, nici pe femeile care caută întruna după plăceri.**”⁴⁰⁴

Și tot el a zis: „**Allah nu-i iubește pe cei care caută întruna și pe cele**

403 Ibn Qudama, *Al-Mughni*, voi.7, p.77. Hadisul a fost relatat și de Ibn Maja și de Ad-Daraqutni în mai multe variante (N.T.)

404 Relatat de At-Tabarani și de Ad-Daraqutni (N.A.)

care caută întruna după plăceri.”⁴⁰⁵

Iar Abd Allah Ibn Abbas a zis: „Divorțul este la nevoie.”

Divorțarea de o femeie când are menstruație este interzisă (*haram*)

Dacă există nevoia care justifică divorțul, musulmanului nu-i este îngăduit să recurgă la el în grabă, oricând voiește, ci trebuie să aleagă timpul potrivit.

Timpul potrivit – așa cum l-a stabilit Legea divină – este atunci când femeia este curată, nu are nici menstruație și nu este nici lăuză, și cu condiția să nu întrețină relații sexuale cu ea în perioada aceasta de curățire, excepție făcând situația în care ea este gravidă și se vede clar acest lucru.

Aceasta pentru că atunci când se află la menstruație sau în lăuzie, soțul trebuie să nu întrețină relații sexuale cu soția sa și s-ar putea ca oprirea lor de la aceasta sau tensiunea lui nervoasă să fie motivul care-l împinge la divorț. De aceea, i s-a poruncit să aștepte până ia sfârșit menstruația când ea se curăță și numai după aceea are voie să divorțeze de ea, înainte de a o mai atinge.

Îi este oprit să divorțeze de ea în timpul menstruației, după cum îi este interzis să divorțeze de ea și când ea este în stare de curățenie, dacă a avut raporturi sexuale cu ea, când se poate să rămână gravidă cu el și, cine știe, aflând că ea a rămas gravidă, se poate întâmpla să-și schimbe părerea în legătură cu despărțirea de ea și să accepte să rămână în continuare împreună cu ea, pentru embrionul care se plămădește în pântecul ei.

Dacă ea este curată, fără să o mai fi atins, sau dacă ea este gravidă și acest lucru este vizibil, atunci își dă seama că motivul care-l împinge la divorț este aversiunea înrădăcinată și atunci este liber să divorțeze de ea.

În *Sahih* se relatează că Abd Allah Ibn Omar a divorțat de soția lui când ea avea menstruație, în vremea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) , iar Omar Ibn al-Khattab l-a întrebat despre acest lucru pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și acesta i-a răspuns: „**Poruncește-i să o cheme înapoi! După aceea, dacă voiește, poate să divorțeze de ea, când ea este curată și înainte de a se mai fi atins de ea. Acesta este divorțul respectând timpul de așteptare.**” Iar Allah Preaînaltul a poruncit, grăind astfel:

405 Relatat de At-Tabarani în *Al-Kabir* cu un lanț bun de transmițători (N.A.)

„O, Profetule! Dacă divorțați de femei, atunci despărțiți-vă de ele după timpul de așteptare prescris pentru ele.” (At-Talaq: 1)

Aceasta înseamnă că divorțul trebuie să aibă loc în perioada în care ele se află în stare de curățenie.

Iar într-o variantă se relatează: „Poruncește-i să o cheme înapoi și să divorțeze de ea după aceea, când ea va fi curată sau însărcinată!”

Dar oare, divorțul care se face în afara acestei perioade este dus la îndeplinire? Are loc sau nu are loc? Se spune că el are loc și că cel care divorțează este păcătos.

Dar un grup de legiști au zis: „Nu are loc, fiindcă Allah Preaînaltul nu l-a orânduit în modul acesta și nu l-a permis și prin urmare nu este în conformitate cu Legea Lui. Atunci cum să se spună că el este valabil și corect?”

Abu Dawud a relatat cu un lanț autentic de transmițători că Ibn Omar a fost întrebat: „Ce părere ai despre bărbatul care a divorțat de nevasta lui care avea menstruație?” Și el i-a spus celui care l-a întrebat povestea lui, când a divorțat de nevasta lui care avea menstruație, însă Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a adus-o pe ea înapoi la el, fără să-l fi considerat valid.

Jurământul amenințând cu divorțul este interzis (*haram*)

Musulmanului nu-i este îngăduit să facă din divorț un jurământ și să rostească pe el că va face cutare lucru sau că nu va face cutare lucru sau să o amenințe cu el pe soția sa, zicând că dacă ea va face cutare lucru va divorța de ea.

În Islam jurământul are o formulă specială și nu este îngăduit să se jure pe altceva. Acesta este jurământul pe Allah Preaînaltul. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care jură pe altcineva în afara de Allah înseamnă că îi face Lui semeni.”**⁴⁰⁶ Și tot el a zis: **„Acela care vrea să jure să jure pe Allah sau să tacă din gură”**.⁴⁰⁷

406 Relatat de Abu Dawud, de At-Tirmizi și de Al-Hakim (N.A.)

407 Relatat de Muslim (N.A.)

Femeia repudiată rămâne în casa conjugală în perioada de așteptare

Islamul impune ca femeia repudiată să rămână în casa ei, adică în casa conjugală, în perioada de așteptare (*'idda*), fiindu-i interzis să părăsească casa, după cum soțului îi este interzis să o alunge din ea pe nedrept. Aceasta pentru că soțul are dreptul în perioada de așteptare să o cheme și să o aducă înapoi în adăpostul vieții conjugale, dacă aceasta este prima sau a doua repudiare, iar în prezența ei în casă, aproape de el, se află motiv pentru trezirea sentimentelor lui și reflectarea încă o dată și încă o dată la chestiunea divorțului înainte de sosirea termenului despărțirii și scurgerii lunilor de așteptare poruncite, protejându-se dreptul soțului și caracterul sacru al vieții conjugale, iar inimile se schimbă, gândurile se reînnoiesc, cel mânios poate să devină mulțumit, cel furios se poate liniști, iar cel care urăște poate să iubească din nou.

Allah Preaînaltul a grăit în acest sens, în privința femeilor divorțate:

„Fiți cu frică de Allah - Stăpânul vostru! Nu le alungați din casele lor și ele să nu iasă, doar dacă au săvârșit mare păcat dovedit! Acestea sunt poruncile lui Allah, iar acela care calcă poruncile lui Allah este nedrept față de sine însuși. Tu nu știi, s-ar putea ca Allah să facă să se întâmple după aceea un lucru...” (At-Talaq: 1)

Iar dacă trebuie ca cei doi soți să se despartă, acest lucru trebuie să se întâmple după cuviință și săvârșind bine, fără a provoca vreo vătămare, fără defăimări și fără privare de drepturi. Allah Preaînaltul a grăit:

„Țineți-le, după cuviință, sau despărțiți-vă de ele, după cuviință!” (At-Talaq: 2)

Și tot El a grăit:

„Ținerea [soției] în bună înțelegere, sau slobozirea [ei] cu bunătate.” (Al-Baqara: 229)

Și a mai grăit El:

„Cele divorțate să fie dăruite după cuviință. Aceasta este o obligație pentru cei care au frică.” (Al-Baqara: 241)

Repudierea repetată

Islamul i-a dat credinciosului dreptul să rostească de trei ori în momente diferite dorința de a divorța, cu condiția să divorțeze de fiecare dată de ea în condiții de curățenie a ei, fără să se fi culcat cu ea, apoi să o lase până când expiră perioada de așteptare (*'idda*) Iar dacă se hotărăște să rămână cu ea în perioada de așteptare, poate să o țină, iar dacă nu a chemat-o înapoi înainte de expirarea perioadei de așteptare, poate să o ia înapoi cu un alt contract, însă dacă nu are nici o intenție în privința ei, atunci nu-i aduce nici un prejudiciu, dacă ea se căsătorește cu un alt bărbat.

Dacă o readuce sub protecția sa după prima rostire a divorțului și din nou se produc între ei neînțelegeri și celelalte mijloace se dovedesc ineficiente pentru a-i împăca, el are dreptul să o repudieze pentru a doua oară în același mod pe care l-am menționat mai sus, după cum are dreptul să o cheme înapoi în perioada de așteptare (*'idda*) fără contract sau după perioada de așteptare cu un nou contract.

Dacă revine și o repudiază pentru a treia oară, aceasta este o dovadă clară a faptului că înțelegerea între ei nu mai este cu putință. De aceea, după cea de a treia repudiere, nu-i mai este îngăduit să o aducă înapoi și nu-i mai este îngăduită după aceea decât după ce ea se va fi căsătorit legal cu un alt soț în mod corect și cu bună intenție și nu doar pentru a i se permite revenirea la primul soț.

Din această prezentare rezultă că musulmanul care însumează cele trei repudieri într-una singură sau într-o singură expresie contravine celor orânduite de Allah și se abate de la calea cea dreaptă a Islamului. S-a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost înștiințat că un bărbat a divorțat de muierea lui rostind cele trei repudieri o singură dată și el s-a ridicat furios și a zis: **„Vă jucați cu Cartea lui Allah și eu mai sunt încă printre voi?”** Atunci s-a ridicat un bărbat și a zis: „O, Trimis al lui Allah! (Poruncești) să-lucid?”

Ținerea soției după cuviință sau slobozirea ei cu bunătate

Dacă bărbatul a repudiat-o pe soția sa⁴⁰⁸ și sosește termenul stabilit pentru despărțirea de ea, adică perioada de așteptare este aproape de expirare, soțul are de ales una din următoarele două posibilități:

408 Prima sau a doua repudiere (N.A.)

1. Sau o ține pe ea după cuviință, adică o cheamă înapoi cu intenția de a-i face bine și de a se împăca, și nu de a se certa și a-i face rău;

2. Sau o eliberează pe ea și se desparte de ea după cuviință, lăsând-o pe ea până la expirarea perioadei de așteptare și despărțindu-se apoi de ea fără tulburări, prejudicii și certuri în legătură cu datoriile unuia față de celălalt.

Bărbatului nu-i este îngăduit să o cheme înapoi înainte de expirarea perioadei de așteptare cu intenția de a-i provoca daune ca urmare a prelungirii perioadei de așteptare și împiedicării ei de a se căsători cu un alt bărbat cât mai mult timp cu putință, așa cum se proceda în perioada anterioară Islamului (*Al- Jahiliyya*).

Allah a interzis să se aducă un astfel de prejudiciu în Cartea Sa cea perfectă, într-o manieră care face piepturile să se cutremure și inimile să fie cuprinse de spaimă, căci Allah Preaînaltul a grăit astfel:

„Iar dacă divorțați de femei și ele aproape împlinesc timpul lor, atunci luați-le înapoi cu bunătate ori dați-le drumul cu bunătate! Dar nu le luați înapoi pentru a le face rău sau pentru a dobândi un folos necuvenit! Cei care face asta își pricinuieste un rău lui însuși. Și nu luați versetele lui Allah în derâdere și aduceți- vă aminte de harul lui Allah asupra voastră și de Cartea și de înțelepciunea pe care vi le-a trimis și prin care v-a povățuit! Și fiți cu frică de Allah și să știți că Allah e Atoateștiutor!” (Al-Baqara: 231)

Reflectând la acest verset sfânt, constatăm că el conține șapte segmente, în care urmează avertizare după avertizare, reamintire după reamintire, amenințare după amenințare. Și aceasta este îndeajuns ca povață pentru acela care are minte și aude.

Femeia divorțată nu poate fi împiedicată de la căsătoria cu bărbatul pe care îl voiește

Când expiră perioada de așteptare (*'idda*) pentru femeia divorțată, fostul ei soț sau tutorele ei sau altcineva decât aceștia nu au voie să o împiedice de la căsătoria cu bărbatul pe care ea îl voiește. Dorința celui care i-a cerut mâna și a ei nu poate fi împiedicată, dacă ei au ajuns la înțelegere pe calea legală și uzuală cunoscută.

Încercarea unora dintre bărbații care divorțează de a-și impune dominația asupra femeii divorțate, amenințând-o pe ea sau amenințând familia ei, dacă se va mai căsători după el, este o faptă a ignoranților din perioada

anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*)

Opoziția unei familii sau a unor triburi față de recăsătorirea femeii divorțate vine în contradicție cu Legea lui Allah.

La fel stau lucrurile și cu revenirea femeii divorțate la fostul soț, dacă el vrea să o cheme înapoi și dacă ei doi s-au înțeles să se împace și să rezolve neînțelegerile care i-au separat, căci **„împăcarea este mai bună”**, așa cum a grăit Allah Preaînaltul.

La aceste aspecte face referire versetul următor:

„Iar dacă divorțați de femei și ele împlinesc timpul lor, nu ie împiedicați să se întoarcă la soții lor, dacă s-au învoit după cuviință! Aceasta vi se dă ca povață aceloră dintre voi care cred în Allah și în Ziua de Apoi. Acest lucru este mai potrivit și mai curat pentru voi. Allah știe, iar voi nu știți.”
(Al-Baqara: 232)

Drepturile soției care nu mai acceptă viața conjugală

O femeie care nu-l mai acceptă pe soțul ei și nu mai suportă conviețuirea împreună cu el poate să se răscumpere pentru a se elibera de el. Ea își poate dobândi libertatea restituindu-i zestrea și cadourile pe care el i le-a oferit ori mai mult sau mai puțin decât acestea, după cum convin.

Dar cel mai potrivit este ca el să nu ceară mai mult decât a cheltuit pentru ea mai înainte. Allah Preaînaltul a grăit:

„Iar dacă vă temeți că nu veți putea împlini poruncile lui Allah, atunci nu este nici un păcat ca ea să se răscumpere cu ceva.” (Al-Baqara: 229)

Soția lui Thabit Ibn Qays a venit la Trimiul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a zis: „O, Trimis al lui Allah! Eu nu-i găsesc lui Thabit Ibn Qays nici un cusur în privința firii și a religiei, însă eu îl urăsc și nu-l mai suport.” Atunci a întrebai o despre ce a primit de la el și ea i-a răspuns: „O grădină.” A întreat-o apoi: **„Și-i dai grădina înapoi?”** Iar ea a răspuns: „Da!” Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis atunci lui Thabit: **„Ia-ți grădina și divorțează de ea!”**⁴⁰⁹

Soției îi este însă oprit să se grăbească să ceară divorțul de la soțul ei, dacă el nu îi aduce nici o vătămare și nu are nici un motiv plauzibil care să ducă la separarea lor. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra

409 Relatat de Al-Bukhari și An-Nasa'i (N.A.)

sa!) a zis: „**Oricărei femei care cere divorțul de la soțul ei, fără să aibă motiv îi va fi oprit parfumul Raiului.**”⁴¹⁰

Vătămarea soției este interzisă (*haram*)

Soțului nu-i este îngăduit să provoace vătămarea soției sale pentru ca ea să fie constrânsă să se răscumpere prin înapoierea integrală sau parțială a banilor pe care i-a dat ei sub formă de zestre (*mahr*), câtă vreme ea nu a săvârșit un mare păcat dovedit. Allah Preaînaltul a grăit în această privință:

„Și nici să le opriți să se căsătorească [din nou] cu alții, ca să le luați o parte din ce le-ați dat [ca zestre], decât dacă ele au săvârșit un păcat răzvedit.” (An-Nisa': 19)

De asemenea, soțului îi este interzis, dacă el dorește să se despartă de ea pentru a se căsători cu altă femeie, să ia ceva înapoi de la ea, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Dacă vrei să schimbi o soție cu altă soție [prin divorț] și i-ați dat uneia dintre ele un qintar⁴¹¹, nu luați nimic din el înapoi! Oare [voiți voi să-l] luați înapoi cu clewetire și cu păcat răzvedit?! Cum să-l luați înapoi după ce ați trăit laolaltă și ele au primit de la voi legământ sfânt?” (An-Nisa': 20-21)

Jurământul cu părăsirea soției este interzis (*haram*)

Unul din cele mai minunate lucruri prin care Islamul protejează drepturile femeii este acela că el interzice soțului să se mânieze pe soția lui și să părăsească patul ei sau să nu se apropie de ea o perioadă mai mare decât aceea pe care o suportă feminitatea ei. Dacă afirmă că o va părăsi, sprijinindu-și vorbele pe jurământul de a nu se apropia de ea și de a nu întreține cu ea raporturi sexuale, el are un răgaz de patru luni, în care sufletul său își poate regăsi liniștea și mânia lui se poate potoli și în care își verifică totodată și conștiința. Dacă își revine în fire și reia relațiile normale cu ea înainte de expirarea celor patru luni sau la capătul lor, Allah îi va ierta greșeala lui trecută și îi va deschide larg poarta căinței și el trebuie să ispășească jurământul său.

Dacă această perioadă expiră și el nu revine asupra hotărârii sale și asupra jurământului său, atunci soția lui poate divorța de el ca o compensație

410 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

411 Aici cuvântul are sensul de bani mulți și prin el se are în vedere zestrea (*mahr*) (N.T.)

pentru drepturile pe care el i le-a neglijat.

Unii legiști o consideră divorțată de el la expirarea perioadei menționate fără să mai fie nevoie de hotărârea unui judecător religios (*qadi*)

Alții, însă, condiționează, despărțirea de prezentarea chestiunii unui judecător, după expirarea perioadei, care îi va cere să aleagă între revenirea asupra hotărârii și mulțumirea soției sale și între divorț.

Acest jurământ de a nu se apropia de soție este cunoscut în legislația islamică (*șari'a*) sub numele de '*ila'*', iar Allah Preaînaltul a grăit în privința lui:

„Pentru aceia care jură să nu se mai împreuneze cu femeile lor este sorocit un răgaz de patru luni. Dar dacă ei se răzgândesc, Allah este Iertător, îndurător. Însă dacă au hotărât divorțul, Allah este Cel Care Aude, Atoateștiutor.” (Al-Baqara: 226-227)

Răgazul a fost stabilit la patru luni pentru ca bărbatul să aibă suficient timp să reflecteze și să revină și pentru că aceasta este socotită perioada maximă cât poate răbda femeia fără soțul ei. În acest sens, comentatorii aduc ca argument și povestea lui Omar (Allah fie mulțumit de el!) care a auzit o femeie tânguindu-se, într-o noapte când el umbla, stând de veghe:

„Prea lungă și prea beznă a fost această noapte,
Nesomnul singur numai mi-a tot vorbit în șoapte,
De n-ar fi teama de pedeapsa lui Allah, vă jur,
În pat eu singură să stau, n-aș fi putut să-ndur.”

Atunci, Omar s-a interesat de pricina pentru care se tânguia și a aflat că soțul ei lipsește de multă vreme, fiind plecat cu oștile în luptă. A întrebat-o pe fiica sa Hafsa: „Cât poate să rabde o femeie fără soțul ei?” Iar ea i-a răspuns: „Patru luni!” Și de atunci emirul credincioșilor a hotărât ca soțul să nu lipsească de lângă nevasta lui, atunci când se angajează în oaste, vreme mai lungă de patru luni.

6. RELAȚIILE DINTRE PĂRINȚI ȘI COPIII LOR

Islamul păzește relațiile de rudenie

Copilul este taina tatălui său, cel care moștenește trăsăturile lui. În timpul vieții este pentru el mângâierea, iar după ce moare, este o prelungire a existenței lui, o manifestare a veșniciei lui; moștenește trăsăturile lui specifice: atât pe cele frumoase cât și pe cele urâte, atât pe cele bune cât și pe cele rele; este parte din inima și din sufletul lui.

De aceea, Allah a interzis adulterul și concubinajul și a impus căsătoria, astfel încât să-i poată păzi pe descendenți și apele să nu se amestece, copilul să știe cine îi este tatăl, iar părintele să știe cine sunt fiicele și fiii săi. Căsătoria o consacră pe femeie exclusiv soțului său și el îi interzice să-l înșele. În felul acesta, toți copiii procreați în patul conjugal sunt fiii soțului ei, fără ca aceasta să necesite o recunoaștere sau o declarație din partea lui, nici vreo pretenție din partea mamei. Copilul este al așternutului⁴¹², așa cum a afirmat Profetul Islamului.

Tatălui nu-i este îngăduit să-și tăgăduiască fiul

Din aceste motive, soțului nu-i este îngăduit să-l tăgăduiască pe fiul pe care l-a născut soția în patul său conjugal, adică în condițiile unei vieți conjugale egale. Eventuala tăgăduire atrage după sine mari daune și dezonoare atât pentru soție cât și pentru fiu. De aceea, nu-i este îngăduit să îndrăznească să tăgăduiască în urma unei îndoieli trecătoare, a unei bănuieli sau a unui zvon rău-voitor. Însă dacă s-a stabilit că soția l-a înșelat cu dovezi pe care le-a adunat și pe care nu le poate contesta nimeni, Legea islamică nu acceptă să-l lase ca el să-l crească pe cel care este convins că nu este fiul lui, nici să-l lase ca moștenitor pe acela care nu este moștenitorul său – după părerea lui – sau îl face prada îndoielilor de-a lungul întregii sale vieți. Legea islamică (*șari'a*) a găsit pentru el o ieșire dintr-un astfel de impas prin ceea ce în jurisprudență poartă numele de *li'an*. Acela care este încredințat sau este aproape sigur că soția lui i-a murdărit patul culcându-se cu un alt bărbat de la care are un fiu, dar nu are o dovadă incontestabilă în legătură cu aceasta, poate să ridice chestiunea la un judecător religios (*qadi*), care le cere să facă jurăminte (*li'an*), descrie foarte amănunțit în *Surah an-Nur* din Coranul cel sfânt:

„Aceia care le defăimează pe femeile lor⁴¹³ și nu au martori afară de ei

412 General acceptat (N.A.)

413 Acuzându-le de infidelitate (N.T.)

Înșiși, fiecare dintre ei trebuie să facă patru mărturii [cu jurământ] pe Allah că el este dintre cei care spun adevărul și o a cincea [mărturie cu Jurământ] ca blestemul lui Allah să cadă asupra lui, dacă el este dintre cei care mint. Însă pedeapsa⁴¹⁴ va fi îndepărtată de la ea, dacă ea face patru mărturii [cu jurământ] pe Allah că el este dintre cei care mint și o a cincea [mărturie cu jurământ] ca mânia lui Allah să se abată asupra ei, dacă el este dintre cei care spun adevărul.” (An-Nur: 6-9)

După aceea îi separă pe ei pentru totdeauna iar copilul o urmează pe mama sa.

Înfierea este interzisă (*haram*) în Islam

Dacă tatăl nu poate tăgădui genealogia aceluia care s-a născut în patul său, lui nu-i este îngăduit nici să înfiereze un copil care nu este fiul său. În perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*), arabii, asemenea altor neamuri, adăugau la fiii lor și la familiile lor pe cine voiau ei pe calea înfierii. Bărbatul avea dreptul să adauge la fiii săi și alți tineri, dacă voia, și să anunțe acest lucru, fiul înfiat devenind membru al familiei sale, bucurându-se de drepturile fiilor săi și revenindu-i și îndatoririle lor. În felul acesta, el purta numele familiei și beneficia de drepturile ei. Înfierea nu era afectată de existența unui tată cunoscut și a unei origini cunoscute.

Când a apărut Islamul, acest fenomen era răspândit în societatea arabă. Chiar și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îl înfiase pe Zayd Ibn Haritha înainte de apariția Islamului. Acesta era un tânăr arab care fusese luat captiv pe când era încă mic, într-una din incursiunile arabe din perioada preislamică (*al-Jahiliyya*) Hakim Ibn Hizam l-a cumpărat pentru mătușa sa Khadija. Când Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a căsătorit cu ea, i l-a dăruit lui. Dar când tatăl său și unchiul său au aflat unde este el, l-au cerut înapoi de la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a acordat posibilitatea de a alege și el l-a preferat tatălui și unchiului său pe Profetul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) , iar acesta i-a eliberat și l-a înfiat, luând neamul său ca martor. Din momentul acela, el a devenit cunoscut cu numele de Zayd fiul lui Muhammed și a fost primul dintre sclavii care au crezut în el.

Care a fost atitudinea Islamului față de această rânduială preislamică?

414 Pedeapsa cu biciuirea (N.T.)

El a considerat pe drept cuvânt că adopțiunea este o mistificare a naturii și a realității, o mistificare care transformă o persoană străină de familie în membru al acesteia. El rămâne singur cu femeile sub pretext că ar fi dintre aceia cărora le este interzisă căsătoria cu ele, în vreme ce ele sunt străine de el, căci nici soția bărbatului care l-a înfiat nu-i este mamă, nici fiica, sora sau mătușa lui nu se numără printre acelea cărora îi este interzis să se apropie de ele. El este străin de toate acestea.

Acest fiu pretins de către bărbat și de către soția lui a fi fiul lor are parte de moștenire în vreme ce rudele apropiate sunt lipsite de acest drept. Și de foarte multe ori, rudele adevărate îl pizmuesc pe acest intrus care le-a uzurpat drepturile și le-a împiedicat să aibă parte de moștenirea pe care o așteptau. Și de câte ori nu izbucnește această pizmă și nu generează focul ispitelor și nu rupe relațiile din interiorul familiei și dintre rude?!

De aceea, Coranul a abolit această rânduială preislamică și a interzis-o în modul cel mai categoric, anulând toate consecințele decurgând din ea. Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu i-a făcut pe copiii voștri înfițați să fie asemenea fiilor voștri. Acestea sunt cuvinte ce ies din gurile voastre, însă Allah spune Adevărul și El îl călăuzește [pe om] pe drumul cel drept. Chemați-i după părinții lor, căci astfel este mai cu dreptate față de Allah! Iar dacă nu-i cunoașteți pe părinții lor, atunci socotiți-i frați ai voștri întru credință și aliați ai voștri!”
(Al-Ahzab: 4-5)

Să reflectăm la aceste cuvinte limpezi din Coranul cel sfânt:

„Și nu i-a făcut pe copiii voștri înfițați să fie asemenea cu fiii voștri. Acestea sunt cuvinte ce ies din gurile voastre.”

Aceasta înseamnă că înfierea este doar un cuvânt gol, în spatele căruia nu se află nici un adevăr exterior.

Rostirea vorbelor nu schimbă realitatea, nu-l transformă pe cel străin în rudă și nici pe cel adoptat în fiu adevărat. Vorbele nu pot face ca prin venele celui adoptat să curgă sângele celui care l-a înfiat, nu creează în pieptul bărbatului afecțiunea paternă, nici în inima copilului sentimentele de fiu, nu-i lasă lui moștenire virtuțile, nici trăsăturile fizice, intelectuale și psihice ale familiei.

Islamul a anulat toate consecințele care decurgeau din această orânduială, cum sunt moștenirea sau interdicția căsătoriei cu soția celui înfiat.

Permis și interzis în Islam

În ceea ce privește moștenirea, Islamul nu a mai luat în considerare decât legăturile de sânge, de căsătorie și de rudenie autentică:

„Cei care sunt legați prin rudenie au întâietate unii față de alții⁴¹⁵, după Legea lui Allah.” (Al Anfal: 75)

Iar în privința căsătoriei, Coranul a proclamat că sunt oprite soțiile fiilor veritabili, nu ale celor înfiați:

„[Vă sunt oprite]... nevestele fiilor voștri din mădularele voastre.” (An-Nisa': 23)

Așadar, bărbatului îi este îngăduit să se însoare cu soția fiului său adoptiv, fiindcă ea este femeia unui om străin de el în realitate și nu e nici o nenorocire să se însoare cu ea, dacă celălalt divorțează de ea.

Abrogarea adopțiunii prin fapte după vorbe

Acest lucru nu a fost ușor pentru oameni, căci adopțiunea era o rânduială socială cu rădăcini adânci în viața arabilor. Dar înțelepciunea lui Allah a voit să nu se limiteze numai la vorbe pentru demolarea ei și pentru distrugerea urmelor ei, ci a recurs la vorbe asociate cu acțiunea.

Înțelepciunea divină l-a ales pentru această misiune chiar pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), pentru a pune capăt oricărei îndoieli și pentru a îndepărta orice nesiguranță din sufletele credincioșilor în legătură cu îngăduirea căsătoriei cu femeile divorțate de fiii lor adoptivi, astfel încât să fie convinși că permis este ceea ce a îngăduit Allah și nepermis este ceea ce a interzis Allah. Zayd Ibn Haritha, căruia i se spunea Zayd, fiul lui Muhammed, s-a căsătorit cu Zeynab, fiica lui Jahș, fiica mătușii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), dar relațiile dintre ei au devenit tulburi și Zayd se plângea din ce în ce mai des de soția sa Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Profetul știa din ceea ce Allah insufla sufletului său că Zayd se va despărți de ea și că, după el, o va lua de soție, dar în unele clipe slăbiciunea omenească punea stăpânire pe el și se temea de înfruntarea oamenilor. De aceea îi zicea lui Zayd de fiecare dată când i se plângea: „Ține-o pe nevasta ta și fii cu frică de Allah!”

Atunci, Coranul i-a reproșat Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și în același timp l-a ajutat pe el să înfrunte societatea prin nimicirea acestor rămășițe ale rânduielilor vechi și tradițiilor înrădăcina-

⁴¹⁵ Rudele sunt mai îndreptățite la moștenire decât oricare alții (N.T.)

te care îl opreau pe bărbat să se însoare cu soția fiului său adoptiv străin de el și Allah Preaînaltul a grăit astfel:

„Și i-ai spus aceluia asupra căruia Allah Și-a trimis harul Său⁴¹⁶, cum și tu ai trimis harul tău asupra lui⁴¹⁷: «Păstrează-l pentru tine pe soața ta⁴¹⁸ și fii cu frică de Allah!». Tu ai ținut ascuns în sufletul tău ceea ce Allah a voit să descopere.⁴¹⁹ Tu te-ai temut de oameni⁴²⁰, măcar că Allah este mai vrednic să te temi de El. Apoi, când Zayd a întrerupt orice legătură cu ea, Noi Ți-am dat-o ție să-ți fie soață, pentru ca dreptcredincioșii să nu mai aibă reținere în privința soțiilor fiilor lor adoptivi, dacă aceștia întrerup orice legături cu ele. Și porunca lui Allah trebuie să fie împlinită»” (Al- Ahzab: 37)

Coranul continuă după aceea să-l apere pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pentru această faptă și confirmă că este permisă și că nu este o faptă reprobabilă:

„Nu este nici un păcat pentru Profet într-o ceea ce i-a poruncit Allah⁴²¹. Aceasta este Legea lui Allah pentru aceia care au fost mai înainte.⁴²² Porunca lui Allah este o hotărâre hărăzită. Aceia care transmit mesajele lui Allah și se tem de El și nu se tem de nimeni afară de Allah [să știe că] Allah este de ajuns pentru a ține socoteala [la toate]. Muhammed nu este tată nici unuia dintre bărbații voștri⁴²³, ci el este Trimisul lui Allah și încheietorul profeților⁴²⁴, și Allah este a toate știutor.” (Al-Ahzab: 38-40)

416 Este vorba de Zayd Ibn Haritha, pe care Allah l-a călăuzit cu islamul și l-a ajutat să-l urmeze pe Profetul Muhammed (N.T.)

417 Referire la faptul că Muhammed l-a dezrobit pe el înainte de venirea Islamului și i-a căsătorit cu Zaynab, fiica mătușii sale (N.T.)

418 Nu divorța de ea! (N.T.)

419 Tu ai ținut ascunsă revelația care ți-a fost trimisă de Allah cum că Zayd va divorța de Zaynab și ea va deveni soția ta, abrogând prin aceasta obiceiul preislamic după care era interzisă căsătoria cu soția fiului adoptiv (N.T.)

420 De clevetirile oamenilor (N.T.)

421 În favoarea lui; aici în privința căsătoriei cu Zaynab (N.T.)

422 Rânduiala care le-a fost revelată profeților de dinainte de Muhammed în legătură cu diverse aspecte ale vieții, printre care și căsătoria (N.T.)

423 Muhammed nu a avut decât fiice, căci fiii săi au murit la vârstă fragedă, iar pe Zayd l-a adoptat (N.T.)

424 În sensul că șirul profeților s-a încheiat cu el, care este ultimul dintre profeți (N.T.)

Adopția în sensul educării și ocrotirii

Islamul a abrogat adopția sau înfierea copiilor, care le oferea încadrarea în familiile care-i adoptă și tratându-i la fel ca pe propriii copii în privința intrării în contact cu femeile din familie, a interdicției căsătoriei și a drepturilor la moștenire.

Dar în afară de acest gen de adopțiune pe care Islamul l-a interzis, există și un alt tip de relație pe care oamenii o socotesc adopțiune. Aceasta constă în luarea sub ocrotire a unui orfan sau a unui copil abandonat, arătându-i o afecțiune identică aceleia manifestate față de propriul copil, aceeași grijă și aceeași educație. El este crescut, hrănit, îmbrăcat și tratat ca propriii fii, dar cu toate acestea, el nu primește numele familiei și nu beneficiază de drepturile decurgând din relația familială. Acesta este un tratament demn de laudă, propriu religiei lui Allah, pentru care aceia care îl acordă va avea parte de răsplata Raiului, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în legătură cu aceasta: „**Eu și protectorul orfanului vom ajunge în Rai în felul acesta.**” Și a făcut un semn cu degetele arătător și mijlociu, despărțindu-le.⁴²⁵ Copilul abandonat are aceeași situație ca orfanul.

Iar dacă un bărbat nu are urmași și voiește să-i dăruiască acestui copil ceva din averea sa, el poate să-i dăruiască în timpul vieții sale oricât voiește și poate să-i stabilească prin testament până la o treime din moștenirea pe care o lasă după el.

Fecundarea artificială

Ca urmare a interzicerii adulterului și a adopției, Islamul păstrează familia curată de elementele străine de ea. El interzice și fecundarea artificială, dacă fecundarea se face cu lichid seminal de la un alt bărbat decât soțul, căci aceasta ar fi o crimă abominabilă și un mare păcat, căci se întâlnește cu adulterul – după părerea șeihului Saltut – atât în privința cadrului, cât și în privința esenței și a rezultatului, întrucât constă în introducerea lichidului seminal al unui bărbat străin, în mod deliberat, în uterul unei femei fără ca între ei să existe o legătură legală de căsătorie, apărută de dreptul natural și de legea divină. Dacă nu ar exista un neajuns în ceea ce privește aspectul crimei, fecundarea ar fi pedepsită la fel ca și adulterul, așa cum au stabilit legile divine și scripturile revelate.

Dacă fecundarea se face cu un alt lichid decât al soțului, aceasta ar fi

⁴²⁵ Relatat de Al-Bukhari, Abu Dawud și At-Tirmizi (N.A.)

o faptă mai respingătoare și o crimă mai mare decât adopțiunea, fiindcă un copil rezultat din fecundarea în acest mod reunește consecințele adopțiunii menționate mai sus și o altă josnicie, adică întâlnirea cu adulterul într-un singur cadru, contravenind atât legilor și rânduielilor cât și nivelului speciei umane, pe care o coboară la stadiul animal, în care indivizii nu au sentimentul apartenenței la societățile nobile.⁴²⁶

Pretinderea de către fiu că altcineva decât părintele său i-ar fi tată impune blestemul

Așa cum a interzis tatălui să conteste pe nedrept originea fiului său, tot astfel Islamul i-a interzis și fiului să pretindă că altcineva decât părintele său i-ar fi tată. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a socotit acest lucru ca făcând parte dintre faptele reprobabile cele mai urâte, care atrag după ele blestemul lui Allah și al tuturor făpturilor. Acest lucru a fost rostit de la amvon de către Ali (Allah să fie mulțumit de el!) care a citit de pe un sul aflat la el că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care pretinde pe altcineva ca tată al lui sau că ar aparține prin legământ unui alt neam decât cel al său va avea parte de blestemul lui Allah, al îngerilor și al tuturor oamenilor, iar Allah nu va primi de la ei, în Ziua învierii nici căință, nici răscumpărare.”**⁴²⁷

Iar Sa'd Ibn abi Waqqas a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Raiul îi va fi oprit aceluia care pretinde că altcineva i-ar fi tată, știind că el nu-i este tată.”**⁴²⁸

Nu-i ucideți pe copiii voștri!

După ce a apărut în felul acesta relațiile genealogice, Islamul a impus o serie de datorii atât fiului cât și tatălui, unul față de celălalt, în virtutea legăturii paternale și filiale dintre ei, interzicându-i fiecăruia dintre ei o serie de lucruri cerute de apărarea acestor drepturi.

Pruncul are dreptul la viață, iar tatălui și mamei le este interzis să atențeze la viața lui, ucigându-l sau îngropându-l de viu, așa cum procedau unii arabi înainte de apariția Islamului, adică în perioada cunoscută cu numele de

426 Vezi Șeih Saltut, *Al-fatawi*, p.300.

427 General acceptat (N.A.)

428 Generai acceptat (N.A.)

Permis și interzis în Islam

al- Jahiliyya, fetița și băiețelul fiind egali în această privință. Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu vă omorâți copiii voștri de frica sărăciei⁴²⁹! Noi le vom asigura cele de trebuință ca și vouă. Omorârea lor este un păcat mare!” (Al-’Isra’: 31)

Și tot el a grăit:

„Și când fetița îngropată de vie va fi întrebată pentru ce păcat a fost omorâtă?” (Al-Takwir: 8-9)

Oricare ar fi motivul acestei fapte reprobabil – de ordin economic, cum ar fi teama de sărăcie sau lipsa mijloacelor de subzistență, ori de ordin social, cum ar fi teama să nu-i păteze onoarea, dacă noul născut este o fetiță, Islamul a interzis în modul cel mai categoric această faptă barbară, căci ea înseamnăucidere, rupere a legăturii de sânge și nedreptate față de un suflet slab. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost întrebat: „Care sunt cele mai mari păcate?” Iar el a răspuns: „**Să-i faci lui Allah care te-a creat un părtaș.**” „Și mai care?” a fost întrebat apoi. Iar el a răspuns: „**Să-l ucizi pe pruncul tău de teamă că ar trebui să mănânce împreună cu tine.**”⁴³⁰

Profetul a cerut femeilor, ca și bărbaților, să facă legământ că vor pune capăt acestei crime:

„Dacă vin ia tine femei credincioase și îți fac jurământ de credință, făgăduind că nu vor pune nimic în rând cu Allah, nu vor fura, nu vor curvi, nu-i vor omorî pe copii, nu vor săvârși nici o ticăloșie cu mâinile lor și cu picioarele lor, și nu ți se vor arăta cu nesupunere față de ceea ce se cuvine, atunci primește jurământul lor de credință și roagă-L pe Allah de iertare pentru ele, căci Allah este lertător și îndurător!” (Al-Mumtahana: 12)

Tatăl are datoria de a-i da fiului său un nume frumos. Nu se cuvine să-i dea un nume care să-i atragă batjocura, când se va face mare, după cum îi este interzis să-i dea lui numele de robul altcuiva decât al lui Allah, așa cum ar fi Abd an-Nabiy⁴³¹, Abd al-Masih⁴³², Abd al-Husayn⁴³³ etc.

_____ Copilul are dreptul să fie îngrijit și educat și să i se asigure cele necesare
429 Aluzie la obiceiul păgân al îngropării de viu al noilor-născute, interzis prin acest verset și prin alte versete din Coran (N.T.)

430 General acceptat (N.A.)

431 Robul Profetului (Muhammed) (N.T.)

432 Robul lui Mesia (Isus Christos) (N.T.)

433 Robul lui Al-Husayn (Fiul lui Ali, nepotul Profetului Muhammed) (N.T.)

re, el nu trebuie să fie neglijat sau lăsat să se piardă.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Fiecare dintre voi este păstor și fiecare dintre voi răspunde pentru turma sa.**”⁴³⁴ Și tot el a zis: „**Este de ajuns păcat pentru om dacă îl lasă să se piardă pe cel pe care îl hrănește.**”⁴³⁵ Și a mai zis: „**Allah îl întreabă pe fiecare păstor despre cele pe care le-a păstorit, dacă le-a păzit sau le-a lăsat să se piardă, înainte de a-l întreba pe om despre cei din familia lui.**”⁴³⁶

Egalitatea între fii când li se fac daruri

Tatăl se cuvine să-i trateze în mod egal pe fiii săi, atunci când le face daruri, pentru ca și ei să aibă un respect egal față de el. Lui îi este interzis să-l trateze preferențial pe vreunul dintre ei atunci când le face daruri, dacă nu are nici un motiv și nu este nici o nevoie pentru aceasta, căci stârnește invidia și dușmănia în sufletele celorlalți. La fel trebuie să procedeze și mama.

Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a îndemnat pe părinți: „**Fiți dreپți cu copiii voștri! Fiți dreپți cu copiii voștri!**”⁴³⁷ Acest hadis a avut ca motiv o întâmplare în care soția lui Bașir Ibn Sa'd Al-Ansari i-a cerut bărbatului ei să-i dea fiului ei An-Nu'man Ibn Bașir în dar o grădină sau un rob. Ea a vrut să înregistreze acest dar și i-a cerut să depună mărturie pentru aceasta Trimisul lui Allah! (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Bărbatul s-a dus la el și i-a zis: „O, Trimis al lui Allah! Fiica lui cutare – adică soția sa – mi-a cerut să-i dăruiesc băiatului ei pe robul meu. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a întrebat: „**El are frați?**” „Da!” i-a răspuns. Atunci, Profetul a zis: „**Și i-ai dat la fiecare dintre ei ceea ce i-ai dat lui?**” „Nu!” i-a răspuns el. Profetul i-a spus: „**Acest lucru nu se cuvine. Eu nu fac mărturie decât pentru ceea ce este drept.**”⁴³⁸ „**Nu-mi cere să fac mărturie pentru ceva care nu este drept. Tu ai datoria față de copiii tăi să fii egal cu ei, după cum și ei au datoria să te respecte.**”⁴³⁹ „**Fiți cu frică de Allah și fiți egali cu copiii voștri!**”⁴⁴⁰

Imamul Ahmad a apreciat că dacă există un anumit motiv se poate

434 General acceptat (N.A.)

435 Relatat de Abu Dawud, An-Nasa'i și Al-Hakim (N.A.)

436 Relatat de Ibn Habban în Sohîh-ul său (N.A.)

437 Relatat de Ahmad, An-Nasa'i și Abu Dawud (N.A.)

438 Relatat de Muslim, Ahmad și Abu Dawud (N.A.)

439 Varianta lui Abu Dawud (N.A.)

440 Relatat de cei doi șeihi (N.A.)

face diferențiere între fii: dacă, de pildă, unul dintre ei are o infirmitate sau ceva de acest gen, el poate obține lucrul de care are nevoie.⁴⁴¹

Respectarea poruncilor lui Allah în privința moștenirii

La fel se pune chestiunea și în legătură cu moștenirea: tatăl nu are voie să-i priveze pe unii dintre copiii săi de dreptul la moștenire; nu-i este îngăduit să le priveze nici pe fiicele sale, nici să-i priveze pe fiii unei soții care este mai puțin iubită de el.

Nici unei rude nu-i este permis să priveze pe una din rudele sale care are dreptul la moștenire prin recurgerea la un tertip sau altul. Allah a stabilit rânduiala moștenirii grație științei, imparțialității și înțelepciunii Sale, dându-i fiecăruia dintre cei îndreptățiți dreptul său, și le-a poruncit oamenilor să respecte întocmai orânduiala Lui. Acela care încalcă orânduiala Lui înseamnă că îl acuză pe Domnul său.

Allah a pomenit despre rânduilele moștenirii în trei dintre versetele Coranului. La sfârșitul primului dintre ele a grăit astfel:

„Voi nu știți dacă părinții voștri sau fiii voștri vă sunt mai folositori. [Aceasta este] o poruncă de la Allah, căci Allah este Atoateștiutor și înțelept.” (An-Nisa': 11)

Iar la sfârșitul următorului verset și în continuare spune:

„Fără prejudicierea [vreunuia]. [Aceasta este] porunca lui Allah, iar Allah este Atoateștiutor și Blând. Acestea sunt orânduilele lui Allah, iar acela care este supus lui Allah și Trimisului Său, pe acela îl va face [Allah] să intre în Grădini pe sub care curg pâraie, pentru a rămâne veșnic în ele, iar aceasta este mare izbândă. Însă pe acela care nu este supus lui Allah și Trimisului Său și calcă orânduilele Lui îl va face [Allah] să intre în Foc, rămânând veșnic în el și el va avea parte de pedeapsă înjositoare.” (An-Nisa': 12-14)

441 În cartea numită „*Al-Mughni*” a spus: „Dacă a preferat pe cineva dintr-un motiv sau altul care impune acest tratament, așa cum ar fi o nevoie, o infirmitate, orbirea, numărul mare al membrilor familiei sale, preocuparea sa pentru un anumit domeniu al științei sau alte calități asemănătoare, sau a privat pe vreunul dintre fiii săi din pricina viciilor sale, a ereziei sale sau pentru că el profită de ceva dobândit ca urmare a nesupunerii față de Allah sau a folosirii în acest scop, s-a relatat că Ahmad a permis acest lucru, zicând: Nu-i nimic rău, dacă el are o nevoie, dar îl urăsc dacă este din pricina preferinței și a darului”. (Vol.5, p.665)

Iar în ultimul verset referitor la moștenire, a grăit Allah Preaînaltul:

„Allah vă deslușește pentru ca voi să nu rătăciți, căci Allah pe toate le știe.” (An-Nisa': 176)

Iar acela care se abate de la ceea ce Allah a orânduit în privința moștenirii înseamnă că s-a rătăcit de la Adevărul pe care Allah i-a arătat deslușit și a încălcat poruncile lui Allah Preaînaltul și Preamărețul, iar acesta trebuie să se aștepte la împlinirea amenințării lui Allah:

„Îl va face [Allah] să intre în Foc, rămânând veșnic în el și el va avea parte de pedeapsă înjosoare.” (An-Nisa': 14)

Neascultarea părinților este unul din marile păcate

Copilul are față de părinții săi îndatoriri, așa cum sunt respectul, ascultarea și cinstirea. Acestea sunt lucruri la care cheamă firea și pe care le impun devoțiunea și recunoștința. Acest lucru este confirmat și mai mult în privința mamei, care a îndurat chinurile sarcinii, nașterii, alăptării și creșterii copilului: Allah Preaînaltul a grăit în această privință:

„Noi i-am poruncit omului să le arate bunătate părinților săi. Mama sa l-a purtat cu dureri și l-a născut cu dureri. Purtarea lui și [până la] înțăr-carea lui sunt treizeci de luni.” (Al-Ahqaf: 15)

Un bărbat a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și l-a întrebat: „Care este cel mai îndreptățit om să-i țin tovărășie?” I-a răspuns lui: **„Mama ta!”** L-a întrebat: **„Apoi cine?”** I-a răspuns: **„Mama ta!”** Și l-a mai întrebat o dată: „Apoi cine?” Și i-a răspuns lui: **„Mama ta!”** Și iarăși l-a mai întrebat: „Și apoi cine?” Iar el i-a răspuns: **„Tatăl tău!”**⁴⁴²

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a socotit lipsa de respect față de părinți a fi unul dintre cele mai mari păcate, plasând-o după facerea de asociați lui Allah Preaînaltul. În cele două *Sahih-uri* se relatează: **„Să vă spun care sunt cele mai mari păcate?”** a întrebat de trei ori Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-au răspuns lui: „Spune-ne, o, Trimis al lui Allah!” Atunci le-a zis lor: **„Facerea de părtași lui Allah, lipsa de respect pentru părinți...”** Stătea rezemat și s-a ridicat în capul oaselor, adăugând: **„Și spunerea de minciuni și mărturia mincinoasă.”**

Și a mai zis Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asu-

442 General acceptat (N.A.)

pra sa!) : „Trei sunt aceia care nu vor intra în Rai: acela care nu-i ascultă pe părinții săi, codoșul și muierea care se poartă ca un bărbat.”⁴⁴³

Și a mai zis: „Pentru toate păcatele dă Allah păsuire până în Ziua de Apoi, dacă El voiește, afară de nesupunerea față de părinți, pentru care Allah grăbește (pedeapsa) chiar în timpul vieții, înainte de venirea morții!”⁴⁴⁴

Allah a poruncit îndurarea față de părinți, mai ales atunci când ei ajung la bătrânețe și-i părăsesc puterile și au nevoie de mai multă grijă și de mai mare atenție față de sentimentele lor delicate, zicând:

„Și Domnul tău a orânduit să nu-L adorați decât pe El și să vă purtați frumos cu părinții voștri, iar dacă bătrânețile îi ajung pe unul dintre ei sau pe amândoi lângă tine, nu le ziceți lor „Of!”⁴⁴⁵ și nu-i certa pe ei, ci spune-le lor vorbe cuviincioase. Și din îndurare coboară pentru ei aripa smereniei și îndurării și spune: „Doamne, fii îndurător cu ei, căci ei m-au crescut [când am fost] mic!” (Al-Isra’: 23-24)

Iar în Tradiție se relatează, ca un comentariu la aceste versete: Dacă Allah ar cunoaște în privința nesupunerii (față de părinți) un lucru mai mic decât „of”, l-ar opri.

Cauzarea ocărării părinților este mare păcat

Mai mult decât atât, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a considerat pricinuirea de către fiu a blestemării părinților săi numai dintre lucrurile oprite, ci chiar dintre marile păcate.

A zis: „Unul dintre cele mai mari păcate este ca omul să-i blesteme pe părinții săi.” Oamenii s-au mirat și s-au întrebat cum ar fi cu puțință ca un om rațional și credincios să-i blesteme pe părinții săi. Și el le-a răspuns: „Îl ocărăște pe tatăl altcuiva și-l ocărăște și aceasta pe tatăl lui. O ocărăște pe mama sa și o ocărăște și aceasta pe mama lui.”⁴⁴⁶

Cum se pune problema atunci, în privința acelor care-i ocărăsc în față?!

443 Relatat de An-Nasa’i și de Al-Bazzar cu lanțuri de transmitători bune, precum și de Al-Hakim (N.A.)

444 Relatat de Al-Hakim cu un *isnad* socotit autentic (N.A.)

445 În semn de nemulțumire, pentru că te stânjenesc. (N.T.)

446 General acceptat (N.A.)

Înrolarea ca voluntar pentru lupta sfântă (*jihad*) fără îngăduința părinților nu este permisă

Întrucât Islamul ține ca părinții să fie mulțumiți, el a interzis fiului să se înroleze ca voluntar pentru lupta sfântă (*jihad*) fără îngăduința părinților, în ciuda poziției pe care lupta sfântă o are în Islam și care nu poate fi egalată de șederea treaz în timpul nopții (împlinind Rugăciunea), nici de postul din timpul zilei.

S-a relatat că Abd Allah Amr Ibn al-'As a zis: „Un bărbat a venit la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a cerut lui îngăduința de a merge la lupta sfântă (*jihad*), dar el l-a întrebat: **„Părinții tăi sunt în viață?”** El a răspuns: „Da!” Atunci i-a zis: **„Îngrijirea lor este lupta ta!”**, adică: Fă din respectul pentru ei și din grija pentru ei tărâmul luptei tale!⁴⁴⁷

S-a mai relatat că el a zis: „Un bărbat a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a zis lui: «Voiesc să fac legământ cu tine să plec cu tine și să iau parte la lupta sfântă (*jihad*), căutând răsplata de la Allah.» Însă Profetul l-a întrebat: **«Mai este în viață vreunui dintre părinții tăi?»** I-a răspuns: Da! Amândoi sunt în viață! Atunci i-a zis lui: **«Și, voiești răsplată de la Allah?»** I-a răspuns: «Da!» Atunci i-a zis Profetul: **«Întoarce-te la părinții tăi și ține-le lor tovărășie și fii bun cu ei!»**⁴⁴⁸

S-a mai relatat că el a zis: „Un bărbat a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a zis: «Am venit să-ți cer îngăduința pentru a te însoți în luptă și i-am lăsat pe părinții mei plângând.» Atunci i-a zis lui: **«Întoarce-te la ei și fă-i să rădă, așa cum i-ai făcut să plângă acum!»**⁴⁴⁹

Iar Abu Sa'id a relatat că un bărbat din Yemen s-a dus la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) dar el i-a zis: **„Și mai ai pe cineva în Yemen?”** I-a răspuns: „Da! Pe părinți.” Atunci l-a întrebat: **„Și ți-au îngăduit să pleci?”** A răspuns: „Nu!” Atunci i-a zis Profetul: **„Întoarce-te la ei și cere-le îngăduința! Dacă ei îți vor îngădui, atunci mergi la lupta sfântă, dacă nu, stai și ai grijă de ei!”**⁴⁵⁰

447 General acceptat (N.A.)

448 Relatat de Muslim (N.A.)

449 Relatat de Al-Bukhari și de alții (N.A.)

450 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

Părinții politeiști

Unul dintre cele mai minunate lucruri cu care a venit Islamul în privința modului cum trebuie tratați părinții este acela că el a oprit de la nesupunerea față de ei, chiar dacă ei sunt politeiști sau necredincioși, ba chiar dacă exagerează în politeismul lor și cheamă la el, străduindu-se să-l îndepărteze pe fiul lor musulman de la religia lui. Allah Preaînaltul a grăit în legătură cu aceasta:

„Adu mulțumire Mie și părinților tăi, căci la Mine este întoarcerea! Dar dacă se străduiesc pentru ca tu să-Mi faci ca asociat altceva, despre care tu nu ai cunoștință⁴⁵¹, atunci nu te supune lor! Rămâi împreună cu ei în această lume, cu dreptate, dar urmează calea acelora care se întorc către Mine, căci apoi la Mine este întoarcerea și eu vă voi vesti ceea ce ați făcut!”
(Luqman: 14-15)

Credinciosului musulman i se poruncește în aceste două versete să nu le dea ascultare în ce-i poruncesc ei să facă, fiindcă nu trebuie să dea ascultare unei făpturi care îndeamnă la nesupunere față de Creator – și ce nesupunere este mai mare decât facerea de asociați lui Allah?! Dar i se poruncește să rămână în bune relații cu ei în această lume, în semn de recunoștință, fără a se lăsa influențat de atitudinea lor față de credința lui, ci urmând calea credincioșilor evlavioși care se întorc către Allah, lăsând ca Cel mai înțelept dintre înțelepți să judece între ei într-o zi în care nu va fi pedepsit nici un părinte pentru fiul său, după cum nu va fi pedepsit nici un fiu pentru părintele său. Aceasta este culmea toleranței, la care nu a ajuns nici o altă religie.

451Idolii (N.T.)

CAPITOLUL IV

CEEA CE ESTE PERMIS (*HALAL*) ȘI INTERZIS (*HARAM*) ÎN VIAȚA PUBLICĂ A CREDINCIOSULUI MUSULMAN

1. CREDINȚELE ȘI TRADIȚIILE

Credința adevărată reprezintă baza comunității islamice, iar credința în Allah cel Unic este esența credinței și spiritul Islamului în întregul său. Islamul, prin rânduielele lui și prin călăuzirea lui urmărește în primul rând apărarea acestei credințe și a monoteismului pur, iar lupta împotriva credințelor preislamice pe care le-a răspândit păgânismul rătăcit este un lucru necesar pentru purificarea comunității islamice de rămășițele politeismului și ale rătăcirii.

Respectarea rânduielelor lui Allah din univers

Una din primele dogme pe care le-a sădit Islamul în sufletele fiilor săi a fost aceea că acest univers întins în care trăiește omul, cu pământul lui și cu cerul lui, nu merge la întâmplare, fără nici o călăuză, sau după pofta vreuneia dintre făpturi, căci poftele lor – din cauza orbirii lor și rătăcirii lor – sunt contradictorii și divergente:

„Și dacă adevărul s-ar potrivi cu poftele lor, ar fi stricate cerurile și pământul, precum și toți cei care se află în ele.” (Al- Mu'minun: 71)

Dar universul este organizat după legi generale, imuabile, care nu cunosc nici o schimbare, așa după cum a vestit Coranul în mai multe versete:

„Dar nu vei găsi nicio înlocuire pentru rânduiala lui Allah și nu vei găsi niciodată schimbare pentru rânduiala lui Allah!” (Fatir: 43)

Musulmanii au învățat din Cartea Domnului lor și din *Sunna* Profetului lor să respecte aceste rânduiele cosmice, să cunoască relațiile care există între ele și să se îndepărteze de motivele ascunse, pretinse la care recurg și pe care le difuzează de obicei slujitorii templelor, impostorii de meserie și profitorii de pe urma religiei.

Lupta împotriva închipuirilor și superstițiilor

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a găsit în societate un grup de impostori care-și ziceau „prezicători” și care pretindeau că ar ști necunoscutul trecut sau viitor, prin intermediul legăturilor pe care le-ar avea cu jinnii sau prin alte mijloace. Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a declarat război șarlataniei care nu se bizuia pe știință sau pe buna călăuzire și nici pe vreo carte aducătoare de lumină și le-a recitat lor ceea ce i-a revelat Allah:

„Spune: «Nu știe nimeni dintre cei care sunt în ceruri și pe pământ Necunoscutul, afară numai de Allah!»” (An-Naml: 65)

Nici îngerii, nici jinnii, nici oamenii nu știu necunoscutul. Și a vestit Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) porunca Domnului său, zicând:

„Dacă eu aș fi știut necunoscutul, avea prisosință de bunuri și nu m-ar atinge răul. Dar eu nu sunt decât un prevestitor și un binevestitor pentru oamenii care cred.” (Al-A'raf: 188)

Iar, referindu-se la jinnii care-l slujeau pe Solomon, a grăit Allah Preaînaltul:

„Dacă ei ar fi știut cu adevărat necunoscutul, ei nu ar fi rămas în chinul umilitor [al robiei lor].” (Saba': 14)

Acela care pretinde că ar ști necunoscutul minte față de Allah, față de adevăr și față de oameni. Au venit câteva delegații la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) închipuindu-și că el ar fi dintre aceia care pretind că ar cunoaște necunoscutul și au ascuns ceva în pumnii lor și i-au zis: „Spune, ce am ascuns aici! Însă el le-a spus cu toată claritatea: **«Eu nu sunt prezicător, iar prezicerile și prezicătorii vor ajunge în Foc!»**”

Încrederea în prezicători este necredință (*kufr*)

Campania Islamului nu s-a limitat doar la prezicători și la șarlatani ci îi consideră păcătoși și pe aceia care vin la ei și-i întreabă și cred în închipuirile lor și în vorbele prin care îi duc în rătăcire. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Aceluia care vine la un prezicător și îl întreabă pe el despre ceva și crede ceea ce i se spune nu i se va primi Rugăciunea**

vreme de patruzeci de zile.”⁴⁵²

Și tot el a mai zis: **„Acela care vine la un prezicător și crede ceea ce-i spune lui înseamnă că tăgăduiește ceea ce i-a fost trimis lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)”⁴⁵³** Aceasta pentru că lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i s-a revelat că necunoscutul nu-l știe decât Allah și că nici Muhammed și nici altcineva nu știu necunoscutul:

„Spune [-le lor]: «Eu nu vă spun că la mine se află comorile lui Allah, nici că eu aș ști necunoscutul și nici nu vă spun că eu aș fi înger, ci eu urmez doar ceea ce mi se dezvăluie mie.»” (Al-An’am: 50)

Dacă musulmanul cunoaște acest lucru din Coranul său cu toată limpezimea și după aceea crede că unele făpturi pot să cunoască ceea ce este predestinat și tainele pe care le ascunde necunoscutul, atunci el tăgăduiește ceea ce Allah i-a trimis Profetului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Tragerea la sorți cu săgeți

Din motivele pe care le-am menționat, Islamul a interzis și tragerea la sorți cu săgeți.

Arabii din *al-Jahiliyya* foloseau săgeți late, fără vârf și identice. Pe una dintre ele se scria „Mi-a poruncit Domnul meu”, pe a doua se scria „Domnul meu m-a oprit (de la ceva)”, iar pe a treia nu se scria nimic. Dacă voiau să plece într-o călătorie, să se căsătorească sau altceva asemănător, veneau la templul idolilor – unde se aflau săgețile – și trăgeau la sorți, adică cereau să știe ceea ce li s-a sortit lor în timpul călătoriei, raidului sau în alte împrejurări. Dacă ieșea săgeata care le poruncea, atunci cutezau să purceadă la faptă, dacă ieșea săgeata care-i oprea, atunci se abțineau de la aceasta, iar dacă ieșea săgeata pe care nu era nimic, o luau de la capăt încă o dată și încă o dată, până când ieșea săgeata care poruncea sau cea care oprea.

Această practică seamănă cu ghicitul în nisip, în scoicile de mare, cu deschiderea cărții, cu ghicitul în cărți sau în ceașca de cafea, din zilele noastre, ca și cu alte obiceiuri de acest fel, ceea ce este un lucru oprit (*haram*) și reprobabil în Islam.

452 Relatat de Mustim (N.A.)

453 Relatat de Al-Bazzar cu un șir de transmitători (*isnad*) (N.A.)

După ce a menționat mâncărurile pe care le-a oprit robilor săi, Allah Preaînaltul a grăit:

„Și cele pe care le împărțiți prin tragere la sorți cu săgeți. Acestea sunt pentru voi păcat.” (Al-Ma’ida: 3)

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu va avea parte de treptele cele înalte acela care face preziceri sau trage la sorți [cu săgeți] sau se întoarce dintr-o călătorie pentru că i s-a arătat un semn rău.”**⁴⁵⁴

Vrăjitoria

Islamul a respins, de asemenea, vrăjitoria și pe vrăjitori. Coranul a zis despre cei care învață vrăjitoria:

„Ei au învățat ceea ce le aduce rău și nu le folosește.” (Al- Baqara: 102)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a considerat vrăjitoria ca fiind printre păcatele de moarte, care nimicesc comunitățile înainte de a-i nimici pe indivizi, și-i doboară pe cei care le săvârșesc în această lume, înainte de a ajunge în Lumea de Apoi. El a zis: **„Feriți-vă de cele șapte păcate de moarte!”** Și l-au întrebat: „Și care sunt acestea, o, Trimis al lui Allah?” Iar el le-a răspuns: **„Facerea de părtași lui Allah, vrăjitoria, uciderea sufletului oprit de Allah [decât numai pe drept], camăta, mâncarea bunurilor orfanului, întoarcerea spatelui [pentru a fugi] în ziua când se pornește la luptă și clevetirea femeilor virtuozose, credincioase.”**⁴⁵⁵

Unii juriști ai Islamului au considerat vrăjitoria a fi necredință sau conducând la necredință, iar alții au ajuns la concluzia că vrăjitorii trebuie să fie uciși, pentru a purifica societatea de răul lor.

Coranul ne-a învățat să căutăm adăpost la Allah pentru a ne apăra de răul vrăjitorilor:

„Eu caut adăpost la Stăpânul revărsatului zorilor... Și împotriva răului vrăjitoarelor care suflă în noduri.” (Al-Falaq: 4)

Suflatul în noduri era una dintre practicile vrăjitorilor. Iar într-un hadis se relatează în legătură cu aceasta: **„Cine suflă într-un nod face vrăji, iar cine**

454 Relatat de An-Nasa’i (N.A.)

455 General acceptat (N.A.)

face vrăji îi face semeni [lui Allah]”.⁴⁵⁶

Islamul a interzis credinciosului musulman să meargă la prezicători pentru a-i întreba despre necunoscut și despre cele ascunse, după cum i-a interzis și să recurgă la vrăjitoare sau la vrăjitori pentru lecuirea unei boli care l-a lovit sau pentru rezolvarea unei probleme căreia el nu-i poate găsi soluție și Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a declarat dușmănia față de așa ceva. Și a zis el: „**Nu este dintre noi acela care vede un semn rău [în ceva] și nici acela căruia i se vestește un semn rău, nici aceia care prezice și nici acela căruia i se prezice, nici acela care vrăjește și nici aceia pentru care se fac vrăji.**”⁴⁵⁷

Iar Ibn Mas’ud a spus: „**Acela care vine ia un ghicitor, vrăjitor sau prezicător și-l întreabă despre ceva și crede ceea ce i se spune, aceia tăgăduiește ceea ce i-a fost revelat lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)?**”⁴⁵⁸

Iar Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu vor intra în Rai aceia care bea vin**⁴⁵⁹, **nici acela care crede în vrăji și nici aceia care rupe legăturile cu rudele sale apropiate**”.⁴⁶⁰

Interdicția aici nu se referă numai la vrăjitor, ci îl are în vedere și pe cel care crede în vrăji și le încurajează, crezând ceea ce i se spune.

Interdicția este cu atât mai mare și mai detestabilă, dacă vrăjile sunt folosite în scopuri care sunt socotite oprite, așa cum ar fi despărțirea bărbatului de soția lui, provocarea de daune fizice sau alte lucruri de acest fel cunoscute în mediul vrăjitorilor.

Purtarea de amulete

În acest capitol se încadrează și purtarea de amulete, scoici de mare și altele asemănătoare, crezându-se că ele ar vindeca bolile sau ar apăra împotriva lor. În secolul XX mai există oameni care fixează potcoave de cai pe ușa; în numeroase țări ale lumii mai există și astăzi oameni care speculează igno-

456 Relatat de At-Tabari cu două isnad-uri, dintre care unul este demn de încredere (N.A.)

457 Relatat de Al-Bazzar cu un șir de transmițători [isnad] bun, dintr-un hadis transmis de Umrân Ibn Husayn și de At-Tabarani cu un *isnad* bun dintr-un hadis transmis de Ibn Abbas (N.A.)

458 Relatat de Al-Bazzar și Ibn Ya’îa cu un isnad bun (N.A.)

459 Prin vin (*khamr*) înțelegându-se toate băuturile alcoolice (N.T.)

460 Relatat de Ibn Habbân în Sahih-ul său (N.A.)

Permis și interzis în Islam

ranța semenilor de rând și le scriu amulete, pretinzând că ele îi feresc pe cei care le poartă de primejdiile jinnilor, de atingerea demonilor, de deochi etc.

Pentru profilaxie și pentru tratament există metode cunoscute, orânduite de Islam, care îi condamnă pe aceia care le abandonează și se îndreaptă spre metodele șarlatanilor care împing la rătăcire.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Trațați-vă, căci acela care a creat boala a creat și leacul.”**⁴⁶¹

Și tot el a zis: **„Dacă în vreunul din leacurile voastre este un folos, atunci el este în acestea trei: o înghițitură de miere, o linie lăsată de ventuză și o arsură lăsată de foc.”**⁴⁶²

Acestea trei conțin prin spiritul lor și prin analogie cu ele medicamentele care se administrează astăzi pe cale orală, tratamentul chirurgical și tratamentul prin cauterizare, inclusiv electroterapia.

Cât despre atârarea unei mărgele sau scoici de mare sau a unei amulete, ori citirea unor vrăji sub formă de talismane, pentru tratament sau pentru profilaxie, acestea sunt semne ale ignoranței și rătăcirii, care vin în contradicție cu rânduilele lui Allah și cu unicitatea Sa.

‘Uqba Ibn ‘Amir a relatat că a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) într-un grup de zece călăreți. El a primit jurământul de credință de la nouă dintre ei, dar s-a abținut în privința celui de al zecelea. Atunci l-au întrebat: „Ce s-a întâmplat cu el?” Atunci ei a răspuns: **„Are o amuletă la braț!”**

După ce omul și-a tăiat amuleta, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a primit jurământul lui de credință și după aceea a zis: **„Acela care ține agățate [amulete] îi face părtași lui Allah.”**⁴⁶³

Iar după un alt hadis, a zis: **„Acela care și-a atârnat o amuletă nu va avea parte deplină de la Allah, iar acela care și-a atârnat o scoică de mare nu va avea parte de liniște de la Allah.”**⁴⁶⁴

Umran Ibn Husayn a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zărit o brățară de alamă pe brațul unui bărbat

461 Relatat de Ahmad (N.A.)

462 General acceptat (N.A.)

463 Relatat de Ahmad și de Al-Hakim (N.A.)

464 Relatat de Ahmad și de Abu Ya’la cu un *isnad* bun și de Ai-Hakim care l-a socotit autentic (N.A.)

și l-a întrebat pe el: **„Vai de tine, ce e asta?”** Iar el a răspuns: „Pentru slăbiciune!” Atunci, i-a zis lui: **„Ea nu face decât să-ți sporească slăbiciunea! Arunc-o, fiindcă, dacă vei muri cu ea pe tine, nu vei avea parte de bucurie niciodată!”**⁴⁶⁵

Aceste învățături au avut influență asupra companionilor Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) astfel că ei s-au ridicat deasupra acceptării acestor rătăcirii și încrederii în aceste deșertăciuni.

S-a relatat că Isa Ibn Hamza a zis: „Am intrat la Abd Allah Ibn Hakim, care avea brâncă, și l-am întrebat pe el: «Nu atârni o amuletă?» Dar el mi-a răspuns: «Allah să ne ferească de așa ceva!»”

Într-o altă variantă se relatează că a zis: „Mai degrabă moartea decât așa ceva!» Iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care-și va atârna ceva va fi încredințat lui.”**⁴⁶⁶

Iar Ibn Mas’ud a relatat că a intrat la soția lui și a văzut-o cu ceva atârnat de gât și a tras de el și l-a rupt. Apoi a zis: „Neamul lui Abd Allah au ajuns bogați ca să-l facă lui Allah părtași lucruri care nu au nici o putere?” Apoi a adăugat: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **„Amuletele, talismanele și tula sunt politeism.”** Dar ceilalți oameni l-au întrebat: O, Abd Allah, amuletele și talismanele știm ce sunt, dar tula ce este? Iar el le-a răspuns: „Un lucru pe care-l fac femeile ca să fie iubite de bărbații lor...”⁴⁶⁷ Acesta este un fel de farmec.

Învățații au zis: „Amuletele oprite sunt acelea care nu sunt în limba arabilor și nu se știe ce înseamnă. Și se poate ca ele să conțină vrăji sau să fie necredință. Dacă, însă au un sens inteligibil și în ele este pomenit Allah Preaînaltul, atunci ele sunt acceptate și în acest caz amuleta este rugăciune adresată lui Allah și nu este leac sau medicament. Amuletele neamului din *al-Jahiliyya* erau amestecate cu vrăji și politeism sau talismane care nu aveau un sens clar.”

S-a relatat că Ibn Mas’ud (Allah să fie mulțumit de el!) a oprit-o pe soția lui de la astfel de amulete din *al-Jahiliyya*, iar ea i-a zis: „Am ieșit într-o zi și m-a văzut cutare și mi-a lăcrimat ochiul – adică a deochiat-o, pizmuind o – și dacă îl descânt mi se opresc lacrimile, iar dacă nu fac lucrul ăsta, îmi lăcri-
465 Relatat de Ahmad și Ibn Habban în Sahih-ul său, precum și de Ibn Maja, dar fără porunca „arunc-o! etc” (N.A.)

466 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

467 Relatat de Ibn Habban în Sahih-ul său și de Al-Hakim, mai prescurtat, care a zis: *Isnad-ul* lui este autentic (N.A.)

mează...” Dar Ibn Mas’ud i-a zis: „Acesta este Șeitan; dacă-i arăți supunere te lasă în pace, iar dacă nu-i arăți supunere, îți vâă degetul în ochi. Dar dacă vei face așa cum a făcut Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) este mai bine pentru tine, și mai potrivit să te lecuiești; torni câteva picături de apă în ochi și zici: **«Alungă nenorocirea, Stăpân al oamenilor! Tămăduiește, căci Tu ești tămăduitorul și nu există alt leac afară de leacul Tău care să alunge boala.»**”⁴⁶⁸

Semnul rău

Vederea unui semn rău în anumite lucruri, cum ar fi locurile, timpurile, persoanele și alte închipuiri de acest fel erau și continuă să fie răspândite printre membrii diverselor comunități. În vechime, neamul lui Salih i-a zis lui:

„Noi vedem în tine și în cei care sunt cu tine semn rău.” (An Namh: 47)

Iar Faraon și neamul său, dacă aveau parte de ceva rău ziceau:

„Vedeau semn rău în Moise și în cei care erau cu el.” (Al-A’raf: 131)

Deseori, când se abătea o încercare asupra necredincioșilor rătăciți, aceștia le ziceau propovăduitorilor lor și trimișilor lui Allah:

„Noi vedem un semn [prevestitor de] rău în voi.” (Ya Sin: 18)

Iar răspunsul acestor trimiși era:

„Semnul prevestitor de rău este cu voi!”⁴⁶⁹ (Ya Sin: 19), adică, motivul nenorocirii voastre se află în voi înșivă; acesta este necredința, îndârjirea și semeția voastră față de Allah și de trimișii Săi.

În acest domeniu, arabii din *al-Jahiliyya* au avut numeroase credințe până când a venit Islamul și le-a anulat, aducându-i pe ei la calea rațională și dreaptă.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a așezat credința în semnele rele alături de prezicere și de vrăjitorie și a zis: **„Nu face parte dintre noi acela care vede semn rău [în ceva] și nici acela căruia i se prezice, nici acela care vrăjește și nici acela pentru care se fac vrăji.”**⁴⁷⁰

468 Relatat de Ibn Maja, iar Abu Dawud a dat o variantă prescurtată, iar Al-Hakim alta și mai scurtă (N.A.)

469 Este necredința voastră (N.T.)

470 Relatat de At-Tabarani, care l-a preluat de la Ibn ,Abbas cu un lanț de transmițători bun (N.A.)

Și a, mai zis Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „**Ghicitul în nisip, în zborul păsărilor și în lovirea cu pietre sunt ca și idoli!**”⁴⁷¹

Credința în semnul rău este un lucru lipsit de orice temei în știință și realitate, este un semn al slăbiciunii și o acceptare a închipuirilor. Ce altceva poate să însemne credința unui om rațional într-un semn rău venit de la o persoană sau de la un loc, de la glasul unei păsări, de la mișcarea unui ochi sau de la auzirea unui cuvânt?!

Dacă în firea omului există o slăbiciune care îl ispitește pe el să vadă semn rău în unele lucruri, din anumite motive, el nu trebuie să se lase pradă acestei slăbiciuni și să persiste în ea, îndeosebi când este vorba de etapa acțiunii și îndeplinirii unor treburi sau lucrări.

Un hadis spune în acest sens: „**Trei sunt lucrurile de care nu scapă nimeni: bănuiala, semnul rău și pizma. Dacă ai o bănuială, nu-i da crezare, dacă vezi un semn rău în ceva, nu te întoarce, iar dacă pizmuiești, nu râvni!**”⁴⁷² În felul acesta, aceste trei lucruri menționate rămân simple gânduri sau discuții cu sine, fără nici un fel de urme în comportarea practică și Allah le iartă. Ibn Mas’ud a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Semnul rău este politeism, semnul rău este politeism, semnul rău este politeism!**”

Ibn Mas’ud a zis: „**Și nu face parte dintre noi decât... însă Allah îl face să dispară prin încrederea în El!**”⁴⁷³ Ibn Mas’ud vrea să spună că nu este nimeni printre noi care să aibă în inima sa ceva de felul acesta, însă Allah îndepărtează acest lucru din inima aceluia care se bizuie pe El și nu confirmă gândul acela.

Război împotriva tradițiilor din *al-Jahiliyya*

Așa cum a declanșat campaniile sale împotriva credințelor din *al-Jahiliyya* și împotriva închipuirilor oamenilor din această perioadă, din cauza primejdiei lor pentru rațiune, pentru morală și pentru comportare, tot astfel Islamul a pornit campanii împotriva tradițiilor din *al-Jahiliyya*, care se bazau pe fanatism, pe aroganță și pe laudarea tribului propriu.

471 Relatat de Abu Dawud, An-Nasa’i și Ibn Habban, în Sahih-ul său (N.A.)

472 Relatat de At-Tabarani cu un lanț de transmițători slab (N.A.)

473 Relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi (N.A.)

În Islam nu există fanatism (*asabiyya*)⁴⁷⁴

Primul lucru pe care l-a făcut Islamul în acest sens a fost să îngroape fanatismul în toate formele lui, interzicându-le musulmanilor să iubească oricare dintre manifestările sale sau să îndemne la ele. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a declarat nevinovăția sa pentru aceia care săvârșesc așa ceva, zicând: „**Nu face parte dintre noi acela care a luptat cu fanatism, nu este dintre noi acela care moare fanatic.**”⁴⁷⁵

Nici o rasă omenească nu are anumite privilegii și nici un neam și nici o regiune a pământului. Musulmanului nu-i este îngăduit să socotească o anumită rasă a fi superioară alteia, nici să prefere un neam altuia sau o regiune alteia.

Aceluia care crede în Allah și în Ziua de Apoi nu-i este îngăduit să fie de partea neamului său numai pentru că-i aparține lui, indiferent dacă are sau nu are dreptate, indiferent dacă este nedreptățit sau nedrept.

S-a relatat că Wathila Ibn al-Asqa'a a spus: „I-am zis Profetului:« O, Trimis al lui Allah! Ce este fanatismul?» Iar el mi-a răspuns: «**Să ajuți neamul tău atunci când este nedrept.**»”⁴⁷⁶

Iar Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Fiți făptuitori neclintiți ai dreptății, martori înaintea lui Allah, chiar împotriva voastră, împotriva părinților și rudelor voastre.” (An-Nisa': 135)

Și tot El a grăit:

„Să nu vă împingă ura împotriva unui neam să nu fiți drepti!” (Al-Ma'ida: 8)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a modificat sensul următoarei expresii care a circulat în *al-Jahiliyya*, fiind judecată după aspectul ei exterior: „Ajută-l pe fratele tău, atunci când este nedrept cât și atunci când este nedreptățit!” Când Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus-o companionilor săi, după ce credința s-a fixat în inimile lor, voind să exprime cu ea un alt sens, ei s-au minunat și au zis: „O, Trimis al lui Allah! Pe acesta îl ajutam dacă este nedreptățit, dar cum

474 În acest capitol cuvântul *fanatism* trebuie înțeles ca un sentiment de aliere nelimitată cu națiune, neam, familie.

475 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

476 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

să-l ajutăm, dacă este nedrept? Atunci, le-a răspuns: **„Îl opriți de la nedreptate și aceasta este ajutor pentru el.”**⁴⁷⁷

Așadar, trebuie să știm că orice chemare printre musulmani la fanatism regional sau la fanatism rasial este o chemare specifică perioadei anterioare Islamului (*al-Jahiliyya*), de care sunt străini Islamul, Profetul său și Cartea lui.

Islamul nu recunoaște nici o devoțiune afară de crezul lui, nici o legătură afară de fraternitatea lui, nici un fel de alte criterii care să-i deosebească pe oameni afară de credință și necredință. Allah Preaînaltul a grăit astfel:

„Nu vei afla nici un neam [de oameni] care cred în Allah și în Ziua de Apoi și care să-i ia ca prieteni pe cei ce se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi părinții lor, fiii lor, frații lor sau stirpea lor.” (Al-Mujadila: 22)

Și tot Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Nu-i luați pe părinții voștri și pe frații voștri ca aliați, dacă ei iubesc necredința mai mult decât credința!” (At-Tawba: 23)

Lăudarea cu neamurile și cu rasa

Al-Bukhari a relatat că Abu Zurr și Bilal etiopianul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și amândoi au fost printre primii aderenți ai Islamului – s-au supărat unul pe altul și s-au insultat, iar în timpul accesului de furie Abu Zurr i-a zis lui Bilal: „Fiu de negresă!” Bilal s-a plâns de el Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) iar Profetul i-a zis lui Abu Zurr: **„L-ai ocărăț în privința mamei sale? Tu ești un om care are încă în el spiritul din *al-Jahiliyya*.”**⁴⁷⁸

S-a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis lui Abu Zurr: **„Să știi că tu nu ești mai bun decât cineva care este roșu sau negru, ci superioritatea se află în evlavia față de Allah.”**⁴⁷⁹

Și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a mai zis: **„Toți sunteți fiii lui Adam, iar Adam a fost făcut din lut!”**⁴⁸⁰

În felul acesta Islamul i-a interzis musulmanului să urmeze obiceiul

477 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

478 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

479 Relatat de Ahmad (N.A.)

480 Relatat de Al-Bazzar (N.A.)

preislamic al laudei cu obârșia și cu neamurile nobile, cu părinții și bunicii, spunând unul altuia: „Eu sunt fiul lui cutare” sau „Eu sunt din neamul cutare” sau „Tu ești din cutare rasă” sau „Eu sunt alb, iar tu ești negru” sau „Eu sunt arab, iar tu ești persan” etc.

Care este valoarea rudelor și strămoșilor, dacă toți oamenii au o singură origine? Iar dacă am presupune că strămoșii au o valoare, care este meritul unui om sau vina lui, dacă tatăl lui a fost cutare sau cutare?

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Rudele nu sunt un motiv de ocară pentru nimeni. Toți sunteți fiii lui Adam. Nici unul nu are un merit asupra altcuiva decât prin religie sau prin evlavie.”**⁴⁸¹

„Toți oamenii coboară din Adam și Eva. Allah nu vă întreabă despre neamurile și despre strămoșii voștri în Ziua de Apoi. Cel mai cinstit dintre voi de către Allah este cel mai evlavios dintre voi.”⁴⁸²

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a vărsat toată mânia sa asupra acelor care se lăudau cu părinții și strămoșii lor, folosind vorbe foarte aspre: **„Să se termine cu neamurile care se laudă cu părinții și cu strămoșii lor care au pierit, căci ei sunt tăciuni în Gheena, sau ei sunt mai demni de dispreț la Allah decât scarabeul care răscolește bălegarul cu nasul lui. Allah a îndepărtat de voi mândria din *al-Jahiliyya* și lauda cu strămoșii. Acum există credinciosul evlavios și nelegiuitul ticălos. Oamenii sunt fiii lui Adam, iar Adam a fost creat din țărână.”**⁴⁸³

În acest hadis li se amintește acelor care se mândresc cu străbunii lor, cum au fost faraonii și regii persani, precum și arabii și nearabii din perioada preislamică, spunându-le că aceștia nu mai sunt decât tăciune în Gheena, așa după cum a spus Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

În timpul pelerinajului de adio, în vreme ce mii de credincioși ascultau la Profetul Islamului, în a doua zi de după aducerea jertfelor (*ayyam at-taşriq*) din luna cea sfântă (*Dhul-Hijjah*) în locul cel sfânt (Mekka), Profetul Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a rostit predica de adio, în care a proclamat printre alte principii: **„O, oameni! Domnul vostru este Unic. Nu are nici un merit în plus un arab față de un nearab și nici un nearab față de un arab, nici un alb față de un negru, nici un negru față de un roșu,**

481 Relatat de Ahmad (N.A.)

482 Relatat de Ibn Jarir (N.A.)

483 Relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi, care l-a socotit bun, precum și de Al-Bayhaqi, cu un *Isnad* bun (N.A.)

afară de evlavie!”⁴⁸⁴

„*Cel mai cinstit dintre voi la Allah este cel mai evlavios dintre voi.*”
(Al-Hujurat: 13)

Bocirea morților

Printre tradițiile din perioada preislamică (*al-Jahillyya*) împotriva cărorora a luptat Islamul s-au numărat și obiceiurile legate de bocirea morților și tristețea și durerea exagerată.

Islamul i-a învățat pe aderenții săi că moartea nu este decât o călătorie dintr-o lume într-o altă lume și nu este nici o pieire pentru totdeauna, că durerea nu-l readuce la viață pe cel mort și nu schimbă hotărârea lui Allah. De aceea, dreptcredinciosul se cuvine să primească moartea tot așa cum primește orice nenorocire care îl lovește, cu răbdare și așteptând răsplata în Ziua de Apoi, trăgând învățăturile și nădăjduind într-o întâlnire veșnică în Viața de Apoi, repetând ceea ce spune Coranul:

„*Noi suntem ai lui Allah și noi la El ne întoarcem.*” (Al-Baqara: 156)

Practicile din *al-Jahiliyya* sunt respinse și socotite *haram*. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a dezis de ele, atunci când a zis: „**Nu face parte dintre noi acela care-și lovește obrajii [bocind] și-și sfâșie veșmintele și cheamă așa cum chemau în vremurile de dinaintea ivirii Islamului (*al-Jahiliyya*)**”⁴⁸⁵

Musulmanului nu-i este îngăduit să poarte semnele doliului, să-și schimbe veșmintele și înfățișarea obișnuită, pentru a-și exprima durerea și tristețea, în afara soției care trebuie să țină doliu după soțul ei vreme de patru luni și zece zile, în semn de respect pentru dreptul ce revine vieții conjugale și pentru legătura sacră care i-a unit pe cei doi, fiindu-i oprit să se împodobească pentru a se arăta privirilor eventualilor pretendenți la căsătoria cu ea în perioada de așteptare (*'idda*), pe care Islamul o consideră o prelungire a căsătoriei anterioare în privința multor drepturi, și o pavază a ei.

Dacă cel decedat este altcineva decât soțul ei – cum ar fi tatăl, fiul sau fratele – , femeii nu-i este îngăduit să poarte doliu pentru el mai mult de trei zile. Al-Bukhari a relatat, preluând de la Zaynab bint abi Salma, că ea a relatat că Umm Habiba, soția Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra

484 Relatat de al-Bayhaqi (N.A.)

485 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

sa!), atunci când a murit tatăl ei, Abu Sufyan Ibn Harb, și Zaynab bint Jahș, când a murit fratele ei, au cerut un parfum pe care l-au atins și apoi au zis: „Jur pe Allah, că nu aveam nici o nevoie de parfum, însă eu l-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **«Unei femei care crede în Allah și în Ziua de Apoi nu-i este îngăduit să țină doliu pentru un mort mai mult de trei zile, decât dacă acesta este bărbatul ei, iar pentru el trebuie să țină doliu vreme de patru luni și zece zile.»**”⁴⁸⁶

Doliul pentru soț este o îndatorire față de care nu este permis să se manifeste nici o neglijență. O femeie a venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a zis: „A murit soțul fiicei mele și acum o doare ochiul. Poate să-și coloreze ochii cu *kuhl*?⁴⁸⁷ Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu!**” și a repetat de două sau de trei ori. Acest „Nu!”⁴⁸⁸ demonstrează că în perioada impusă este interzisă împodobirea și folosirea cosmeticelor.

Dar tristețea fără durere și lacrimile fără bocete sunt lucruri care fac parte din firea omului și nu sunt socotite păcate. Omar a auzit niște femei plângând la moartea lui Khalid Ibn al-Walid și unul dintre bărbați a vrut să le oprească să nu mai plângă, dar el a zis: „Lasă-le să plângă pentru Abu Sulayman, dar să nu bocească, punându-și țărână în cap, și să nu țipe în gura mare!”

2. DOMENIUL RELAȚIILOR COMERCIALE

Allah i-a creat pe oameni astfel încât să aibă nevoie unul de altul, căci nu toți oamenii dispun de tot ceea ce-i interesează și ceea ce le-ar fi de ajuns. Dimpotrivă, unii dispune de ceea ce îi lipsește altuia, unii au nevoie de ceea ce altora le prisosește. Allah i-a inspirat pe ei să facă schimburi de mărfuri și de foloase prin intermediul vânzării, cumpărării și altor tipuri de relații și afaceri, astfel încât viața să-și urmeze cursul său drept și roata ei să se învântească aducând bine și producție.

Când a fost trimis, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), arabii aveau diverse tipuri de relații de vânzare și cumpărare și de

486 Relatat de Al-Bukhari în cartea *Al Jana'iz* din *Sahihul* său (N.A.)

487 Preparat cosmetic tradițional pe bază de pulbere de antimoniu, folosit și ca leac pentru ochi (N.T.)

488 Relatat de Al-Bukhari în cartea *At-Talaq* (N.A.)

schimburi. El le-a încuviințat pe acelea care nu contraveneau principiilor Legii divine (*șari'a*), cu care a venit, dar le-a interzis pe altele, care nu se potriveau cu țelurile și îndrumările lor. Această interdicție se referă la sensuri precum ajutorarea în săvârșirea nesupunerii, înșelarea, specula, nedreptățirea uneia dintre părțile contractante și altele asemănătoare.

Vânzarea lucrurilor interzise este oprită (*haram*)

Islamul a socotit interzise vânzarea sau comercializarea lucrurilor care sunt ținute pentru a fi folosite într-un lucru care este socotit a fi păcat. Astfel sunt carnea de porc, băuturile alcoolice (*khamr*), mâncărurile și băuturile oprite în general, idolii, crucile, statuetele etc. Aceasta pentru că în vânzarea lor sau în comercializarea lor se află o laudă adusă acestor acte de nesupunere, o împingere a oamenilor către ele sau facilitarea dobândirii lor de către ei și o apropiere a lor față de acestea. Iar în interzicerea vânzării sau dobândirii lor se află neglijarea lor, slăbirea pomenirii lor și îndepărtarea oamenilor de folosirea lor. Tocmai de aceea. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Allah și Trimisul Său au oprit de la vânzarea băuturilor alcoolice (*khamr*), cărnii de mortăciune, porcului și idolilor.”**⁴⁸⁹ Și a zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Allah dacă a interzis un lucru, a interzis valoarea lui.”**⁴⁹⁰

Înșelarea la vânzare este interzisă

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis contractele de vânzare în care există neclarități care ar putea genera neînțelegeri, din pricina necunoașterii unui produs, fiindcă aceasta este înșelare care conduce la ceartă între cele două părți sau păcălire a unuia de către celălalt.

În acest sens, a oprit de la vânzarea a ceea ce se află în coapsele armăsarului sau în burta cămilei, a păsărilor aflate în zbor sau a peștelui aflat în apă, precum și a altor lucruri asemănătoare care presupun risc.⁴⁹¹ Și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a aflat pe oamenii din vremea sa vânzând roadele de pe ogoare sau din grădini înainte de a se vedea clar că ele sunt bune, iar după contractarea lor se întâmpla ca ele să fie lovite de o năpastă venită din cer, care le nimicea, astfel încât vânzătorul și cum-

489 General acceptat (N.A.)

490 Relatat de Ahmad și de Abu Dawud (N.A.)

491 Vezi „Oprirea de la înșelare” în *Sahih-ul* lui Muslim ș.a. (N.A.)

părătorul ajungeau să se certe, primul afirmând că el a vândut și vânzarea este încheiată, iar al doilea afirmând că i s-au vândut roade pe care nu le-a găsit.⁴⁹² El a acceptat un astfel de contract cu condiția ca roadele să fie culese, imediat. De asemenea, a interzis vânzarea spicelor înainte de a se coace și de a fi scăpat de orice boală.⁴⁹³ Și el a zis: „**Dacă Allah nimicește rodul, cum să socotească unul dintre voi îngăduiți banii altcuiva?**”⁴⁹⁴

Dar nu orice risc este interzis. Unele lucruri care se vând nu sunt lipsite de risc, așa cum ar fi o casă pe care o cumpără cineva fără să poată ști în ce stare este temelia ei sau cum sunt pereții ei în interior. Este interzisă înșelarea nerușinată, care duce la ceartă și la neînțelegeri sau ia mâncarea banilor oamenilor pe nedrept.

Dacă riscul este neînsemnat – și aceasta ține de obiceiuri – vânzarea nu este oprită, așa cum ar fi vânzarea rădăcinoaselor și bulbilor din pământ, precum morcovii, ridichile, ceapa și altele asemănătoare lor, sau așa cum ar fi vânzarea castraveților sau pepenilor. În conformitate cu doctrina lui Malik este îngăduită vânzarea lucrurilor de care omul are nevoie și în care riscul este atât de mic încât poate fi acceptat în contracte.⁴⁹⁵

Jocul cu prețurile

Islamul voiește să lase piața liberă, funcționând după legi naturale care își îndeplinesc rolul lor în funcție de cerere și ofertă. De aceea, constatăm că Profetul – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –,atunci când s-au scumpit prețurile în vremea lui și i-au zis lui: „O, Trimis al lui Allah, stabilește prețurile!”, a zis: „**Allah este Cel care stabilește prețurile, Cei care strânge, Cei care întinde și Cel care dă hrană. Eu voiesc să-L întâlnesc pe Allah fără ca nimeni dintre voi să trebuie să-mi ceară o despăgubire pentru o nedreptate pe care am săvârșit-o în privința sângelui și a banilor.**”⁴⁹⁶

Profetul Islamului declară cu acest hadis că intervenția în libertatea in-

492 Relatat de cei doi șeihii (N.A.)

493 Menționat de Muslim (N.A.)

494 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

495 Ibn Taymiyya a spus în *Al-qawa'id* an-nuraniyya că normele lui Malik în privința vânzării sunt mai bune decât normele altora. El a luat această apreciere de la Sa'id Ibn al-Musayyib despre care se spunea că este cel mai priceput dintre toți oamenii în privința vânzărilor, p.118. Apropiată de aceasta este și doctrina lui Ahmad (N.A.)

496 Relatat de Ahmad, de Abu Dawud, de At-Tirmizi, de Ibn Maja, de Ad-Darimi și de Abu Ya'la (N.A.)

divizilor fără să fie nevoie este o nedreptate, iar el voiește să-l întâlnească pe Allah liber de răspunderea ei.

Dar dacă în regulile pieței intervin factori nefirești, așa cum ar fi monopolul impus de unii comercianți și jocul lor cu prețurile, atunci interesul comunității vine înaintea libertății unor indivizi și stabilirea prețurilor este admisă, răspunzându-se astfel nevoilor societății și protejând-o de speculanții avizi, tratându-i pe ei cu contrariul celor urmărite de ei, așa cum stabilesc normele și regulile.

Hadisul anterior nu înseamnă că orice stabilire de prețuri este interzisă, dacă în spatele ei se află îndepărtarea unui prejudiciu sau oprirea unei nedreptăți flagrante. Învățații erudiți, în frunte cu imamul Islamului Ibn Taymiyya, au considerat că stabilirea unor prețuri este o nedreptate interzisă, după cum stabilirea altora este o dreptate admisă. Ibn Taymiyya a spus: „Dacă stabilirea prețurilor conține o nedreptate față de oameni și constrângerea lor pe nedrept de a vinde cu un preț de care ei nu sunt mulțumiți sau le oprește lor ceea ce Allah a permis, atunci ea este oprită (*haram*)”

Dacă, însă, aduce dreptate între oameni, constrângându-i pe ei la compensarea echivalentului și oprindu-i pe ei de la luarea unui spor pentru compensarea prețului, atunci ea este posibilă și chiar necesară.

În prima parte este consemnat hadisul menționat. Dacă oamenii vând mărfurile lor în modul cunoscut, fără nedreptate din partea lor, și prețul s-a ridicat fie din pricina lipsei mărfurilor, fie din pricina numărului mare de oameni (referire la legea cererii și ofertei), atunci Allah hotărăște, iar constrângerea oamenilor să vândă cu un anumit preț este o constrângere nedreaptă.

A doua situație ar consta de exemplu în abținerea proprietarilor mărfurilor de la vânzarea lor, cu toate că oamenii au nevoie de ele, dacă nu adaugă ceva peste valoarea cunoscută, în vreme ce ei ar trebui să le vândă cu valoarea echivalentului. Stabilirea prețului în acest caz este impusă de dreptatea pe care a impus-o Allah.⁴⁹⁷

Monopolistul este blestemat

Cu toate că Islamul garantează libertatea indivizilor de a vinde, de a cumpăra și de a face concurență în condiții normale, el respinge în modul cel

497 Vezi *Risalat al-hisba* de șeihul Islamului Ibn Taymiyya și *At-Turuq al-hikmiyya* de Ibn al-Qayyim, p.214 și urm. Editura As-Sunna al Muhammediyya, Cairo.

mai categoric egoismul și lăcomia care-i împinge pe unii oameni să-și sporească veniturile pe seama altora și să se îmbogățească chiar și pe seama hranei poporului și a lucrurilor care sunt absolut necesare.

Din această cauză, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis monopolizarea, folosind cuvinte aspre: **„Acela care a pus monopol pe mâncare vreme de patruzeci de zile [să știe că] nu mai are ce să aștepte de la Allah și că Allah s-a îndepărtat de el.”**⁴⁹⁸

Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu pune monopol decât un păcătos.”**⁴⁹⁹ Iar cuvântul „păcătos” nu este aici un cuvânt ușor, căci acesta este cuvântul cu care Coranul i-a marcat pe tiranii trufași Faraon, Haman și oștenii lor, zicând:

„Faraon, Haman și oștenii lor erau ei păcătoși.” (Al-Qasas: 8)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a referit limpede la psihologia monopolistului și la egoismul lui dezgustător, zicând: **„Rău rob este acela care monopolizează ceva! Dacă aude de o ieftinire, i se face rău, dar dacă aude de o scumpire, el se înveselește!”**⁵⁰⁰

Și tot el a mai zis: **„Cel care aduce este norocos, iar cel care monopolizează este blestemat.”**⁵⁰¹

Și aceasta pentru că beneficiul negustorului se realizează pe două căi: fie că depozitează marfa pentru a o vinde cu un preț scump, când oamenii o caută și nu o găsesc, și atunci cel care are o nevoie acută de ea vine și dă pe ea oricât de mult i se cere, chiar dacă este exagerat, fie că aduce marfa și o vinde cu un câștig mic, apoi aduce o altă marfă și câștigă din nou puțin și aduce alta și realizează un câștig mic și tot așa. Acest beneficiu este mai potrivit pentru interesul societății și este mai aducător de binecuvântare, iar cel care îl practică este norocos, așa după cum a binevestit Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

Unul dintre hadisurile importante în legătură cu monopolul și cu jocul cu prețurile este cel relatat de Ma'qil Ibn Yasar, unul dintre companionii Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care i-a zis guvernatorului omeyyad 'Ubayd Allah Ibn Ziyad, când a venit să-l viziteze,

498 Relatat de Ahmad, de Al-Hakim, de Ibn abi Şayba și de Abu Ya'la. Iar Al-Munziri a zis în *At- Targhib*: o parte din lanțurile lor de transmițători sunt bune (N.A.)

499 Relatat de Muslim (N.A.)

500 Menționat de Razin în Jami'-ul său (N.A.)

501 Relatat de Ibn Maja și de Al-Hakim (N.A.)

pentru că era bolnav: „Știi, Ma'qil, că eu am vărsat sânge oprit (*haram*)?” Celălalt i-a răspuns: „Nu știi.” Apoi l-a întrebat din nou: „Ai știut că eu m-am amestecat în prețurile musulmanilor?” Celălalt i-a răspuns: „Nu știi.” Apoi a zis Ma'qil: „Ajutați-mă să mă ridic în capul oaselor!” Și după ce l-au ajutat, a zis: „Ascultă-mă, 'Ubayd Allah, să-ți spun un lucru pe care l-am auzit de la Trimisul lui Allah, nici o dată și nici de două ori! L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **«Dacă cineva se amestecă în prețurile musulmanilor pentru a le scumpi, se cuvine ca Allah Preaînaltul să-l doboare pe el cu un os de foc în Ziua învierii.»**” L-a întrebat: „L-ai auzit tu pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spunând așa ceva?” Iar Ma'qil i-a răspuns: „Nu numai o singură dată sau de două ori!”⁵⁰²

Din textele acestor hadisuri și din sensul lor savanții au dedus că interzicerea monopolului este condiționată de două lucruri: acest lucru să se întâmple într-o țară în care monopolul provoacă daune locuitorilor în momentul respectiv sau să se urmărească prin scumpirea prețurilor de către monopolist sporirea câștigului său.

Intervenția artificială în libertatea pieței

Legată de monopol este și interzicerea de către Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a vânzării de către citadin a mărfii beduinului, adică de către locuitorul din oraș locuitorului din deșert. Așa cum au arătat învățații, aceasta ar consta în aducerea de către un străin beduin a unei mărfi de care este nevoie generală pentru a o vinde cu prețul zilei și în intervenția orășeanului care îi zice: „Lasă marfa ta la mine ca să ți-o vând eu fără grabă, la un preț mai bun!” Dacă beduinul și-ar fi vândut marfa singur, ar fi dat-o cu un preț mai redus și ar fi câștigat atât orășenii cât și el.

Fenomenul acela era destul de răspândit în vremurile de demult. Anas a zis: „**Ni s-a interzis ca orășeanul să vândă pentru beduin, chiar dacă este fratele său după tată și după mamă.**”⁵⁰³ În felul acesta aflăm că interesul general este situat deasupra relațiilor particulare.

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu vinde un orășean pentru un beduin! Lăsați-i pe oameni ca Allah să-i întretină pe unii de la alții!**”⁵⁰⁴ Această expresie foarte succintă a Profetului

502 Relatat de Ahmad și de At-Tabarani (N.A.)

503 General acceptat (N.A.)

504 Relatat de Muslim (N.A.)

lui „**Lăsați-i pe oameni ca Allah să-i întrețină pe unii de la alții!**” stabilește un principiu important în domeniul comercial, în sensul că piața, prețurile și schimburile ei trebuie lăsate să fie reglate de concurența liberă și de factorii naturali, fără intervenția artificială a unor indivizi.

Ibn ‘Abbas a fost întrebat ce înseamnă „**Nu vinde un orășean pentru un beduin!**” și el a răspuns: „Înseamnă că nu trebuie să fie intermediar pentru el”.⁵⁰⁵ Aceasta înseamnă că este permis ca cineva să-l îndrume în legătură cu prețul, să-l sfătuiască, să-i prezinte situația pieței, fără să perceapă o sumă, așa cum fac samsarii, fiindcă el îl sfătuește pentru Allah, iar sfatul este o parte din religie, ba chiar este întreaga religie, după cum spune în hadisul autentic „**Religia este povață.**”⁵⁰⁶ Iar un alt hadis sună astfel: „**Dacă vreunul dintre voi cere povața fratelui său, se cuvine ca acesta să-l povățuiască!**”⁵⁰⁷

Cât despre samsar, de cele mai multe ori dorință sa de a obține un câștig îl face pe el să uite de protejarea interesului general într-o astfel de afacere.

Intermedierea este permisă (*halal*)

Intermedierea, în afară de aspectul la care s-a făcut referire, nu este oprită, fiindcă este un fel de mijlocire între vânzător și între cumpărător și deseori le facilitează amândurora sau numai unuia dintre ei obținerea de numeroase mărfuri și avantaje. În zilele noastre intermedierea în tranzacțiile comerciale a devenit mai necesară decât oricând până acum. Intermediarii au un rol important în afacerile de import și export, în comerțul cu ridicata și în comerțul cu amănuntul.

Nu este nimic rău în faptul că intermediarul își primește remunerația sa sub formă de bani sau de comision care reprezintă un anumit procent din câștig sau sub o altă formă asupra căreia se cade de acord.

Al-Bukhari a zis în Sahih-ul său: Ibn Sirin, ‘Ata’, Ibrahim și Al-Hasan nu au văzut nimic rău în câștigul pe care-l obține intermediarul. Ibn ‘Abbas a zis: „Nu este nimic rău dacă spui: «Vinde veșmintele astea, iar ceea ce depășește atât și atât îți revine ție!» iar Ibn Sirin a zis: «Nu-i nimic rău dacă spui: «Vinde cu atât, iar câștigul dobândit peste îți revine ție sau îl împărțim!» Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: «**Musulmanii se în-**

505 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

506 Relatat de Muslim (N.A.)

507 Relatat de Ahmad (N.A.)

teleg după condițiile lor.»⁵⁰⁸

Dar toate acestea sunt condiționate de două lucruri:

- 1 - una din cele două părți să nu o înșele pe cealaltă;
- 2 - să încaseze un câștig corespunzător efortului său, fără să înșele sau să speculeze nevoia oamenilor ori bunătatea lor.

Specula și înșelarea în comerț sunt interzise (*haram*)

Pentru a interzice intervenția artificială, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit și de la înțelegerea între vânzător și cumpărătorul fals.⁵⁰⁹

Iar înțelegerea între vânzătorul și cumpărătorul fals – așa după cum a comentat-o Ibn Omar – constă în darea unui preț mai mare pe o marfă, fără a o cumpăra, pentru ca alți cumpărători să te urmeze. De cele mai multe ori acest lucru se bazează pe o înțelegere, cu scopul de a-i înșela pe ceilalți cumpărători.

Pentru ca tranzacția să rămână departe de orice speculă și de înșelare, ca urmare a schimbării prețurilor, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la luarea mărfii înainte de a ajunge la piață⁵¹⁰, fiindcă prin aceasta marfa nu primește prețul potrivit, ca urmare a cererii și ofertei adevărate. Stăpânul mărfii poate să fie înșelat dacă nu cunoaște prețul pieței. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a dat vânzătorului dreptul de a desface afacerea încheiată astfel, dacă găsește că prețul la piață este mai mare decât prețul cu care a vândut el.⁵¹¹

Cel care ne păcălește nu face parte dintre noi

Islamul interzice păcălirea și înșelarea sub toate formele, în orice vânzare și cumpărare, precum și în celelalte relații interumane. Musulmanul este chemat să fie cinstit în toate treburile sale, iar poavața în religie este mai scumpă decât orice câștig din această lume.

508 Menționat de Al-Bukhari, comentat și relatat de Ahmad, de Abu Dawud, de Al-Hakim și de alții (N.A.)

509 General acceptat (N.A.)

510 Relatat de Muslim, de Ahmad și de Ibn Maja (N.A.)

511 Relatat de Muslim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Vânzarea și cumpărarea se fac prin alegere, până ce nu se despart. Dacă cei doi au fost sinceri, vânzarea lor este binecuvântată, dar dacă mint și înșală, binecuvântarea vânzării lor se șterge.”**⁵¹²

Și a mai zis: **„Nu-i este nimănui îngăduit să vândă un lucru fără să-i arate clar, iar aceluia care știe aceasta nu-i este permis să nu-l arate.”**⁵¹³

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a trecut pe lângă un om care vindea grăunțe și i-au plăcut, dar când a băgat mâna în ele a văzut că sunt umede și atunci a întreat: „Ce s-a întâmplat, stăpâne?” Omul i-a răspuns: „A plouat peste ele.” Atunci Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: **„Și de ce nu ai pus deasupra [grăunțe umede] pentru ca lumea să le vadă? Cel care ne păcălește nu face parte dintre noi!”**⁵¹⁴

Într-o altă variantă se relatează că el a trecut pe lângă un vazător de grăunțe care pusese deasupra numai boabe frumoase. Dar când a vârât mâna în ele a constatat că erau și de proastă calitate. Atunci i-a zis: **„Vinde-le pe acestea separat și pe acestea separat! Cel care ne păcălește nu este dintre noi!”**⁵¹⁵

Înaintașii noștri musulmani așa procedau: arătau defectele pe care le aveau produsele expuse pentru vânzare și nu ascundeau nimic, spuneau adevărul și nu mințeau, erau sinceri și nu înșelau.

Ibn Sirin a vândut o oaie și i-a zis cumpărătorului: Îți spun că ea are și un defect: când mănâncă, răscolește nutrețul cu picioarele...

Conștiința sa de credincios nu l-a lăsat să nu mărturisească acest lucru chiar dacă se reducea prețul!

Mulțimea jurămintelor

Sprrijinirea unei înșelătorii printr-un jurământ mincinos este cu atât mai gravă. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la repetarea jurămintelor în general și cu deosebire a jurămintelor mincinoase, zicând: **„Jurământul vinde marfa, dar face să piară binecuvântarea.”**⁵¹⁶

512 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

513 Relatat de Al-Hakim și de Al-Bayhaqi (N.A.)

514 Relatat de Muslim (N.A.)

515 Relatat de Ahmad (N.A.)

516 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

Dar el a respins repetarea jurămintelor când este vorba de vânzare, pe de o parte pentru că ele constituie motiv de suspiciune în legătură cu intenția de a-i înșela pe clienți, iar pe de altă parte pentru că aceasta duce la dispariția preamăririi numelui lui Allah din adâncul inimii.

Vânzarea cu lipsă la măsură și la cântar

Una din formele de înșelare este vânzarea cu lipsă la măsură și la cântar. Coranul a manifestat interes față de acest aspect al afacerilor și l-a enumerat printre cele zece porunci menționate la sfârșitul surei *Al-An'am*:

„Și împliniți măsurarea și cântărirea cu dreptate, căci Noi nu impunem unui suflet decât atât cât poate el!” (Al-An'am: 152)

Și tot Allah Preaînaltul a grăit:

„Dați măsura plină, când măsurați și cântăriți cu o balanță dreaptă! Acest lucru este mai bun [pentru voi] și urmarea va fi și ea mai bună!” (Al-Is-ra' - 35)

Și a mai grăit Allah Preaînaltul:

„Vai acelor care înșală la măsură, aceia care, dacă li se măsoară de către [alți] oameni, voiesc măsură întreagă, însă atunci când ei măsoară și cântăresc, dau mai puțin! Oare nu cred aceia că ei vor fi înviați într-o Zi mare, o Zi în care oamenii vor sta înaintea Stăpânului lumilor?” (Al-Mutaffifun: 1-6)

Musulmanul se cuvine să fie cu grijă în această privință atât cât îi stă în putere. Echitatea adevărată nu se poate realiza decât rareori și de aceea Coranul a spus după ce a poruncit să se dea măsura plină **„Noi nu impunem unui suflet decât atât cât poate el”**.

Coranul ne-a relatat nouă istoria unui neam de oameni nedrepti în afacerile lor, care s-au îndepărtat de la dreptate când măsurau și cântăreau, dându-le oamenilor mai puțin decât se cuvenea. Allah le-a trimis lor un trimis care să-i readucă pe ei la calea dreptății și binelui, precum și la monoteism. Acesta este neamul la care Șuayb a strigat, chemându-i și avertizându-i pe ei:

„Dați măsura întreagă și nu fiți dintre cei care-i fac [pe oameni] să piardă și cântăriți cu o balanță dreaptă și nu le împuținați oamenilor lucrurile lor și nu pricinuiți rău pe pământ, fiind stricători!” (Aș- Șu'ara': 181-183)

Permis și interzis în Islam

Acest tratament este un exemplu pentru felul în care trebuie să fie musulmanul în viața sa și în toate relațiile sale. El nu poate să măsoare cu două măsuri sau să cântărească cu două cântare: un cântar personal și un cântar pentru ceilalți, un cântar pentru sine și pentru cine voiește el și un cântar pentru ceilalți oameni în general, dându-și lui și celor care îl urmează pe el atât cât se cuvine și chiar mai mult și dându-le celorlalți în minus.

Cumpărarea lucrurilor jefuite și furate înseamnă participare la jaf și la furt

Printre faptele pe care le-a interzis Islamul, pentru ca să lupte împotriva criminalității și să-l izoleze pe infractor într-un cerc cât mai îngust, este și interzicerea musulmanului să cumpere un lucru despre care știe că este furat sau luat de la proprietarul său în mod nedrept, căci dacă face acest lucru, el îl ajută pe hoț sau pe agresor în săvârșirea faptei sale. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care cumpără un lucru furat, știind că el este furat, se face părtaș la păcatul și la rușinea pentru aceasta”**⁵¹⁷

Trecerea timpului de la săvârșirea furtului nu anulează păcatul, căci trecerea timpului în Legea Islamului nu face un lucru care este interzis (*haram*) să devină permis (*halal*) și nu anulează prin prescriere dreptul proprietarului inițial, așa cum fac unele rânduieli elaborate de om.

Interzicerea cametei

Islamul a îngăduit valorificarea bunurilor prin comerț. Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Nu vă mâncați averile voastre unii altora pe nedrept, doar dacă este un negoț [legal], cu bună învoiala voastră!” (An-Nisa': 29)

El a adus laude celor care călătoresc prin lume cu scopul de a face negoț, grăind astfel:

„[El a știut...] că alții călătoresc prin lume, în căutarea harului lui Allah.” (Al-Muzammil: 20)

Dar Islamul a barat drumul în fața acelor care încearcă să valorifice
517 Relatat de Al-Bayhaqi (N.A.)

banii prin împrumutarea cu camătă, interzicând-o, oricât de mică sau de mare ar fi ea, și i-a condamnat pe evreii care luau camătă, cu toate că le fusese interzisă. Unul din ultimele versete referitoare la acest aspect este cel de la sfârșitul surei *Al-Baqara*, unde Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi, cei care credeți! Fiți cu frică de Allah și lipsiți-vă de restul de camătă ce v-a mai rămas [la oameni], dacă sunteți credincioși! Dacă nu o veți face, vi se vestește război din partea lui Allah și a Trimisului Său. Însă dacă vă veți căi, veți avea banii voștri [mai puțin camătă]. Nu nedreptățiți și nu veți fi nedreptățiți!” (Al-Baqara: 278-279)

Profetul Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a declarat război împotriva cametei și a cămătarilor, arătând primejdia pe care ei o reprezintă pentru societate: **„Dacă se ivesc camăta și preacurvia într-o cetate, înseamnă că asupra neamului ei s-a abătut pedeapsa lui Allah”**.⁵¹⁸

Islamul a fost prima dintre religiile monoteiste care a venit cu această idee, căci religia iudaică a spus în Vechiul Testament: „De vei împrumuta bani fratelui sărac din poporul meu, să nu-l strâmtorezi și să nu-i pui camătă!” (Ieșirea: 22 : 25)

Iar la creștini, în Evanghelia lui Luca se relatează: „Și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă” (Luca: 6 : 35)

Din păcate, sensul Vechiului Testament a fost deformat, prin expresia „fratelui tău” avându-se în vedere numai iudeul, așa cum se poate vedea în Deuteronom: „Celui de alt neam să-i dai cu camătă, iar fratelui tău să nu-i dai cu camătă.” (Deuteronom: 23 : 20)

Explicația interzicerii cametei

Când a insistat asupra interzicerii cametei, Islamul a avut în vedere interesele morale, sociale și economice ale oamenilor.

Teologii musulmani au oferit explicații rezonabile în legătură cu interzicerea cametei, temeinicia lor fiind confirmată de studiile moderne. Ne limităm la menționarea explicației lui Ar-Razi din *Comentariul* său:

În primul rând, camăta presupune luarea unor bani de la oameni fără a

518 Relatat de Al-Hakim, preluat de la Ibn Abbas, iar Abu al-Ya'la a menționat o variantă preluată de la Ibn Mas'ud (N.A.)

oferi ceva în schimb, iar banii oamenilor sunt destinați nevoilor lor și ei sunt inviolabili, după cum se relatează și într-un hadis: „**Oprirea de la banii omului este asemenea opririi de la sângele său.**”⁵¹⁹

În al doilea rând, bizuirea pe camătă îi împiedică pe oameni de a muncă pentru a dobândi câștiguri, căci dacă stăpânul banilor constată că poate să obțină mai mulți bani printr-un contract cu camătă, atunci nu se va mai strădui să dobândească prin muncă banii necesari traiului, nu va mai fi dispus să suporte greutățile muncii, negoțului și îndeletnicirilor dificile, ceea ce va duce la întreruperea activității vizând crearea de bunuri. Or se știe că cele necesare oamenilor se dobândesc prin comerț, prin practicarea unor meserii și activități industriale și din imobile. (Fără îndoială că această explicație este acceptabilă din punct de vedere economic).

În al treilea rând, aceasta duce la încetarea binefacerii între oameni prin intermediul împrumutului, căci dacă nu există camătă, oamenii sunt mulțumiți să-și împrumute bani unii altora, pe când în condițiile cametei nevoia îl obligă pe om să împrumute un ban și să dea înapoi doi bani, ceea ce conduce la dispariția binefacerii și întrajutorării. (Aceasta este o învățătură pentru musulman sub aspect moral).

În al patrulea rând, în cele mai multe cazuri, acela care dă împrumut este un om bogat, în vreme ce acela care cere împrumut este un om sărac, iar acceptarea unui contract cu camătă dă celui bogat posibilitatea de a lua bani în plus de la cel sărac și slab și acest lucru nu se cuvine, (Acesta este aspectul social al chestiunii).⁵²⁰

Aceasta înseamnă că prin camătă cel slab este stors în interesul celui puternic, iar rezultatul final este că cel bogat își sporește bogăția pe seama sărăcirii și mai accentuate a celui slab, ceea ce conduce la creșterea bogăției unei părți a societății pe seama uneia sau mai multor părți, generează invidie, atrage după sine focul luptei dintre diferitele părți ale societății, revoltele extremiste și principiile distrugătoare. Istoria mai nouă a confirmat primejdia cametei și cămătarilor pentru politică, guvernare, securitatea națională și internațională, deopotrivă.

Cel care dă camătă și cel care o înregistrează

Beneficiarul cametei este creditorul, stăpânul banilor pe care îi dă celui

519 Menționat de Abu Na'im în *Al-Hilya* (N.A.)

520 *Tafsir* Fakhr ar-Razi, vol.7, ed. Abd ar-Rahman Muhammed, puțin prelucrat (N.A.)

care cere împrumut și care îi restituie cu dobândă, sporind suma împrumutată. Creditorul este blestemat atât de Allah cât și de către oameni, dar Islamul nu a limitat vina doar la cel care primește camăta, ci i-a făcut părtași cu el la păcat și pe cel care ia împrumut și dă dobândă, pe cel care scrie contractul de camătă și pe cei doi martori la el.

Într-un hadis se relatează: **„Allah l-a blestemat pe cel care primește camătă, pe cel care o dă, pe cei doi martori și pe cel care o însemnează în scris.”**⁵²¹

Dacă cel care acceptă să dea camătă este constrâns de o nevoie presantă la acest lucru, în acest caz păcatul îi revine numai celui care ia camătă (sau dobândă):

1. Cu condiția să existe o nevoie reală și nu dorința de a extinde bunurile sau obiectele de lux. Nevoia înseamnă lucrul de care omul nu se poate lipsi, căci s-ar expune la pieire, așa cum sunt hrana, veșmintele care-l protejează și medicamentele fără de care nu poate trăi.

2. Suma trebuie să se limiteze la atât cât să acopere nevoia, fără nimic în plus. Dacă sunt suficiente, de pildă, nouă lire, nu este îngăduit să ia împrumut zece lire.

3. Pe de altă parte, cel care cere un împrumut trebuie să epuizeze toate celelalte mijloace care l-ar putea ajuta să iasă din dificultatea în care se află, iar frații săi musulmani au obligația să-l ajute pentru a reuși acest lucru. Doar dacă nu găsește nici un alt mijloc pentru aceasta, are voie să recurgă la împrumutul cu camătă, căci Allah este lertător și îndurător.

4. Să recurgă la această soluție disprețuind-o și sperând ca Allah să-i deschidă o cale bună și permisă.

Trimisul cere ajutor de la Allah împotriva datoriei

Musulmanul trebuie să știe că religia sa îi poruncește să fie cumpătat în viață:

„Și nu risipiți, căci El nu-i iubește pe risipitori!” (Al-An'am: 141)

„Însă nu risipi peste măsură, / Căci risipitorii sunt frații șeitanelor.”
(Al-'Isra': 26-27)

521 Relatat de Ahmad, de Abu Dawud, de At-Tirmizi, care l-a socotit autentic, de An-Nasa'i și de Ibn Maja (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Când le-a cerut dreptcredincioșilor să cheltuiască, Coranul nu le-a cerut să cheltuiască totul, ci doar o parte din cele cu care au fost înzestrați. Acela care cheltuiește numai o parte din ceea ce dobândește doar rareori poate să ajungă sărac. Această modestie este de natură să-l ajute pe musulman astfel încât să nu fie nevoit să recurgă la împrumut mai ales că Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu i-a plăcut ca musulmanul să ajungă să se îndatoreze. Datoria este după opinia omului liber o grijă în miez de noapte și o umilință în timpul zilei. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a cerut ajutorul lui Allah împotriva ei, zicând: **„Doamne, caut apărare la Tine împotriva datoriei și împotriva siluirii oamenilor!”** Și tot el a mai zis: **„Caut apărare la Allah împotriva necredinței și îndatoririi!”**⁵²² Și l-a întrebat cineva: „Necredința se socotește egală cu datoriile, o, Trimis al lui Allah?” **„Da!”** a răspuns el.⁵²³

Iar în timpul Rugăciunii sale zicea: **„Doamne, caut apărare la Tine de păcat și de îndatorare!”** Și i-au zis lui: „O, Trimis al lui Allah! Tu ceri destul de des apărarea de îndatorare.” Iar el a răspuns: **„Omul, dacă face o datorie, vorbește și minte, promite și-și încalcă făgăduința.”**⁵²⁴

Este limpede primejdia pe care îndatorarea o reprezintă pentru însăși morala omului.

El nu făcea Rugăciune pentru un mort, dacă știa că acela lăsa în urma sa datorii neachitate, pentru a-i speria pe ceilalți oameni, avertizându-i asupra urmării. Aceasta până în momentul când Allah i-a dăruit lui prăzi de război și când a devenit posibil să achite el datoriile lor.⁵²⁵

Și a mai zis el: **„Martirului care moare în luptă i se iartă totul, afară de datorie.”**⁵²⁶

În lumina acestor îndrumări, musulmanul nu recurge la o datorie decât în caz de nevoie acută, iar atunci când recurge la ea, nu-l părăsește nici o clipă dorința de a o achita.

Într-un hadis se relatează: **„Acela care a împrumutat bani de la oameni cu gândul să-i dea înapoi, vor fi dați înapoi de Allah pentru el, însă acela care ba luat cu gândul de a provoca ruina va fi ruinat de Allah.”**⁵²⁷

522 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

523 Relata de An-Nasa'i și de Al-Hakim (N.A.)

524 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

525 Hadis transmis de Jabir și de Abu Hurairah (N.A.)

526 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

527 Relatat de Muslim (N.A.)

Dacă musulmanul nu recurge la o datorie admisă, adică fără dobândă, decât în caz de nevoie și presat de nevoie, atunci ne dăm seama și mai bine cum stau lucrurile când datoria respectivă este condiționată de dobânzi cămătărești!

Vânzarea pe credit cu creșterea prețului

Se cuvine să menționăm că musulmanului îi este îngăduit să cumpere ceva și să achite prețul lucrului cumpărat în numerar, după cum poate să amâne achitarea prețului cu consimțământul reciproc. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a cumpărat mâncare de la un evreu pentru întreținerea familiei sale, lăsând zălog o armură.⁵²⁸

Dacă vânzătorul mărește prețul în schimbul păsuirii, așa cum procedează majoritatea negustorilor care vând în rate, unii juriști (*fuqaha'*) interzic acest soi de vânzare, bizuindu-se pe faptul că are ca rezultat sporirea banilor în schimbul amânării, așa cum se procedează și cu camăta.

Alți teologi admit acest soi de vânzare, fiindcă norma de bază este îngăduirea, de vreme ce nu există un text care să o interzică și ea nu se aseamănă cu camăta în toate privințele. Vânzătorul are dreptul să mărească prețul din anumite considerente, dar fără să ajungă ia limita speculei exagerate și nedreptății evidente, căci în acest caz această creștere este interzisă.

Aș-Şawkani a afirmat în acest sens: „Adepii doctrinei şafi'ite și ai doctrinei hanafite, precum și Zayd Ibn Ali și Al-Mu'ayyid bi-Allah și alții au socotit că vânzarea astfel este îngăduită datorită existenței mai multor argumente care cer permiterea ei și acesta este textul aparent”.⁵²⁹

Cumpărarea anticipată

În opoziție cu această situație există și alternativa ca musulmanul să achite o anumită sumă de bani anticipat pentru a primi în schimbul ei o marfă după un timp. Această practică este denumită în jurisprudența islamică prin expresia „contract cu plata anticipată”

Acest soi de tranzacții erau practicate la Medina, însă Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a introdus unele modificări și condiții

528 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

529 *Nayl al-'awtar*, vol.5, p.153 (N.A.)

Permis și interzis în Islam

în sistemul respectiv, astfel încât să fie pus de acord cu cerințele legislației în materie de tranzacții.

Ibn Abbas a zis: „Când a venit Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) la Medina și a constatat că ei plăteau recoltele în avans cu un an sau chiar cu doi ani, a zis: **„Acela care achită în avans se cuvine să achite pentru o anumită cantitate sau greutate determinată, până la un termen stabilit.”**⁵³⁰

Prin această stabilire a cantității, greutății și termenului sunt evitate neînțelegerile și riscurile. Exista obiceiul plătirii în avans a rodului anumitor curmali, însă Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a interzis acest lucru, din cauza riscurilor pe care le presupunea, întrucât se putea întâmpla ca recolta să fie compromisă din pricina unei boli care i-ar fi putut lovi.

Formula mai potrivită pentru o astfel de tranzacție era să nu se tocmească prețul unui anumit palmier sau a unui anumit lan cultivat cu grâu etc., ci numai cantitatea sau greutatea.

Dacă stăpânul palmierilor sau al pământului era în mod evident speculat, fiind constrâns de nevoie să accepte contractul, în acest caz prevalează afirmația că această practică este interzisă.

Cooperarea în activitate și în capital

S-ar putea ca cineva să zică: Allah a distribuit oamenilor aptitudinile și șansele cu măsură și cu înțelepciune. Dar deseori se întâmplă ca omul să dispună de competență și de experiență, dar să nu aibă banii necesari. Sau se întâmplă ca cineva să nu aibă bani deloc, în vreme ce altul dispune de fonduri mari și de puțină experiență sau este lipsit total de experiență. În acest caz, de ce nu i-ar da stăpânul banilor fondurile sale celui care dispune de competență și de experiență pentru a-i investi, urmând să primească în schimbul banilor săi un anumit beneficiu, în felul acesta cel competent având posibilitatea să dispună de bani, iar cel bogat având posibilitatea să beneficieze de competență, mai ales că există proiecte mari care necesită participarea unui număr mai mare de proprietari de capitaluri la realizarea lor. Există mulți oameni care dispun de capital, dar nu au timp sau nu au capacitatea valorificării lui. De ce să nu fie investiți acești bani în proiecte mari, vitale, administrate de oameni care dispun de cunoștințe și de experiență?

⁵³⁰ Relatat de mai mulți autori de culegeri de hadisuri (N.A.)

Iată răspunsul nostru: Legea Islamului (*aş-Şari'a*) nu a interzis cooperarea între capital și experiență sau între bani și muncă, după experiența jurisprudenței islamice, însă ea a întemeiat această cooperare pe o bază echitabilă și pe o rânduială dreaptă. Dacă stăpânul capitalului acceptă o cooperare cu partenerul său, atunci el trebuie să suporte răspunderea parteneriatului cu toate consecințele decurgând din ea. De aceea, Legea islamică stipulează ca în astfel de afaceri pe care jurisconșulții le-au numit *mudaraba* sau *qirad*, fiecare din cele două părți contractante să împartă câștigul, dacă realizează beneficii, și să suporte împreună pierderile, dacă pierd, urmând ca procentele beneficiului să fie stabilite de comun acord. Ei pot conveni ca unuia să-i revină o jumătate, o treime, un sfert, ori mai puțin sau mai mult decât atât, iar celuilalt să-i revină restul. Așadar, cooperarea între capital și muncă este o cooperare între doi parteneri care se sprijină reciproc, fiecare având partea sa de beneficiu, indiferent cât de mare sau de mic ar fi acesta. Dacă ei realizează un beneficiu, îl vor împărți în conformitate cu condițiile stabilite, iar dacă pierd, pierderea va fi suportată din beneficiu, iar dacă beneficiul nu o acoperă va fi completată diferența din capital. Și nu este nimic de mirare în faptul că stăpânul capitalului pierde o parte din bani, de vreme ce și partenerul său pierde efortul și sudoarea sa.

Aceasta este orânduiala Islamului în această privință. Stabilirea unui câștig fix și garantat, pentru proprietarul capitalului, care să nici nu crească și să nici nu scadă, chiar dacă se dublează câștigul sau se agravează pierderea, o eludare a echității și o părtinire a capitalului în defavoarea experienței și a muncii vin în contradicție cu rânduielile vieții care dau și iau, o încurajare a dragostei pentru câștigul garantat, fără muncă și fără risc, iar acesta este beneficiul provenit din camăta respingătoare.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis luarea pământului în dijmă⁵³¹, în baza unui contract care să garanteze unuia din cele două părți o anumită suprafață de pământ sau o anumită cantitate din recoltă, căci aceasta seamănă cu practicarea cametei și a jocului de noroc, căci se poate întâmpla ca pământul să nu dea decât cantitatea stabilită pentru această parte sau să nu dea nimic și în acest caz una din cele două părți suportă întreaga pagubă, iar cealaltă beneficiază de întregul venit și acest lucru este contrar echității. Această condiție pe care a stabilit-o Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) este – după opinia mea – norma care a făcut ca toți juriștii să fie de acord să nu se stabilească o cotă garantată pentru una din cele două părți, indiferent de condiții, adică indiferent dacă se înregistrează un beneficiu sau se înregistrează pierderi.

531 Relatat de Muslim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Islamul întemeiază toate relațiile de afaceri pe principiul echității.

Participarea proprietarilor la capitaluri

Așa după cum musulmanului îi este îngăduit să-și valorifice singur capitalul în activitățile admise pe care le dorește și după cum îi este îngăduit să dea capitalul său integral sau parțial oamenilor pricepuți printr-un „parteneriat limitat” (*mudaraba*), tot astfel el poate să participe împreună cu alt sau alți proprietari de fonduri la o activitate industrială, comercială etc., căci există activități și proiecte care au nevoie de mai multe minți, de mai multe mâini și de mai multe capitaluri și omul devine mai puternic atunci când se asociază cu altcineva. Allah Preaînaltul a grăit în această privință:

2) **„Întrajutorăți-vă în plinirea faptelor bune și în evlavie!”** (Al-Ma’ida:

Orice activitate care aduce bine individului sau comunității sau îndepartează răul de la el și de la ea este faptă bună și evlavie, dacă în ea există intenție bună. Islamul nu numai că permite astfel de activități comune, dar chiar le binecuvântează și le promite ajutorul lui Allah în această lume și răsplata lui în Lumea de Apoi, cu condiția să se încadreze în ceea ce Allah a îngăduit să fie departe de camătă, de risc, de nedreptate, de lăcomie și de înșelare, în toate formele lor. Trimisul lui Allah a spus în această privință: **„Mâna lui Allah se află deasupra celor doi parteneri câtă vreme nici unul dintre ei nu-l înșală pe tovarășul lui, iar dacă unul dintre ei îl înșală pe tovarășul său, atunci Allah își ia mâna de pe ei.”**⁵³² Mâna lui Allah este aici metaforă pentru succes, ajutor și binecuvântare.

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a relatat despre Domul său că el a zis: **„Eu sunt al treilea pe lângă doi asociați, câtă vreme unul dintre ei nu-l înșală pe tovarășul său. Dar dacă unul dintre ei îl înșală pe tovarășul său, atunci Eu mă retrag de la ei”**⁵³³ și vine **Şeytan.**⁵³⁴

Societățile de asigurări

Un tip de tranzacții noi sunt societățile de asigurări de viață sau împotriva accidentelor. Care este atitudinea Islamului față de aceste societăți?

532 Relatat de Ad-Daraqutni (N.A.)

533 Relatat de Abu Dawud și de Al-Hakim, care l-a socotit autentic (N.A.)

534 Aduas care apare în *Jami’* de Razin (N.A.)

Înainte de a încerca să răspundem la această întrebare, dorim să știm care este natura acestor societăți și care este relația dintre individul asigurat și dintre societatea de asigurări. Altfel spus, persoana asigurată la o societate de asigurări poate fi socotit partener al proprietarilor ei? Dacă lucrurile ar sta astfel, ar însemna că fiecare asigurat trebuie să participe la câștig sau la pierdere, în conformitate cu învățăturile Islamului.

În asigurarea împotriva accidentelor asiguratul plătește o sumă de bani pentru un an. Dacă lucrurile asigurate (magazin, fabrică, vapor etc.) rămân nevătămate, societatea ia întreaga sumă de bani și nu restituie nimic din ea. Dacă survine o catastrofă sau un accident, societatea îl despăgubește pe asigurat cu suma convenită. Acest lucru este foarte departe de natura comerțului și de participarea solidară.

În cazul asigurării de viață, dacă este asigurat de pildă pentru suma de două mii de lire și a achitat prima rată, iar apoi a încetat din viață, asiguratului i se cuvin cele două mii de lire în întregime, pe când dacă ar fi fost partener la o afacere comercială, nu i s-ar fi convenit decât rata plătită și câștigul aferent.

Apoi, dacă el nu-și respectă angajamentul față de societate și nu poate să-și asigure ratele, după ce a plătit o parte din ele, el va pierde ceea ce a achitat sau o bună parte din această sumă și cel mai mic lucru care se poate spune despre această situație este faptul că ea conține o clauză nefavorabilă.

Nu are nici un efect afirmația că cele două părți – asiguratul și societatea – au ajuns la o înțelegere, când ele știu ceea ce este în interesul fiecăruia dintre ele. Cel care ia camătă și cel care o dă se înțeleg, participanții la un joc de noroc se înțeleg și ei, dar nu merită nici o atenție înțelegerea lor câtă vreme tranzacția lor nu se întemeiază pe o bază clară de echitate, neafectată de risc și de nedreptate, nici de un câștig garantat pentru una din cele două părți și negarantat pentru cealaltă parte. Echitatea este, așadar, temeiul, fără ca nici una din cele două părți să nu fie prejudiciată.

Sunt ele instituții de întrajutorare?

Dacă nu este clar că relația dintre asigurat și societatea de asigurări nu este o relație între doi parteneri, atunci care este natura relației dintre cei doi? Ea este o relație de întrajutorare și sunt societățile instituții cooperatiste care se bazează pe contribuția unui grup de donatori cu sume de bani pe care le achită cu scopul de a se ajuta unii pe alții?

Permis și interzis în Islam

Dar pentru a exista o cooperare corectă în interiorul oricărui grup cu scopul de a-l ajuta pe unul dintre membrii ei, când se abate un necaz asupra lui, banii care se adună pentru realizarea acestui scop trebuie să întrunească o serie de condiții:

1. Fiecare membru trebuie să achite cota parte care îi este impusă sub formă de contribuție benevolă, respectând dreptul frăției. Din acești bani adunați se iau ajutoarele cerute pentru cei nevoiași.

2. Dacă există dorința valorificării banilor adunați, acest lucru trebuie să se facă numai prin mijloace legale.

3. Un individ nu poate să contribuie cu ceva pentru a fi despăgubit cu o anumită sumă, dacă este victima unui accident, ci i se dă din banii comunității ceea ce îi compensează pierderea integral sau parțial, după cum permite situația comunității.

4. Contribuția benevolă este un dar, iar retragerea ei este interzisă (*haram*) Dacă acest lucru se întâmplă, trebuie să fie respectată prescripția Legii divine (*șari'a*) în legătură cu aceasta.⁵³⁵

Aceste condiții nu se aplică decât la ceea ce fac unele sindicate și organisme, la care persoana achită o cotizație lunară sub formă de contribuție benevolă, pe care nu are dreptul să o ceară înapoi și să o revoce, fără să pună condiția unei anumite sume pe care să o primească în cazul unui necaz care se abate asupra sa.

Aceste condiții nu se aplică în nici un caz la societățile de asigurare, îndeosebi la asigurarile pe viață.

1. Indivizii asigurați nu achită o contribuție benevolă și nici nu le trece prin cap acest lucru.

2. Societățile de asigurări exploatează banii în operațiuni cămătărești care sunt interzise. Unui musulman nu-i este îngăduit să participe la o acțiune cămătărească. Acest lucru este interzis atât de cei neînduplecați cât și de cei dispuși la compromisuri.

3. Asiguratul ia de la societate, la expirarea perioadei convenite, toate ratele pe care le-a achitat, precum și o sumă în plus, care este similară cu camăta.

535 Din lucrarea *Al-Islam wa-l-manahij al-iștirakiyya*, de Muhammed al-Ghazali, p.131, ed.II (N.A.)

Una dintre contradicțiile dintre asigurare și sensul întrajutorării este acela că celui bogat și puternic i se dă mai mult decât celui nevoiaș și neputincios, căci cel puternic se asigură cu o sumă mai mare și la deces sau în caz de calamitate i se dă o cotă mai mare, pe când cooperarea cere ca celui nevoiaș să i se dea mai mult decât altora.

4. Celui care dorește să i se anuleze contractul i se scade o parte importantă din suma plătită, iar această scădere nu are justificare în legea Islamului⁵³⁶.

Modificări

Contractul în legătură cu asigurarea împotriva accidentelor poate fi modificat într-o formă apropiată de tranzacțiile islamice, respectiv forma contractului „contribuției benevole cu clauza compensării” în conformitate cu care asiguratul subscrie la societate cu banii pe care-i achită, urmând să fie compensat, în cazul că se abat asupra lui nenorociri, astfel încât să fie ajutat să i se atenueze efectele nenorocirii. Această formă de conlucrare este posibilă după unele doctrine islamice.

În cazul când contractul de asigurare ar fi adaptat la această formulă și societatea nu ar urmări tranzacții cu camătă, atunci el ar fi admis. Însă în ceea ce privește asigurarea pentru viață, formula ei este mult diferită de tranzacțiile pe care le acceptă Islamul.

Sistemul asigurărilor în Islam

Dacă Islamul se opune societăților de asigurări în forma lor actuală și cu tipurile de activități pe care le efectuează în prezent, aceasta nu înseamnă că el ar lupta împotriva ideii asigurărilor în sine. Dimpotrivă, el se opune sistemului și mijloacelor folosite, dar dacă există alte mijloace de asigurare, care să nu contravină tranzacțiilor islamice, atunci Islamul le salută.

Sistemul Islamului i-a asigurat pe fiii săi și pe cei care s-au aflat sub protecția statului prin metodele sale specifice - așa cum procedează în toate rânduielile și îndrumările sale -, fie pe calea garantării membrilor societății,

536 Pentru problema asigurărilor vezi dr. Muhammed Yusuf Musa, *Al-Islam wa-mușkilatu-hu al-hadira*, p.64; Șeih Muhammed al-Ghazali, *Al-Islam wa-l-manahij al-iștirakiyya*, p.129 și două articole ale lui Ibrahim al-Jibali apărute în numerele 6 și 7, tomul 1, din revista *Nur al-Islam*, 1349 h. și o *fatwa* a șeihului Ahmad Ibrahim apărută în revista *Minbar al-Islam* (N.A.)

Permis și interzis în Islam

unii pentru alții, fie prin intermediul guvernului și al visteriei, căci visteria este societatea generală de asigurări pentru toți aceia care caută protecția la autoritatea Islamului.

În Legea islamică găsim asigurarea indivizilor în caz de accidente și ajutorarea lor pentru a învinge nenorocirile care se abat asupra lor. Am menționat mai înainte că printre lucrurile care îi îngăduie omului să ceară se numără calamitatea. Dacă asupra lui se abate o nenorocire, îi este îngăduit să ceară de la cârmuitorul său pentru a recupera ceea ce a pierdut sau pentru a atenua pierderea.

De asemenea, găsim asigurarea pentru urmași, în urma decesului, în cuvintele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Eu sunt mai cu grijă pentru fiecare musulman decât el însuși. Cei care iasă avere o iasă pentru moștenitorii lui, iar acela care iasă datorie și pierdere [adică familie și copii mici], mi-i lasă mie și mie îmi revine datoria să am grijă de ei.”**⁵³⁷

Unul dintre cele mai mărețe lucruri pe care le-a orânduit Islamul pentru asigurarea fiilor săi este partea ce le revine „celor care pierd” din *Zakat*. Unii comentatori au spus că „cei care pierd” sunt aceia cărora le-au ars casele, cărora șuvoaiele le-au luat bunurile sau mărfurile destinate comercializării etc.

Unii juriști au permis să se dea din *Zakat* celor care au astfel de pierderi până la refacerea situației lor materiale anterioare, chiar dacă aceasta este de ordinul miilor.⁵³⁸

Exploatarea terenurilor agricole

Dacă un musulman posedă pământ dobândit pe căi legale, el trebuie să-l exploateze și să tragă foloase din el, cultivându-l sau plantând pe ei pomi.

Islamul a respins lăsarea pământului nelucrat căci aceasta înseamnă zădărnicierea binefacerii și irosirea bunurilor, iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis irosirea bunurilor.

537 General acceptat (N.A.)

538 Detalii în dr. Yusuf al-Qardawi, *Fiqh az-Zakat*, vol.II, cap. *Al-Gharimun* (N.A.)

Metodele de exploatare a terenurilor agricole

1. Lucrarea terenurilor agricole de către proprietarii lor, cultivându-le și plantându-le cu pomi, ocupându-se de udarea și de îngrijirea lor până ce vor da roade. Acesta este un lucru demn de laudă și stăpânul său va avea parte de răsplată de la Allah, dacă de roadele lor vor beneficia oamenii, păsările sau vitele. Numeroși companioni (*sahaba*) dintre sprijinitorii (*ansar*) Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-au lucrat pământul, așa cum am arătat mai sus.

2. Dacă nu poate să-l lucreze, atunci îl dă să-l cultive cuiva care are unelte, ajutoare, semințe și vite, fără să ia nimic de la cel care-l cultivă. Acesta este un lucru cerut de Islam. S-a relatat că Abu Hurairah a zis: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Acela care are pământ se cuvine să-l lucreze sau să-l dea fratelui său!»**”⁵³⁹ Iar despre Jabir s-a relatat că a zis: „În vremea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) lucram la pământ și primeam simbrie o parte din el și pe lângă aceasta căpătăm restul din grăunțe din spicele scuturate sau cutare sau cutare...” Și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Cel care are pământ să-l cultive sau să-l dea să-l lucreze fratele său! Altfel este mai bine să renunțe ia el.”**”⁵⁴⁰

Unii înaintași s-au călăuzit după aparența acestui hadis și nu au apreciat că pământul trebuie lucrat prin una din aceste două metode: fie că îl cultivă proprietarul său, fie că îl dă altcuiva să-l cultive fără a lua nimic în schimb, în felul acesta, stăpânul pământului are proprietatea asupra lui, iar roadele îi revin celui care îl lucrează.

Ibn Hazm a relatat cu un lanț de transmițători (*sanad*) că Al-Awza'i a zis: „'Ata', Makhul, Mujahid și Al-Hasan al-Basri spuneau: «Pământul necultivat nu poate fi dat în arendă cu bani, el nu este bun decât dacă îl lucrează omul sau îl dă gratuit (altcuiva să-l lucreze)»”

Abd Allah Ibn Abbas (Allah fie mulțumit de ei amândoi!) a relatat că darea pământului altcuiva pentru a-l lucra, așa cum se arată în aceste hadisuri, nu este obligatorie ci este de dorit, Al-Bukhari a relatat, preluând de la 'Amr Ibn Dinar, că acesta a zis: „I-am spus lui Tawus (unul din cei mai apropiați prieteni ai lui Ibn Abbas): «Dacă nu mai lucrez pământul – luând ca simbrie o parte din recoltă – ce se întâmplă? Se relatează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu îngăduie așa ceva.» Dar Tawus a zis:

539 General acceptat (N.A.)

540 Relatat de Ahmad și de Muslim (N.A.)

«Cei mai cunoscători dintre ei (adică Ibn Abbas) mi-a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Dacă cineva dintre voi îi dă [pământul] fratelui său este mai bine decât să ia pentru el o parte stabilită [din recoltă].**”»⁵⁴¹

3. Cea de a treia metodă constă în darea pământului cuiva pentru a-l cultiva cu uneltele sale, cu semințele sale și cu vitele sale, urmând să primească în schimb un anumit procent din recoltă, care poate să fie jumătate, a treia parte, mai puțin sau mai mult, după cum se înțelege. De asemenea, proprietarul îl poate ajuta pe cel care lucrează pământul cu semințele sale, sau cu uneltele și cu vitele de muncă. Această metodă se numește lucrul în parte [*muzar'a*].

În cele două Sahih-uri se relatează că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) „**a dat locuitorilor din Khaybar jumătate din recolta sau fructele pe care le obțineau**”. Acest hadis a fost relatat de companiile Ibn Omar, ibn Abbas și Jabir Ibn Abd Allah.

Acest hadis este luat ca argument de către aceia care permit acest tip de contract, spunând că acesta este un procedeu corect, vestit, pe care l-a folosit și Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) până când a murit, apoi califii săi cei bine călăuziți (*ar-raşidun*), până când au murit și ei, apoi neamurile lor. Toți locuitorii din Medina au practicat acest sistem, ca și soțiile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în urma morții lui. Acest sistem nu poate fi abrogat, fiindcă nu putea să fie abrogat ceva decât în timpul vieții Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Pe când un sistem pe care l-a folosit până la moarte și pe care l-au folosit și succesorii săi, după ce l-au acceptat toți companiile săi (Allah fie mulțumit de ei!) și l-au folosit, fără să fie nici unul dintre ei împotriva lui, nu putea să fi fost abrogat. Dacă el ar fi fost abrogat în timpul vieții Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), atunci cum de l-a mai aplicat după ce l-a abrogat? Cum ar fi putut să rămână necunoscută abrogarea lui și cum de nu au fost anunțați despre aceasta succesorii săi, cu toate că povestea locuitorilor din Khaybar și folosirea de către ei a acestui sistem erau bine cunoscute?! Unde au fost cei care au relatat abrogarea, încât nu au pomenit nimic și nu i-a anunțat pe ei despre aceasta?»⁵⁴²

541 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

542 Ibn Qudama, *Al-Mughni*, vol.5, p.384 (N.A.)

Sistemul de contract neacceptabil

În vremea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se afla în uz un sistem de contract de la care i-a oprit pe companionii săi, din pricina riscurilor care puteau să genereze conflicte, dat fiind că el eluda spiritul de echitate pe care Islamul îl impunea în toate domeniile. Proprietarii de pământ le puneau lucrătorilor lui condiția de a lua recolta de pe o anumită suprafață pe care o stabileau sau o anumită cantitate din recoltă – măsurată sau cântărită – restul revenind lucrătorului sau fiind împărțită pe jumătate, de pildă, între acesta și proprietarul pământului.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a apreciat că echitatea cere ca cei doi să împartă tot ceea ce se obține, indiferent dacă era puțin sau mult, căci nu se cuvenea ca unul dintre ei să ia o anumită cantitate care putea să fie tot ceea ce producea pământul, iar celălalt să piardă. Se putea întâmpla și ca suprafața rezervată de proprietarul pământului să nu producă nimic și atunci el nu primea nimic, beneficiind de recoltă cealaltă parte. Așadar, se cuvinea ca fiecare dintre cei doi să-și ia partea ce-i revine din recoltă, în procente asupra cărora convin cele două părți. Dacă recolta este mare, fiecare parte își primește procentul stabilit, asemenea dacă recolta este mică, iar dacă nu se obține nimic, atunci pierderea este comună și acest lucru este mai potrivit pentru cele două părți.

Al-Bukhari a relatat că Rafi' Ibn Khudayj a zis: „**Eram cei mai mari proprietari de pământ agricol din Medina și dădeam acest pământ în arendă contra recoltei unei părți din el care se stabilea pentru proprietarul pământului. Dar se întâmpla ca o parcelă să fie lovită [de o calamitate și să nu producă], iar cealaltă parcelă să rămână sănătoasă sau invers și de aceea ni s-a interzis [să mai procedăm astfel]..”**

Iar Muslim a relatat că el a zis: „**În vremea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) oamenii lucrau împărțind parcelele și se întâmpla ca una să piară și alta să rămână nevătămată. Oamenii nu puteau să lucreze decât în acest fel și de aceea [Profetul] l-a interzis.”**

Al-Bukhari a relatat, preluând tot de ia el că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a întrebat: „**Ce faceți cu ogoarele voastre?**” Iar ei i-au răspuns: „Le dăm pe un sfert și pe atâtea *wasq-uri*⁵⁴³ de curmale sau de orz.” Atunci le-a zis lor: „**Nu mai faceți (astfel)!”**

Aceasta înseamnă că ei stabileau o anumită cantitate pe care o luau în

543 Unitate de capacitate egală cu șaiszeci de sa' (un pumn dublu) (N.T.)

Permis și interzis în Islam

mod obligatoriu și apoi împărțeau ceea ce rămânea cu lucrătorii: acesta un sfert, iar celălalt trei sferturi, de pildă.

Constatăm din toate acestea că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) insista asupra necesității înfăptuirii echității în societatea sa și eliminării a tot ceea ce putea genera neînțelegeri în comunitatea credincioșilor.

Zayd Ibn Thabit a relatat că doi bărbați au venit și s-au plâns Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în legătură cu o bucată de pământ, iar el a zis: **„Dacă faceți așa, atunci nu mai dați pământul în arendă!”**⁵⁴⁴

Se impune ca atât stăpânul pământului cât și cel care îl lucrează să fie îngăduitori și generoși unul cu celălalt; stăpânul pământului să nu exagereze în privința părții din recoltă pe care o cere, iar lucrătorul să nu neglijeze lucrul pe pământul stăpânului. Ibn Abbas a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) **„Nu a oprit arendarea pământului, dar a poruncit să fie blânzi unul cu celălalt.”**⁵⁴⁵

De aceea, atunci când i s-a zis lui Tawus „O, Abu Abd ar-Rahman, de ce nu lași arendarea pământului, căci unii pretind că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la aceasta?”, el a răspuns: „Eu îi ajut pe ei și le dau lor.”⁵⁴⁶ Aceasta înseamnă că el nu voia neapărat să câștige din pământul său, chiar dacă aceasta ar fi fost cu prețul foamei celor care-l lucrau, ci îi ajuta și le dădea lor. Aceasta este comunitatea musulmană.

Se poate să fi fost și proprietari de pământ care să fi preferat să lase pământul necultivat și neplântat cu pomi decât să-l dea cuiva să-l lucreze cu un procent care nu le potolea pofta. De aceea, califul Omar Ibn Abd al-Aziz a dat poruncă celor pe care îi privea chestiunea din califatul său: „Dați pământul pentru un sfert, pentru a treia, pentru a cincea parte., până la a zecea parte! Nu lăsați pământul în paragină!”

Arendarea pământului pe bani

4. Cea de a patra modalitate consta în arendarea pământului în schimbul unei chirii în bani care se stabilea (aur sau argint)

544 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

545 Relatat de At-Tirmizi care l-a socotit autentic (N.A.)

546 Relatat de Ibn Maja (N.A.)

Numeroși imami și jurisconșulți vestiți au acceptat această metodă, aducând ca dovadă în favoarea ei unele hadisuri, în vreme ce alții au interzis-o, bizuindu-se pe oprirea de către Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a chiriei pe pământ. Mai mulți companioni au relatat că el a interzis chiria pe pământ.⁵⁴⁷

A fost exceptat de la această chirie sistemul lucrării pământului pentru o parte din recoltă, întrucât s-a constatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a încuviințat acest sistem în timpul vieții sale pentru locuitorii din Khaybar și acest sistem a continuat și după moartea lui, în vremea califilor bine călăuziți (*ar-rașidun*)

*Cel care privește la evoluția legislativă a acestei chestiuni constată ceea ce a afirmat Ibn Hazm, care a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) când a venit la ei, i-a găsit închiriind pământurile lor, așa cum au relatat Rafi' și alții, și fără îndoială că pământurile se închiriau și înainte de venirea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ca și după misiunea lui. Nimeni nu se poate îndoii de acest lucru. Apoi, câțiva companioni au afirmat că „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit cu totul de la închirierea pământului.” Îngăduința a fost abolită printr-o certitudine. Cel care pretindea că „îngăduirea chiriei” care a fost abrogată a revenit și că certitudinea abrogării a fost invalidată este mincinos și afirmă lucruri pe care nu le cunoaște. Acesta este un lucru interzis (*haram*), doar dacă se aduce o dovadă pentru aceasta, și nu poate fi adusă în nici un caz decât acordându-se o anumită parte din producția pământului, cum ar fi a treia parte sau un sfert. Este adevărat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a făcut acest lucru cu populația din Khaybar la câțiva ani după interzicere și că el a rămas astfel până la moarte.⁵⁴⁸*

O serie de înaintași (Allah fie mulțumit de ei!) au fost de această părere. Tawus, juristul și epigonul din Yemen, nu agreea să închirieze pământul său pe aur sau argint, dar nu vedea nimic rău în arendarea lui în schimbul unei treimi sau a unui sfert din recoltă. Iar când unii i-au argumentat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ar fi oprit de la închirierea pământului, el a zis: „A venit la noi Mu'adh Ibn Jabal (trimisul Profetului Muhammed în Yemen) și a dat pământul în dijmă cu a treia parte și cu un sfert de recoltă și noi procedăm astfel până astăzi.” Se pare că numai chiria în aur și argint este oprită, în vreme ce lucrul în parte este acceptabil.

547 Vezi *Al-Muhalla*, vol.8, p.212 (N.A.)

548 Vezi *Al-Muhalla*, vol.8, p.224 (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Ceva asemănător s-a relatat și despre Muhammed Ibn Sirin și despre Al- Qasim Ibn Muhammed, fiul lui Abu Bakr as-Siddiq, care n-au văzut nici o nenorocire în arendarea pământului în schimbul unei treimi, unui sfert sau unei zecimi din recoltă, fără ca proprietarului să-i revină nici un fel de obligații, însă ei au oprit de la închirierea pământului.

Un alt grup de epigoni (*tabi'un*) au interzis cu totul închirierea pământului contra banilor sau lucrul în arendă. Fără îndoială că ei sunt învinși în ceea ce privește arendarea în parte de practica instituită de Trimisul lui Allah și continuată de succesorii săi și de Mu'adh în Yemen, legislația practică a musulmanilor recunoscând acest sistem încă de la începutul Islamului. Totodată, ei au respins închirierea pământului pe bani și această restricția a fost acceptată.

Analogia impune interzicerea închirierii pe bani

Analogia corectă cu normele și prescripțiile clare ale Coranului nu permite arendarea pământului necultivat în schimbul unei sume de bani.

a) Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis închirierea pământului în schimbul unei anumite producții realizate pe el și nu a admis decât arendarea în schimbul unei părți (un sfert, o treime, o jumătate etc.) din producția realizată efectiv. Altfel spus, este vorba de un procent din recolta realizată. În felul acesta, ambele părți își iau partea cuvenită din recolta realizată sau suportă pierderea, în cazul că recolta a fost compromisă. Stabilirea unei anumite cantități pentru una din părțile contractante, astfel încât aceasta să beneficieze de recoltă, indiferent de producție, în vreme ce partea cealaltă suportă doar sudoarea, truda și nezasurile, seamănă foarte bine cu practicarea cametei și a jocurilor de noroc. Dacă reflectăm la închirierea pământului contra unor sume de bani, ne întrebăm ce deosebire există între acest sistem și sistemul de arendare interzis. Proprietarul pământului își asigură cota-parte sub forma banilor ca urmare a închirierii pământului, în vreme ce persoana care îl închiriază riscă, irosindu-și munca, fără să știe dacă va câștiga sau dacă va pierde, dacă pământul va produce sau nu.

b) Acela care închiriază un lucru pe care-l are în proprietate altei persoane, pregătește într-un fel sau altul acest lucru înainte de a-l închiria. În acest caz lui i se cuvine chiria, având în vedere că obiectul respectiv se va deteriora treptat.

Dar ce pregătiri face stăpânul pământului înainte de a închiria supra-

fața respectivă? Allah este Cel care a pregătit pământul pentru a rodi și nu proprietarul lui. Apoi, cum este pământul consumat ca urmare a cultivării, de vreme ce el nu se uzează prin cultivare, așa cum se întâmplă cu clădirile, mașinile etc.?

c) Omul închiriază o casă folosindu-se în mod nemijlocit de ea prin locuirea ei, fără să-l împiedice nimic de la aceasta, închiriază o mașină pentru a o folosi etc., în vreme ce beneficiul rezultând din pământ este indirect și negarantat, căci cel care-l închiriază nu se folosește de el așa cum se folosește de o casă, ci trudește pe el în speranța realizării unui beneficiu care poate să fie sau să nu fie. Așadar, orice încercare de a stabili o analogie între închirierea pământului și închirierea casei sau a altui obiect este incorectă.

d) În Sahih se relatează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis vânzarea roadelor pe ogor sau în grădină, înainte de a exista certitudinea că ele sunt bune și neafectate de nici un fel de boli. Și el a zis, justificând acest lucru: **„Dacă Allah a interzis rodul, cum poate vreunul dintre voi să socotească permiși banii fratelui său?”**

Dacă astfel se pune chestiunea în legătură cu niște roade care se văd, dar nu există certitudinea în privința rămânerii lor întregi, având în vedere că ele ar putea să fie afectate de o boală care ar împiedica maturizarea lor completă, atunci cum stau lucrurile în privința unei bucăți de pământ necultivat niciodată, care nu a văzut nici o lovitură de sapă și în care nu s-au aruncat niciodată semințe? Oare nu se cuvine să fie întrebat proprietarul pământului: Dacă Allah a interzis rodul, atunci cum de poți socoti că ți-ar fi îngăduiți banii fratelui tău?

Am văzut cu ochii mei ogoarele de bumbac mistuite de boli (de gândaci), încât nu au mai rămas din ele decât tulpinile uscate ce nu mai sunt de nici un folos. Proprietarii terenurilor și-au cerut arenda, iar cei care au arendat terenurile au fost nevoiți să respecte clauzele contractelor încheiate, în ciuda nevoilor prezente. Unde este echitatea asupra căreia insistă Islamul atât de mult? Echitatea nu se realizează decât atunci când ambele părți, fie că împart câștigul, fie că suportă pierderile împreună.⁵⁴⁹

Cu toate că șeihul Islamului Ibn Taymiyya consideră arendarea pe bani ca fiind îngăduită, el socotește totuși că lucrul în parte corespunde echității Legii islamice și principiilor ei. În acest sens, el afirmă: Lucrul în parte este

549 Vezi în acest sens, Ibn Hazm, *Al-Muhalla*, vol.8; Ibn Taymiyya, *Fi al-qawa'id an-nawraniyya*; Abu al-Ala al-Mawdudi, *Mulkiyyat al-ard fi-l-Islam*, Mahmud Abu as-Sa'ud, *Istighlal al-ard fi-l-Islam*, în revista Al-Muslimun, anul I (N.A.)

mai îngăduit decât arenda pe bani și mai aproape de echitate și de norme (adică de normele Legii islamice), căci în acest din urmă caz cele două părți împart atât câștigul cât și pierderea, spre deosebire de arenda pe bani care îi asigură proprietarului terenului chiria în vreme ce chiriașul fie că obține fie că nu obține recoltă.⁵⁵⁰

Comentând nedreptatea pe care emirii și militarii o săvârșeau împotriva țăranilor în vremea sa, Ibn al-Qayyim afirma: Dacă militarii și prinții ar aplica în relațiile lor cu țăranii ceea ce a orânduit Allah și Trimisul Său, ceea ce spune *Sunna* și ceea ce au făcut califii cei drepecți, ar mânca și de deasupra și de sub picioarele lor, iar Allah le-ar dăruia lor binecuvântări din cer și de pe pământ, iar recolta pe care o dobândesc ar fi mult mai mare decât ceea ce obțin prin nedreptate și abuz, însă ignoranța și nedreptatea lor nu le îngăduie decât oprimarea și păcatul, împiedicând prin aceasta binecuvântarea și câștigul îmbelșugat și adăugând pedeapsa Vieții de Apoi la pierderea binecuvântării din această lume. Dacă cineva întreabă despre ceea ce a orânduit Allah și Trimisul Său și ceea ce au săvârșit companionii pentru a împlini acestea și pentru a izbândi, i se va răspunde lui: Sistemul echitabil de arendare a pământului pentru o parte din recoltă este acela în care proprietarul pământului și țăranul sunt egali fără ca nici unul dintre ei să fie împovărat de aceste taxe pe care nu le-a trimis Allah și care au ruinat țara, i-au stricat pe robii lui Allah, au oprit apa, au îndepărtat binecuvântările și i-au împins pe cei mai mulți oșteni și emiri să mănânce ceea ce este interzis, iar dacă trupul crește hrănindu-se din ceea ce este oprit, atunci focul este mai potrivit pentru el. Lucrarea pământului pentru o parte echitabilă din recoltă este felul în care l-au lucrat musulmanii în vremea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), în vremea califilor săi bine călăuziți, este felul cum lucra neamul lui Abu Bakr, familia lui Omar, familia lui Osman, neamul lui Ali și al altor *muhajirun*, este așa cum au afirmat marii companionii, cum au fost Ibn Mas'ud, 'Ubayy Ibn Ka'b, Zayd Ibn Thabit și alții, este așa cum spune doctrina jurisconsultilor Tradiției, precum Ahmad Ibn Hanbal, Ishaq Ibn Rahuya, Muhammed Ibn Ismail al-Bukhari, Dawud Ibn Ali, Muhammed Ibn Ishaq Ibn Khuzayma, Abu Bakr Ibn al-Mundhir, Muhammed Ibn Nasr al-Mazuri, este doctrina imamilor musulmani, precum Al-Layth Ibn Sa'd, Ibn abi Layla, Abu Yusuf, Muhammed Ibn al-Hasan și alții.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a tratat neamul din Khaybar dându-le lor jumătate din roadele și recoltele care se culegeau, până la moarte. Acest sistem a continuat să fie aplicat până când Omar i-a evacuat pe ei din Khaybar. El le punea condiția să lucreze pământul cu

⁵⁵⁰ Ibn Taymiyya, *Al-Hisba fi-l-Islam*, p.21 (N.A.)

uneltele lor, sămânța fiind tot de la ei și nu de la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!)

De aceea, era drept ca - așa cum au spus teologii - sămânța să fie de la lucrător – așa cum a prevăzut Tradiția (*As-Sunna*) – sau să fie de la amândoi, după înțelegere.

Al-Bukhari a menționat în Sahih-ul său că Omar Ibn al-Khattab (Allah să fie mulțumit de el!) îi trata pe oameni astfel: dacă Omar aducea sămânța, atunci el avea jumătate, iar dacă ei aduceau sămânța, atunci lor le revenea atât⁵⁵¹, adică mai mult de jumătate.

Toate relatările despre arendă nu au pomenit nimic despre faptul că partea lucrătorului ar fi fost mai puțin de jumătate, ci în unele dintre ele se făcea referire la faptul că ea ar fi fost chiar mai mare.

Acela care voiește să aibă liniște în inimă nu trebuie să-i dea lucrătorului mai puțin de jumătate, așa cum au procedat Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și succesorii săi cu evreii din Khaybar⁵⁵², căci nu se cuvine ca partea pământului la împărțire să fie mai mare decât partea omului.

Cooperarea în creșterea animalelor

În unele țări există o practică aproape curentă, îndeosebi în mediul rural, care constă în cooperarea în creșterea animalelor: una din părți achită întregul preț sau o parte din el, iar cealaltă parte îngrijește de animale, producția și beneficiul fiind împărțite după aceea.

Pentru a ne exprima opinia în legătură cu această modalitate de cooperare, trebuie să prezentăm mai întâi formele ei:

1. Prima formă este pur comercială și constă în îngrășarea vițelilor sau creșterea vacilor și bivolițelor pentru producția de lapte, de pildă. În acest caz, prima parte contribuie cu banii, iar partea a doua cu munca pentru îngrijirea animalelor. Cheltuielile pentru hrană, apă și altele se împart, iar la vânzare se scad cheltuielile din prețul de vânzare, iar beneficiul care rămâne se împarte conform condițiilor convenite. N-ar fi drept ca numai una din cele

551 Ibn ai-Qayyim, *At-Turuq alhakima*, p.248-250 (N.A.)

552 Vezi în legătură cu această chestiune Ibn Hazm în *Al-Muhalla*, vol.8, Abu al-'la al-Mawdudi în *Mulkiyyat al-ard fi-l-Islam* și Mahmud abu as-Sa'ud în *Istighlal al-ard fi l-Islam* (revista *al-Muslimun*, anul I)

două părți să fie obligată să cheltuiască, întrucât câștigul se împarte la sfârșit.

2. Cea de a doua formă constă în cooperarea între partea care achită prețul și cealaltă parte care suportă cheltuielile și îngrijirea și beneficiază în schimbul acestora de lapte sau de folosirea vitelor la lucrări cum sunt aratul, irigatul etc. Această formă este acceptabilă, dacă animalul este mare și poate fi folosit pentru lapte sau pentru muncă. Este adevărat că nu se știe dacă beneficiul celei de a doua părți din lapte și din muncă este egal cu investiția pe care o face prima parte și există aici un procent de risc, însă am considerat acceptabilă această formă de cooperare și nu am ținut seama de acest mic coeficient de risc, întrucât în Legea islamică (*Şari'a*) există referiri la situații asemănătoare. Într-un hadis autentic cu referire la zălog: dacă lucrul ipotecat este un animal care poate fi muls ori călărit, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Animalul este întreținut în schimbul călăririi lui, dacă este zălogit, și în schimbul laptelui muls, iar cel care călărește și bea [laptele] trebuie să suporte cheltuiala.”**⁵⁵³

În acest hadis, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) impune cheltuirea pentru animal în schimbul călăririi lui, dacă este animal de călărie, sau în schimbul laptelui său, dacă dă lapte.

Dacă acest zălog este posibil, dată fiind nevoia oamenilor de a conlucra și încrederea lor, unii în alții, chiar dacă cheltuielile pentru animal pot să fie mai mici sau mai mari decât ceea ce se recuperează prin călărirea lui sau prin laptele lui, putem să aplicăm acest tratament și la creșterea animalelor în cooperare, la care ne-am referit mai sus, dată fiind nevoia oamenilor de aceasta.

Aceasta este o concluzie personală pe care am dedus-o din acest hadis, dar sperăm ca ea să fie corectă.

Cât privește cooperarea în creșterea vițeilor, care nu pot fi folosiți pentru muncă și nu dau lapte, dobândiți prin investiția făcută de una din cele două părți și întreținuți de cealaltă parte, normele Islamului resping o astfel de practică, fiindcă partea care fi întreține riscă singură fără să aibă nici o echivalare în muncă sau în lapte, în vreme ce prima parte beneficiază și câștigă pe seama acestuia. Aceasta nu este echitatea pe care o caută Islamul în toate formele de tranzacții. Dacă este posibil să suporte cheltuielile împreună, până când sosește vremea valorificării, apreciem că acest lucru este potrivit.

553 Relatat de Al-Bukhari care l-a preluat de la Abu Hurairah (N.A.)

3. DISTRAȚIILE ȘI AGREMENTUL

Islamul este o religie realistă. El nu plutește în sferile închipuirii idealiste, ci stă împreună cu omul pe terenul adevărului și realității. El nu-i tratează pe oameni ca și cum ar fi niște îngeri, ci îi tratează ca pe niște ființe umane care mănâncă și merg în piețe.

De aceea, nu le-a impus oamenilor ca toate vorbele lor să fie numai pomenire, ca toată tăcerea lor să fie numai contemplare, ca toată ascultarea lor să se limiteze numai la Coran și ca tot timpul lor liber să-l petreacă numai la moschee. Islamul i-a recunoscut pe ei și le-a recunoscut firea lor și instinctele cu care i-a creat Allah. Iar Allah Preamăritul i-a creat pe ei pentru ca să se veselească și să se bucure, să râdă și să se joace, tot așa după cum i-a creat să mănânce și să bea.

Un ceas și un ceas

Înălțarea spirituală a unora dintre companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a făcut pe ei să fie exemplu de seriozitate și rigoare, să socotească religia lor a fi o adorare neîntreruptă, să întoarcă spatele tuturor plăcerilor vieții și bunătăților lumii, să nu se amuze și să nu se bucure, ci privirile și gândurile lor să fie îndreptate numai spre Viața de Apoi și spre sensurile ei care sunt foarte departe de această viață și de plăcerile ei.

Să ascultăm acest hadis al companionului distins Hanzala al-Usaidi, unul dintre scribii Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), care ne-a spus despre el:

M-a întâlnit Abu Bakr și m-a întrebat: „Ce mai faci, Hanzala?”

I-am răspuns: „Hanzala este fățarnic!”

El a zis atunci: „Mărire lui Allah! Ce vrei să spui?”

I-am răspuns: „Când ne aflăm împreună cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne vorbește nouă despre Iad și despre Rai, de parcă le-am vedea cu ochii noștri. Dar când ieșim de la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne jucăm cu nevestele, cu copiii și uităm multe din lucrurile (spuse de el)!”

Permis și interzis în Islam

Atunci i-a zis Abu Bakr: „Jur pe Allah că noi suferim și de acestea!”

Apoi a continuat Hanzala: „Și am pornit eu împreună cu Abu Bakr și am intrat la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Și am zis eu: „Hanzala este fățarnic, o, Trimis al lui Allah!”

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „Ce-i cu vorbele astea?”

Atunci i-am răspuns lui: „O, Trimis al lui Allah! Când suntem cu tine, ne vorbești nouă despre lad și despre Rai, de parcă le-am vedea cu ochii noștri, dar când plecăm de la tine, ne jucăm cu nevestele și copiii și uităm multe lucruri!”

Dar Trimisul lui Allah i-a răspuns: **„Jur pe Acela în mâinile căruia se află sufletul meu! Dacă voi ați rămâne mereu așa cum sunteți când stați împreună cu mine și când îl pomeniți [pe Allah], îngerii ar da mâna cu voi atât cât stați întinși în paturile voastre cât și în drumurile voastre! Dar, Hanzala, este un ceas [pentru aceasta] și un ceas [pentru altele]!”** Și a repetat cuvintele „un ceas și un ceas” de trei ori.⁵⁵⁴

Trimisul lui Allah și omul

Viața Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost un minunat exemplu pentru viața omului. În singurătate, el se ruga, arăta smerenie și plângea până ce i se umflau picioarele. Când era vorba de drepturi, el nu dădea atenție nimănui, făcând ceea ce orânduia Allah. Dar când se afla împreună cu oamenii, era și el om: îi plăcea tot ceea ce era bun, era prietenos și zâmbea, glumea, dar nu spunea decât adevărul.

Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îi plăcea veselia și ceea ce aducea după sine, îi displăceau tristețea și datoriile și necazurile care o aduceau cu ele și căuta adăpost la Allah pentru a fi ferit de răul ei, zicând: **„Doamne, caut adăpost la Tine pentru a fi ferit de griji și de tristețe!”**⁵⁵⁵

S-a relatat că o bătrână a venit la el și i-a zis: „O, Trimis al lui Allah, roagă-te lui Allah pentru mine să mă trimită în Rai!” Iar el i-a răspuns: **„O, mama lui cutare! În Rai nu intră nici o bătrână!”** Femeia s-a supărat și a plâns – închipuindu-și că ea nu va ajunge în Rai. Când a văzut-o tristă, i-a explicat ei ce

554 *Sahih* Muslim (N.A.)

555 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

a vrut să zică, în sensul că bătrâna nu va ajunge în Rai bătrână, ci Allah o va face pe ea altă făptură și o va face să intre în Rai ca o tânără fecioară și i-a recitat ei vorbele lui Allah Preaînaltul:

„Noi le-am creat pe ele⁵⁵⁶ desăvârșite și le-am făcut pe ele neprihănite, mlădioase și toate de o vârstă.”⁵⁵⁷ (Al-Waqi'a: 35-37)

Inimile ostenesc

Companionii săi cei buni și curați făceau de asemenea glume, râdeau, se veseleau și spuneau anecdote, cunoscând partea pe care se cuvine să o aibă sufletul, răspunzând chemării firii lor și dând inimilor lor posibilitatea să se bucure de dreptul lor la liniște și la relaxarea nevinovată, pentru a putea merge mai departe pe drumul strădaniei, care este un drum lung.

Ali Ibn abi Talib (Allah să fie mulțumit de el!) a zis: „Inimile ostenesc ca și trupurile. Căutați pentru ele motiv de înveselire!”

Și tot el a spus: „Dați inimilor voastre veselie din ceas în ceas, căci inima, dacă este constrânsă, devine oarbă.”

Iar Abu ad-Darda' (Allah să fie mulțumit de el!) a zis: „Eu îmi odihnesc sufletul, veselindu-mă cu ceva care să-i fie de și mai mare ajutor în folosul Adevărului.”

Nu este nimic rău dacă musulmanul glumește și spune anecdote care să-l înveselească. Nu este nimic rău dacă el caută odihnă pentru sufletul său și pentru sufletele tovarășilor săi în plăcerea care este permisă, dar cu condiția să nu facă din aceasta un obicei pentru toate împrejurările, care să-i ocupe și dimineața și seara, îndepărtându-l de la îndatoririle sale și făcându-l să ia lucrurile în glumă și atunci când trebuie să dovedească seriozitate. De aceea, s-a spus: „Dă vorbelor tale haz cum se dă mâncării sare.”

Musulmanul nu se cuvine să facă din soarta oamenilor și din problemele lor motiv de glumă și amuzament, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Să nu rătăciți un neam de alt neam, care s-ar putea să fie mai bun decât ei!” (Al-Hujurat: 11)

De asemenea, nu se cuvine ca dorința de a-i provoca pe oameni să rătăciți să-i împingă pe ei să facă din minciună un mijloc pentru aceasta. Trimi-

556 Pe hurii (N.T.)

557 Relatat de Abd Ibn Hamid și de At-Tirmizi (N.A.)

sul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a avertizat asupra acestui lucru, zicând: „**Vai aceluia care spune o minciună pentru a-i face pe oameni să râdă! Vai lui! Vai lui!**”⁵⁵⁸

Tipuri de jocuri permise

Există numeroase tipuri de jocuri pe care Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a orânduit pentru musulmani, astfel încât ei să se recreze și să se relaxeze. Totodată, ele le pregătesc sufletele pentru actele de devoțiune și pentru celelalte îndatoriri, pentru a deveni mai active și mai hotărâte. În multe dintre ele se află și activități sportive care-i antrenează în legătură cu semnificația forței și-i pregătesc pentru diversele domenii ale luptei pe calea lui Allah (*jihad*)

Între acestea se numără:

Alergările

Companionii (*sahaba*) (Allah fie mulțumit de ei!) se întreceau în alergări, iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a încuviințat. S-a relatat că Ali (Allah să fie mulțumit de el!) era un foarte bun alergător.

Profetul însuși (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se întrecea cu soția sa ‘A’ișa (Allah fie mulțumit de ea!) pentru a-i face pe plac și pentru a-i învăța pe tovarășii săi.

‘A’ișa a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se lua la întrecere cu mine și eu îl întreceam. Dar când a început să se pună carne pe mine se lua la întrecere cu mine și mă întrecea. Și-mi zicea: «**Aceasta este pentru aceea [dinainte]!**»”⁵⁵⁹

Luptele

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se lua la trântă cu un bărbat cunoscut pentru forța lui, care se numea Rakana și l-a doborât pe el de mai multe ori.⁵⁶⁰ Într-o relatare se spune că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a luat la trântă cu el, căci era

558 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

559 Relatat de Ahmad și de Abu Dawud (N.A.)

560 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

puternic, și i-a zis lui: „Pe o oaie!”⁵⁶¹ Și a învins Profetul. Atunci el a zis: „Hai să ne mai luptăm o dată!” Și l-a învins Profetul din nou. Și a zis: „Mai hai încă o dată!” Și l-a doborât Profetul pentru a treia oară. Atunci omul a zis: „Ce-o să spun familiei mele? O oaie a mâncat-o lupul, o oaie a fost neascultătoare și s-a pierdut. Dar ce să le mai spun și despre a treia?” Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Nu am acceptat să mă iau la trântă cu tine pentru ca să te înfrâng și să pierzi, așa că ia-ți oile!**”

Jurisconsultii (*fuqaha'*) au dedus din aceste hadisuri că alergările sunt permise, atât între bărbați cât și între bărbați și femeile cu care nu le este îngăduit să se căsătorească (*muharim*) sau cu soțiile lor. De asemenea, au dedus că alergările și luptele, precum și altele asemănătoare cu ele, nu vin în contradicție cu seriozitatea, cu noblețea, cu știința, cu virtuțile și cu vârsta înaintată, fiindcă Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), când se lua la întrecere cu 'A'îșa, trecuse de cinzeci de ani.

Țintirea cu arcul

Printre jocurile permise sunt și țintirea cu arcul și întrecerea cu spada.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) trecea pe lângă tovarășii săi, în locurile unde ei trăgeau la țintă și-i încuraja, zicându-le: „**Trageți cu arcul, căci eu sunt alături de voi!**”⁵⁶²

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) socotea că tragerea la țintă nu este doar o pasiune sau o distracție, ci și un mod de întărire a forței, așa după cum a poruncit Allah Preaînaltul:

„Deci pregătiți [pentru luptă] împotriva lor⁵⁶³ tot ceea ce puteți din forță și din cai înșeuăți.” (Al-Anfal: 60)

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis în această privință: „**Forța este (buna) țintire! Forța este (buna) țintire! Forța este (buna) țintire!**”⁵⁶⁴ Și tot Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a mai zis: „**Trageți cu arcul, căci aceasta este una dintre cele mai frumoase distracții pentru voi!**”⁵⁶⁵

Însă Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a pre-

561 Probabil că aceasta s-a întâmplat înainte ca Allah să interzică jocurile de noroc sau că Profetul nu a acceptat acest pariu și de aceea nici nu l-a îndeplinit (N.A.)

562 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

563 Împotriva necredincioșilor (N.T.)

564 Relatat de Muslim (N.A.)

565 Relatat de Al-Bazzar și de At-Tabarani cu un *isnad* bun (N.A.)

Permis și interzis în Islam

venit pe participanții la acest joc să nu facă din păsările domestice o țintă pentru exercițiul lor, așa cum procedau unii arabi în perioada preislamică (*al-Jahliyya*).

Abd Allah Ibn Omar a văzut un grup făcând astfel și a zis: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a blestemat pe aceia care își iau un suflet drept țintă”.⁵⁶⁶

El i-a blestemat pe ei care fac așa ceva, din pricina chinurilor provocate animalelor și vătămării lor, precum și din pricina irosirii bunurilor. Omul nu se cuvine să se joace și să se distreze pe seama ființelor vii. Din același motiv, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la asmuțirea animalelor unele împotriva altora.⁵⁶⁷ Unii arabi provocau berbecii sau taurii să se împungă unul pe altul până ce mureau sau ajungeau aproape să se omoare, în vreme ce ei asistau la această luptă și se amuzau. Savanții au spus: „A oprit de la asmuțirea animalelor unele împotriva altora fiindcă ele își provoacă durere și se istovesc fără să-i aducă omului nici un folos, ci numai pentru ca el să se amuze.”

Lupta cu spada

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a permis etiopienilor să se lupte cu spada în moscheea sa cea sfântă, iar soției sale ‘A’ișa i-a îngăduit să privească la ei, în vreme ce îi prevenea: „**Jucați-vă, fii ai lui Arfada!**”⁵⁶⁸

Se pare că lui Omar, din pricina firii sale mai aspre, nu i-a plăcut acest joc și a vrut să-i oprească de la practicarea lui, însă Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a interzis acest lucru. Cele două *Sahih-uri* relatează că Abu Hurairah a zis: „În vreme ce etiopienii se jucau cu spadele lângă Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a intrat Omar peste ei și s-a aplecat și a luat niște pietricele și a aruncat cu ele în ei. [voind să-i oprească de la ceea ce făceau], însă Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a zis: „**Lasă-i în pace, Omar!**”

Este o dovadă de îngăduință deosebită din partea Profetului, dacă el a acceptat acest joc chiar în moscheea sa cea sfântă, îngăduind în ea lucrurile lumesti alături de cele religioase, astfel încât ea să devină loc de întâlnire pentru musulmani atât când este vorba de lucruri serioase cât și atunci când ei vor să se bucure, chiar dacă în acest caz nu era vorba doar de bucurie,

566 General acceptat (N.A.)

567 Relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi (N.A.)

568 Poreclă (*kunya*) folosită de arabi pentru denumirea etiopienilor (N.A.)

ci de un sport și de antrenament. Savanții au zis, comentând acest hadis: „Moscheea este un loc pentru adunarea musulmanilor, iar ceea ce este spre folosul religiei și al credincioșilor este admis în ea.”

Musulmanii din timpurile târzii să ia aminte la faptul că moscheile lor s-au golit de sensurile vieții și forței și au rămas în multe cazuri doar locuri pentru cei care nu au ce să facă!

Acest hadis este o îndrumare generoasă din partea Profetului în legătură cu felul în care trebuie să fie tratate soțiile, pentru ca ele să se bucure privind la astfel de jocuri îngăduite. ‘A’ișa, soția Profetului cel generos a zis: „L-am văzut pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) acoperindu-mă cu veșmântul lui, în vreme ce mă uitam la etiopieni cum se întreceau în moschee, până când mă plictiseam eu, așadar fiți și voi binevoitori față de femeia tânără care vrea să se amuze.”⁵⁶⁹

Și tot ea a zis: „Mă jucam cu fetele în casa Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), fiindcă aveam niște prietene cu care mă jucam, dar când intra Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în casă, ele se ascundeau de teama lui! Însă el le încuraja și ele reluau joaca împreună cu mine.”⁵⁷⁰

Echitația

Allah Preaînaltul a grăit:

„Și [El a făcut] caii, catârii și măgarii⁵⁷¹, să călăriți pe ei și ca podoba-bă.” (An-Nahl: 8)

Iar Profetul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„De coamele cailor atârnă binele.”**⁵⁷²

Și a mai zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Trageți la țintă și călăriți!”**⁵⁷³

Și tot el a mai zis: **„Toate lucrurile care nu fac o parte de pomenire lui Allah sunt joacă și neglijență, afară de patru calități: mersul omului printre două ținte (pentru a trage cu arcul), dresarea calului, vorba dulce cu cei din**

569 General acceptat (N.A.)

570 General acceptat (N.A.)

571 I-a creat și i-a făcut supuși vouă (N.T.)

572 Relatat de Ahmad (N.A.)

573 Relatat de Muslim (N.A.)

familia sa și învățarea înotului”.⁵⁷⁴

Iar Omar a zis: „Învățați-i pe copiii voștri să înoate și să tragă cu arcul și porunciți-le lor să salte în șa dintr-un salt!”

Iar Ibn Omar a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a aranjat o întrecere cu cai și i-a dat celui care a ieșit primul [o recompensă, un premiu]⁵⁷⁵. Și toate acestea au fost făcute de Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) pentru a încuraja întrecerile cu cai, căci acestea sunt – așa cum am spus mai sus – distracție, sport și antrenament.

Anas a fost întrebat: „În vremea Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) făceați pariuri? Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) făcea pariu?” A răspuns: „Da! Jur pe Allah că a pariat pe un cal care se numea Sabha, care i-a întrecut pe toți călăreții și, de aceea, el s-a bucurat nespul!”⁵⁷⁶

Dar pariul permis era acela care nu provenea de la cei doi călăreți care se întreceau sau numai de ia unul dintre ei. Dacă fiecare dintre ei aducea o sumă, urmând ca cel care învinge să primească totul, acesta era ca jocul de noroc interzis. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) numea acești cai care erau antrenați pentru pariuri „iapa dracului”, iar vânzarea lor era păcat!⁵⁷⁷

Și a zis el: „**Caii sunt de trei feluri: calul Celui Milostiv, calul omului și „iapa dracului” (iapa lui Șeitan). Calul Celui Milostiv este acela care se înhamă pentru Allah și acesta trebuie hrănit, trebuie lăsat să se balege și să urineze, și a menționat și altele [cu sensul că efectuarea acestor lucruri este socotită ca faptă bună]**⁵⁷⁸ „iapa dracului” este acela pe care se fac pariuri, iar calul omului este acela pe care omul îl înhamă căutând hrană, căci ei este pavăză împotriva sărăciei.”⁵⁷⁹

Vânătoarea

Una dintre petrecerile foarte plăcute pe care le-a îngăduit Islamul este vânătoarea. Ea este plăcere, sport și câștig, atât dacă este practică cu us-

574 Relatat de At-Tabarani cu un isnad bun (N.A.)

575 Relatat de Ahmad (N.A.)

576 Relatat de Ahmad (N.A.)

577 General acceptat (N.A.)

578 Adică toate aceste lucruri bune (N.A.)

579 General acceptat (N.A.)

tensile cum sunt arcul și lancea, cât și dacă este practică cu animale, așa cum sunt câinii și șoimii. Am menționat într-un capitol anterior condițiile și regulile pe care Islamul le impune în legătură cu ea.

Islamul nu interzice vânătoarea decât în două cazuri: credinciosul aflat în starea de sacralizare, în timpul Pelerinajului mare (*hajj*) sau al Pelerinajului mic (*'umrah*), căci el se află într-o stare de pace totală, în care nu ucide și nu varsă sânge, așa după cum a grăit Allah:

„O, voi cei care credeți! Nu ucideți vânatul când sunteți pelerini!” (Al-Ma'ida: 95)

„Vă este oprit vânatul pe uscat, cât timp sunteți în Pelerinaj.” (Al-Ma'ida: 96)

Cea de a doua situație este aflarea credinciosului în incinta sanctuarului de la Mekka, pe care Islamul îl consideră zonă de pace și de securitate pentru orice ființă vie care se deplasează în incinta lui, zboară pe cerul lui sau crește pe pământul lui. În legătură cu toate acestea, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Vânatul său nu se prinde, pomii săi nu se taie și iarba sa nu se tunde.”**⁵⁸⁰

Jocul de table

Orice joc în care se face pariu este interzis, căci pariul este jocul de noroc pe care Coranul l-a asociat cu vinul, cu idolii și cu săgețile late fără vârful.

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care îi spune tovarășului său ‘Hai să facem pariu!’ să facă și pomană!”**⁵⁸¹

Aceasta înseamnă că numai chemarea la un pariu este păcat și că el obligă la o ispășire (*kaffara*) prin pomană.

Între aceste jocuri se poate număra și jocul cu zarurile, dacă este însoțit de un pariu, și în acest caz este interzis (*haram*). Dacă, însă, nu este însoțit de pariu, cei mai mulți savanți au afirmat că este interzis, dar alții au afirmat că este nerecomandabil, dar nu este interzis. Cei care afirmă că ar fi interzis aduc ca argument relatarea lui Burayda, care a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Acela care joacă cu zarurile este ca și cum și-ar băga mâna în carnea de porc și în sângele lui.”**⁵⁸² Și mai

580 General acceptat (N.A.)

581 General acceptat (N.A.)

582 Relatat de Muslim, de Ahmad și de Abu Dawud (N.A.)

Permis și interzis în Islam

aduc ca argument și relatarea lui Abu Musa, care a spus că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Acela care joacă cu zarurile se răzvrățește împotriva lui Allah și a Trimisului Său.**”⁵⁸³

Cele două hadisuri sunt clare și se aplică la orice jucător, indiferent dacă pariază sau nu.

Aș-Şawkani a afirmat: „S-a relatat că au admis jocul cu zarurile Ibn Mu-ghfil și Ibn Musib, dar fără să existe vreo miză. Se poate că ei au pus hadisurile pe seama celor care joacă pe o miză.”

Jocul de șah

Printre jocurile cunoscute se numără și șahul. Jurisconșulții au avut păreri diferite în privința lui, variind între permitere, nerecomandare și interzicere.

Cei care l-au interzis au adus ca argument hadisuri despre Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), însă criticii de hadisuri și experții în domeniul acestora le-au respins și le-au invalidat, arătând că jocul de șah nu a apărut în vremea companionilor săi și că hadisurile în această privință nu au nici un temei.

Companionii (Allah fie mulțumit de ei!) au avut, la rândul lor, păreri diferite în privința lui. Ibn Omar a zis: „El este mai rău decât jocul cu zarurile.” Iar Ali a zis: „El este joc de noroc.”⁵⁸⁴ Alții au afirmat că el este nerecomandabil.

Dar s-a relatat că alți companionii și epigoni (*tabi'un*) l-au socotit permis. Printre aceștia se numără Ibn Abbas, Abu Hurairah, Ibn Sirin, Hişam Ibn 'Urwa, Sa'id Ibn al-Musib, Sa'id Ibn Jubayr. Noi împărtășim opinia acestor autorități.

Norma de bază spune, așa după cum se știe, că el este permis și nu există nici un text prin care să fie interzis. În el se află pe lângă distracție și un sport al minții și un antrenament al gândirii și din aceste motive el este diferit de jocul cu zarurile. De aceea, s-a spus: întrucât în jocul cu zarurile omul se bizuiește pe noroc, el seamănă cu tragerea la sorți cu ajutorul săgeților late, în vreme ce în jocul de șah omul se bizuiește pe inteligență și pe chibzuire și de aceea el seamănă mai degrabă cu întrecerea cu arcul de tragere la țintă.

Cei care au socotit jocul de șah permis au pus trei condiții:

583 Relatat de Ahmad, de Abu Dawud. de Ibn Maja și de Malik în *ai-Mawta'* (N.A.)

584 Probabil că a avut în vedere situația în care se joacă pe o miză (N.A.)

1. Să nu se întârzie de la Rugăciune din pricina lui, căci cea mai mare primejdie ce decurge din el este neglijarea îndatoririlor.
2. Să nu fie legat de o miză.
3. Jucătorul să se abțină în timpul lui de la rostirea de vorbe obscene sau urâte.

Dacă aceste trei condiții sau o parte dintre ele sunt neglijate, lumea înclină spre interzicerea lui.

Cântecul și muzica

Cântecul se numără printre mijloacele de distracție care oferă sufletelor și inimilor odihnă și care sunt plăcute auzului. Dar el poate să fie și un instrument violent de provocare, distrugere și îndepărtare a națiunii de la țelul său măreț, de la problemele ei importante și de la îndatoririle sale uriașe. Dezavantajul acestui soi de distracție este acela că istoricește și realmente el a fost legat de lux și de locurile în care se bea, devenind o parte esențială a vieții celor nepăsători, neserioși și indecenți, așa cum l-au practicat în decursul istoriei pături care s-au caracterizat în majoritatea cazurilor prin nestatornicie și depravare, îndepărtare de preceptele religiei și de morala credinciosului.

De aceea, sentimentul religios a avut în general aversiune față de el și a îndepărtat de la el, dar teologii musulmani au avut, în diferite epoci, atitudini diferite față de el; unii l-au socotit interzis, alții l-au socotit nerecomandabil, iar alții l-au socotit permis.

Fără îndoială că există categorii de cântece pe care toți le-au respins, altele pe care le-au acceptat și altele care au rămas obiect de analiză și interpretare.

Cu toții au fost de acord să socotească interzis cântecul în care se face referire la nesupunere sau care cheamă la ea. Cât despre cântecul acceptat de toți acesta este cântecul spontan pe care îl murmură omul pentru sine, femeia pentru soțul ei, sau cu care călărețul cămilei își îndeamnă cămilele. Din aceeași categorie fac parte și cântecele obișnuite la nunți, în adunarea lor privată etc.

În legătură cu celelalte cântece există opinii diferite.

Socotim că nu este nimic rău în cântecul în sine, el intrând într-o serie de „plăceri” sau tradiții pe care Islamul le-a permis. Dar păcatul se află în ace-

le cântece în care intervin lucruri care le scot din cercul a ceea ce este permis pentru a le împinge spre ceea ce este interzis sau nerecomandabil.

Mai mult decât atât, el este dorit în ocazii, pentru a întreține starea de veselie, pentru a aduce odihnă în suflete. Așa sunt zilele de sărbătoare, de nuntă, în care se întoarce cineva care a lipsit de acasă, în timpul ospetelor, la nașterea pruncului etc.

S-a relatat că 'A'îșa (Allah să fie mulțumit de ea!) a condus o mireasă la viitorul ei soț dintre *ansari* și Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a întrebat-o: „**'A'îșa, nu s-au distrat? Ansarilor le place sa se distreze...**”⁵⁸⁵

Iar Ibn Abbas a zis: „'A'îșa a măritat o rudă de-a ei cu unul dintre *ansari* și a venit Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a întrebat-o: „**Ați condus-o pe fată?**” Ei i-au răspuns: „Da!” I-a întrebat apoi: „**Și ați trimis cu ea pe cineva care cântă?**” Ea a răspuns: „Nu!” Atunci i-a zis Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) „**Să știi că ansarii sunt un neam cărora le plac cântecele de dragoste! Ar fi fost bine, dacă ați fi trimis pe cineva care să zică: «Am venit la voi, am venit la voi, Allah să ne binecuvânteze, Allah să vă binecuvânteze!»**”⁵⁸⁶

S-a relatat despre 'A'îșa că Abu Bakr a intrat la ea, în ziua când pelerinii se opresc în Mina⁵⁸⁷, (adică în ziua de sărbătoare a jertfelor) cu două fete tinere care cântau și loveau în *dairea*, în vreme ce Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se întindea înfășurat în hainele lui. Abu Bakr le-a ocărât pe cântărețe, dar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a descoperit fața și a zis: „**Lasă-le, Abu Bakr! Sunt zile de sărbătoare!**”⁵⁸⁸

Imamul Al-Ghazali a menționat în cartea *Al-'Ihya'* hadisuri despre cântecul celor două fete tinere și despre încurajarea adresată de Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) – etiopienilor care se distrau în moschee, zicându-le lor: „**Jucați-vă, neam ai lui Arfada!**”, precum și vorbele pe care Profetul i le-a spus 'A'îșei: „**Vrei să privești?**” și despre șederea cu ea până când s-a plictisit, despre jocul ei împreună cu prietenele ei, iar apoi a zis: „Toate aceste hadisuri se află în cele două Sahih-uri și ele reprezintă o

585 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

586 Relatat de Ibn Maja (N.A.)

587 Loc în apropiere de Mekka, unde se sacrifică animalele aduse ofrandă în zilele Sărbătorii jertfelor (N.T.)

588 General acceptat (N.A.)

dovadă limpede că jocul și cântecul nu sunt socotite interzise (*haram*), după cum din ele se pot deduce și unele lucruri permise, cum sunt:

1. Jocul, și este cunoscut obiceiul etiopienilor de a dansa și a se juca.
2. împlinirea acestor lucruri în moschee.
3. Cuvintele Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „**Jucați-vă, neam al lui Arfada!**”, aceasta fiind un îndemn la joc și de a-l căuta. Atunci cum să fie interzis?
4. Oprirea lui Abu Bakr și lui Omar (Allah fie mulțumit de ei!) de la întreruperea cântecului și jocului, justificarea fiind ziua de sărbătoare, adică timpul potrivit pentru ca lumea să se bucure.
5. Șederea lui îndelungă pentru a vedea aceste lucruri și pentru a le asculta, pentru a veni în întâmpinarea 'A'îșei (Allah fie mulțumit de ea!) Aceasta este o dovadă a faptului că înveselirea inimilor femeilor și copiilor prin asistarea la jocuri este preferabilă asprimii vieții de ascet și austerității rezultată din abținere și privare.

6. Cuvintele pe care Profetul (Allah să-l binecuvânteze și să-i miluiască!) le-a adresat 'A'îșei: „**Vrei să privești?**”⁵⁸⁹

7. Permișiunea dată celor două fete tinere de a cânta și de a lovi *dai-reaua* etc.

S-a relatat despre mulți companioni (Allah fie mulțumit de ei!) că au ascultat cântece și nu au găsit nimic rău în ele.

Cât privește hadisurile despre Profet în privința acestora, toate sunt contestate de către jurisconșulții și savanții specializați în ele. Judecătorul Abu Bakr Ibn al-'Arabi a zis: „Nu a fost nimic autentic în legătură cu interzicerea cântecelor.” Iar Ibn Hazm a zis: „În tot ceea ce s-a relatat este neadevăr și născocire.”

Cântecul și muzica au fost asociate în general cu luxul, cu băutura și cu ceea ce este oprit (*haram*) și aceasta i-a determinat pe mulți savanți să le interzică sau să le socotească total nerecomandabile. Unii dintre ei au spus: „Cântecul face parte din „poveștile deșarte” la care se referă versetul lui Allah Preaînaltul:

589 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

„Dar printre oameni sunt și [unii]⁵⁹⁰ care cumpără⁵⁹¹ poveștile deșarte pentru a rătăci cu ele de la calea lui Allah, fără de știință, și pentru a o lua în derâdere⁵⁹². Aceia vor avea parte de pedeapsă înjositoare.” (Luqman: 6)

Ibn Hazm a afirmat că versetul a menționat o calitate pe care cel care o are este necredincios. Acela care ia în derâdere calea lui Allah, chiar dacă ar cumpăra un exemplar din Coran cu care să ducă în rătăcire de la calea lui Allah pe care o ia în derâdere, este necredincios. Pe acesta l-a blamat Allah Preaputernicul și Prealăudatul, căci niciodată nu a blamat Allah Preaputernicul pe cineva care a cumpărat vorbe deșarte pentru ca să se distreze cu ele și să-și înveselească sufletul, însă nu pentru a duce în rătăcire de la calea lui Allah.

Ibn Hazm le-a răspuns și aceluia care au zis: Cântecul nu face parte din adevăr! Așadar, el face parte din rătăcire. Allah Preaînaltul a grăit:

„Și ce se află dincolo de Adevăr decât numai rătăcirea?” (Yunus: 32)

Și el a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Faptele sunt [judecate] după intenții. Fiecare om are parte de ceea ce a intenționat.»**⁵⁹³ Acela care a intenționat prin ascultarea cântecelor obținerea unui ajutor pentru nesupunere față de Allah, acela se află în rătăcire. Acela care a intenționat prin ascultarea cântecelor obținerea unui ajutor împotriva nesupunerii față de Allah, acela se află în supunere față de Allah Preaputernicul și Preaînaltul. Cel care-și îndeamnă sufletul prin aceasta la evlavie este supus și împlinește bine, iar fapta sa face parte din adevăr. Acela care nu intenționează nici supunerea, nici nesupunerea săvârșește o faptă care-i va fi iertată, așa cum face omul care iese în grădina lui ca să se plimbe, cel care se oprește în poarta casei ca să privească, cei care-și vopșește straiile în albastru sau verde și altele.”

Restricții de care trebuie să se țină seama

Există o serie de restricții de care trebuie să se țină seama în legătură cu chestiunea cântecului:

1. Subiectul cântecului nu trebuie să contravină bunei-cuviințe și în-

590 Referire la idolatri (N.T.)

591 Prețuiesc și aleg (N.T.)

592 Pentru a-și bate joc de calea lui Allah, adică de religia Lui (N.T.)

593 General acceptat (N.A.)

vățăturilor Islamului. Interpretarea unui cântec care glorifică vinul și invită la consumarea lui, de exemplu, este socotită interzisă (*haram*), ca și ascultarea lui și altele asemănătoare.

2. Se poate întâmpla ca subiectul unui cântec să nu contravină îndrumărilor Islamului, dar modul de interpretare al cântărețului să-l transforme din sfera celor permise în sfera celor interzise, ca urmare a încercării de a stârni instinctele, de a tenta la farmece și poftes.

3. Religia respinge vorbele fără rost și exagerările în toate, inclusiv în privința adorației. Atunci ce să spunem despre exagerare în privința distracțiilor și ocuparea timpului cu ele, când timpul înseamnă viață?

Fără îndoială că exagerarea în ceea ce privește lucrurile permise consumă timpul care trebuie destinat îndatoririlor. Pe bună dreptate s-a zis: „Nu văd nici o exagerare fără să văd alături de ea un adevăr pierdut.”

4. Există alte lucruri în legătură cu care fiecare ascultător este sfătuitul sufletului său. Dacă un cântec sau un gen special al lui stârnește instinctele sale, îl ispitește și latura pământească prevalează în el asupra laturii spirituale, el trebuie să-l evite și să închidă poarta prin care suflă vânturile ispitei peste inima sa și peste făptura sa și să caute odihnă și liniște pentru ele.

5. Este un lucru general recunoscut că un cântec care este însoțit de alte lucruri interzise, cum ar fi interpretarea sa într-un loc în care se bea sau însoțirea lui de gesturi obscene, este interzis. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a avertizat atât pe acela care îl interpretează, cât și pe acela care ascultă la el cu pedeapsă aspră, când a zis: **„Unii din comunitatea mea vor bea vinul, denumindu-l cu alte denumiri, cu instrumente și cu cântărețe în prezența lor. Allah va face ca pământul să se despice și să-i înghită pe ei și-i va preschimba pe ei în maimuțe și în porci.”**⁵⁹⁴

Nu este neapărat nevoie ca forma și chipurile acestora să se schimbe, ci li se vor schima sufletele și vor purta în pielea de om suflet de maimuță și de porc.

Jocul de noroc este asociat cu băutura

Islamul, care i-a îngăduit musulmanului diverse distracții și jocuri, a interzis orice joc în care intervine o miză, care presupune o pierdere sau un câștig pentru jucător. Am menționat mai înainte spusele Trimisului (Pacea și

594 Relatat de Ibn Maja (N.A.)

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „**Acela care-i spune tovarășului său «Hai să punem pariu»** trebuie să facă și pomană.”

Musulmanului nu-i este îngăduit să facă din jocul de noroc un mijloc de a se distra și de a-și petrece timpul, după cum nu-i este îngăduit, în nici un caz, să facă din el un mijloc pentru a câștiga bani.

În această interdicție categorică Islamul are înțelepciuni deosebite și scopuri mărețe:

1. El voiește ca musulmanul să urmeze rânduiala lui Allah în ceea ce privește dobândirea banilor, să obțină rezultate din ceea ce a săvârșit, să intre în case pe ușile lor și să aștepte efectele de la cauzele lor.

Jocurile de noroc, între care și loto, îl determină pe om să se bazeze pe șansă, pe întâmplare și pe speranțele deșarte, nu pe muncă, pe seriozitate, pe respectarea motivelor orânduite de Allah și poruncite de El.

2. Islamul consideră bunurile omului a fi oprite și ele nu-i pot fi luate decât prin intermediul unui schimb legal, cu consimțământul lui, sub formă de dar sau de milostenie. Cât despre câștigarea banilor la jocurile de noroc, aceasta înseamnă mistuirea bunurilor cuiva pe nedrept.

3. Nu este de mirare ca după aceea să apară vrajbă sau ură printre participanții la jocul de noroc. Chiar dacă ei declară că ar fi mulțumiți, ei vor fi întotdeauna împărțiți în învingător și în învins, înșelător și înșelat. Iar cel învins, chiar dacă tace, ascunde în suflet mânie și pizmă: mânia celui dezamăgit și pizma celui care a pierdut. Iar dacă se ceartă, se ceartă pentru un lucru în care s-au angajat din proprie inițiativă și în care au intrat de bună voie.

4. Dezamăgirea îl împinge pe cel învins să încerce din nou, în speranța că a doua oară va recupera ceea ce a pierdut prima oară, iar pe învingător îl împinge plăcerea victoriei să repete încă o dată, căci vrea să dobândească și mai mult, dar se poate întâmpla ca nu peste mult timp roata să se învârtască în defavoarea sa și beția victoriei să se preschimbe în mâhnirea eșecului și așa mai departe, încât amândoi rămân agățați de masa de joc și aproape că nu se mai pot despărți de ea. Acesta este secretul nenorocirii viciului jocurilor de noroc.

5. Din această cauză, jocurile de noroc au reprezentat o mare primejdie atât pentru societate cât și pentru individ. Ele constituie o pasiune care mistuie și timpul și eforturile, care face din jucători niște oameni fără nici o ocupație, care iau de la viață fără să dea nimic, care consumă fără a produce.

Jucătorul este întotdeauna distras de jocul de noroc de la îndatoririle sale față de Allah, față de sine, față de familia sa și față de națiunea sa.

Nu este exclus ca acela care este îndrăgostit de „masa verde” – așa cum i se spune – să-și vândă pentru ea și religia, și onoarea, și patria sa. Atașamentul pentru această masă îl lipsește de atașamentul pentru orice altceva, pentru orice alt sens. Ea sădește în el dragostea pentru jocul de noroc cu orice chip, chiar cu prețul onoarei, credinței și neamului său, de dragul unui câștig iluzoriu.

Cât de adevărat a fost. Coranul când a asociat băutura (*khamr*) cu jocul de noroc (*maysir*) în versetele și prescripțiile sale! Daunele lor pentru individ, pentru familie, pentru patrie și pentru morală sunt asemănătoare. Cât de bine seamănă cel dedat jocului de noroc cu cel dedat băuturii! Ba, doar rareori există un viciu neînsoțit de celălalt.

Câtă dreptate a avut Coranul când ne-a învățat că ele fac parte din lucrul diavolului și când le-a asociat cu idolii și cu săgețile late fără vârfuri, socotindu-le pe amândouă murdărie ce trebuie evitată:

„O, voi cei care credeți! Vinul⁵⁹⁵, jocul de noroc, pietrele ridicate⁵⁹⁶ și săgețile [pentru prezicere] sunt numai murdării din lucrătura lui Șeitan. Deci ferți-vă de ele și poate că veți izbândi! Doară Șeitan dorește să semene între voi dușmănie și ură, prin vin și prin jocul de noroc, și să vă abată de la pomenirea lui Allah și de la Rugăciune. Oare nu vă veți opri voi [de la acestea]?” (Al- Ma’ida: 90-91)

Loto este un fel de joc de noroc

Așa numitul „loto” este și el un soi de joc de noroc și nu trebuie să fie îngăduit și autorizat în numele asociațiilor caritabile și „scopurilor umanitare”.

Aceia care socotesc loto ca fiind permis din aceste considerente sunt ca aceia care strâng subscripții în astfel de scopuri prin dansul oprit și prin „arta” oprită. Însă noi le răspundem și unora și altora: **„Allah este bun și nu acceptă decât ceea ce este bun”.**

Aceia care recurg la astfel de metode socotesc că au dispărut din societate îndrumările spre bine, temeiurile compasiunii și sensurile evlaviei și nu mai există altă cale de a strânge bani în afară de jocul de noroc și distracțiile

595 *Khamr* - vinul și - prin analogie - orice băutură alcoolică (N.T.)

596 Idolii (N.T.)

interzise.

Islamul nu acceptă așa ceva în comunitatea sa, ci crede în latura bine-lui din om și nu recurge decât la mijlocul curat pentru realizarea țelului nobil, dar acest mijloc este chemarea la împlinirea binelui, stimularea sensurilor umanitare și motivelor credinței în Allah și în Viața de Apoi.

Intrarea la cinematograful

Mulți musulmani se întreabă despre atitudinea Islamului față de cinematograful, de teatru și de altele asemănătoare cu ele. Frecventarea lor este permisă sau este interzisă? Fără îndoială că cinematograful și altele asemănătoare cu ele sunt un instrument important de îndrumare și de divertisment. El este asemenea oricărui alt mijloc: poate să fie folosit pentru lucruri bune sau poate să fie folosit pentru lucruri rele. Nu este nimic rău în el ca atare. El trebuie judecat după ceea ce face. De aceea, socotim că cinematograful este permis și bun, ba este chiar recomandabil și cerut, dacă întrunește următoarele condiții:

1. Subiectele pe care le tratează filmele să nu aibă nici o legătură cu desfrâul și destrăbălarea, cu tot ceea ce contravine dogmelor Islamului, rânduieților și eticii sale. Scenariile care stârnesc instinctele josnice, incită la păcat sau la crimă, propagă idei deviate, difuzează dogme deșarte etc. sunt interzise (*haram*); musulmanului nu-i este îngăduit să le vadă, să le încurajeze și cu atât mai puțin să participe în vreun fel la producerea lor.

2. Să nu-l distragă pe credincios de la împlinirea îndatoririlor sale religioase și pământești și în primul rând de la împlinirea celor cinci Rugăciuni impuse de Islam în fiecare zi. Musulmanului nu-i este îngăduit să omită vreuna dintre Rugăciuni - așa cum este Rugăciunea de la asfințit - din cauza unui film pe care îl vede.

Allah Preaînaltul a grăit:

„Și vai acelor care fac Rugăciunea fiind fără de grijă față de Rugăciunea lor!” (Al-Ma'un: 4-5)

Și a explicat că neglijarea ei înseamnă întârzierea față de momentul ei. Coranul a menționat printre motivele interzicerii băuturii (*khamr*) și jocului de noroc faptul că ele împiedică de la pomenirea lui Allah și de la Rugăciune.

3. Cel care merge la cinema trebuie să evite atingerea și amestecarea

între bărbații și femeile străine, pentru a preveni ispita și suspiciunea, mai ales că proiectarea filmului are loc sub paravanul întinericului. Am menționat într-un alt capitol hadisul: „**Este mai bine să i se împlânte în cap un ac de oțel oricăruia dintre voi decât să atingă o femeie care nu-i este permisă**”.⁵⁹⁷

4. RELAȚIILE SOCIALE

Islamul a statornicit relațiile dintre fiii comunității sale între două fundamente esențiale: apărarea fraternității, în calitatea ei de relație care-i unește unii de alții, și apărarea drepturilor, îndatoririlor și lucrurilor socotite ale fiecărui individ - sângele, onoarea și bunurile.

Islamul interzice, în grade diferite, funcție de daunele materiale și morale, orice vorbă, faptă sau atitudine care încalcă aceste două fundamente și orice violare a lor.

Următoarele trei versete enumeră câteva lucruri interzise care aduc prejudicii fraternității și lucrurilor oamenilor socotite intangibile:

„Dreptcredincioșii sunt frați. Deci împăcați-i pe cei doi frați ai voștri și fiți cu frică de Allah! Poate că veți afla îndurare! O, voi cei care credeți! Să nu rătăciți un neam de alt neam, care s-ar putea să fie mai bun decât ei, nici femeile [să nu rătăciți] de alte femei, care s-ar putea să fie mai bune decât ele! Nu vă ocărăți și nu vă batjocoriți cu porecle unii pe alții! Ce rău este numele urât și rușinos, după credință!⁵⁹⁸ Iar cei care nu se căiesc⁵⁹⁹, aceia sunt nelegiuți. O, voi cei care credeți! Feriți-vă cu strășnicie de bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat⁶⁰⁰! Nu vă iscodiți și nu vă ponegriți unii pe alții! Oare voiește vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort?⁶⁰¹ [Nu!] Voi ați urât aceasta! Și fiți cu frică de Allah, fiindcă Allah este lertător și îndurător” (Al- Hujurat: 10-12)

Allah Preaînaltul a orânduit în primul dintre aceste versete că dreptcredincioșii sunt frați, uniți prin frăția religiei și frăția derivând din apartenența

597 Relatat de Al-Bayhaqi și de At-Tabarani și de autorii Sahih-urilor (N.A.)

598 Nu mai este îngăduit ca aceia care au îmbrățișat o nouă credință să fie calificați cu epitetul urâte (N.T.)

599 Pentru că au râs de alții sau i-au ponegrit (N.T.)

600 Bănuielile și gândurile negre despre cineva, fără să existe dovezi (N.T.)

601 Ponegrirea cuiva a fost asemuită cu mâncarea cărnii unui frate mort, ceea ce este respins de firea omenească (N.T.)

la specia umană, iar credința acestei frății impune ca ei să fie recunoscători unui altuia și să nu se blameze unul pe altul, să rămână mereu în bune relații și să nu întrerupă legăturile dintre ei, să fie cinstiți și să nu se urască unul pe altul, să se iubească și să nu se dușmănească unul pe altul, să fie uniți și să nu accepte dezbinarea între ei.

Iar într-un hadis se relatează: **„Nu vă pizmit! unul pe altul, nu vă întoarceți spatele unul altuia, nu vă dușmăniți unul pe altul și fiți robi ai lui Allah și frați!”**⁶⁰²

Musulmanilor nu le este îngăduit să se părăsească unul pe altul

Islamul i-a interzis credinciosului musulman să fie aspru cu fratele său musulman, să-l boicoteze pe el sau să se îndepărteze de el. Celor care se ceartă li se cere ca în termen de trei zile să se calmeze și să se împace, aducând liniștea între ei și ridicându-se deasupra orgoliilor, mâniei și certurilor. Una dintre calitățile lăudate de Coran se referă la faptul că musulmanii trebuie să fie *„blânzi față de dreptcredincioși”* (Al-Ma'ida: 54)

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Unui musulman nu-i este îngăduit să stea despărțit de fratele său musulman mai mult de trei zile. Iar dacă s-au scurs cele trei zile, are datoria să-i întâlnească pe el și să-l salute [cu expresia „pace ție! ”]. Dacă îi va răspunde la salut, vor fi părtași la răsplată, iar dacă nu-i va răspunde, atunci va avea parte de păcat, iar cei care a salutat nu va mai fi părtaș la despărțire!”**⁶⁰³

Interdicția referitoare la ruperea legăturilor este confirmată în mod deosebit când este vorba de rudele apropiate, căci Islamul consideră obligatorie păstrarea legăturii cu rudele de sânge și respectarea caracterului ei sacru. Allah Preaînaltul a grăit în această privință:

„Fiți cu frică de Allah pe care vă conjurați [unii pe alții] și [fiți cu frică de ruperea] legăturilor [cu rudele] de sânge, căci Allah este Veghetor peste voi!” (An-Nisa': 1)

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a înfățișat această legătură și valoarea ei la Allah spunând: **„Legătura de rudenie [rahm] este agățată de Tron. Spune: «Acela care păstrează legătura cu mine, păstrează și Allah legătura cu ei, iar aceia care a rapt legătura cu mine a rupt și**

602 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

603 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

Allah legătura cu el»”.⁶⁰⁴

Și a mai spus Profetul Muhammed: **„Acela care întrerupe nu va intra în Rai!”**⁶⁰⁵ Unii savanți au interpretat că este vorba de cel care taie, adică întrerupe legăturile de sânge, iar alții au interpretat că este vorba de cel care taie drumul (adică de tâlharul care iese la drumul mare), ca și cum amândoi ar fi puși pe aceeași treaptă.

Legătura de rudenie obligatorie nu presupune ca rudele să răspundă la o legătură cu o legătură similară, la o binefacere cu o binefacere similară, căci acestea sunt lucruri firești. Obligația este de a rămâne legat de rudele de sânge, chiar dacă ele l-au părăsit pe unul dintre ei. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Cel care ține la legătură este nu aceia care răspunde cu ceva egal, ci cel care ține la legătură este acela care, dacă s-a întrerupt legătura sa de sânge, el o reface și o păstrează.”**⁶⁰⁶

Nu este vorba de acea despărțire și de ruperea legăturii din cauza părăsirii de către o rudă a căii lui Allah sau mâniei datorate unei acțiuni împotriva Adevărului, căci cea mai puternică dintre legăturile credinței este iubirea pentru Allah și ura pentru Allah.

Profetul și companionii săi au stat departe de cei trei care nu au luat parte la incursiunea de la Tabuk vreme de cincizeci de zile, încât ei s-au aflat în mare încurcătură, neștiind ce să mai facă. Nimeni nu a mai stat cu ei, nimeni nu le-a mai vorbit, nimeni nu i-a mai salutat, până când Allah a revelat în Cartea Sa că ei au fost iertați.⁶⁰⁷

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a stat departe de unele dintre soțiile sale vreme de patruzeci de zile.

Abd Allah Ibn Omar a stat departe de unul din fiii săi până la moarte, din cauză că el nu s-a supus poruncilor unui hadis pe care l-a menționat tatăl său, în care se relatează că Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a interzis bărbaților să le împiedice pe femei să meargă la moschee.⁶⁰⁸

Dacă părăsirea și cearta țin de lucrurile lumești, atunci această lume

604 General acceptat (N.A.)

605 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

606 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

607 Relatat de Al-Bukhar și de alții (N.A.)

608 Relatat de Ahmad. Iar As-Suyuti a compus o epistolă pe care a intitulat-o „Az-Zajr bi-l-hair”, adică „pedepsirea prin despărțire”, aducând numeroase dovezi constând din texte și hadisuri legate de acest subiect (N.A.)

este mai puțin importantă pentru Allah și pentru musulman decât să ducă la certuri și la ruperea relațiilor între musulman și fratele său. Cum să fie altfel, de vreme ce urmarea vrajbei îndelungate este privarea de iertarea lui Allah? Într-un hadis autentic se relatează: **«Porțile Raiului se deschid în zilele de luni și de joi și Allah Preaputernicul și Preaînaltul îl iartă pe orice rob care nu-l face Lui semeni, afară de bărbatul care poartă vrajbă fratelui său. Și El zice îngerilor: „Amânați-i pe aceștia doi până ce ei se vor împăca! Amânați-i pe aceștia doi până ce ei se vor împăca! Amânați-i pe aceștia doi până ce ei se vor împăca!»**”⁶⁰⁹

Este de ajuns pentru acela care are dreptate ca fratele său să vină la el și să-i ceară iertare, pentru ca el să accepte scuzele lui și să pună capăt vrajbei. Lui nu-i este îngăduit să-l refuze și să respingă scuzele lui. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a avertizat în legătură cu această eventualitate, spunând că nu-i va da lui să bea din izvorul Profetului în Ziua Învierii.⁶¹⁰

Aplanarea neînțelegerilor

Dacă cei doi indivizi care se ceartă trebuie să rezolve motivele neînțelegerilor dintre ei în conformitate cu cerințele fraternității, în același timp îi revin și comunității unele obligații: întrucât comunitatea islamică este o comunitate clădită pe solidaritate și întrajutorare, ea nu poate să rămână indiferentă față de fiii săi care se ceartă și se luptă între ei, lăsând focul să se ațâțe și mai tare și breșa să se lărgească.

Dimpotrivă, oamenii influenți trebuie să intervină pentru aplanarea conflictelor, rămânând imparțiali, departe de pasiuni, așa după cum a grăit Allah Preaînaltul:

„Deci împăcați-i pe cei doi frați ai voștri și fiți cu frică de Allah! Poate că veți afla îndurare!” (Al-Hujurat: 10)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a referit într-unul din hadisurile sale la virtuțile acestei împăcări și la primejdia vrajbei, spunând: **„Vă călăuzesc pe voi către ceva care este și mai bun decât treapta Rugăciunii și Postului și Daniei!”** Atunci l-au întrebat: **„Ce poate să fie aceasta, o, Trimis al lui Allah?”** Iar ei a răspuns: **„Aplanarea neînțelegerilor, căci stricăciunea vrajbei este cea care rade. Și nu vreau să spun că ea rade**

609 Relatat de Muslim (N.A.)

610 Relatat de At-Tabarani (N.A.)

părul, ci că ea rade religia!”⁶¹¹

Oamenii să nu ia în derâdere alți oameni

Allah a interzis în versetele pe care le-am menționat mai sus încălcarea lucrurilor care sunt apărate de sentimentul fraternității și care sunt socotite sacre pentru oameni.

1. Primul dintre aceste lucruri este luarea oamenilor în derâdere sau batjocorirea lor. Unui credincios care îl recunoaște pe Allah și care dorește să ajungă în Paradis nu-i este îngăduit să ia în derâdere nici un alt om sau să facă din oameni obiect al batjocurii, anecdotelor și glumelor sale, căci în aceasta se află ascunsă aroganța, disprețul față de ceilalți și ignorarea criteriilor mărinimiei, așa cum le-a orânduit Allah. De aceea, Allah Preaînaltul a grăit:

„Să nu râdă un neam de alt neam, care s-ar putea să fie mai bun decât ei, nici femeile [să nu râdă] de alte femei, care s-ar putea să fie mai bune decât ele!” (Al-Hujurat:11)

Mărinimia lui Allah se bazează pe credință și devotament și pe buna legătură cu Allah Preaînaltul, nu pe chipuri și trupuri, pe putere și pe avere. Într-un hadis se relatează: **„Allah nu se uită la chipurile și la averile voastre, ci se uită la inimile și la faptele voastre.”**⁶¹²

Oare se cuvine ca cineva să ia în derâdere un bărbat sau o femeie din cauza unui defect fizic sau din cauza sărăciei sale?

S-a relatat că Abd Allah Ibn Mas'ud și-a descoperit un picior care era foarte subțire și slab și câțiva dintre cei care erau de față au râs când l-au văzut. Atunci, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Râdeți de picioarele lui slabe? Jur pe Acela în mâinile căruia se află sufletul meu că ele atârnă în balanță mai greu decât muntele Uhud!”**⁶¹³

Coranul a relatat că politeștii păcătoși îi luau în derâdere pe credincioșii buni, îndeosebi pe cei mai defavorizați dintre ei - așa cum erau Bilal și Ammar – și a arătat că balanțele se vor răsturna în Ziua Judecății și că cei care batjocoresc în această viață vor deveni atunci obiect de batjocură.

„Cei ce sunt nelegiuți au râs de cei care cred, iar când au trecut pe

611 Relatat de At-Tirmizi și de alții (N.A.)

612 Relatat de Muslim (N.A.)

613 Relatat de At-Tayalini și de Ahmad (N.A.)

lângă ei, și-au făcut semne, iar când s-au întors la familiile lor, s-au întors ei batjocorind, iar când i-au văzut pe ei, au zis: «Aceștia sunt în rătăcire!» Or ei nu au fost trimiși ca păzitori asupra lor! În Ziua aceasta cei care cred vor râde de necredincioși.» (Al-Mutaffifun: 29-34)

Versetul oprește în mod limpede de la batjocorirea femeilor – chiar dacă ele sunt înțelese implicit fiindcă batjocorirea femeilor, una de către cealaltă, este o caracteristică răspândită printre ele.

Nu vă defăimați pe voi înșivă!

2. Al doilea dintre aceste lucruri interzise este defăimarea, adică *lamz*, care în limba arabă înseamnă împungere cu vârful sabiei sau cu lancea, chiar dacă sfichiuirea cu limba este chiar mai aspră și mai gravă, căci, așa cum a spus un poet:

„Rănile provocate de vârful lăncilor se închid,
Pe când rana produsă de limbă nu se închide.”

Exprimarea interdicției în verset îmbracă forma unei sugestii frumoase: **„Nu vă ocărăți!”** (Al-Hujurat: 11)

Sensul nu este „nu vă ocărăți unii pe alții”, însă Coranul exprimă mulțimea credincioșilor de parcă ei ar fi un singur suflet, pentru că toți se întrajutorează și sunt solidari între ei, iar acela care îl ocărăște pe fratele său se ocărăște în realitate pe sine însuși, căci el este parte din acesta, iar acesta este parte din el.

Nu vă strigați unii pe alții cu porecle!

3. Unul dintre modurile de defăimare interzise este chemarea cu porecle, fiindcă ele nu sunt agreate și exprimă batjocura și defăimarea. Nu se cuvine ca un om să-i pricinuiască fratelui său supărare, strigându-l cu o poreclă care nu-i place, căci aceasta poate fi un motiv pentru schimbarea sufletelor și o încălcare a sentimentelor de fraternitate și contravine bunei-cuviințe și gustului ales.

Părerea proastă

4. Islamul dorește ca societatea să se întemeieze pe puritatea sufletelor și pe încrederea reciprocă, nu pe îndoieli, acuzații și bănuieli. De aceea, a venit un verset care se referă la al patrulea dintre aceste lucruri interzise cu care Islamul a apărut lucrurile sacre ale oamenilor:

„O, voi cei care credeți! Feriți-vă cu strășnicie de bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat!” (Al-Hujurat: 12)

Această bănuială păcătoasă este părerea proastă.

Musulmanului nu-i este permis să aibă o părere proastă despre fratele său musulman, fără motiv și fără o dovadă clară.

Inițial toți oamenii sunt nevinovați. Bănuielile nu se cuvine să expună omul nevinovat acuzațiilor. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Feriți-vă de bănuială, căci bănuiala este cea mai mincinoasă vorbă!”**⁶¹⁴

Omul, datorită slăbiciunii firii sale, nu este ferit de gândurile bănuitoare și de îndoieli în privința unor semeni ai săi, îndeosebi aceia cu care are relații proaste. Dar el nu trebuie să se lase pradă lor și să meargă în urma lor. Acesta este sensul hadisului **„Dacă ai bănuieli, atunci nu căuta!”**

Iscodirea

5. Neîncrederea în ceilalți oameni împinge inima la părerea proastă și-l împinge pe om la iscodire, în vreme ce Islamul întemeiază societatea sa pe curățenia interioară și exterioară. De aceea, oprirea de la iscodire a fost asociată cu oprirea de la părerea proastă. De multe ori, una din ele este cauza celeilalte. În cele două *Sahih-uri* se relatează: **„Feriți-vă de bănuială, căci bănuiala este cea mai mincinoasă vorbă! Nu căutați și nu iscodiți!”**⁶¹⁵

Oamenii au o inviolabilitate care nu trebuie dezvăluită prin iscodirea și prin urmărirea defectelor lor, chiar dacă săvârșesc un păcat în legătură cu ei înșiși, de vreme ce ei îl săvârșesc într-ascuns și nu în văzul lumii.

S-a relatat că Abu al-Haysam, scribul lui ,Uqba Ibn 'Amir – unul dintre companioni – a spus: „I-am zis lui 'Uqba Ibn ,Amir: «Noi avem niște vecini care beau vin (*khamr*). Am să chem caraulele să-i ia!» Dar i-a răspuns lui: «Nu

614 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

615 Relatat de Al-Tabarani (N.A.)

Permis și interzis în Islam

face așa ceva! Sfătuiște-i și amenință-i pe ei!» A zis: «I-am oprit pe ei, dar ei nu s-au oprit! Am să chem carauale să-i ia!» 'Uqba i-a zis: «Vai ție! Să nu faci una ca asta! Eu l-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) **spunând: «Acela care își ține un cusur ascuns este ca și cum ar salva viața unei copile nou-născută, îngropată de vie, din mormântul ei.»**»⁶¹⁶

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a socotit urmărirea defectelor oamenilor ca fiind una din trăsăturile ipocriților care au spus cu limbile lor „Am crezut”, dar ale căror inimi nu au crezut, împotriva cărora a pornit o campanie violentă în văzul tuturor oamenilor. S-a relatat că Ibn Omar a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a urcat la amvon (*minbar*) și a zis cu glas tare: **«O, neam de oameni care ați trecut la Islam doar cu limbile voastre, fără să ajungă credința în inimile voastre! Nu aduceți vătămare musulmanilor și nu urmăriți defectele lor, căci Allah va urmări defectele aceluia care va urmări slăbiciunile fratelui său musulman și-l va da de gol oriunde s-ar ascunde el!»**»⁶¹⁷

Pentru a apăra aspectele inviolabile ale oamenilor, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a interzis în modul cel mai categoric ca cineva să intre peste oameni în casa lor fără să le ceară permisiunea și a considerat îngăduit orice l-ar lovi pe acesta din partea stăpânilor casei. El a zis: „**Stăpânilor casei le este îngăduit să-i scoată ochii aceluia care dă buzna peste ei fără îngăduința lor.**»⁶¹⁸

De asemenea, a interzis ca cineva să asculte vorba lor, fără știrea și fără consimțământul lor, zicând: „**Acelora care vor asculta la discuția unor oameni fără consimțământul lor li se va turna în urechi plumb topit în Ziua învierii.**»⁶¹⁹

Coranul a impus aceluia care voiesc să facă o vizită unui om în casa sa să nu intre înainte de a cere îngăduința și de a saluta:

„O, voi cei care credeți! Nu intrați în alte case afară de casele voastre, înainte de a cere îngăduința și a-i saluta pe sălășluitoarii lor! Aceasta este mai bine pentru voi. Poate că voi veți lua aminte! Iar dacă nu găsiți pe nimeni în ele, nu intrați până ce nu vi se îngăduie vouă! Iar dacă vi se spune

616 Relatat de Abu Dawud, de An-Nasa'i și de Ibn Habban în *Sahih-u-* său (de unde este luată această variantă) și de Al-Hakim (N.A.)

617 Relatat de At-Tirmizi și de Ibn Maja (N.A.)

618 General acceptat (N.A.)

619 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

vouă „întoarceți-vă!”, atunci întoarceți-vă! Aceasta este mai curat pentru voi, iar Allah este Bineștiutor a ceea ce faceți voi.» (An-Nur: 27-28)

Iar într-un hadis se spunea: **„Acela care dă la o parte un paravan și privește înainte de a i se fi îngăduit lui a ajuns la o limită la care nu-i este îngăduit să ajungă.”**⁶²⁰

Prescripțiile referitoare la interzicerea iscodirii și urmării lucrurilor ascunse în general se referă atât la cârmuitori cât și la cei cârmuiți.

Mu'awiya a relatat că Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Dacă urmărești greșelile oamenilor, înseamnă că îi vei strica sau îi vei face aproape stricați.”**⁶²¹

Iar Abu Umama a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Emirul care are îndoieli în privința oamenilor înseamnă că-i va strica.”**⁶²²

Ponegrirea

6. Al șaselea lucru interzis de versetele cele sfinte este ponegrirea:

„Și nu vă ponegriți unii pe alții!” (Al-Hujurat: 12)

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a vrut să le explice tovarășilor săi sensul acestor cuvinte, după metoda sa de învățare prin întrebări și răspunsuri, și le-a zis lor: **„Știți ce este ponegrirea (*ghayba*)?”** Ei i-au răspuns: „Allah și Trimisul Său știu mai bine.” Atunci, a continuat: **„Să ponegrești în legătură cu fratele tău ceva care lui nu-i place.”** A întrebat cineva: „Dar ai văzut dacă fratele meu are ceea ce spun eu?” El i-a răspuns: **„Dacă ei are ceea ce spui, înseamnă că-i ponegrești, iar dacă nu are ceea ce spui, înseamnă că-l calomniezi!”**⁶²³

Ceea ce îi displace omului să se spună despre el se referă la făptura sa și la firea sa, la obârșia sa și la tot ce are legătură cu el. S-a relatat că 'A'isha a spus: „I-am zis Profetului: «Ajunge că Safiyya⁶²⁴ este așa și așa – vrea să vă spună că este scundă...» Dar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie

620 Relatat de Ahmad și de At-Tirmizi (N.A.)

621 Relatat de Abu Dawud și de Ibn Habban (în Sahih-ul său) (N.A.)

622 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

623 Relatat de Muslim, de Abu Dawud, de At-Tirmizi și de An-Nasa'i (N.A.)

624 S-a referit la faptul că această soție a Profetului era scundă (N.A.)

asupra sa!) i-a răspuns ei: **«Ai rostit o vorbă care, dacă s-ar fi amestecat cu apa mării, ar fi stricat-o!»**⁶²⁵

Ponegrirea este dorința de a-i doborî pe ceilalți, este pofta de a sfâșia onoarea oamenilor și lucrurile lor sacre în absența lor. Ea este dovada joshniciei și a lașității, căci ea înseamnă lovire pe la spate și unul din aspectele negativismului. Ponegrirea este puterea celui care nu are putere, este un târnăcop cu care se demolează, căci rareori se întâmplă să scape cineva fără să fie împuns și rănit de limbile celor care ponegresc.

Să nu ne mirăm că în Coran ea este pusă într-o imagine respingătoare, de care sufletele au repulsie:

„Nu vă ponegriți unii pe alții! Oare voiește vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? [Nu!] Voi ați urât aceasta!” (Al-Hujurat:12)

Omul nu poate să mănânce carnea altui om și cu atât mai puțin carnea fratelui său și mai ales dacă el a murit!

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) fixează această imagine coranică în minți și în inimi ori de câte ori i se ivește prilejul pentru a face acest lucru.

Ibn Mas'ud a zis: „Ne aflam împreună cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) când s-a ridicat un om și a plecat, iar un altul l-a bârfit pe el. Atunci Profetul i-a zis lui: **«Curăță-ți dinții!»** Dar el a întreat: «De ce să mi-i curăț? Nu am mâncat carne!» Și i-a zis lui: **«Ba da! Ai mâncat carnea fratelui tău!»**⁶²⁶

Jabir a spus: „Ne aflam împreună cu Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și s-a pornit să sufle un vânt urât mirositor. Atunci a întreat Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **«Știți ce este vântul ăsta? Acesta este vântul acelora care îi ponegresc pe credincioși!»**⁶²⁷

Toate textele acestea ne dovedesc caracterul sacru al personalității individuale în Islam.

Dar există unele situații pe care teologii musulmani le-au exceptat de la ponegrirea interzisă, fiind vorba de o exceptare care trebuie să se limiteze numai la cazurile de necesitate.

625 Relatat de Abu Dawud și de Al-Bayhaqi (N.A.)

626 Relatat de At-Tabarani, cu transmițători de tradiții autentice (N.A.)

627 Relatat de Ahmad, cu transmițători demni de încredere (N.A.)

Una dintre aceste situații este cea a celui nedreptățit care se plânge de cel care-l nedreptățește, pomenind ceea ce este adevărat în legătură cu el. Acestuia i s-a îngăduit să se plângă, căci Allah Preaînaltul a grăit:

„Lui Allah nu-i place rostirea de vorbe urâte în azul lumii, doar dacă cineva este nedreptățit. Iar Allah este Cel care Aude Totul și Atoateștiutor.”
(An-Nisa': 148)

Se poate întâmpla ca cineva să întrebe despre o anumită persoană pentru a o lua ca asociat într-o afacere comercială sau pentru că urmează să i-o dea în căsătorie pe fiica sa sau pentru că urmează să-i încredințeze o poziție importantă. În acest caz se ivește o contradicție între datoria și obligația protejării onoarei celui absent, dar prima datorie este mai importantă și mai sfântă și ea prevalează asupra altora. Fatima bint Qays i-a spus Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) că doi bărbați au intrat la ea pentru a o cere în căsătorie. Și el i-a spus despre unul dintre ei: **„Este sărac lipit pământului.”** Iar despre celălalt i-a spus: **„Nu lasă niciodată bățul din mână”,** adică le bate pe femei.

Între acestea se numără, apoi, consultarea prin referendum, cerere de ajutor pentru a scăpa de ceea ce este neplăcut.

Printre acestea există și situația în care o persoană are un nume, dar are și o poreclă care nu-i place, dar el este cunoscut numai cu ea, cum ar fi Schiopu, Chioru, Fiul lui cutare.

Dintre acestea menționăm, apoi, și recuzarea martorilor și a celor care au relatat tradiții [Sunna] și istorii.⁶²⁸

Regula generală în îngăduirea acestor situații este nevoia și intenția.

1. Dacă nu există o nevoie absolută de a-l pomeni pe cei absent cu ceea ce lui nu-i place, nu trebuie să se pătrundă în această zonă interzisă. Dacă nevoia dispare ca urmare a recurgerii la aluzie, atunci nu trebuie să se mai declare acest lucru, sau dacă se poate recurge la generalizare, nu mai este nevoie de particularizare. Cel care organizează, de exemplu, un referendum, dacă poate să spună „Ce părere aveți despre o persoană care face cutare și cutare?”, nu mai are nevoie să spună „Ce părere aveți despre cutare, fiul lui cutare?” Și cu toate acestea, cu condiția să nu spună nimic altceva decât calitățile cu care se caracterizează, fiindcă altfel este calomnie și ea este interzisă.

628 Vezi *Al-'Ihya'* de AJ-Ghazali, *Șarh an-Nawawi* de Muslim și *Risalat raf' ar-rayba fi-ma yajuzu wa-ma la yajuzu mln al-ghayba* de Aș-Șawkani (N.A.)

2. Intenția este în toate acestea arbitrul hotărâtor. Omul știe mai bine decât alții adevărul despre motivele sale. Intenția este cea care arbitrează între plângere și răzbunare, între consultare și defăimare, între ponegrire și critică, între sfat și calomnie. Credinciosul – așa după cum s-a zis – este mai bine socotit în privința sa decât un cârmuitor nedrept și decât un asociat cărpănos.

Este un lucru stabilit în Islam că ascultătorul este asociatul defăimătorului și că el trebuie să-l ajute pe fratele său în absența lui și să-l respingă pe cel care-l ponegrește. Într-un hadis se relatează: **„Are dreptul de a fi mântuit de Foc de către Allah acela care apără onoarea fratelui său împotriva ponegririi.”**⁶²⁹ Iar în altul se relatează: **„Aceluia care îl apără pe fratele său în această lume, Allah îl va apăra chipul de foc în Ziua învierii.”**⁶³⁰

Acela care nu-l poate apăra pe fratele său de limbile devoratoare trebuie ca cel puțin să se îndepărteze de locul în care stau cei care îl ponegresc până când aceștia vor schimba vorba. Altfel se cuvine să spună vorbele lui Allah: **„*Veți fi asemenea lor.*”** (An-Nisa': 140)

Clevetirea

7. Alături de ponegrire, Islamul a pomenit o altă însușire care se asociază cu ea și pe care a respins-o, de asemenea, în modul cel mai categoric. Aceasta este bârfa. Ea constă în ducerea vorbei de către cineva la o persoană despre care i-a auzit pe alții vorbind, ceea ce este de natură să semene vrajbă între oameni și să tulbure relațiile dintre ei sau să le facă și mai tulburi decât sunt ele.

Coranul a dezaprobat acest viciu încă de la începutul perioadei mekkanne, spunând:

„Nu da ascultare celui care juruiește întruna și e vrednic de dispreț, defăimător, care umblă cu clevetiri.” (Al-Qalam:10-11)

Iar Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Nu intră în Rai (nici) un bârfitor!”**⁶³¹ Bârfitorul este acela care ascultă discuția unui grup și pe urmă se duce la cel bârfit și-i spune ceea ce a auzit.

Și a mai zis: **„Cei mai răi dintre robii lui Allah sunt aceia care umblă cu**

629 Relatat de Ahmad cu un isnad bun (N.A.)

630 Realtat de At-Tirmizi cu un *isnad* autentic (N.A.)

631 General acceptat (N.A.)

bârfa, dezbinându-i pe cei apropiați și căutând celor nevinovați defecte.”⁶³²

Islamul, din dorința de a evita vrajba și de a aduce pacea între oameni, îi îngăduie celui care voiește binele să ascundă vorbele urâte pe care le-a auzit spuse de cineva pe seama altcuiva și să adauge de la sine vorbe bune pe care nu le-a auzit spuse de nimeni. Într-un hadis se relatează: **„Nu este mincinos acela care a împăcat doi oameni spunând lucruri bune sau adăugând vorbe bune.”⁶³³**

Islamul este foarte nemulțumit de aceia care au o vorbă urâtă și aleargă numaidecât să o transmită, lingușind și uneltind, ori dorind să distrugă și să semene stricăciune. Aceștia nu se limitează doar la ceea ce aud, ci dorința de a distruge îi împinge să adauge și mai multe la ceea ce au auzit și să născocască, dacă nu au auzit nimic.

„Dacă aud vorba bună, o ascund,

Dacă aud vorba urâtă, o spun numaidecât,

Iar dacă nu aud nimic, atunci mint.”

Un bărbat a intrat la Omar Ibn Abd al-Aziz și i-a transmis niște vorbe defăimătoare pe care le auzise despre el, știind că lui n-o să-i placă. Atunci, Omar i-a zis: „Dacă vrei să știi care este părerea noastră despre tine, atunci află că, dacă ești mincinos, atunci faci parte dintre aceia la care se referă versetul în care se relatează **«Dacă vine la voi un nechibzuit cu o veste, chibzuiți cu [mare] băgare de seamă!»**⁶³⁴, iar dacă spui adevărul, atunci faci parte dintre aceia la care se referă versetul **«Defăimător, care umblă cu clevetiri»** (Al-Qalam: 11), iar dacă voiești, te iertăm. El a zis: «Iertare, emir al credincioșilor! N-am să mă mai întorc niciodată la aceasta!»”

Inviolabilitatea onoarei

8. Am văzut cum a apărut Islamul cu învățăturile sale onoarea și demnitatea, cum a ajuns cu respectarea lucrurilor inviolabile ale oamenilor până la a le socoti sacre. Abd Allah Ibn Omar – (Allah fie mulțumi de el!) s-a uitat într-o zi spre Al-Ka’aba și a zis: „Cât de măreață ești și cât de sacră ești! Dar dreptcredinciosul este și mai sacru decât tine!”⁶³⁵ Sacralizarea dreptcredinciosului

632 Relatat de Ahmad (N.A.)

633 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

634 Pentru a vă convinge de adevărul sau neadevărul ei (N.T.)

635 Relatat de At-Tirmizi (N.A.)

se constituie în sacralizarea onoarei, a averii și a sângelui lui.

În predica pe care a rostit-o în timpul pelerinajului de adio în fața mulțimilor de musulmani, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Averile voastre, onoarea voastră și sângele vostru vă sunt sfinte vouă, așa cum vă este vouă sfântă această zi din această lună în această țară.”**

Islamul a apărut onoarea omului de cuvântul care nu-i place și care este rostit în lipsa sa și este adevărat. Atunci cum se pune problema în legătură cu cuvintele plăsmuite, lipsite de temei?! Ele sunt un mare păcat! Într-un hadis se relatează: **„Pe acela care spune despre un om ceva care nu este adevărat, pentru a-l defăima, Allah îl va ține închis în focul Gheenei până ce se va împlini ceea ce a spus despre el.”**⁶³⁶

,A'îșa a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a zis tovarășilor săi: **„Știți care este cea mai mare camătă la Allah?”** Au răspuns: „Allah și Trimisul Său știu mai bine.” Atunci a zis: **„Cea mai mare camătă la Allah este să socotească permisă rănirea onoarei unui musulman.”**⁶³⁷

Apoi a citit Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!):

„Iar aceia care îi vor necăji pe dreptcredincioși și pe dreptcredincioase, fără ca ei să fi agonisit [ceva pentru care să merite aceasta], aceia vor avea parte de ponegrire și de păcat răzvedit.” (Al-Ahzab: 58)

Iar cel mai aspru mod de a ataca onoarea este acuzarea dreptcredincioaselor evlavioase de preacurvie, întrucât aceasta aduce daune extreme reputației lor, reputației familiilor lor și reprezintă o primejdie pentru viitorul lor, pe lângă faptul că aceasta îndeamnă la răspândirea prostituției în comunitatea credincioșilor.

De aceea, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a socotit aceasta printre cele șapte mari păcate de moarte, iar Allah i-a adresat cele mai aspre amenințări:

„Aceia care defăimează femeile evlavioase, preacurate și dreptcredincioase vor fi blestemați atât în această viață, cât și în Viața de Apoi și vor avea parte de pedeapsă mare. Într-o zi, limbile, mâinile și picioarele lor vor

636 Relatat de At-Tabarani (N.A.)

637 Relatat de Ibn abi Hatam, de Ibn Murdawiya și de Al-Bayhaqi (N.A.)

face mărturie împotriva lor pentru ceea ce ei au săvârșit. În Ziua aceea, Allah îi va răsplăti după cuviință cu răsplata lor cea dreaptă și vor ști ei că Allah este Adevărul cel limpede.” (An-Nur 23-25)

Și a mai grăit:

„Aceia care vor ca printre dreptcredincioși să se răspândească ticăloșia vor avea parte de pedeapsă dureroasă atât în această lume, cât și în Lumea de Apoi. Allah știe, în vreme ce voi nu știți.” (An-Nur:19)

Inviolabilitatea sângelui

10. Islamul a socotit viața oamenilor sfântă și a apărât inviolabilitatea sufletelor, considerând uciderea lor a fi cea mai mare crimă, după necredința în Allah Preaînaltul. Coranul a orânduit că:

„Cel care ucide un suflet nevinovat de uciderea altui suflet sau de o altă stricăciune pe pământ este ca și când i-ar ucide pe toți oamenii.” (Al-Ma’ida: 32)

Aceasta pentru că specia umană în ansamblul său alcătuiește o singură familie, iar uciderea unui singur suflet al său echivalează cu o agresiune asupra întregii specii. Iar inviolabilitatea este cu atât mai mare cu cât este vorba de un credincios în Allah:

„Cel care omoară un dreptcredincios precugetat, răsplata îi va fi Gheena, în care va rămâne veșnic, Allah se va mânia pe el, îi va blestema și-i va pregăti lui pedeapsă mare.” (An-Nisa’:93)

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Credinciosul continuă să rămână liniștit în privința religiei sale câtă vreme nu a vărsat un sânge oprit.”**⁶³⁸

Și tot Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a mai zis: **„Dispariția acestei lumi este mai puțin însemnată pentru Allah decât uciderea unui om musulman.”**⁶³⁹

Și a mai zis: **„Allah s-ar putea să ierte orice păcat afară de omul care moare necredincios și de cel care ucide precugetat un credincios.”**⁶⁴⁰

638 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

639 Relatat de Muslim, de An-Nasa’i și de At-Tirmizi (N.A.)

640 Relatat de Abu Dawud, de Ibn Habban și de Al-Hakim (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Pornind de la aceste versete și hadisuri, Ibn 'Abbas (Allah fie mulțumit de el!) a apreciat că nu poate fi primită căința ucigașului, ca și când ar fi pus condiția ca această căință să nu fie primită decât în urma restituirii drepturilor sau ajungerea la împăcarea cu el. Oricum, poate să fie restituit dreptul celui ucis sau să se ajungă la împăcarea cu el?

Iar alții au spus că poate fi acceptată căința sinceră și că ea anulează politeismul. Atunci cum să nu anuleze altceva aflat sub el?

Allah Preaînaltul a grăit:

„Și aceia care nu cheamă un alt dumnezeu împreună cu Allah⁶⁴¹ și nuucid sufletul pe care l-a oprit Allah, decât pe drept, și aceia care nu preacurvesc - căci aceia care fac aceasta vor afla pedeapsa și va fi îndoită pedeapsa lor în Ziua învierii și în veci vor rămâne în ea disprețuiți, afară de acela care se căiește, crede și săvârșește fapte bune; acestora le va schimba Allah faptele rele cu fapte bune, căci Allah este Iertător și Îndurător.” (Al-Furqan: 68-70)

Ucigașul și cel ucis vor ajunge în Iad

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a considerat lupta împotriva musulmanilor a fi necredință și o faptă a neamurilor din perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*), care porneau războaie și vărsau sânge pentru o cămilă sau pentru un cal. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Ocărârea musulmanului este nelegiuire, iar lupta împotriva lui este necredință (*kufr*).”⁶⁴²**

Și tot el a mai zis: **„Să nu redeveniți după mine necredincioși, omorându-vă unii pe alții!”⁶⁴³**

Și a mai zis: **„Dacă un musulman ridică arma împotriva fratelui său, amândoi se află pe marginea Gheenei, iar dacă unul îl va ucide pe celălalt, amândoi vor intra (în Gheena).”** Atunci l-au întrebat: „O, Trimis al lui Allah! Acesta este ucigaș, dar ce vină are cel ucis?” Și le-a răspuns lor: **„El a vrut să-l omoare pe tovarășul lui.”⁶⁴⁴**

Din această cauză, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asu-

641 Nu-l fac lui Allah nici un asociat (N.T.)

642 General acceptat (N.A.)

643 General acceptat (N.A.)

644 General acceptat (N.A.)

pra sa!) a oprit de la orice acțiune care să poată să conducă la ucidere sau la luptă, chiar dacă este vorba doar de un semn făcut cu arma: „**Nici unul dintre voi să nu facă semn cu arma către fratele sau, căci nu știe, s-ar putea ca Șeitan să-l tragă de mână și să cadă într-o groapă cu foc.**”⁶⁴⁵

Și a mai zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „**Acela care va face semn către fratele său cu o armă va fi blestemat de îngerii până se va opri, chiar dacă ar fi fratele său de tată și de mamă.**”⁶⁴⁶ Și tot el a mai zis: „**Nu-i este îngăduit unui musulman să bage spaimă într-un alt musulman.**”⁶⁴⁷

Păcatul nu se limitează numai la ucigaș, ci mânia lui Allah îi va lovi pe toți aceia care au luat parte la aceasta împreună cu el, pe fiecare după contribuția sa. Chiar și acela care a fost de față la ucidere va avea parte de păcat. Într-un hadis se relatează: „**Nimeni dintre voi să nu stea într-un loc în care este ucis un om pe nedrept, căci blestemul se va abate și asupra celui care a fost de față și nu a oprit de la moarte!**”⁶⁴⁸

Inviolabilitatea sângelui celui care face legământ cu musulmanii (*mu'ahid*) și al celui aflat sub protecția lor (*dhimmi*)

Textele menționate au avertizat asupra uciderii sau luptei împotriva musulmanului, fiindcă ele au venit ca o orânduială și o călăuzire în comunitatea musulmană, dar aceasta nu înseamnă că sângele nemusulmanului este permis (*halal*), căci Allah a interzis vărsarea sângelui oricărui om datorită faptului că el este o ființă umană, cu condiția ca nemusulmanul să nu fie în luptă împotriva musulmanilor, căci în acest ultim caz sângele său este permis. Însă dacă se află printre cei care au făcut legământ cu musulmanii (*mu'ahid*) și printre cei care se află sub protecția lor (*dhimmi*), atunci sângele său este apărat și musulmanului nu-i este îngăduit să-i producă nici o vătămare. Profetul Islamului a zis în această privință: „**Cel care ucide un om care a făcut un legământ nu va simți parfumul Raiului, măcar că parfumul lui se simte de la o distanță de mers de patruzeci de ani.**”⁶⁴⁹, iar o altă variantă sună astfel: „**Acela care a ucis un om din neamul celor aflați sub protecția musulmani-**

645 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

646 Relatat de Muslim (N.A.)

647 Relatat de Abu Dawud, și de At-Tabarani, cu transmitători demni de încredere (N.A.)

648 Relatat de At-Tabarani și de Al-Bayhaqi, cu un *isnad* bun (N.A.)

649 Relatat de Al-Bukhari și alții (N.A.)

lor (*ahl adh-dhimma*) nu va simți parfumul Raiului.”⁶⁵⁰

Când este anulată inviolabilitatea sângelui

Allah Preaînaltul a grăit:

„Nu ucideți sufletul pe care l-a oprit Allah, decât pe drept!” (Al-An’am: 151)

Acest drept la care se referă Coranul este pedeapsa pentru una din următoarele trei crime:

1. Uciderea pe nedrept. Aceluia care s-a confirmat că a săvârșit intenționat crima de omucidere i se aplică talionul: suflet pentru suflet, rău pentru rău. Însă cel care începe este mai nedrept.

„Și voi aveți în talion [pavăză pentru] viață.”⁶⁵¹ (Al-Baqara: 179)

2. Declararea săvârșirii preacurviei de către patru martori – dintre cei drepti – care au văzut cu propriii lor ochi și depun mărturie despre aceasta, cu condiția să fi cunoscut calea căsătoriei legale. De asemenea, dacă cel care a săvârșit preacurvie recunoaște acest lucru, de patru ori, în fața judecătorului.

3. Ieșirea din religia islamică după intrarea în ea și acceptarea ei, declarând această ieșire în mod sfidător comunității islamice. Islamul nu constrânge pe nimeni să-l adopte, însă el respinge și joaca cu religia, așa cum au făcut evreii care au zis:

„În faptul zilei, [prefaceți-vă că voi] credeți în ceea ce li s-a revelat celor care cred, dar lepădați-vă [de aceasta] la sfârșitul ei; poate că ei se vor întoarce [la vechea lor religie]!” (Al ’Imran: 72)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a restrâns permiterea vărsării sângelui interzis la aceste trei situații, spunând: **„Nu este permis sângele musulman decât în una din următoarele trei situații: suflet pentru suflet, preacurvia și părăsirea religiei și despărțirea de comunitate.”⁶⁵²**

Însă dreptul de a socoti permis sângele în una din aceste trei situații

650 Relatat de An-Nasa’i (N.A.)

651 Talionul îi descurajează pe aceia care sunt tentați să cuteze la crimă, salvând prin aceasta viața oamenilor (N.T.)

652 General acceptat (N.A.)

îi revine cârmuitorului, indivizii neavând voie să execute această pedeapsă pentru a nu se tulbura securitatea și a nu se instala anarhia, fiecare individ considerându-se judecător și executor, cu excepția uciderii premeditate prin agresiune care impune talionul. În acest caz Islamul le-a permis rudelor apropiate ale celui ucis să îndeplinească ei înșiși răzbunarea prin talion, cu mâinile lor, în prezența cârmuitorului, pentru a-și liniști sufletele și pentru a și stinge orice dorință de răzbunare, supunându-se vorbelor pe care le-a grăit Allah Preaînaltul:

„Dacă cineva a fost omorât pe nedrept, atunci dăm Noi putere celui mai înrudit cu el⁶⁵³, însă acesta să nu se întrecă în omor⁶⁵⁴, căci el este ajutat [de lege]!” (Al-'Isra': 33)

Sinuciderea

Tot ceea ce s-a spus în legătură cu crima uciderii este valabil și pentru sinucidere. Acela care și-a luat sufletul, indiferent de mijlocul prin care a făcut-o, a omorât un suflet a cărui ucidere pe nedrept a fost interzisă de Allah.

Viața omului nu este proprietatea sa, căci nu el a creat sufletul său, nici un mădular din trupul său și nici o celulă din el, ci sufletul său a fost depus în el de către Allah și de aceea el nu are voie să-l neglijeze și cu atât mai puțin să-l atace! Atunci cum ar putea să se elibereze de ei? Allah Preaînaltul a grăit:

„Și nu vă ucideți voi înșivă! Allah este îndurător cu voi!” (An- Nisa': 29)

Islamul voiește ca omul să fie puternic și hotărât în înfruntarea cu nenorocirile și nu i-a îngăduit cu nici un chip să fugă de viață, să arunce veșmintele ei din pricina unei nenorociri care s-a abătut asupra lui sau din cauza unei speranțe la care a visat și nu i s-a împlinit. Credinciosul a fost creat pentru luptă, nu pentru a fugi. Credința și firea sa refuză ca el să fugă de pe arena vieții, având cu el arma care nu se tocește și provizia care nu se termină – arma credinței trainice și provizia firii puternice.

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a avertizat pe acela care ar cuteza la această crimă oribilă – crima sinuciderii – cu lipsirea de îndurarea lui Allah în Rai și cu mânia care i se va cuveni din partea lui

653 Cel mai apropiat dintre rudele celui ucis are dreptul de a cere judecătorului legea talionului (N.T.)

654 El nu poate cere aplicarea legii talionului decât împotriva ucigașului (N.T.)

Allah în Iad.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Printre cei de dinaintea voastră s-a aflat un bărbat rănit pe care l-a cuprins teama și a luat un cuțit și și-a făcut o incizie la mână și sângele nu s-a mai oprit până ce a murit. Și Allah a grăit atunci: «Robul Meu s-a grăbit și și-a luat sufletul înainte de a i-l lua Eu. I-am oprit lui intrarea în Rai.»**”⁶⁵⁵

Dacă acestuia i s-a interzis intrarea în Rai din pricina unei răni a cărei durere îi devenise insuportabilă și și-a luat sufletul, atunci cum stau lucrurile cu acela care își ia zilele din pricina unei afaceri în care a pierdut mai puțin sau mai mult sau din cauza unui examen la care nu a reușit sau a unei fete care l-a respins?!

Cei slabi să asculte această amenințare cu care a venit acest hadis, tunând și fulgerând: **„Acela care s-a aruncat de pe o stâncă și a murit se va afla în focul Gheenei, în care va rămâne veșnic; acela care a sorbit o otrăvă și și-a luat zilele va sta cu otrava aceea și va sorbi din ea în focul Gheenei în vecii vecilor; acela care-și va lua zilele cu un cuțit va rămâne cu cuțitul acela în mână în focul Gheenei și se va lovi cu el în neștire în vecii vecilor.”**⁶⁵⁶

Inviolabilitatea bunurilor

10. Nu este nici un păcat ca musulmanul să adune oricâți bani va voi, câtă vreme îi strânge în mod legal și-i sporește prin mijloace legale.

Dacă în unele religii se spune că „Mai degrabă va trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Rai”, Islamul spune: **„Minunați sunt banii curați ai omului curat!”**⁶⁵⁷

De vreme ce Islamul recunoaște proprietatea legală a individului asupra bunurilor, el o apără în același timp prin legile lui și prin îndrumările lui morale, astfel încât să nu fie atacată de mâna acelor care ar voi să o acapareze, să o fure sau să uneltească împotriva ei.

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a reunit inviolabilitatea proprietății, a sângelui și a onoarei într-un singur context, făcând furtul să contravină celor impuse de credință și a zis: **„Hoțul care fură nu este**

655 General acceptat (N.A.)

656 General acceptat (N.A.)

657 Relatat de Ahmad (N.A.)

mai credincios atunci când fură.”⁶⁵⁸

Allah Preaînaltul a grăit:

„Cât despre hoț și hoață, tăiați-ie lor mâinile⁶⁵⁹, ca răsplată pentru ceea ce au dobândit [prin furt] și ca pedeapsă de la Allah⁶⁶⁰, căci Allah este Puternic și Înțelept.” (Al-Ma’ida: 38)

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Musulmanului nu-i este permis să ia nici un băț [de la altul] fără bună voia Lui!”⁶⁶¹** A spus aceste cuvinte pentru a accentua faptul că Allah i-a interzis musulmanului să ia ceva din averea altui musulman.

Iar Allah Preaputernicul și Preamăritul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Nu vă mâncați averile voastre unii altora pe nedrept, doar dacă este un negoț [legal], cu bună învoiala voastră!” (An-Nisa’: 29)

Mita este interzisă (haram)

Una dintre faptele al căror făptaș se socotește printre cei care mănâncă averea oamenilor pe nedrept este mita. Mita sunt banii care se achită unei persoane influente sau care deține o funcție publică, pentru a da în favoarea lui sau împotriva adversarului său decizia pe care o voiește el sau pentru a îndeplini o faptă în favoarea lui sau pentru a întârzia un lucru în defavoarea adversarului său etc.

Islamul i-a interzis musulmanului să urmeze calea mituirii cârmuitorilor și ajutoarelor lor, după cum le-a interzis și acestora să o primească, dacă li se va oferi, iar altora le-a interzis să mijlocească între cei care primesc și cei care dau mită.

Allah Preaputernicul a grăit:

„Nu vă luați unii altora averile pe nedrept și nu-i ademeniți cu ele pe judecători, ca să mâncați o parte din averile oamenilor pe nedrept și cu bună știință.” (Al-Baqara: 188)

658 General acceptat (N.A.)

659 De la încheietura pumnului (N.T.)

660 Pedeapsa pentru furt fiind hotărâtă de Allah, nu poate fi anulată prin iertarea dată de victima furtului (N.T.)

661 Relatat de Ibn Habban în Sahih-ul său (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Blestemul lui Allah atâta asupra celui care dă mită cât și asupra aceluia care primește mită pentru judecată!”**⁶⁶²

Iar despre Thawaban s-a relatat că a zis: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a blestemat atâta pe **«cel care dă mită și pe cel care primește mită, cât și pe cel care mijlocește între ei.»**”⁶⁶³

Dacă cel care primește mita o ia pentru a nedreptăți, atunci el săvârșește mare păcat! Iar dacă el va căuta dreptatea, aceasta este o datorie a lui fără să primească în schimbul ei bani.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a trimis pe Abd Allah Ibn Ruwaha la evrei pentru a estima impozitul pe care ei trebuiau să-l achite pentru palmierii lor și i-au oferit lui niște bani. Dar el a zis: **„Mita pe care voi ați oferit-o este oprită și noi nu vrem s-o primim!”**⁶⁶⁴

Nu este de mirare că Islamul a interzis mita și a fost foarte aspru cu cei care o practicau, căci răspândirea ei într-o societate înseamnă răspândirea stricăciunii și nedreptății ca urmare a unei judecări pe nedrept sau a abținerii de la darea unei hotărâri pe drept, a punerii în față a ceea ce ar trebui pus la urmă sau a punerii la urmă a ceea ce ar trebui pus în față, a răspândirii arivismului în societate, nu a spiritului datoriei.

Darurile făcute oficialilor

Islamul interzice mita, indiferent de forma pe care ea ar îmbrăca-o și indiferent de numele pe care l-ar primi. Denumirea ei de „cadou” nu o scoate pe ea din sfera a ceea ce este oprit (*haram*) pentru a o transfera în sfera a ceea ce este permis (*halal*)

Într-un hadis se relatează. **„Aceluia pe care l-am însărcinat cu o funcție îi dăm o leafă, iar ceea ce el ia peste aceasta sunt câștiguri nepermise.”**⁶⁶⁵

Lui Omar Ibn Abd al-Aziz i s-a oferit un cadou, în vremea când era calif, dar el l-a refuzat. Atunci i-au zis lui: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) accepta cadoul!” Dar el a răspuns: „Aceasta era pentru el cadou, dar pentru noi este mită.”

662 Relatat de Ahmad, de At-Tirmizi și de Ibn Habban (în *Sahih-ul* său) (N.A.)

663 Relatat de Ahmad și de Al-Hakim (N.A.)

664 Relatat de Malik (N.A.)

665 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a trimis un guvernator ca să adune *zakatul* de la tribul Azd și când s-a întors la Trimis, a oprit o parte din lucrurile pe care le-a adus, zicând: „Acestea sunt ale voastre, iar acestea sunt cadou pentru mine.” Profetul s-a mâniat și a zis: „**De ce n-ai stat în casa tatălui tău și a mamei tale, așteptând să-ți vină cadoul, dacă tu spui adevărul?**” Apoi a zis: „**De ce numesc eu un om dintre voi și el îmi zice: «Asta este pentru voi și asta este cadoul meu? De ce nu stă în casa mamei lui să i se aducă lui cadoul? Jur pe Acela în mâna căruia se află sufletul meu că nu va mai lua nimeni dintre voi nimic pe nedrept fără să vină cu el la Allah în Ziua învierii! Și nu va veni nimeni dintre voi în Ziua învierii cu o cămilă care zbiară, cu o vacă ce mugește sau cu o oaie ce behăie!»**” Apoi a ridicat mâna sa încât i s-a văzut partea albă de la subsuoară și a zis: „**Doamne, am dat veste?»**”⁶⁶⁶

Imamul Al-Ghazali a afirmat. „Știind că sunt adevărate aceste insistențe, atunci guvernatorul ori cârmuitorul – sau aceia care sunt cu ei – se cuvine să se considere a fi în casa mamei sale și a tatălui său. Ceea ce i se oferă după ce nu mai are funcția respectivă și stă în casa mamei sale îi este permis să-l primească și în timpul îndeplinirii funcției sale, dar ceea ce știe că i se oferă pentru că el are funcția pe care o îndeplinește îi este interzis să primească, iar darurile venite de la prietenii săi în legătură cu care are îndoieli, că ei i le-ar fi dat, dacă nu ar fi avut funcția respectivă, se cuvine să le evite.”⁶⁶⁷

Mita pentru îndepărtarea nedreptății

Acela care a pierdut un drept la care nu poate ajunge decât recurgând la mită sau acela care a avut parte de o nedreptate și nu poate scăpa de ea decât prin mită este preferabil să aibă răbdare până ce Allah îl va ajuta să găsească cea mai potrivită cale pentru a scăpa de nedreptate și pentru a-și dobândi dreptul.

Iar dacă a urmat calea mituirii, păcatul îi revine celui care primește mită și lui nu-i revine în acest caz păcatul celui care dă mită, de vreme ce a încercat toate celelalte mijloace, dar au fost fără folos, și de vreme ce se eliberează de o nedreptate sau își redobândește un drept al său fără să încalce drepturile celorlalți.

Unii teologi au dedus acest lucru din hadisurile despre aceia care îi cereau Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în mod in-

666 General acceptat (N.A.)

667 Al-Ghazali, 'Ihya', *ulum ad-din, Kitab al-halal wa-l-haram min rab' al-'adat*, p.137 (N.A.)

sistent milostenie, iar el le dădea, fără să li se fi convenit. Omar a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Unii dintre voi nu ies cu darurile lor de la mine ducându-le la subsuoară fără să știe că ele sunt foc!”** Atunci Omar l-a întrebat: „O, Trimis al lui Allah! De ce le-ai dăruit dacă ai știut că ceea ce le dai este foc pentru ei?” Iar el i-a răspuns: **„Ce să fac? Ei cer insistent de la mine, iar Allah Preamăritul și Prealăudatul nu voiește ca eu să fiu zgârcit!”**⁶⁶⁸

Dacă presiunea insistentă l-a determinat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) să dea celui care a cerut ceea ce știa că este foc pentru acela care-l primește, atunci cum va fi presiunea nevoii de a îndeplăti nedreptatea și de a dobândi un drept convenit?!

Risipirea averii

Dacă bunurile altora sunt inviolabile și este interzisă violarea lor într-ascuns sau pe față, este bine să se știe că și bunurile personale sunt inviolabile pentru stăpânul lor, care nu are voie să le irosească, să le risipească în dreapta și în stânga.

Aceasta pentru că națiunea are un drept la bunurile persoanelor, ea fiind un proprietar situat în spatele tuturor proprietarilor. De aceea, Islamul i-a dat națiunii dreptul de a-l împiedica pe cel nepriceput să-și risipească averea. Coranul spune în această privință:

„Și nu încredințați celor nepricepuți averile voastre, pe care Allah le-a făcut pentru voi mijloc de trai, ci hrăniți-i din ele, îmbrăcați-i și spuneți-le lor vorbe cuviincioase!” (An-Nisa':5)

Aici, Allah se adresează națiunii, spunându-i **„Și nu încredințați celor nepricepuți averile voastre!”**, cu toate că în aparență ele ar fi averile lor. Dar bunurile fiecărui individ sunt într-adevăr bunurile națiunii sale.

Islamul este religia dreptății și moderației, iar națiunea islamică este o națiune de mijloc. Musulmanul este drept în toate chestiunile sale. Pornind de la aceasta, Allah le-a interzis credincioșilor să fie risipitori, după cum le-a interzis și să fie zgârciți. Allah Preaînaltul a grăit:

„O, fii ai lui Adam! Puneți-vă veșmintele voastre la toate locurile de Rugăciune!”⁶⁶⁹ **Mâncați și beți, însă nu întreceți măsura, fiindcă Ei nu-i iubeș-**

668 Relatat de Abu Ya'la cu un *isnad* bun și de Ahmad cu surse autentice (N.A.)

669 Păgânii din Arabia preislamică făceau înconjurul templului Al-Ka'aba în pielea goală.

te pe cei care întrec măsura!” (Al-'A'araf: 31)

Și a mai grăit El.

„Însă nu risipi peste măsură, căci risipitorii sunt frații șeitanelor.”
(Al-'Isra':26-27)

Risipa poate să fie cheltuirea banilor pentru lucruri pe care Allah le-a interzis, așa cum sunt băutura (*khamr*), drogurile, vasele de aur și de argint etc., indiferent dacă pentru aceasta se cheltuiește puțin sau mult, sau constă în irosirea banilor pentru sine sau pentru alții, în vreme ce Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la irosirea bunurilor.⁶⁷⁰

Risipa constă, de asemenea, în cheltuirea pentru lucruri de care omul nu are nevoie, astfel încât în urma lor celui care cheltuiește nu-i mai rămâne nici o avuție cu care să se îmbogățească.

Imamul Ar-Razi a zis, tâlcuind vorbele lui Allah Preaînaltul:

„Ei te întreabă ce trebuie să cheltuiască [pentru milostenie]. Spune: «Ceea ce vă prisosește!»” (Al-Baqara: 219)

Allah i-a învățat pe oameni ce să cheltuiască și i-a spus Profetului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Și dă-i celui care ți-e rudă ceea ce i se cuvine, ca și sărmanului și călătorului de pe drum [aflat la nevoie], însă nu risipi peste măsură, căci risipitorii sunt frații șeitanelor.”** (Al-'Isra': 26-27) Și i-a mai spus: **„Și nu ține mâna înlănțuită în jurul gâtului tău”**⁶⁷¹, **dar nici nu o întinde de tot**⁶⁷²!” (Al-'Isra': 29)

Și i-a mai spus:

„Acea care, când cheltuiesc, nu sunt nici risipitori nici zgârciți, ci fac aceasta cu măsură.” (Al-Furqan: 67)

Iar Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Dacă unul dintre voi are ceva, să înceapă cu sine, apoi cu cei pe care-i întreține și așa mai departe!”**⁶⁷³ Și a mai zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Cea mai bună milostenie este aceea care păstrează**

Allah interzice această practică și le poruncește oamenilor să-și acopere goliciunea (N.T.)

670 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

671 Metaforă pentru zgârcenie (N.T.)

672 Nici nu exagera cu risipa (N.T.)

673 Relatat de Muslim (N.A.)

bogăția.”⁶⁷⁴

Și s-a relatat că Jabir Ibn Abd Allah a zis: „Ne aflăm la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) când a intrat la el un bărbat cu un bulgăre de aur cât un ou și i-a zis: «O, Trimis al lui Allah! Primește-l pentru milostenie! Jur pe Allah că nu mai am nimic altceva în afară de el!» Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a îndepărtat de el, apoi bărbatul a revenit și Profetul i-a zis mânios: „Dă-mi-l!” Și l-a luat și a aruncat cu el înspre cel care i-l dăduse, încât dacă i-ar fi nimerit, i-ar fi pricinuit durere. Apoi a zis: **„Vine câte unul la mine cu tot ce are și pe urmă stă și cerșește de la alții! Darul trebuie să fie din ceea ce este peste cele necesare. Ia-ti-l! Nu avem nevoie de el!”**⁶⁷⁵ S-a relatat despre Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spunându-se că el aduna pentru familia lui provizii pentru un an.⁶⁷⁶ Înțelepții au afirmat că virtutea se află între cele două extreme, ale exagerării și neglijenței, că cheltuirea excesivă înseamnă risipă, iar cheltuirea exagerat de puțină înseamnă zgârcenie. Calea de mijloc este virtutea. Acest lucru a fost avut în vedere de Allah Preaînaltul, atunci când a grăit: **„Ceea ce vă prisosește”**. Iar orânduiala lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a ținut seama de acest detaliu, în vreme ce orânduiala evreilor se bizuiește pe severitatea totală, iar orânduiala creștinilor pe îngăduința totală, orânduiala lui Muhammed (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) este calea de mijloc în toate lucrurile acestea și de aceea ea este mai echitabilă și mai desăvârșită decât toate.⁶⁷⁷

674 Relatat de At-Tabarani cu un *isnad* bun și o variantă apropiată de aceasta se află și în *Sahih* (N.A.)

675 Relatat de Abu Dawud și de Al-Hakim (N.A.)

676 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

677 Tafsir Al-Fakhr ar-Razi, vol.6, p.51 (prelucrare) (N.A.)

5. RELAȚIILE DINTRE MUSULMANI ȘI NEMUSULMANE

Dacă voim să rezumăm învățăturile Islamului în legătură cu tratamentul celor care i se opun – este suficient să menționăm două versete din Cartea lui Allah, demne de a fi considerate o orânduială cuprinzătoare în această privință:

„Allah nu vă oprește să faceți bine acelor care nu au luptat împotriva voastră, din pricina religiei, și nu v-au alungat din căminele voastre și nici să fiți dreپți cu ei, căci Allah îi iubește pe cei dreپți. Înșă Allah vă oprește să-i luați ca aliați pe aceia care au luptat împotriva voastră, din pricina religiei, și v-au alungat din căminele voastre și au ajutat la alungarea voastră. Iar aceia care și-i iau ca aliați sunt nelegiuți.” (Al-Mumtahana: 8-9)

Primul verset nu a avut în vedere numai dreptatea și imparțialitatea față de nemusulmanii care nu au luptat împotriva religiei musulmanilor și nu i-au alungat din căminele lor – adică aceia care nu au avut nici război nici vrajbă cu musulmanii –, ci mai mult decât atât, a voit chiar ca ei să fie respectați și să li se facă bine. Iar respectul [*barr*] este un cuvânt care cuprinde sensurile de binefacere din belșug, sens care se situează deasupra dreptății. Prin acest cuvânt musulmanii exprimă cea mai mare îndatorire pe care o au față de un om și aceasta este și binefacerea față de părinți.

Am afirmat că versetul are în vedere acest lucru, date fiind vorbele lui Allah Preaînaltul **„Allah îi iubește pe cei dreپți”**. Iar credinciosul se străduiește întotdeauna să împlinească ceea ce iubește Allah. Sensul îndemnului și cererii din acest verset nu este negat de expresia **„Allah nu vă oprește”**, căci prin această expresie s-a avut în vedere negarea ideilor din mințile oamenilor din vremea aceea și până astăzi că celui care are o altă religie nu i se cuvine binefacerea și dreptatea, nici prietenia și buna conviețuire. Allah Preaînaltul a arătat că El nu-i oprește pe credincioși de la aceasta, în afară de cazul când este vorba de cei care luptă împotriva lor și le arată vrăjmășie.

Această expresie seamănă cu ceea ce a grăit Allah despre As-Safa și Al-Marwa, de la a căror înconjurare s-au abținut unii oameni din cauza unor circumstanțe din *Al-Jahiliyya*:

„As-Safa și Al-Marwa⁶⁷⁸ sunt dintre rânduielile lui Allah, iar cel care

678 Două coline din apropierea Moscheii Sfinte din Mekka, a căror vizitare face parte din

face pelerinajul la Casă⁶⁷⁹ sau Pelerinajul mic, nu comite nici un păcat dacă le înconjoară.” (Al-Baqara: 158)

El a negat păcatul pentru a pune capăt acelei închipuiri, chiar dacă înconjurarea lor era o obligație ce făcea parte din ritualul Pelerinajului.

Atitudinea deosebită față de „neamul Cărții” (Ahl al-Kitab)

Dacă Islamul nu oprește de la săvârșirea binelui față de adepții celorlalte religii, chiar dacă este vorba despre păgânii politeiști. așa cum au fost arabii în legătură cu care au fost revelate cele două versete anterioare, Islamul are o atitudine deosebită față de „oamenii Cărții”, adică față de evrei și de creștini, atât cei care se află în interiorul lumii islamice cât și cei din afara ei.

Coranul nu li se adresează lor decât cu expresiile „**O, oameni ai Cărții!**” și „**O, voi cei cărora li s-a dat Cartea!**” Prin aceasta el arată că ei au fost inițial neamul unei scripturi divine și că între ei și între musulmani există relații de rudenie, reprezentate de originile religiei unice cu care Allah i-a trimis pe toți profeții Săi:

„El v-a orânduit vouă religia pe care i-a prescris-o lui Noe, pe care ți-am revelat-o ție și am prescris-o pentru Avraam și Moise și Isus⁶⁸⁰: «Întemeiați religia⁶⁸¹ și nu vă despărțiți întru ea!»” (Aș-Şura: 13)

Musulmanii sunt chemați să creadă în toate scripturile lui Allah și în toți trimișii lui Allah, căci credința lor nu se înfăptuiește decât în acest fel:

„Spuneți: «Noi credem în Allah și în ceea ce ne-a fost trimis nouă și ceea ce a fost trimis lui Avraam, lui Ismail, lui Isaac, lui Iacob și semințiilor; în ceea ce le-a fost dat lui Moise și lui Isus și în ceea ce le-a fost dat [tuturor] profeților de către Domnul lor. Noi nu facem deosebire între ei! Noi Lui îi suntem supuși!»” (Al-Baqara: 136)

„Oamenii Cărții”, dacă citesc Coranul, găsesc în el laude pentru scripturile lor, pentru trimișii și profeții lor.

Dacă discută cu oamenii din „neamul Cărții”, se cuvine ca musulmanii

ritualul Pelerinajului (N.T.)

679 Al-Ka’aba (N.T.)

680 V-a orânduit vouă religia pe care a prescris-o tuturor profeților, de la Noe până la Muhammed (N.T.)

681 Devoțiunea exclusivă față de Allah Cel Unic (N.T.)

să evite discuțiile care stârnesc mânia în suflete și provoacă dușmăniile:

„Nu discutați cu oamenii Cărții decât în felul cel mai frumos, afară de aceia dintre ei care sunt nelegiuiți [cu voi]! Și spuneți: «Noi credem în ceea ce ni s-a trimis nouă și vi s-a trimis vouă! Domnul nostru și Domnul vostru este unul singur și noi Lui îi suntem supuși»⁶⁸²” (Al-'Ankabut: 46)

Am văzut că Islamul a îngăduit să mâncăm împreună cu „oamenii Cărții” și să mâncăm din animalele sacrificate de ei, după cum a permis înrudirea prin alianță cu ei și căsătoria cu femeile lor, împreună cu odihna, dragostea și îndurarea decurgând din aceasta. Allah Preaînaltul a grăit în legătură cu aceasta:

„Mâncarea celor cărora li s-a dăruit Scriptura vă este îngăduită și vouă⁶⁸³, iar mâncarea voastră le este îngăduită și lor. [Vă sunt îngăduite] femeile virtuozose, dreptcredincioase, dar și femeile virtuozose ale acelorora cărora le-a fost dăruită Scriptura înaintea voastră⁶⁸⁴” (Al-Ma'ida: 5)

Aceste referiri sunt valabile pentru oamenii Cărții în general. Cât despre creștini, Coranul le-a conferit lor o poziție apropiată de inimile musulmanilor, spunând:

„Vei găsi că cei mai prietenoși față de cei ce cred sunt aceia care spun: «Noi suntem creștini». Și asta pentru că printre ei se află preoți și călugări și pentru că ei nu sunt semeți.” (Al-Ma'ida: 82)

Nemusulmanii aflați sub protecție (Ahl adh-dhimma)

Poruncile menționate mai sus se referă la toți oamenii Cărții, oriunde s-ar afla, însă aceia dintre ei care trăiesc sub oblăduirea statului musulman au o situație aparte. Ei sunt numiți prin expresia *ahl adh-dhimma*, iar *dhimma* are sensul de legământ. Acesta este un cuvânt care sugerează că ei au legământul cu Allah sau legământul cu Trimisul Său sau legământul cu comunitatea musulmanilor ca să trăiască sub protecția Islamului în liniște și pace.

Aceștia sunt după expresia modernă „cetățeni” ai statului musulman. Musulmanii au fost în unanimitate de acord, de la început și până astăzi, cu faptul că ei au aceleași drepturi și aceleași îndatoriri ca și musulmanii, afară de aspectele credinței și ale dogmei, în privința cărora Islamul le garantează

682 Dumnezeu Unic, adică Allah (N.T.)

683 Doar acele mâncăruri dintre ele care sunt permise de Islam (N.T.)

684 Vă sunt îngăduite ca soții (N.T.)

libertatea religioasă.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a insistat asupra poruncii în legătură cu neamul celor aflați sub protecție (*ahl adh-dhimma*) și i-a amenințat pe toți aceia care încalcă aceste porunci cu mânia și pedeapsa lui Allah. În hadisurile sale cele sfinte se relatează: **„Acela care îi aduce vătămare unui nemusulman aflat sub ocrotirea noastră (*dhimmi*) îmi aduce vătămare mie iar acela care îmi aduce vătămare mie îi aduce vătămare lui Allah.”**⁶⁸⁵ „Eu îi sunt dușman aceluia care îi aduce vătămare unui nemusulman aflat sub ocrotire (*dhimmi*), iar pe acela căruia i-am fost vrăjmaș îl voi dușmăni în Ziua învierii”⁶⁸⁶ „Aceluia care a fost nedrept cu cineva care a făcut legământ, i-a micșorat dreptul său, i-a cerut ceva peste puterile sale sau a luat ceva de la el, fără voia lui, vom fi vrășmaș lui în Ziua de Apoi.”⁶⁸⁷

Succesorii Trimisului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) au continuat să protejeze aceste drepturi și imunitățile cetățenilor nemusulmani, iar jurisconșulții musulmani (*fuqaha'*), aparținând diverselor doctrine au confirmat aceste drepturi și imunități.

Juristul malikit Șihab ad-Din al-Qarrafi a afirmat: „Legământul lor ne impune o serie de îndatoriri, fiindcă ei trăiesc în vecinătatea noastră și sub ocrotirea noastră și sub protecția lui Allah Preaînaltul și a Trimisului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a religiei Islamului. Acela care îi atacă pe ei, chiar și numai cu un cuvânt urât, cu o vorbă de defăimare, sau le aduce orice altă vătămare sau ajută la aceasta a violat ocrotirea lui Allah și a Trimisului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și ocrotirea religiei islamice.”⁶⁸⁸

Iar Ibn Hazm a zis: „Dacă cineva se află sub ocrotire și vin războinici în țara noastră, în urmărirea lui, avem datoria să ieșim la luptă împotriva lor, cu brațele și cu armele, și să murim pentru aceasta, în apărarea aceluia care se află sub ocrotirea lui Allah Preaînaltul și sub ocrotirea Trimisului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), iar predarea lui fără de aceasta înseamnă neglijarea legământului de ocrotire”⁶⁸⁹.

685 Relatat de At-Tabarani în *Al-Awsat* cu un *isnad* bun (N.A.)

686 Relatat de Al-Khatib cu un *isnad* bun (N.A.)

687 Relatat de Abu Dawud (N.A.)

688 Din cartea *Al-Furuq* de Al-Qarrafi (N.A.)

689 Din cartea *Maratib al-ijma'* de Ibn Hazm (N.A.)

Alianța cu nemusulmanii și semnificația ei

S-ar putea ca cineva să se întrebe: Cum se înfăptuiesc binefacerea, prietenia și buna conviețuire cu nemusulmanii, când Coranul însuși oprește de la împrietenirea cu necredincioșii și luarea lor ca aliați:

„O, voi cei care credeți! Nu-i luați pe iudei și pe creștini ca aliați! Ei sunt aliați unii cu alții. Aceia dintre voi care vi-i faceți aliați sunteți ca și cum ați face parte dintre ei. Allah nu călăuzește pe calea cea bună un neam de oameni nelegiuți tu îi vei vedea pe cei cu boală⁶⁹⁰ în inimi grăbindu-se spre ei.⁶⁹¹” (Al-Ma'ida: 51-52)

Răspunsul este următorul: Aceste versete nu trebuie absolutizate, nu se referă la toți evreii, la toți creștinii sau la toți necredincioșii. Dacă cineva înțelege în acest sens versetele și celelalte texte, înseamnă că le înțelege incomplet, căci există numeroase alte texte care orânduiesc alianța cu oamenii animați de intenții bune, indiferent de religia căreia îi aparțin, care permit înrudirea prin alianță cu oamenii din neamurile Cărții și căsătoria cu femeile din aceste neamuri a cărei urmare este că:

„Și El a pus între voi dragoste și îndurare.” (Ar-Rum: 21)

În privința creștinilor, Allah Preaînaltul a grăit:

„Vei găsi că cei mai prietenoși față de cei ce cred sunt aceia care spun: «Noi suntem creștini»” (Al-Ma'ida: 82)

Versetele acestea se referă la oamenii care s-au opus Islamului, care au luptat împotriva musulmanilor și din acest motiv musulmanilor nu le-a fost îngăduit în vremea aceea să-i ajute pe ei – în sensul de a se alia cu ei –, să-i ia pe ei ca prieteni de încredere cărora să le încredințeze secretele lor și ca aliați de care să se apropie pe seama comunității și religiei lor.

Aceste aspecte au fost clarificate și de alte versete, cum sunt aceste vorbe ale lui Allah Preaînaltul:

„O, voi cei care credeți! Nu luați prieteni de încredere dintre cei ce nu sunt ai voștri, căci ei nu vor înceta să vă încurce!. Ei doresc numai răul vostru. Ura se ivește din gurile lor, dar ceea ce ascund piepturile lor e și mai mare. Noi v-am arătat vouă semnele limpezi, dacă voi puteți pricepe.” (Al 'Imran: 118, 119)

690 Adică ipocrizia și îndoiala (N.T.)

691 Căutând prietenia lor (N.T.)

Permis și interzis în Islam

Acest verset pune în evidență calitățile acestora, faptul că ei ascund în inimile lor dușmănie și resentimente față de musulmani, efectele acestora revărsându-se prin intermediul limbilor lor. Allah Preaînaltul a grăit:

„Nu vei afla nici un neam [de oameni] care cred în Allah și în Ziua de Apoi și care să-i ia ca prieteni pe cei ce se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi părinții lor, fiii lor, frații lor sau stirpea lor.” (Al-Mujadila: 22)

Împotrivirea lui Allah și a Trimisului Său se datorează nu doar necredinței, ci și dușmăniei arătate Islamului și musulmanilor.

Allah Preaînaltul a grăit:

„O, voi cei care credeți! Nu-i luați ca aliați pe dușmanul Meu și pe dușmanul vostru, arătându-le lor prietenie, în vreme ce ei au tăgăduit Adevărul⁶⁹² ce a venit la voi! Ei îl alungă pe Trimis, precum și pe voi⁶⁹³ pentru că voi credeți în Allah, Stăpânul vostru.” (Al-Mumtahana: 1)

Acest verset a fost revelat în legătură cu alierea cu politeștii de la Mecca, întrucât ei au luptat împotriva lui Allah și a Trimisului Său și i-au alungat pe musulmani din casele lor pe nedrept și numai pentru că ei au spus „Domnul nostru este Allah!”. Cu cei ca aceștia nu se poate accepta alianța în nici un caz. Dar cu toate acestea, Coranul a continuat să spere în împăcarea cu ei, declarându-și în mod hotărât disperarea în privința lor și îmboldindu-i pe credincioși să schimbe lucrurile și să purifice sufletele. După câteva versete, se relatează în aceeași sură.

„Se poate ca Allah să aducă prietenie între voi și între aceia pe care voi i-ați ținut ca dușmani⁶⁹⁴, căci Allah este Atotputernic și Allah este lertător și îndurător.” (Al-Mumtahana: 7)

Această atenționare din Coranul cel Sfânt este de natură să garanteze stăvilirea dușmăniei acute. Într-un hadis se relatează, de asemenea: **„Urăște-l pe dușmanul tău cu oarecare îngăduință, căci s-ar putea ca într-o zi să devină prietenul tău.”**⁶⁹⁵

692 Credința în Allah, în Trimisul Său și în Cartea Sa (Coranul) (N.T.)

693 Din pământul vostru și din căminele voastre (N.T.)

694 Acest lucru s-a adeverit, căci mulți dintre ei s-au convertit ulterior la Islam și au devenit aliați ai musulmanilor (N.T.)

695 Relatat de At-Tirmizi și Al-Bayhaqi în *Șu'ab al'Iman*, fiind preluat de Abu Hurairah. Dar există și varianta „lubește-l pe prietenul tău cu măsură, căci s-ar putea ca într-o zi să devină dușmanul tău!”, relatată de Al-Bukhari (N.A.)

Interdicția alierii cu adversarii se confirmă în cazul celor puternici, a căror prietenie o caută ipocriții, și cei cu inimile bolnave care speră să aibă un folos de la ei. Allah Preaînaltul a grăit:

„Tu îi vei vedea pe cei cu boală în inimi grăbindu-se spre ei⁶⁹⁶ și zicând: «Ne e teamă că o nenorocire se va abate asupra noastră.» Dar s-ar putea ca Allah să aducă biruința sau o altă orânduială și atunci se vor căi ei pentru ce au ținut ascuns în sufletele lor.” (Al-Ma’ida: 52)

Și a mai grăit Allah Preaînaltul:

„Vestește-le fățarnicilor că ei vor avea parte de o pedeapsă dureroasă; cei ce-și fac din necredincioși aliați în locul credincioșilor, oare aceștia caută putere la ei? Puterea se află numai la Allah, în întregime!” (An-Nisa’: 138-139)

Recurgerea musulmanului la ajutorul nemusulmanului

Nu este nimic nou în recurgerea de către musulmani – cârmuitori și supuși – la nemusulmani în domeniile tehnice, precum și în medicină, industrie, agricultură etc., dar este de preferat ca musulmanii să se bazeze în toate acestea pe eforturile proprii.

În biografia Profetului (*as-Sira an-nabawiyya*) am văzut că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a tocmit pe Abd Allah Ibn ‘Urayqat – care era politeist să-i fie călăuză în timpul emigrării (*hijra*). Savanții au afirmat că faptul că era necredincios nu impunea neîncredere în el, căci nimic nu este mai primejdios decât călăuzirea pe drum și mai ales pe un drum cum a fost acesta al emigrării la Medina.

Mai mult decât atât, ei au permis imamului musulmanilor să apeleze la ajutorul nemusulmanilor – îndeosebi dintre oamenii Cărții – în treburile legate de război și să ia parte la împărțirea prăzilor ca și musulmanii.

Az-Zuhri a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a apelat la ajutorul unor evrei în războaiele sale și le-a făcut și lor parte de prăzi, iar Safwan Ibn ,Umavya a participat alături de Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) la incursiunea de la Hunayn pe când era încă politeist.⁶⁹⁷

696 Căutând prietenia lor (N.T.)

697 Relatat de Sa’id în *Sunan* (N.A.)

Permis și interzis în Islam

Cel la care se apelează trebuie să aibă o părere bună despre musulmani. Dacă nu este demn de încrederea lor, nu este permisă apelarea la sprijinul său, fiindcă dacă noi interzicem apelarea la musulmani care nu sunt demni de încredere, așa cum sunt cel care îndeamnă musulmanii la fugă din luptă și cei care răspândește zvonuri false în interesul dușmanilor, este mai nimerit necredinciosul.⁶⁹⁸

Musulmanul poate să facă nemusulmanilor daruri și să primească daruri de la ei, căci așa după cum s-a văzut, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a primit daruri de la regi și le-a acceptat⁶⁹⁹, cu toate că ei erau nemusulmani.

S-a afirmat că există foarte multe hadisuri referitoare la darurile făcute de necredincioși Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) Umm Salama, soția Profetului, a relatat că el a zis: **„Negusul mi-a dăruit veșminte și ocale de mătase.”**⁷⁰⁰

Islamul îl respectă pe om în calitatea sa de om și cu atât mai mult dacă el este dintre oamenii Cărții sau dintre cei care au făcut legământ sau se află sub protecție.

A trecut un cortegiu funerar pe lângă Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și el s-a ridicat în picioare. Cineva i-a spus: „O, Trimis al lui Allah! Este cortegiul unui evreu.” Iar el a întrebat: **„Și nu este și el tot un suflet?”**⁷⁰¹ Ba da! Și orice suflet are inviolabilitate și poziție înaltă în Islam.

Islamul este îndurător chiar și cu animalele

Cum să îngăduie Islamul unui musulman să-i facă rău sau să aducă vătămare nemusulmanului, când el recomandă îndurare pentru orice suflet și oprește de la cruzime chiar și față de animalul necuvântător?

Islamul a precedat asociațiile de protecția animalelor cu treisprezece secole și a considerat tratarea animalelor cu bunătate ca fiind o dovadă a credinței, iar provocarea de vătămări față de ele ca numărându-se printre cele care conduc la Infern.

698 Vezi *Al-Mughni*, voi.8. p.41 (N.A.)

699 Relatat de Ahmad și de At-Tirmizi (N.A.)

700 Relatat de Ahmad și de At-Tabarani (N.A.)

701 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) le-a vorbit companionilor săi despre un bărbat care a găsit un câine lihnit de sete și a coborât într-un puț și și-a umplut papucul cu apă și i-a dat câinelui să bea până ce s-a săturat. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: „**Câinele a cerut ca Allah să-i mulțumească și Allah i-a iertat lui păcatele.**” Iar companionii au zis: „Vom fi răsplătiți și pentru animale, o, Trimis al lui Allah?” Și el le-a răspuns: „**Pentru orice suflet există răsplată.**”

Alături de această imagine luminoasă care impune iertarea lui Allah și mulțumirea Lui, Profetul înfățișează însă și un alt tablou, care impune aversiunea și pedeapsa lui Allah. El a zis: „**O femeie a ajuns în Foc pentru o pisică pe care a ținut-o închisă. Nici nu a hrănit-o, nici nu a lăsat-o să mănânce din grădinile pământului.**”⁷⁰²

În legătură cu respectarea animalelor se relatează că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a văzut un măgar însemnat cu fierul înroșit pe față și a respins acest obicei, zicând: „**Jur pe Allah că nu-l voi însemna decât în punctul cei mai îndepărtat de față.**”⁷⁰³

Într-un alt hadis se relatează că el a trecut pe lângă un măgar care fusese însemnat pe față cu fierul înroșit și a zis: „**Nu ați aflat că eu i-am blestemat pe aceia care-și însemnează animalul cu fierul roșu pe față sau îl lovește peste față?**”⁷⁰⁴

Am menționat mai sus că Ibn Omar a văzut niște oameni care și-au făcut dintr-o găină țintă pentru a trage cu arcul în ea și a zis: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a blestemat pe aceia care vor lua drept țintă ceva care are suflare.”

Abd Allah Ibn ,Abbas a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit de la asmuțirea animalelor unul împotriva altuia.” Prin asmuțire se înțelege întărâtarea lor pentru a se împunge unul pe altul sau a se lupta unul cu altul până la moarte sau până aproape de ea.

Tot Ibn 'Abbas a relatat că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a oprit cu asprime de la castrarea animalelor.⁷⁰⁵

De asemenea, Coranul i-a condamnat pe cei de dinainte de venirea islamului (*al-Jahiliyya*) pentru crestarea urechilor vitelor, socotind aceasta ca

702 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

703 Relatat de Muslim (N.A.)

704 Relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi (N.A.)

705 Relatat de Al-Bazzar cu un *isnad* autentic (N.A.)

fiind o inspirație de la Șeitan.⁷⁰⁶

Când am vorbit despre sacrificarea animalelor, am văzut că Islamul a insistat ca animalul să fie junghiat prin cea mai simplă cale cu putință, a poruncit ca lama cuțitului să fie ascuțită și să fie ascunsă de animal și a interzis ca un animal să fie sacrificat în fața altuia.

Lumea nu a mai văzut o grijă atât de mare pentru animale.

ÎNCHEIERE

Prin această carte nu am urmărit să menționăm ceea ce este permis (*halal*) și ceea ce este interzis (*haram*) decât în legătură cu ceea ce este săvârșit de membrele omului și ceea ce ține de comportarea sa exterioară. Nu am urmărit în această carte să ne referim la faptele inimilor și sufletelor, la sentimente și dorințe îngăduite sau interzise de Islam, așa cum sunt invidia, dușmănia, aroganța, înșelăciunea, fățărnicia, zgârcenia, lăcomia etc., cu toate că aceste nenorociri sufletești se numără printre aspectele cele mai combătute de Islam, iar Profetul a atras atenția asupra răului lor și le-a calificat pe unele dintre ele ca fiind „maladia națiunilor” sau ca fiind „cele care rad”, nu în sensul că ar rade părul, ci că rad religia.

Oricine citește Coranul cel sfânt și Sunna lui Muhammed constată că ele au făcut din sănătatea inimii - adică sănătatea morală a omului – baza reușitei, atât pentru individ cât și pentru comunitate, atât în această lume cât și în Lumea de Apoi:

„Allah nu schimbă starea unor oameni până ce ei nu schimbă ceea ce se află în sufletele lor.” (Ar-Ra'd: 11)

„Ziua în care nu vor folosi nici avere nici copii, afară de acela care vine la Allah cu inima curată!” (Aș-Șu'ara: 88-89)

De aceea, a zis Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în hadisul său vestit: **„Ceea ce este îngăduit (*halal*) este clar, ceea ce este**

⁷⁰⁶ Acest lucru a fost menționat în versetul 119 din Surat An-Nisa' (N.A.)

interzis (*haram*) este clar, iar între ele se află lucruri asupra cărora există îndoieli. Acela care se ferește de ele își apără religia și onoarea sa, iar acela care cade în ele este aproape de a cădea în cele care sunt oprite (*haram*), fiecare cârmuitor are propria lui rezervație, dar rezervația lui Allah este ceea ce El a oprit.” Apoi a comentat aceste lucruri arătând valoarea inimii și imboldurile, înclinațiile și dorințele care izvorăsc din ea și care reprezintă baza întregului comportament uman, zicând: **„În trup se află o bucată de carne care, dacă este sănătoasă, întregul corp este sănătos, iar dacă este stricată, întregul corp este stricat. Aceasta este inima.”**

Inima este organul esențial al corpului, cel care păzește membrele lui și dacă acest păstor este sănătos, întreaga turmă este sănătoasă, iar dacă el este stricat, se strică și ea.

Balanța acceptării este pentru Allah inima și intenția, nu înfățișarea și limba. **„Allah nu privește la chipurile voastre, ci privește la inimile voastre.”** **„Faptele se judecă după intenții și fiecare om are parte numai de ceea ce a intenționat.”**

Aceasta este poziția faptelor inimii și aspectelor sufletești în Islam, însă noi nu le-am menționat aici, fiindcă ele intră mai degrabă în capitolul „Morală” decât în capitolul „Cele permise și cele interzise.” De aceea, s-au ocupat de ele învățații musulmani din domeniile moralei și sufismului și le-au numit pe cele oprite dintre ele „boli ale inimilor”, au stabilit diagnosticul lor și au prescris tratament pentru ele, în lumina Cărții Sfinte și a *Sunnei* Profetului. Imamul Al- Ghazali le-a consacrat un sfert din enciclopedia sa islamică intitulată „Cunoașterea Științelor Religiei” *„Ihya’ ulum ad-din”* și le-a numit „Cele care duc la pieire”, fiindcă ele sunt pricina pieirii în această lume prin pierdere și ruină și în Lumea de Apoi prin intrarea în Iad - și ce rău sălaş este el!

Când am menționat lucrurile oprite, nu am avut în vedere decât lucrurile interzise pozitive, căci cele interzise sunt de două feluri: o faptă oprită – acesta fiind lucrul pozitiv – și abandonarea unei îndatoriri – acesta fiind lucrul negativ. Acest al doilea tip nu constituie obiectul propriu-zis al cărții de față, chiar dacă uneori se fac referiri și la el. Dacă am fi urmărit și acest tip, am fi trecut la un alt subiect și ar fi trebuit să menționăm toate îndatoririle pe care Allah i le-a impus musulmanului și a căror abandonare sau neglijare este socotită interzisă (*haram*) Căutarea științei în Islam este o îndatorire pentru toți musulmanii și pentru toate musulmanele, pe când lăsarea musulmanului să se zbată în întunericul ignoranței este *haram*. Niciunui musulman nu-i este îngăduit să neglijeze fără un motiv îndatoririle actelor de devoțiune, cum sunt Rugăciunea, Postul, Dania și Pelerinajul, care reprezintă stâlpii

Permis și interzis în Islam

Islamului. Acela care le neglijează săvârșește unul dintre marile păcate, iar acela care le subestimează și le nesocotește valoarea înseamnă că a părăsit Islamul.

Pregătirea de către națiune a forței de care are nevoie pentru a-și apăra existența și pentru a-l speria pe dușmanul lui Allah și dușmanul său este o îndatorire a națiunii islamice în general și dacă ea neglijează această îndatorire, săvârșește un mare păcat și o mare ticăloșie. Astfel se pune problema în legătură cu toate îndatoririle din viața particulară și din viața publică.

Nu putem pretinde că am epuizat toate aspectele legate de conceptele de *halal* și *haram*. Este suficient că am clarificat în aceste pagini lucrurile cele mai importante pe care trebuie să le cunoască musulmanul în legătură cu ceea ce îi este interzis în viața personală, în viața de familie și în viața socială, îndeosebi aspectele insuficient cunoscute de oameni sau neglijate de ei.

Socotim că am arătat înțelepciunea Islamului deosebită în ceea ce privește conceptele de *halal* și *haram* și că toată lumea va înțelege că Allah Preaslăvitul nu a voit să-i răsfete pe oameni cu ceea ce le-a îngăduit, nici să-i stânjenească pe ei prin ceea ce a interzis, ci le-a orânduit ceea ce este bun pentru ei, ceea ce le apără religia și viața, le păzește sufletele, mințile, morala, onoarea, bunurile și existența lor umană ca indivizi și comunități.

Viciul legislației elaborate de om este faptul că ea este incompletă, deficitară. Cei care o elaborează - fie că este vorba de indivizi, fie că este vorba de guverne sau parlamente - se limitează doar la aspectul material, neglijând cerințele religiei și moralei. Ei rămân întotdeauna închiși în limitele naționalismului, fără să dea atenție lumii în general, umanității în ansamblu. Ei stabilesc rânduieli numai pentru prezent, ignorând ziua de mâine și zilele care urmează după ea. Pe lângă toate acestea, ei sunt oameni și se caracterizează prin slăbiciunile omului, limitele și defectele lui, căci

„El este tare nedrept [față de el însuși] și tare neștiutor.” (Al- Ahzab: 72)

De aceea nu este de mirare că rânduielile elaborate de om sunt înguste, superficiale, se bazează pe aspectele materiale, oferă soluții temporare și sunt limitate în spațiu.

Nu este de mirare să constatați că legislatorul uman permite sau interzice deseori după pofta sa, pentru a mulțumi sentimentele opiniei publice, în ciuda primejdiei mari și răului amenințător care știe că derivă din aceasta.

Este de ajuns să menționăm, de pildă, ceea ce au făcut Statele Unite ale Americii prin îngăduirea băuturilor alcoolice ca urmare a abolirii legislației anterioare în legătură cu aceasta, cu toate că au fost convinse de răul și de daunele decurgând din această măsură pentru indivizi, pentru familii și pentru țară. Legislația Islamului, în schimb, este lipsită de acest defect. Ea este legislația unui Creator Atoateștiutor și Bineștiutor al făpturilor Sale, a ceea ce este spre binele lor și a ceea ce li se potrivește. Și cum să nu fie așa, de vreme ce Preaînaltul „**știe să-i deosebească pe cel nelegiuit de cel care face bine.**” (Al-Baqara: 220) Făcătorul a știut ceea ce face: „**Oare nu le știe pe cele pe care le-a creat, cu toate că El este Binevoitor și Atoateștiutor?**” (Al-Mulk: 14)

Aceasta este legea unei divinități înțelepte, care nu interzice nimic la întâmplare și nu permite nimic la întâmplare, care a creat totul cu măsură și a orânduit totul după balanța Lui.

Ea este rânduiala unui Stăpân Atotputernic, care nu are nevoie de robii Săi, care nu este părtinitor cu un grup de oameni, cu o rasă sau cu o generație, îngăduindu-le lor ceea ce le interzice altora. Cum să facă așa ceva când El este Stăpânul tuturor lumilor?

Astfel socotește musulmanul ceea ce i-a orânduit Stăpânul lui în legătură cu ceea ce este permis (*halal*) și ceea ce este interzis (*haram*) și în legătură cu alte aspecte.

De aceea, el acceptă toate aceste lucruri cu rațiunea plină de încredere, cu inima plină de mulțumire și convingere, cu voința plină de hotărâre de a împlini totul. El este convins că fericirea lui în această lume și izbânda lui în Lumea de Apoi depind de respectarea limitelor stabilite de Allah în legătură cu ceea ce a poruncit și a interzis, cu ceea ce a permis și a oprit.

El trebuie să respecte aceste limite pentru a avea parte de fericire și a izbândi atât în această lume cât și în Lumea de Apoi.

Iată două exemple din viața musulmanilor din perioada începutului religiei lor, care ne fac să înțelegem mai bine cum respectau ei limitele stabilite de Allah în legătură cu ceea ce era permis și ceea ce era oprit și cu îndeplinirea de către ei a ceea ce li s-a poruncit.

Primul exemplu se referă la vin (*khamr*) Arabii din perioada anterioară apariției islamului erau pasionați de consumarea lui, de cupe și de locuri-

le unde era el consumat. Allah știa toate aceste lucruri și de aceea a tratat această chestiune gradual, oprind băutura în mod treptat, înainte de a o interzice cu desăvârșire prin versetul care proclama că vinul (*khamr*) este „**murdării din lucrătura lui Șeitan.**” (Al-Ma’ida: 90)

În felul acesta Profetul a interzis consumarea lui, vânzarea lui și oferirea lui nemusulmanilor. Atunci, musulmanii n-au putut face altceva decât să vină cu vasele în care aveau depozitat vinul și să-l verse pe străzile din Medina, proclamând renunțarea definitivă la el.

Ceea ce uimește pentru felul în care musulmanii au acceptat rânduiala lui Allah este faptul că o parte dintre ei, atunci când au aflat acest verset și se aflau cu cupele în mână, după ce goliseră o parte din ele, le-au aruncat cu ceea ce se afla în ele. Și au zis, răspunzând vorbelor lui Allah **“Oare nu vă veți opri voi [de la acestea]?”** (Al-Ma’ida: 91), „ne-am oprit, Doamne!”

Dacă vom face o comparație între această victorie clară în lupta împotriva vinului (*khamr*) și oprirea lui cu desăvârșire în comunitatea islamică și eșecul lamentabil înregistrat de Statele Unite când au încercat să lupte împotriva alcoolului prin elaborarea de legi și cu forța flotelor, vom înțelege și mai bine că oamenilor nu li se potrivește decât orânduiala lui Allah care se bazează pe conștiință și pe credință și nu pe forță și pe autoritate.

Al doilea exemplu se referă la atitudinea femeilor musulmane față de expunerea ostentativă moștenită din perioada anterioară Islamului (*al-Jahiliyya*) și față de buna-cuviință și acoperirea care le-a fost impusă de Islam. În *al-Jahiliyya* femeia umbla cu pieptul descoperit, fără să-l acopere cu nimic. Deseori lăsa să i se vadă și gâtul și şuvițele de păr și cerceii din urechi. Allah le-a interzis credincioaselor să umble descoperite ca în perioada *al-Jahiliyya* și le-a poruncit să se distingă de femeile din vremea de dinainte de venirea Islamului (*al-Jahiliyya*), să-și acopere părul și să fie cuviincioase în ceea ce privește înfățișarea și starea lor, acoperindu-și capetele și deschizăturile de la piept și ascunzându-și gâtul și urechile.

‘A’ișa, mama credincioșilor (Allah fie mulțumit de ea!) ne relatează cum au primit femeile emigranților (*muhajirun*)⁷⁰⁷ și sprijinatorilor săi de la Medina (*ansar*)⁷⁰⁸, la începutul formării comunității islamice din Medina, rânduielele divine referitoare la modificarea unui lucru important din viața femeilor: înfățișarea, podoabele și veșmintele.

707 Cei care au emigrat (*hijra*) din cauza persecuțiilor de la Mekka la Medina, împreună cu Profetul Muhammed (N.T.)

708 Sprijinatorii lui Muhammed de la Medina (N.T.)

'A'īṣa a spus: „Allah să le binecuvânteze pe femeile emigranților de la început. Când a revelat Allah **«și să-și coboare vălurile peste piepturile lor!»**” (An-Nur: 31), și-au sfâșiat straietele de lână și s-au acoperit cu ele.”⁷⁰⁹

Într-o zi, câteva femei stăteau împreună cu ea și le-a pomenit de femeile din tribul Qurayș și de virtuțile lor, dar ea a zis: „Femeile din tribul Qurayș au o bună faimă, dar jur pe Allah că eu nu am văzut femei mai bune decât femeile *ansarilor* și nici care să fie mai cu credință în Cartea lui Allah! Când s-a revelat Surat *An-Nur*, în care se relatează **„și să-și coboare vălurile peste deschizăturile (de la piepturile) lor!”**, bărbații au venit la ele și le-au recitat ceea ce le-a trimis Allah. Bărbatul îi recita soției, fiicei și surorii sale, precum și altor rude. Și toate femeile și-au luat straietele lor de lână înfrumusețate și le-au tras pe capete, cu credință în ceea ce a revelat Allah în Cartea Sa, și a doua zi la Rugăciunea de dimineață, s-au așezat în spatele Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) cu ele trase pe capete, de parcă ar fi avut pe capetele lor niște corbi.”⁷¹⁰

Aceasta este atitudinea femeilor credincioase față de ceea ce a orânduit Allah: s-au grăbit numaidecât să împlinească porunca Lui, să evite ceea ce El a oprit, fără șovăială și fără să mai aștepte. Ele nu au așteptat o zi, două sau mai multe, până să-și cumpere sau să-și coase straiete noi, cu care să-și acopere capetele și pe care să le coboare și peste deschizăturile de la piepturi. Ci au recurs la orice veșmânt pe care îl aveau, socotind că este potrivit, iar dacă nu au putut să le potrivească, atunci și-au rupt straietele lor și le-au tras peste capete, fără să le pese că vor arăta ca și cum ar avea pe capete niște corbi, așa după cum le-a descris mama credincioșilor.

Dorim să subliniem aici că nu este de ajuns cunoașterea mentală a ceea ce este permis (*halal*) și a ceea ce este oprit (*haram*) Cele mai multe situații de acest fel îi sunt cunoscute musulmanului, dar cu toate acestea, numeroși musulmani se implică în lucruri care sunt interzise (*haram*) și se aruncă în foc cu bună știință.

Așadar, este nevoie de frica de Allah, ea fiind temeliea întregii chestiuni. Cu o expresie modernă, este vorba de o conștiință vie, care îl ține pe musulman în limitele a ceea ce este permis (*halal*) și-l descurajează de la săvârșirea a ceea ce este interzis (*haram*), adică de acea conștiință care nu crește decât în solul credinței în Allah și în Viața de Apoi.

Dacă musulmanul dispune de cunoașterea conștientă a limitelor religi-

709 Relatat de Al-Bukhari (N.A.)

710 Menționat de Abu Kathir în Ayat *an-Nur*, fiind relatat de Ibn abi Hatam (N.A.)

Permis și interzis în Islam

ei și rânduinelilor sale și de conștiința trează care să apere aceste limite, de a fi depășite sau chiar apropiate, atunci el într-adevăr dispune de tot binele. Și adevăr a grăit Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) atunci când a spus: **„Dacă Allah îi voiește mai mult bine unui om, atunci îi va face lui un povățuitor din el însuși.”**⁷¹¹

Să încheiem această carte cu ruga transmisă de înaintașii noștri: Doamne, ferește-ne pe noi prin ceea ce ai îngăduit (*halal*) de ceea ce ai oprit (*haram*), prin supunerea față de Tine de nesupunerea față de Tine și prin grația Ta de oricine altcineva în afară de Tine!

„Laudă lui Allah care ne-a călăuzit spre acestea! Și noi nu am fi fost îndreptați pe calea cea bună, dacă Allah nu ne-ar fi călăuzit.” (Al-A'raf: 43)

711 Al-Iraqi a spus că acest hadis a fost relatat de Ad-Dayami cu un *isnad* bun (N.A.)

CUPRINS

DIN PREFAȚA LA EDIȚIA 1	5
CAPITOLUL I. PRINCIPIILE ISLAMULUI ÎN LEGĂTURĂ CU CEEA CE ESTE PERMIS (HALAL) ȘI CU CEEA CE ESTE INTERZIS (HARAM)	11
1. Lucrurile sunt permise prin natura lor	13
2. Dreptul exclusiv al lui Allah de a stabili ceea ce este permis și ceea ce este interzis	17
3. Oprirea de la ceea ce este permis (halal) și permiterea a ceea ce este oprit (haram) sunt asemănătoare cu facerea de semeni lui Allah (șirk)	20
4. Interzicerea a urmat după răutate și aducerea de stricăciune	23
5. Ceea ce este îngăduit (halal) permite dispensarea de ceea ce este oprit (haram)	26
6. Ceea ce conduce la ceea ce este oprit (haram) este interzis (haram)	27
7 Recurgerea la vicleșuguri pentru a săvârși ceea ce este oprit este socotită interzisă (haram)	28
8. Buna intenție nu justifică săvârșirea a ceea ce este oprit (haram)	29
9. Evitarea lucrurilor îndoielnice de teama de a nu cădea în ceea ce este interzis	31
10. Ceea ce este interzis este oprit pentru toată lumea	32
11. Nevoile permit lucrurile oprite	34
CAPITOLUL II. LUCRURILE PERMISE (HALAL) ȘI LUCRURILE INTERZISE (HARAM) ÎN VIAȚA PERSONALĂ A CREDINCIOSULUI MUSULMAN	36
1. DOMENIUL MÂNCĂRURILOR ȘI AL BĂUTURILOR	36
Sacrificarea animalelor și consumarea cărnii lor de către brahmani	36
Animalele interzise la iudei și la creștini	37
Animalele interzise la arabii din perioada preislamică	38
Islamul permite cele bune	38

Permis și interzis în Islam

A. Interzicerea mortăciunii și motivul acestei interdicții	39
B. Interzicerea sângelui care se scurge	41
C. Carnea de porc	41
D. Cele asupra cărora a fost pomenit numele altcuiva decât al lui Allah	41
Felurile de mortăciuni	42
Explicația interzicerii acestor feluri	43
E. Vitele înjunghiate pe pietrele ridicate pentru idoli	44
Peștele și lăcustele sunt exceptate dintre mortăciuni	44
Folosirea pieilor mortăciunilor, a oaselor și a părului lor	45
Situația necesității este exceptată	46
Nevoia de medicamente	47
Individul nu este constrâns, dacă în societate există alternativă pentru nevoia sa	48
SACRIFICAREA LEGALĂ	49
Toate animalele marine sunt îngăduite (halal)	49
Animalele de uscat oprite	49
Sacrificarea legală a animalelor domestice este o condiție necesară	51
Condițiile sacrificării legale	51
Secretul acestei junghieri și explicația ei	53
Explicația rostirii numelui lui Allah la junghierea animalului	55
Animalele sacrificate de oamenii Cărții (iudeii și creștinii)	55
Ce este sacrificat pentru biserici și pentru sărbători	56
Animalele sacrificate prin șoc electric etc	57
Sacrificarea la zoroaștri și cei asemenea lor	59
Regulă: Nu întrebăm despre ceea ce nu vedem	57

VÂNĂTOAREA	60
Vânătorul	60
Vânatul	62
Modul de vânare	62
Vânătoarea cu arme care provoacă rănirea	63
Vânătoarea cu câini, șoimi și altele	64
Vânatul găsit mort	65
VINUL (KHAMR)	65
Tot ceea ce provoacă beția este khamr și este oprit	68
Ceea ce îmbată când este în cantitate mare este oprit (haram) și când este în cantitate mică	68
Comercializarea băuturilor	69
Musulmanul nu oferă în dar băuturi	70
Evitarea petrecerilor în care se consumă băuturi	70
Vinul (khamr) este boală, nu este leac	71
DROGURILE	72
Mâncarea și băutul a ceea ce este dăunător sunt oprite (haram)	74
2. DOMENIUL VESTIMENTAȚIEI ȘI AL PODOABELOR	75
Religia curățeniei și îmbrăcării în straie frumoase	76
Aurul și mătasea pură sunt oprite (haram) pentru bărbați	78
Explicația interzicerii aurului și mătășii pentru bărbați	79
Explicația permiterii folosirii aurului și mătășii de către femei	80
Îmbrăcămintea femeii musulmane	81
Imitarea bărbatului de către femeie și a femeii de către bărbat	82
Veșmintele cu care omul vrea să exagereze și să se fălească	82

Permis și interzis în Islam

Exagerarea în împodobire schimbând creația lui Allah	83
Interzicerea tatuajului, ascuțirii dinților și operațiilor estetice	83
Subțierea sprâncenelor	82
Înnădirea părului	85
Vopsirea părului cărunt	87
Lăsarea bărbii	88
3. DOMENIUL CASEI	91
Aspectele luxului și idolatriei	91
Vasele de aur și de argint	92
Islamul interzice statuile	94
Explicația interzicerii statuilor	94
Modul în care Islamul eternizează marile personalități	96
Admiterea jucăriilor pentru copii	99
Statuile incomplete și deformatate	99
Picturile și gravurile (adică chipurile fără volum)	100
Degradarea chipului reprezentat îl face halal	107
Fotografiile	108
Subiectul fotografiei	109
Concluzii în legătură cu chipurile și plăsmuitorii de chipuri	110
Deținerea de câini fără a avea nevoie de ei	111
Câinii de vânătoare și de pază sunt permisi	112
Părerea științei moderne despre deținerea câinilor	113
4. DOMENIUL AGONISIRII ȘI AL MESERIILOR	117
Nemunca celui capabil este haram	117
Când este permis cerșitul?	118

Demnitatea se află în muncă	118
Câștigul din cultivarea pământului	119
Culturile agricole interzise	121
Meșteșugurile și îndeletnicirile	121
Meserii și îndeletniciri pe care Islamul le respinge	125
Prostituția	125
Dansul și artele sexuale	126
Confecționarea statuetelor și altele asemănătoare cu ea	126
Producerea băuturilor alcoolice și a drogurilor	127
Câștigul din negoț	127
Atitudinea bisericii față de comerț	132
Comerțul interzis	132
Ocuparea de funcții	134
Funcțiile interzise	135
Norma generală în chestiunile legate de câștig	137
CAPITOLUL III. PERMIS (HALAL) ȘI INTERZIS (HARAM) ÎN LEGĂTURĂ CU	
CĂSĂTORIA ȘI VIAȚA DE FAMILIE	138
INSTINCTELE	138
Atitudinea omului față de instinctul sexual	138
Să nu vă apropiați de preacurvie!	139
Rămânerea doar cu o femeie străină este interzisă (haram)	140
Privirea pofticioasă la sexul opus	141
Privirea la goliciune este interzisă	143
Limitele permisiunii privitului la bărbat și la femeie	144
Poboabele femeii care pot fi arătate și podoabele femeii care nu este	

Permis și interzis în Islam

Îngăduit să fie arătate	145
Goliciunea femeilor	149
Intrarea femeilor în băile publice	151
Etalarea ostentativă a frumuseții (tabarruj) este interzisă (haram)	153
Ce o scoate pe femeie din limitele etalării ostentative a frumuseții	153
Servirea de către femeie a oaspeților soțului ei	157
Homosexualitatea - unul din marile păcate săvârșite prin încălcarea celor oprite	157
Masturbarea	158
2. CĂSĂTORIA	159
In Islam nu există viață monahală	159
Privirea la fata cerută în căsătorie	162
Situațiile în care nu este permisă cererea în căsătorie	163
Fecioarei i se cere părerea și ea nu poate fi constrânsă	164
Femeile care sunt oprite	165
Femeile interzise ca urmare a alăptării	166
Femeile interzise ca urmare a înrudirii prin alianță	167
Căsătoria cu două surori	168
Interzicerea căsătoriei cu femei măritate	168
Politeistele	170
Căsătoria cu femeile din neamul Cărții	170
Căsătoria femeilor musulmane cu nemusulmani	172
Femeile care preacurvesc	173
Căsătoria temporară (zawaj al-mut'a)	175
Căsătoria cu mai multe femei	177

Echitatea - condiția îngăduirii poligamiei	178
Explicația îngăduirii poligamiei	179
3. RELAȚIILE DINTRE SOȚI	180
Relația trupească dintre soți	180
Evitarea căii anale	182
Păstrarea secretelor vieții conjugale	183
4. DESPRE LIMITAREA NATALITĂȚII	184
Motivele reglării natalității	185
Avortul	187
5. DIVORȚUL	188
Despre drepturile celor doi soți	188
Fiecare dintre cei doi soți trebuie să fie răbdător cu celălalt	190
La nesupunere și neînțelegeri	190
Numai după aceasta este îngăduit divorțul	192
Divorțul înainte de Islam	192
Divorțul în religia iudaică	193
Divorțul în religia creștină	193
Deosebiriile dintre sectele creștine în privința divorțului	194
Rezultatul restricțiilor creștinismului în privința divorțului	195
Creștinismul a fost o soluție temporară și nu o rânduială generală	196
Restricția Islamului pentru limitarea divorțului	197
Divorțarea de o femeie când are menstruație este interzisă (haram)	198
Jurământul amenințând cu divorțul este interzis (haram)	199
Femeia repudiată rămâne în casa conjugală în perioada de așteptare	200
Repudierea repetată	201

Permis și interzis în Islam

Ținerea soției după cuviință sau slobozirea ei cu bunătate	201
Femeia divorțată nu poate fi împiedicată de la căsătoria cu bărbatul pe care îl voiește	202
Drepturile soției care nu mai acceptă viața conjugală	203
Vătămarea soției este interzisă (haram)	204
Jurământul cu părăsirea soției este interzis (haram)	204
6. RELAȚIILE DINTRE PĂRINȚI ȘI COPIII LOR	206
Islamul păzește relațiile de rudenie	206
Tatălui nu-i este îngăduit să-și tăgăduiască fiul	206
Înfierea este interzisă (haram) în Islam	207
Abrogarea adopțiunii prin fapte după vorbe	209
Adopțiunea în sensul educării și ocrotirii	211
Fecundarea artificială	211
Pretinderea de către fiu că altcineva decât părintele său i-ar fi tată impune blestemul	212
Nu-i ucideți pe copiii voștri!	212
Egalitatea între fii când li se fac daruri	214
Respectarea poruncilor lui Allah în privința moștenirii	215
Neascultarea părinților este unul din marile păcate	216
Cauzarea ocărârii părinților este mare păcat	217
Înrolarea ca voluntar pentru lupta sfântă (jihad) fără îngăduința părinților nu este permisă	218
Părinții politeiști	219
CAPITOLUL IV. CEEA CE ESTE PERMIS (HALAL) ȘI INTERZIS (HARAM) ÎN	
VIAȚA PUBLICĂ A CREDINCIOSULUI MUSULMAN	220
1. CREDINȚELE ȘI TRADIȚIILE	220
Respectarea rânduielilor lui Allah din univers	220

Lupta împotriva închipuirilor și superstițiilor	221
Încrederea în prezicători este necredință (kufr)	221
Tragerea la sorți cu săgeți	222
Vrăjitoria	223
Purtarea de amulete	224
Semnul rău	227
Război împotriva tradițiilor din al-Jahiliyya	228
În Islam nu există fanatism (asabiyya)	229
Lăudarea cu neamurile și cu rasa	230
Bocirea morților	232
2. DOMENIUL RELAȚIILOR COMERCIALE	233
Vânzarea lucrurilor interzise este oprită (haram)	234
Înșelarea la vânzare este interzisă	234
Jocul cu prețurile	235
Monopolistul este blestemat	236
Intervenția artificială în libertatea pieței	238
Intermedierea este permisă (halal)	239
Specula și înșelarea în comerț sunt interzise (haram)	240
Cel care ne păcălește nu face parte dintre noi	241
Mulțimea jurămintelor	242
Vânzarea cu lipsă la măsură și la cântar	242
Cumpărarea lucrurilor jefuite și furate înseamnă participare la jaf și la furt	243
Interzicerea cametei	243
Explicația interzicerii cametei	244
Cel care dă camătă și cel care o înregistrează	244

Permis și interzis în Islam

Trimisul cere ajutor de la Allah împotriva datoriei	246
Vânzarea pe credit cu creșterea prețului	248
Cumpărarea anticipată	248
Cooperarea în activitate și în capital	249
Participarea proprietarilor la capitaluri	251
Societățile de asigurări	251
Sunt ele instituții de întrajutorare?	252
Modificări	254
Sistemul asigurărilor în Islam	254
Exploatarea terenurilor agricole	255
Metodele de exploatare a terenurilor agricole	256
Sistemul de contract neacceptabil	258
Arendarea pământului pe bani	259
Analogia impune interzicerea închirierii pe bani	261
Cooperarea în creșterea animalelor	264
3. DISTRACTIILE ȘI AGREMENTUL	266
Un ceas și un ceas	266
Trimisul lui Allah și omul	267
Inimile ostenesc	268
Tipuri de jocuri permise	269
Alergările	269
Luptele	269
Țintirea cu arcul	270
Lupta cu spada	271
Echitația	272

Vânătoarea	273
Jocul de table	274
Jocul de șah	275
Cântecul și muzica	276
Restricții de care trebuie să se țină seama	279
Jocul de noroc este asociat cu băutura	280
Loto este un fel de joc de noroc	282
Intrarea la cinematograful	283
4. RELAȚIILE SOCIALE	284
SMusulmanilor nu le este îngăduit să se părăsească unul pe altul	285
Aplanarea neînțelegerilor	287
Oamenii să nu ia în derâdere alți oameni	288
Nu vă defăimați pe voi înșivă!	289
Nu vă strigați unii pe alții cu porecle!	289
Părerea proastă	290
Iscodirea	290
Ponegrirea	292
Clevetirea	295
Inviolabilitatea onoarei	296
Inviolabilitatea sângelui	298
Ucigașul și cel ucis vor ajunge în Iad	299
Inviolabilitatea sângelui celui care face legământ cu musulmanii (mu'ahid) și al celui aflat sub protecția lor (dhimmi)	300
Când este anulată inviolabilitatea sângelui	301
Sinuciderea	302
Inviolabilitatea bunurilor	303

Permis și interzis în Islam

Mita este interzisă (haram)	304
Darurile făcute oficialilor	305
Mita pentru îndepărtarea nedreptății	306
Risipirea averii	307
5. RELAȚIILE DINTRE MUSULMANI ȘI NEMUSULMANI	310
Atitudinea deosebită față de “neamul Cărții” (Ahl al-Kitab)	311
Nemusulmanii aflați sub protecție (Ahl adh-dhimma)	312
Alianța cu nemusulmanii și semnificația ei	314
Recurgerea musulmanului la ajutorul nemusulmanului	316
Islamul este îndurător chiar și cu animalele	317
ÎNCHEIERE	319

